

**UCHWAŁA NR XVII/126/2019
RADY MIEJSKIEJ W ŁOBZIE**

z dnia 30 grudnia 2019 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852, 1655 i 1818) Rada Miejska w Łobzie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Łobza.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2020 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Bogdan Górecki

Załącznik do uchwały Nr XVII/126/2019

Rady Miejskiej w Łobzie

z dnia 30 grudnia 2019 r.

**Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020**

**I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2020**

Łobez - grudzień 2019

Rozdział I WPROWADZENIE

1. Zadania gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
2. Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania narkomanii.
3. Realizatorzy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.
4. Źródła finansowania kosztów gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.
5. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rozdział II DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE ŁOBEZ

- 1.1. Cele i ogólne założenia badania
- 1.2. Problematyka badania
2. METODOLOGIA BADANIA
 - 2.1. Uzasadnienie i wybór techniki badawczej
 - 2.2. Dobór próby
 - 2.3. Narzędzia badawcze
3. BADANIE DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW
 - 3.1. Struktura badanej próby
 - 3.2. Postrzeganie wybranych problemów społecznych
 - 3.3. Problem alkoholowy z perspektywy dorosłych mieszkańców
 - 3.4. Problem narkotykowy z perspektywy dorosłych mieszkańców
 - 3.5. Uzależnienia behawioralne z perspektywy dorosłych mieszkańców
 - 3.6. Problem przemocy i cyberprzemocy z perspektywy dorosłych mieszkańców
 - 3.7. Profilaktyka z perspektywy dorosłych mieszkańców
4. BADANIE DZIECI I MŁODZIEŻY
 - 4.1. Struktura badanej próby
 - 4.2. Problem alkoholowy z perspektywy dzieci i młodzieży
 - 4.3. Problem nikotynowy z perspektywy dzieci i młodzieży
 - 4.4. Problem narkotykowy z perspektywy dzieci i młodzieży
 - 4.5. Profilaktyka z perspektywy dzieci i młodzieży
 - 4.6. Problem przemocy i cyberprzemocy z perspektywy dzieci i młodzieży
 - 4.7. Problem uzależnień behawioralnych z perspektywy dzieci i młodzieży
5. BADANIE SPRZEDAWCÓW
 - 5.1. Struktura badanej próby
 - 5.2. Problem uzależnień w gminie
6. PORÓWNANIE WYNIKÓW I WNIOSKÓW SPORZĄDZONEJ DIAGNOZY Z WNIOSKAMI Z DIAGNOZY Z ROKU 2018 i 2017
 - 6.1. Skala problemów społecznych wśród dorosłych mieszkańców Gminy
 - 6.1.1. Problem alkoholowy
 - 6.1.2. Problem nikotynowy
 - 6.1.3. Problem narkotykowy

- 6.2. Problem alkoholowy wśród uczniów z Gminy Łobez
- 6.2.1. Problem alkoholowy
- 6.2.2. Problem nikotynowy
- 6.2.3. Problem narkotykowy
- 6.2.4. Inne problemy społeczne
- 7. PORÓWNANIE WYNIKÓW BADAŃ REALIZOWANYCH W GMINIE ŁOBEZ DO WYNIKÓW BADAŃ REALIZOWANYCH W INNEJ GMINIE
- 7.1. Porównanie skali problemów społecznych wśród dorosłych mieszkańców obu gmin
- 7.2. Porównanie skali problemów społecznych wśród uczniów z obu gmin
- 8. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Rozdział III	PODSTAWOWE CELE I ZAKRES WDRAŻANYCH DZIAŁAŃ
Rozdział IV	REALIZACJA ZADAŃ W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII ORAZ PRACY TERAPEUTYCZNEJ Z RODZINĄ
Rozdział V	INSTYTUCJE I ORGANIZACJE ZAJMUJĄCE SIĘ PROFILAKTYKĄ I ROZWIĄZYWANIEM PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, PRZECIWDZIAŁANIEM NARKOMANII NA TERENIE GMINY ŁOBEZ
Rozdział VI	PRELIMINARZ KOSZTÓW REALIZACJI PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII I PRZEMOCY W RODZINIE NA ROK 2020.

ROZDZIAŁ I

WPROWADZENIE

Spośród problemów społecznych te związane z alkoholizmem, narkomanią i środkami psychoaktywnymi są jednym z trudniejszych do rozwiązania. Wynika to z kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie ponoszą nie tylko osoby uzależnione, ale i całe społeczeństwo. Nadużywanie alkoholu i zażywanie środków psychoaktywnych powoduje wiele szkód społecznych takich jak: zakłócanie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie.

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i zażywaniem środków psychoaktywnych należą do zadań własnych gminy. Zadanie to realizowane jest poprzez coroczny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Realizacja zadań prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Realizacja gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii powinna przyczyniać się do ograniczania dostępności i spożycia napojów alkoholowych, zażywania substancji psychoaktywnych, działania na rzecz trzeźwości, przeciwdziałanie powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu i zażywania narkotyków.

"Organy administracji rządowej oraz jednostki samorządu terytorialnego są zobowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożywania napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy."

Zadania te powinny być wykonywane poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu,
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną,
- 3) ustalenie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w kraju,
- 4) ograniczenie dostępności alkoholu,
- 5) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu,
- 6) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie,
- 7) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- 8) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

1. ZADANIA GMINY W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 z późn. zm.) nakłada szereg obowiązków na instytucje i organizacje, a przede wszystkim na organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego.

Do zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych (art. 4¹ ust 1 ustawy) należy:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, a w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy (dot. reklamy i promocji oraz sprzedaży napojów alkoholowych) oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

2. ZADANIA GMINY W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.

Zasady i tryb postępowania w zakresie przeciwdziałania narkomanii oraz zadania i uprawnienia organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego, a także innych podmiotów w zakresie przeciwdziałania naruszeniom prawa dotyczącego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii określa ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852).

Zadania własne gminy w zakresie przeciwdziałania narkomanii obejmują (art.10 ustawy):

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- 2) udzielenie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- 5) pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Zadania własne gminy związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, a także w zakresie przeciwdziałania narkomanii będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 z późn. zm.)

oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami określonymi w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020.

3. REALIZATORZY GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łobzie w zakresie:
 - a) inicjowania i koordynowania polityki Gminy Łobez wobec problemów alkoholowych,
 - b) motywowania osób nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego,
 - c) podejmowania interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy (dot. reklamy i promocji oraz sprzedaży napojów alkoholowych) oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
- 2) Urząd Miejski w zakresie merytorycznego wykonania zadań wynikających z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomani.
- 3) Inne podmioty, którym mogą być zlecane zadania wynikające z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii (Komenda Powiatowa Policji, Centrum Integracji Społecznej, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, organizacje i stowarzyszenia sportowe, kulturalne i społeczne).

4. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA KOSZTÓW GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.

1. Źródłem finansowania zadań programu są dochody gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Gmina Łobez
3. Koszty realizacji programu określa preliminarz będący częścią programu.

5. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

1. Ustala się wynagrodzenie dla każdego członka komisji w następującej wysokości:
 - a) za udział w posiedzeniu komisji - w wysokości 150 zł brutto za każde posiedzenie komisji,
 - b) za udział w rozmowach wyjaśniająco-motywujących - 150 zł brutto za każde posiedzenie komisji,
 - c) za udział w kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych 150 zł brutto,
 - d) za udział w prelekcji informacyjnej z przedsiębiorcami o normach przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w punktach sprzedaży 150 zł brutto,
2. organizację i tryb pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łobzie określa Regulamin Organizacyjny Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łobzie.

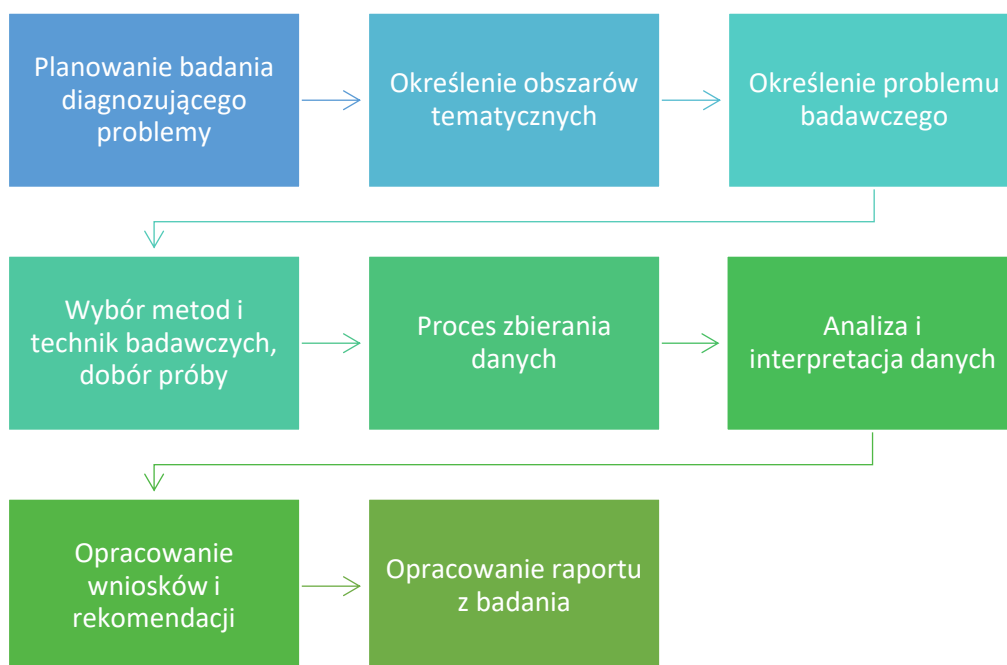
1. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE ŁOBEZ**2.1. Cele i ogólne założenia badania**

Poniższa diagnoza społeczna realizowana na zlecenie Urzędu Gminy Łobez, ma na celu ukazanie skali różnych problemów społecznych na terenie Gminy Łobez. Zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii:

- zidentyfikowania problemów uzależnień wśród dzieci, młodzieży, dorosłych mieszkańców i sprzedawców,
- zidentyfikowania przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe,
- określenia skali oraz zakresu problemów uzależnień,
- zidentyfikowania skutków występujących problemów,
- pokazania rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków.

Przeprowadzone badanie diagnozujące problemy społeczne składało się z kilku etapów, które zostały przedstawione poniżej.

Graf.1. Schemat działań badawczych.

2.2. Problematyka badania

Celem przeprowadzonych badań była analiza wybranych problemów społecznych, występujących na terenie gminy. Badany obszar dotyczył poniższych kwestii:

Graf 2. Problematyka badawcza:

- **Problem alkoholowy (alkoholizm)** - według WHO to „wszelki sposób picia, który wykracza poza miarę tradycyjnego i zwyczajowego spożycia albo poza ramy obyczajowego, przyjętego w całej społeczności, icia towarzyskiego bez względu a czynniki, które do tego prowadzą”¹. Problem alkoholowy jest jednym z najpoważniejszych i najpowszechniejszych problemów społeczeństwa polskiego, w związku z tym tej kwestii poświęcono najwięcej miejsca w niniejszej diagnozie.
- **Problem narkotykowy (narkomania)** – według ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii, narkomania to: „stałe lub okresowe używanie w celach niemedycznych środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich”². W niniejszym raporcie zwrócono uwagę przede wszystkim na następujące kwestie związane z owym zjawiskiem: rozpowszechnienie i dostępność narkotyków oraz dopalaczy, skala problemu wśród dorosłych mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej na terenie gminy.
- **Problem nikotynowy (nikotynizm)** – jest zjawiskiem, które polega na regularnym zażywaniu tytoniu, w skład którego wchodzi nikotyna – silna trucizna oraz szereg innych substancji, które wykazują negatywny wpływ na nasz organizm. Niniejsza diagnoza ma na celu ukazanie skali uzależnienia oraz dostępności dla dzieci i młodzieży szkolnej na terenie gminy, a także skali problemu wśród dorosłych mieszkańców Gminy Łobez.
- **Zjawisko przemocy w rodzinie** - ten rodzaj przemocy często określany jest także mianem „przemocy domowej”. W polskim porządku prawnym charakterystykę i definicję zjawiska przemocy w rodzinie zawiera Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. „O przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”³. Wskazano w niej, iż za „przemoc w rodzinie” uważa się jednorazowe lub powtarzające się wielokrotnie „umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste” członków danej rodziny lub osób wspólnie zamieszkujących i gospodarujących ze sprawcą tego rodzaju zachowań. Podobną charakterystykę tego zjawiska zawarto w Kodeksie Karnym (art. 207 K.K.), w którym istnieje pojęcie „znęcania się” fizycznego lub psychicznego nad osobą najbliższą lub „inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku

¹ T. Pilch, *Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku*, str. 92.

² Ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2018 poz. 1030).

³ Ustawa z dnia 29. Lipca 2005r. „O przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”, (Dz.U. 2015 poz. 1390).

zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny”⁴.

Charakterystyczną cechą przemocy w rodzinie jest wykorzystanie przez sprawców tego rodzaju zachowań, posiadanej siły i dominacji nad innymi członkami rodziny, w celu podporządkowania ich i zmuszenia do określonych zachowań. Z tego powodu osobami doświadczającymi przemocy są najczęściej osoby, które w strukturze danej rodziny są zależne od swych opiekunów lub bliskich.

- **Zjawisko przemocy rówieśniczej** - „wszelkie nieprzypadkowe akty godzące w wolność osobistą jednostek lub przyczyniające się do fizycznej, a także psychicznej szkody osoby, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji”⁵. Coraz powszechniejszym rodzajem agresji rówieśniczej jest dręczenie jednych uczniów przez innych, które często ma miejsce także w środowisku wirtualnym (cyberprzemoc). Przemoc rówieśnicza może przybierać formę przemocy bezpośredniej oraz pośredniej. Sprawcą przemocy rówieśniczej może być pojedyncza osoba lub grupa.
- **Uzależnienia behawioralne** – określa się formy zaburzeń (nałogów) nie związanych z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, a związanych z niekontrolowanym wykonywaniem pewnych czynności. W niniejszym badaniu zwrócono uwagę przede wszystkim na uzależnienia związane z komputerem i Internetem, fonoholizmem, zakupoholizmem, pracoholizmem oraz hazardem. Jest to coraz bardziej popularny rodzaj uzależnień, w związku z tym niniejsza diagnoza porusza również te kwestie.
- **Cyberprzemocy** - przemoc z użyciem mediów elektronicznych – przede wszystkim Internetu i telefonów komórkowych. Problem ten dotyczy przede wszystkim dzieci i młodzieży. Pomimo, że akty cyberprzemocy mogą wyglądać niewinnie, to potrafią wyrządzać bardzo dużą krzywdę. Przykłady agresji elektronicznej, z którą borykają się uczniowie szkół:

1. **Flaming** – agresywna wymiana zdań, np. na czacie lub w ramach grupy dyskusyjnej.
2. **Prześladowanie (ang. harassment)** – regularne przysyłanie nieprzyjemnych wiadomości do ofiary za pomocą elektronicznych kanałów komunikacji.
3. **Kradzież tożsamości (ang. impersonation)** – podszywanie się pod ofiarę.
4. **Upublicznianie tajemnic (ang. outing)** – udostępnianie prywatnych materiałów ofiary (np. zdjęcia).
5. **Śledzenie (ang. cyberstalking)** – inwigilacja ofiary i nękanie jej niechcianymi komunikatami.
6. **Happy slapping** – prowokowanie lub atakowanie innej osoby i dokumentowanie wydarzenia w postaci zdjęć lub filmu oraz upublicznienie nagrań lub zdjęć w Internecie.
7. **Poniżenie (ang. denigration)** – upublicznienie poniżających, nieprawdziwych informacji lub materiałów na temat ofiary.
8. **Wykluczenie (ang. exclusion)** – celowe usunięcie z listy kontaktów internetowych lub niedopuszczenie do niej ofiary.
9. **Agresja techniczna** – działania przeciwko sprzętowi komputerowemu ofiary bardziej niż przeciwko samej ofierze.

⁴ J. Polanowski, Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Prawo i praktyka., Wydawnictwo Edukacyjne „Parpamedia”, Warszawa 1999, s. 21.

⁵ I. Pospieszyl, *Patologie społeczne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008.

2. METODOLOGIA BADANIA

2.1. Uzasadnienie i wybór techniki badawczej

Istotą badania było poznanie opinii oraz postaw względem wybranych problemów społecznych: problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego oraz zjawiska przemocy, cyberprzemocy i uzależnień behawioralnych. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań, zrealizowanych wśród: dorosłych mieszkańców, uczniów uczęszczających do szkoły podstawowej i ponadpodstawowej oraz sprzedawców. Każda grupa respondentów wniosła coś nowego względem badanych zagadnień i pozwoliła na ich lepszą diagnozę oraz głębsze zrozumienie.

W badaniach zastosowano triangulację technik badawczych. Koncepcja badania uwzględniła zapewnienie trafności i rzetelności planowanych działań. Wiązała się z tym przede wszystkim triangulacja źródeł danych, polegająca na pozyskaniu informacji z różnych środowisk.

Badania wśród mieszkańców i sprzedawców zostały wykonane zgodnie z metodologią ilościową, za pomocą metody PAPI (wywiad bezpośredni realizowany przy użyciu papierowej ankiety). Wykorzystana technika badawcza opierała się na bezpośrednim komunikowaniu się ankietera z respondentami, przy wykorzystaniu ustrukturyzowanego narzędzia badawczego, jakim był kwestionariusz ankiety.

W przypadku uczniów zastosowano badanie ankietowe za pomocą ankiety internetowej (CAWI). Przed przystąpieniem do ankietowania dzieci i młodzieży szkolnej, za każdym razem uzyskiwano zgodę dyrekcji placówki szkolnej na przeprowadzenie badania, udzielano informacji o całkowitej anonimowości oraz o zasadach wypełniania kwestionariuszy, by zminimalizować ryzyko występowania braków danych.

2.2. Dobór próby

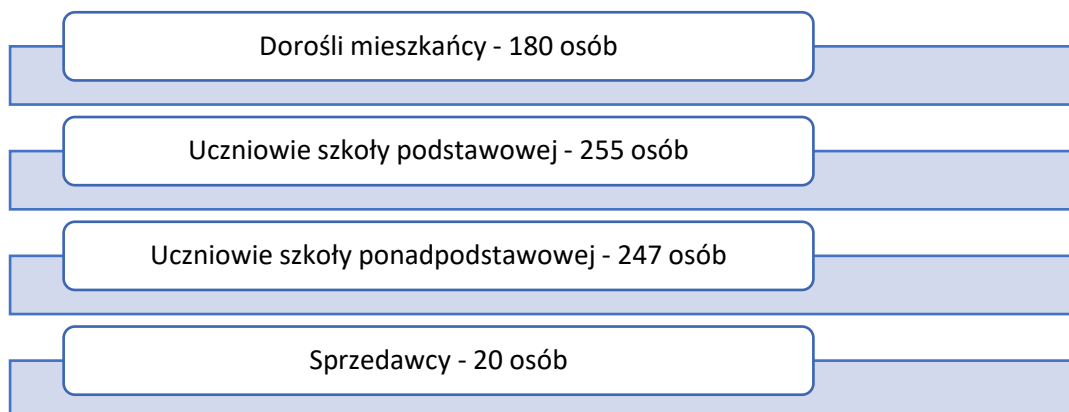
Badana zbiorowość jest zbyt liczna, aby zbadać jej wszystkich członków, dlatego wybiera się jej reprezentację. Występują dwa typy doboru próby: losowy i nielosowy. Podejmując decyzję o wyborze doboru próby, należy kierować się tym, jaki jest cel badań. Zróżnicowany dobór próby umożliwia pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych

środowisk.

Na potrzeby niniejszej diagnozy zdecydowano się na zastosowanie nieprobabilistycznego doboru próby losowej, ze względu na fakt, iż był on najbardziej odpowiedni do ustalonych celów badawczych.

Badania zostały przeprowadzane we wrześniu i październiku 2019 roku. W badaniu łącznie wzięły udział 702 osoby. Zróżnicowany dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk. Poniższy wykres przedstawia szczegółową strukturę próby badawczej:

Graf. 3. Schemat próby badawczej:

2.3. Narzędzia badawcze

Kwestionariusz ankiety opracowanej na potrzeby niniejszej diagnozy można podzielić na 3 części.

- 1. Część adresowo-tytułową** - umieszcza się ją na pierwszej stronie ankiety, gdzie wyszczególnione są takie kwestie jak: nazwa ośrodka badawczego, tytuł kwestionariusza oraz szczegółowe instrukcje dla respondenta.
- 2. Część merytoryczną** - zawarte są w niej nasze pytania dotyczące badanych zagadnień.
- 3. Część metryczkową** - zawarte są w niej dane dotyczące respondenta. Są to np. płeć, wykształcenie, stan cywilny, przedział wiekowy lub miejsce zamieszkania. Informacje te pozwalają na korelacje z innymi pytaniami zawartymi w ankiecie.

Kwestionariusz ankiety użyty do zebrania danych miał podobną konstrukcję niezależnie od badanej grupy. Składał się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru. Ze względu na specyfikę poszczególnych grup dokonano spersonalizowania pytań, dostosowując ich charakter do profilu respondenta. Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy.

Ewentualne dysproporcje związane są z zaokrągleniem do liczb całkowitych (maksymalnie +/- 1%).

3. BADANIE DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

Próba składająca się z dorosłych mieszkańców gminy została poproszona o wypełnienia ankiety, w której udzielali odpowiedzi na pytania dotyczące problemów społecznych. W kwestionariuszu znalazły się pytania odnoszące się do kwestii alkoholu, narkotyków, dopalaczy, papierosów, zjawiska przemocy i cyberprzemocy, cyberuzależnień

oraz działań Gminy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.

Badanie zostało podzielone na bloki dotyczące następujących problemów:

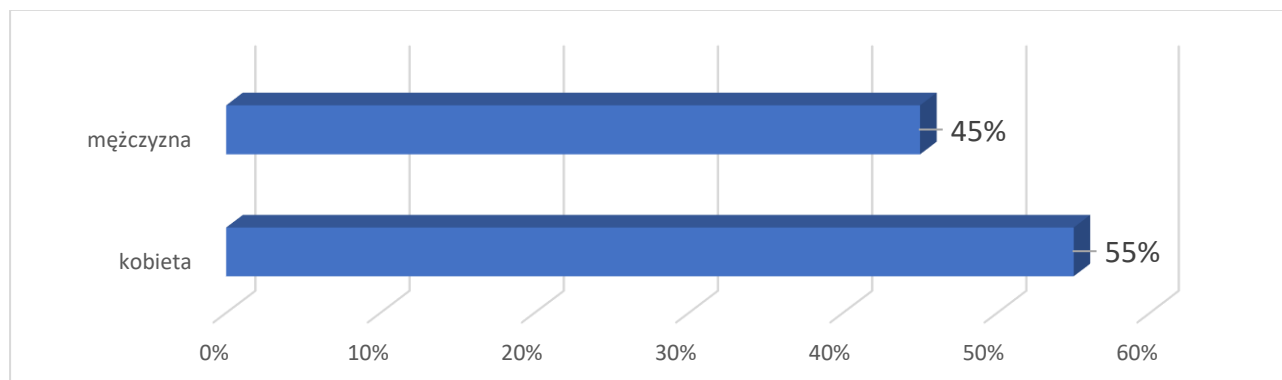
Graf. 4.1 Obszar tematyczny zawarty w kwestionariuszu ankiety dla dorosłych mieszkańców

W sumie respondenci udzielili odpowiedzi na 63 pytania, a do ankiety dołączona została metryczka pozwalająca na ustalenie między innymi: wieku, płci, wykształcenia, stanu cywilnego oraz statusu zawodowego respondentów.

3.1. Struktura badanej próby

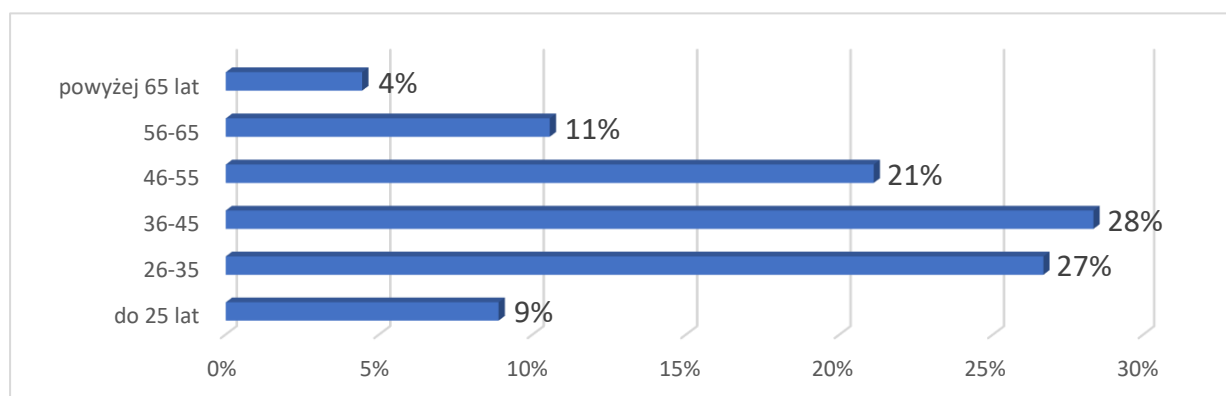
W badaniu dotyczącym problemów społecznych w Gminie Łobez wzięło udział 180 dorosłych mieszkańców. Większość badanej społeczności stanowiły kobiety, tj. 55%. Mężczyźni stanowili 45% próby.

Wyk.1. Płeć

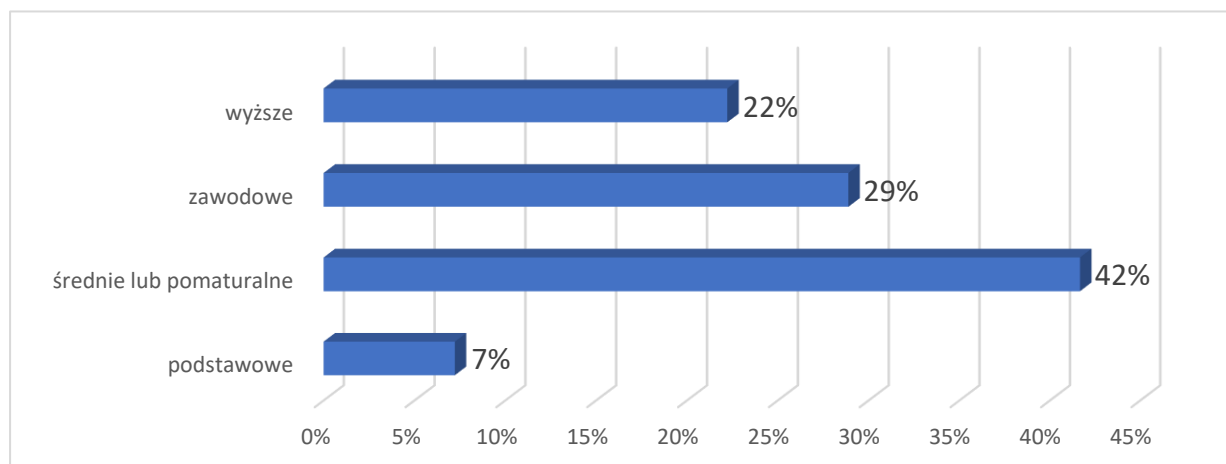
Wśród ankietowanych mieszkańców najliczniejszą grupę tworzyły osoby w wieku 36- 45 lat (28%). Osoby w wieku 26 – 35 lat stanowiły 27% badanej społeczności, 21% respondentów znajdowało się w grupie 46 – 55 latków. Natomiast 9% próby stanowiły osoby do 25 roku życia, a 4% osoby powyżej 65 roku życia.

Wyk. 2.Wiek

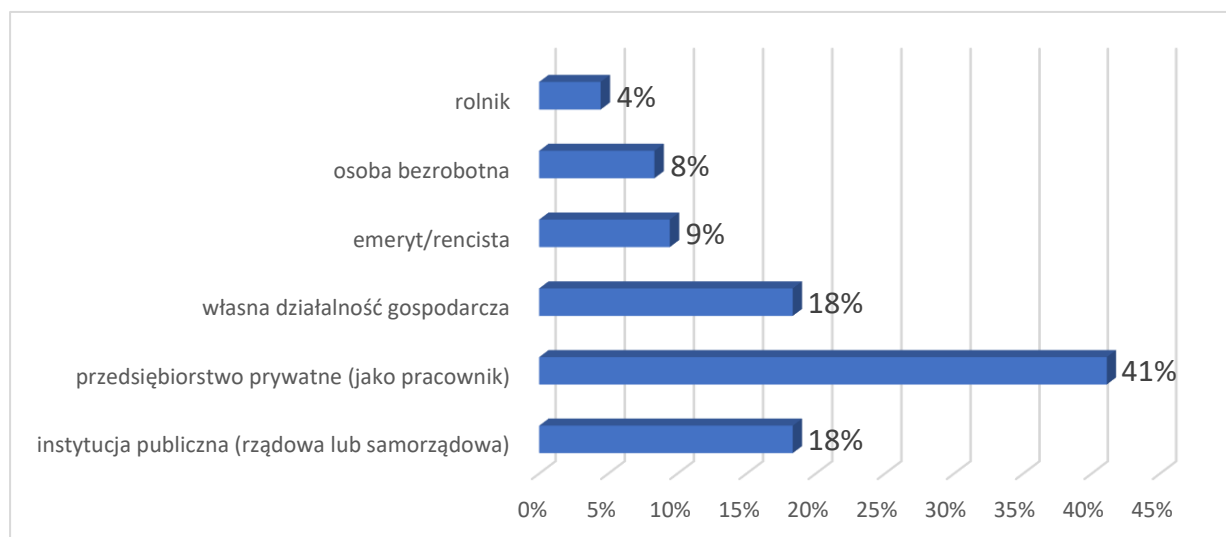
Analizując badaną społeczność ze względu na wykształcenie można zauważyć, iż blisko połowa badanych, tj. 42% posiadała wykształcenie średnie lub pomaturalne. Wykształcenie zawodowe posiadało 29% osób, wykształceniem wyższym legitymizowało się 22% badanych, a wykształceniem podstawowym 7% respondentów.

Wyk.3. Wykształcenie

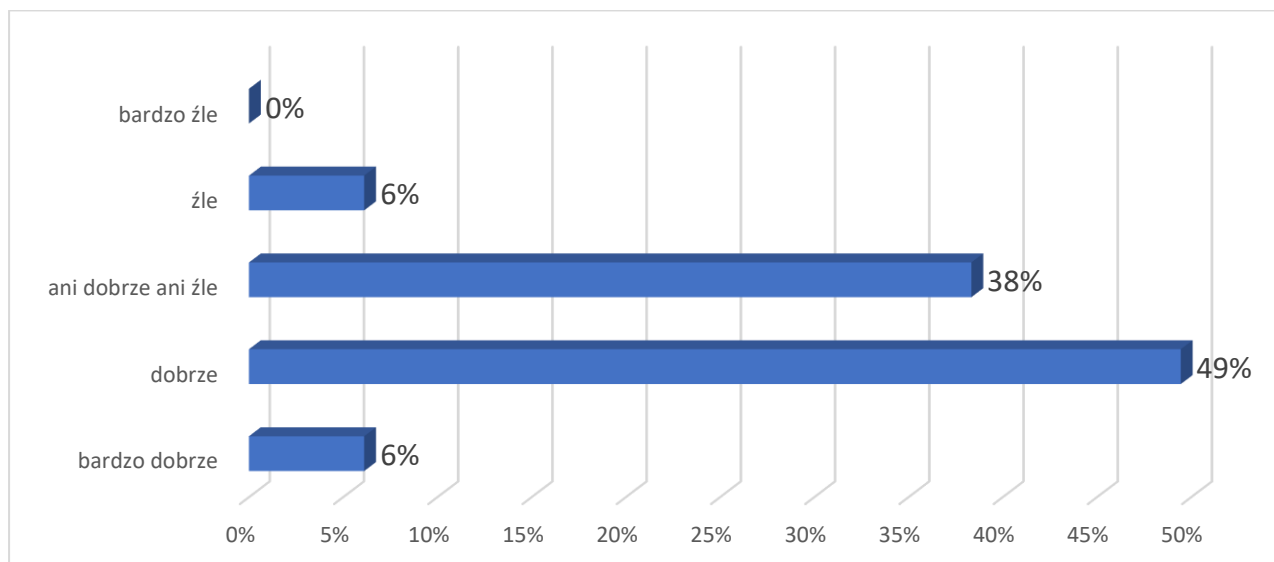
W przedsiębiorstwach prywatnych jako pracownicy pracuje 41% respondentów, zaś 18% osób jest zatrudnionych w instytucjach publicznych – rządowych lub samorządowych. Kolejne 18% ankietowanych prowadzi własną działalność gospodarczą, 4% osób jest rolnikami. Na emeryturze lub rencie znajduje się 9% respondentów, zaś 8% osób pozostaje bez pracy.

Wyk.4. Miejsce zatrudnienia

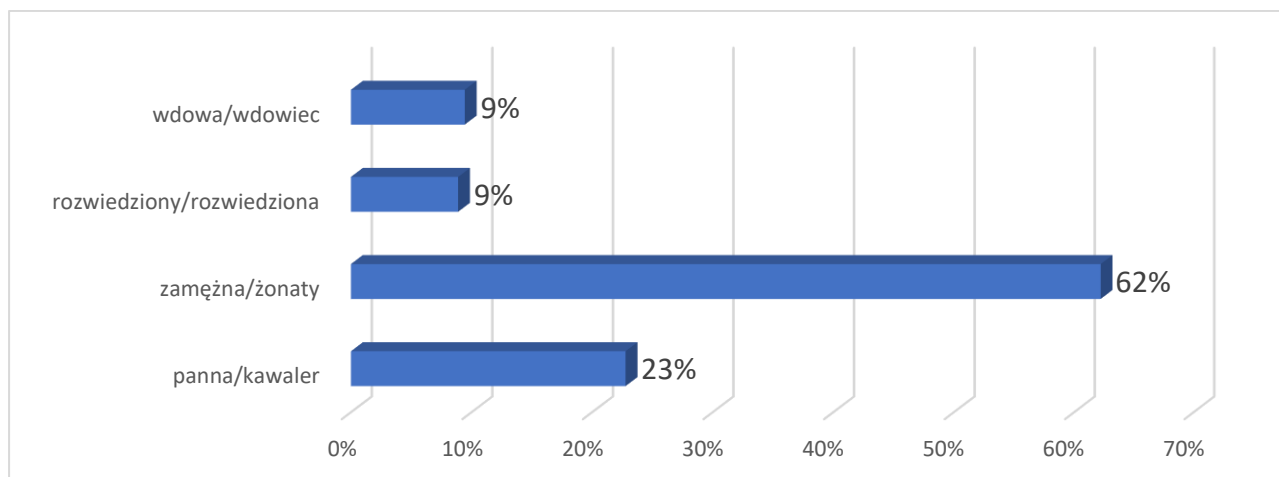
Dobłą informacją jest fakt, iż 49% badanych oceniło dobrze swoją sytuację materialną, zaś 6% osób oceniło ją bardzo dobrze. 38% badanych uważa, że ich sytuacja materialna jest ani dobra ani zła. Natomiast negatywnie swoją sytuację finansową oceniło 6% badanych – uważają oni, że znajdują się w złej sytuacji materialnej.

Wyk.5. Ocena sytuacji finansowej

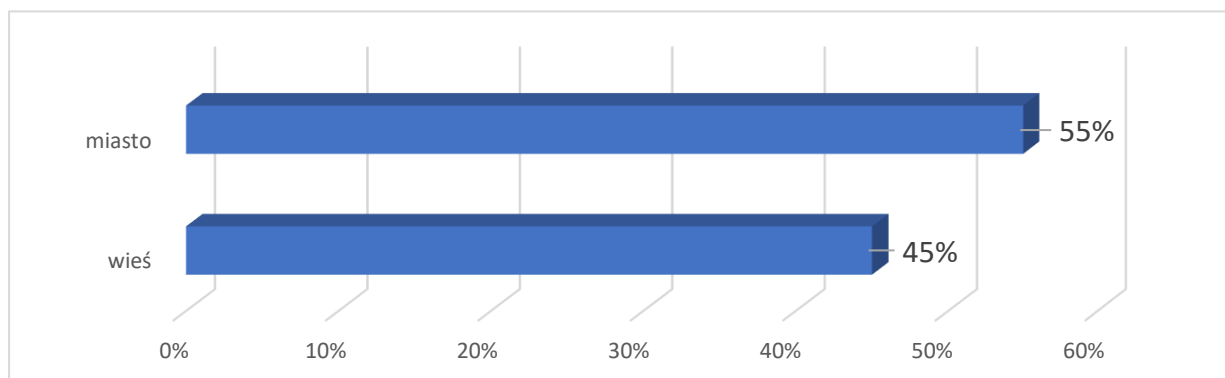
Osoby zamężne lub żonate stanowiły 62% badanej społeczności. 9% badanych to osoby rozwiedzione. 23% respondentów to osoby stanu wolnego, zaś blisko co dziesiąty ankietowany to wdowiec lub wdowa.

Wyk.6. Stan cywilny

Analizując badaną próbę ze względu na miejsce zamieszkania, można zauważyć, iż 45% osób zamieszkuje środowisko wiejskie, zaś 55% osób mieszka w mieście.

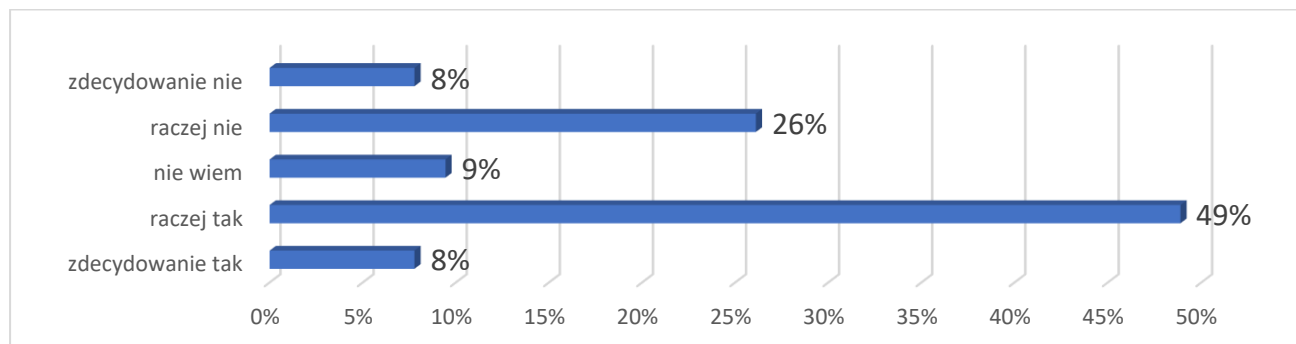
Wyk.7. Miejsce zamieszkania

3.2. Postrzeganie wybranych problemów społecznych

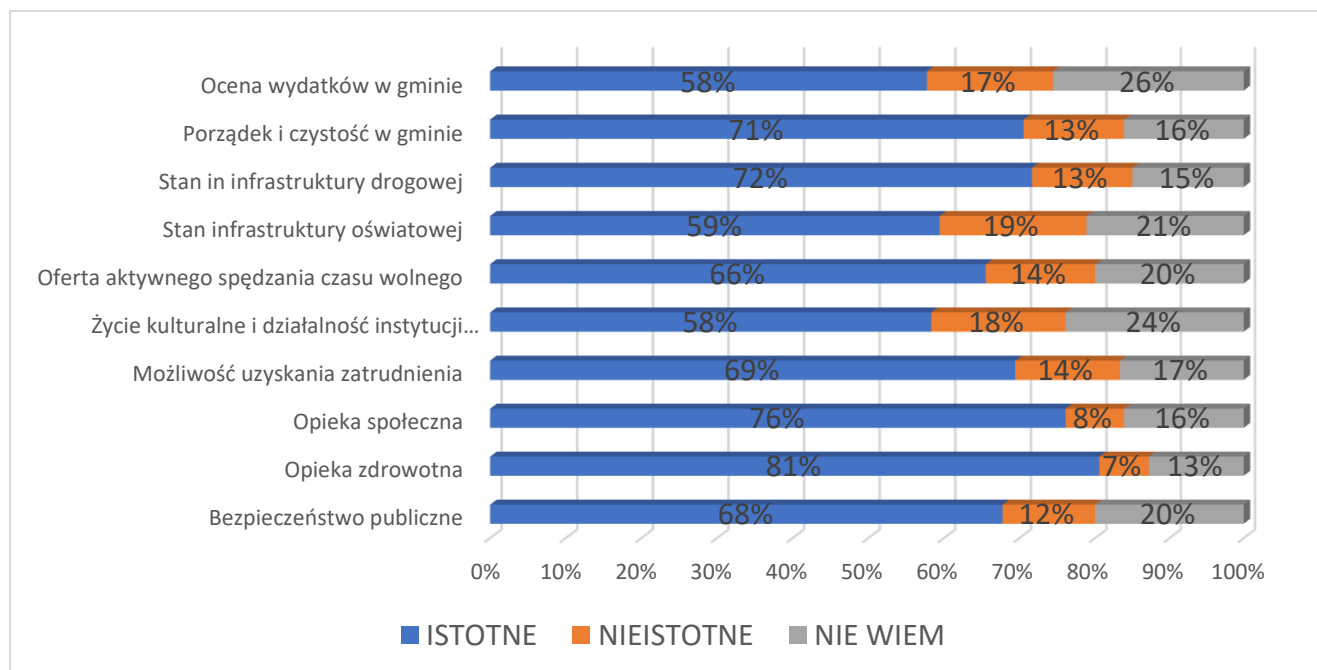
Pierwsza część pytań miała na celu sprawdzenie zainteresowania mieszkańców życiem społecznym. Co istotne, ponad połowa ankietowanych uważa, że interesuje się tym co dzieje się w gminie. Wśród tych osób 49% ankietowanych jest raczej zainteresowanych, a 8% zdecydowanie zainteresowanych. Natomiast 26% osób raczej nie interesuje się tym co dzieje się w gminie, a kolejne 8% zdecydowanie się tym nie interesuje. 9% ankietowanych wskazało odpowiedź „nie wiem”.

Wyk.8. Czy interesuje się Pan/i tym, co się dzieje w gminie?

W kolejnym pytaniu respondentów poproszono o wskazanie problemów, które ich zdaniem są najbardziej istotne w gminie, tj. które wymagają największej uwagi. Ze zgromadzonego materiału badawczego wynika, iż zdaniem mieszkańców w gminie należy przede wszystkim zająć się problemem opieki zdrowotnej (81%) oraz opieki społecznej (76%). W dalszej kolejności ankietowani wskazywali następujące kwestie: stan infrastruktury drogowej (72%), porządek i czystość w gminie (71%), możliwość uzyskania zatrudnienia (69%), bezpieczeństwo publiczne (68%), ofertę aktywnego spędzania czasu wolnego (66%), stan infrastruktury oświatowej (59%) oraz ocenę wydatków w gminie (58%) i życie kulturalne i działalność instytucji kultury (58%).

Wyk.9. Jak ocenia Pan/i istotność wymienionych problemów społecznych w swoim miejscu zamieszkania?

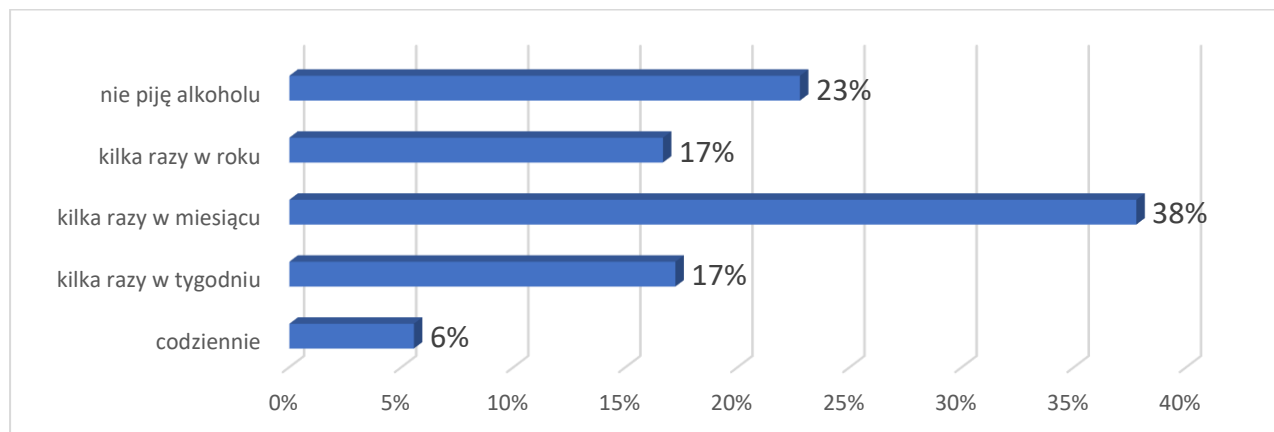

3.3. Problem alkoholowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Problem alkoholowy to pierwszy, omawiany w niniejszej diagnozie problem społeczny. Celem tego bloku pytań jest oszacowanie skali problemu alkoholowego w gminie oraz sprawdzenie wiedzy mieszkańców dotyczącej konsekwencji spożywania alkoholu.

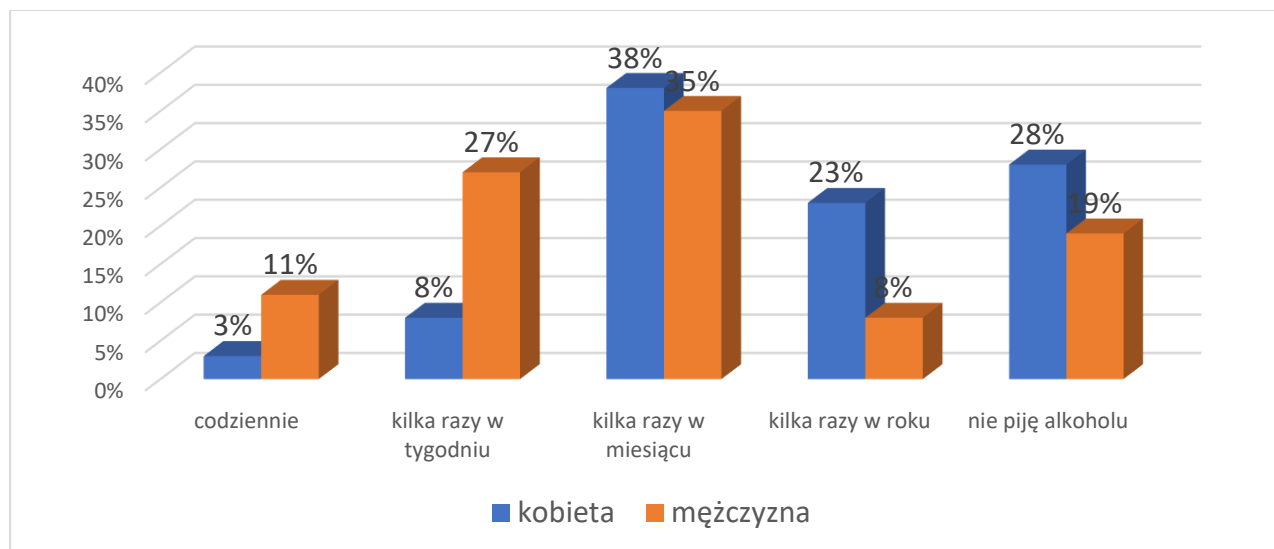
Na początek mieszkańców zapytano jak często zdarza im się spożywać alkohol. 23% badanych nie pije w ogóle alkoholu. Kilka razy w roku zdarza się to 17% respondentów, Kolejne 38% osób sięga po alkohol kilka razy w miesiącu, 17% kilka razy w tygodniu, zaś aż 6% badanych pije alkohol codziennie, co wskazuje, że te osoby mogą zmagać się z problemem alkoholowym.

Wyk.10. Jak często spożywa Pan/i alkohol?

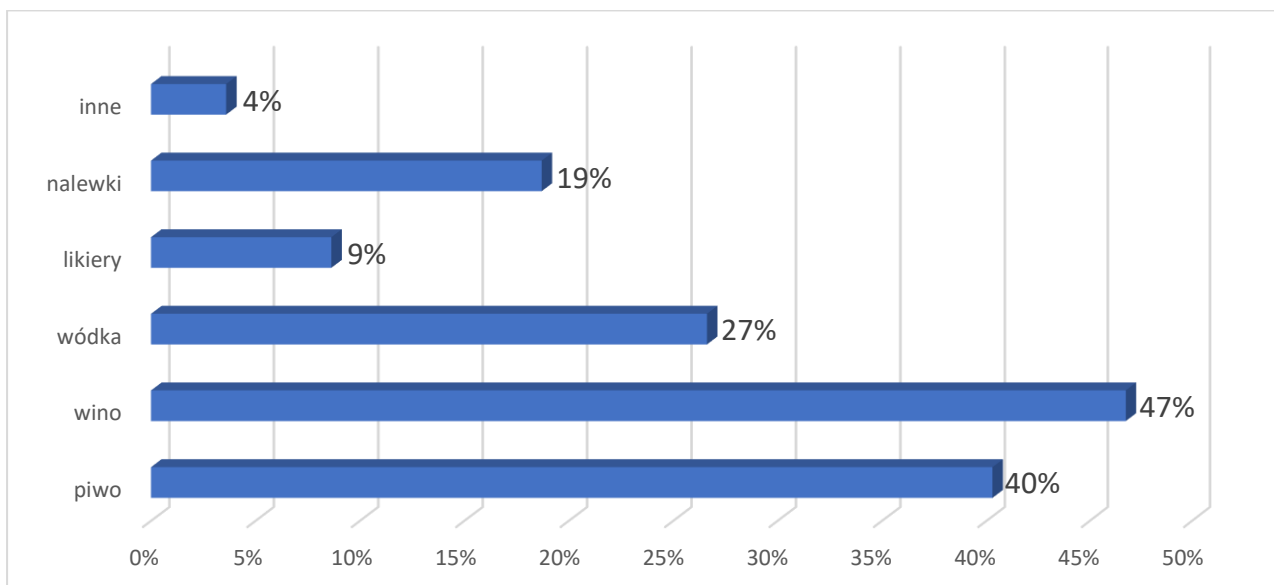
Kobiety częściej niż mężczyźni deklarowały, iż nie sięgają w ogóle po alkohol – takiej odpowiedzi udzieliło 28% kobiet i 19% mężczyzn. Kobiety sięgają po alkohol rzadziej niż mężczyźni – większość z nich deklarowała, iż spożywa napoje alkoholowe kilka razy w roku (23%) oraz kilka razy w miesiącu (38%), kilka razy w tygodniu (8%) i codziennie (3%). Natomiast mężczyźni najczęściej sięgają po alkohol: kilka razy w miesiącu (35%), kilka razy w roku (8%), kilka razy w tygodniu (27%) oraz codziennie (11%).

Wyk.10a. Jak często spożywa Pan/i alkohol? – w podziale na płeć

Wino (47%) oraz piwo (40%) to najczęściej wybierane alkohole przez mieszkańców gminy. W dalszej kolejności mieszkańcy wybierają: wódkę (27%), nalewki (19%), likiery (9%) oraz inne alkohole (4%).

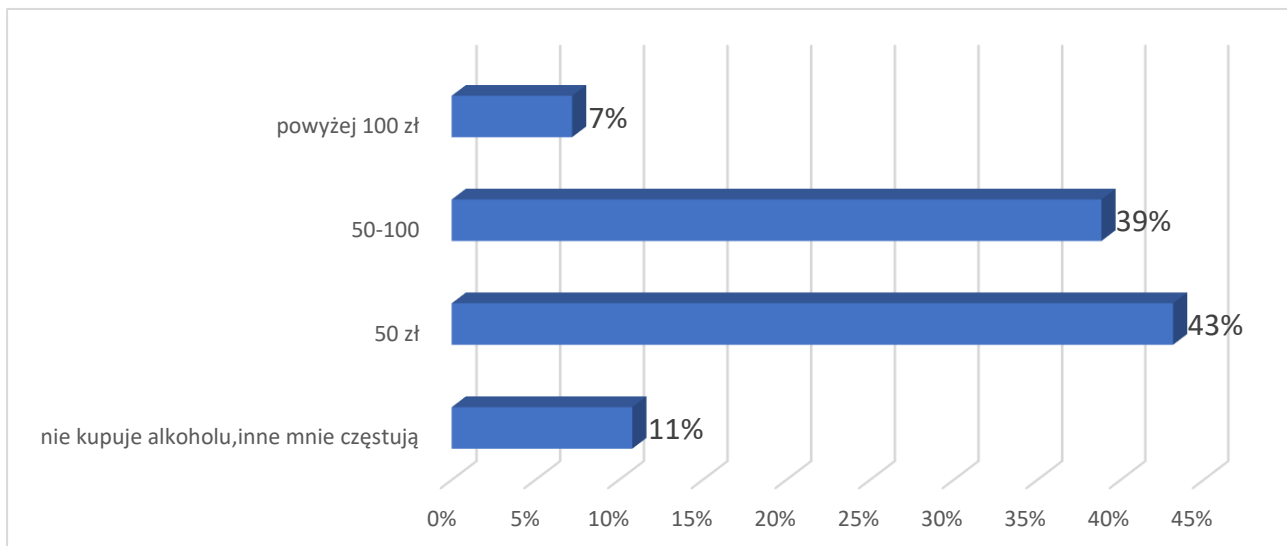
Wyk.11. Jaki rodzaj alkoholu pije Pan/i najczęściej?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

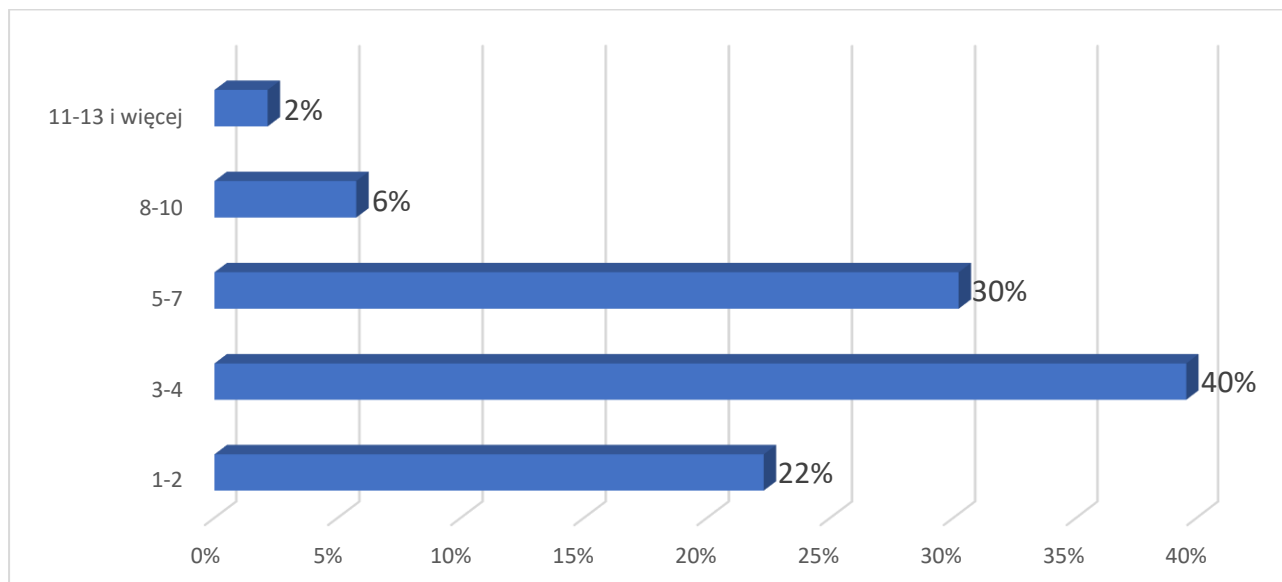
Na zakup alkoholu mieszkańcy wydają najczęściej 50 zł na miesiąc – taką odpowiedź wskazało 43% ankietowanych. Od 50 do 100 zł miesięcznie na alkohol wydaje 39% osób, natomiast powyżej 100 zł – 7% badanych. 11% respondentów nie kupuje alkoholu, ponieważ jest nim częstowana.

Wyk.12. Ile wydaje Pan/i miesięcznie na zakup alkoholu?

Z punktu widzenia niniejszej diagnozy społecznej istotne wydaje się nie tylko jak często mieszkańcy sięgają po alkohol, ale także ile alkoholu wypijają jednorazowo. Co ważne, większość respondentów, jednorazowo wypija od 3 do 4 porcji alkoholu (40%). 22% osób wypija 1 - 2 porcje, 30% osób wypija 5 - 7 porcji, 6% osób 8 - 10 porcji oraz kolejne 2% badanych 11 - 13 i więcej porcji.

Wyk.13. Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije? Porcja to szklanka piwa (250ml), lampka wina (100 ml), kieliszek wódki (30 ml).

Poza tym jak często mieszkańcy spożywają alkohol, istotne wydaje się ile alkoholu spożywają oni jednorazowo. Jak rekomenduje Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych⁶ w przypadku mężczyzn za odpowiednie uznaje się jednorazowe spożywanie 2 butelek piwa lub 3 lampek wina lub też 4 kieliszków wódki. W przypadku kobiet normy te są niższe i wynoszą: 1 butelka piwa lub 1,5 lampki wina lub też 2 kieliszki wódki. Dane te pokazuje poniższa grafika⁷.

Natomiast jeżeli chodzi o wyznaczniki ryzykownego picia alkoholu to ustalono następujące progi jednorazowego spożycia :

Umowny próg ryzykownego picia dla mężczyzn (sześćdziesiąt gramów czystego alkoholu) to około:

- 187,5 ml 40% napoju spirytusowego (np. wódki lub whisky), co może być zaokrąglone do sześciu 30 ml kieliszków wódki,
- 600 ml wina; 12,5% co jest równoznaczne z sześcioma kieliszkami wina o pojemności 100 ml każdy,
- 1500 ml (1,5 litra) piwa o zawartości alkoholu 5% może być wyrażone jako trzy szklanki, kufle, butelki lub puszki piwa o pojemności 0,5 litra.

⁶ Raport TNS Global *Spożycie alkoholu w Polsce w 2012 r. Raport z badania*, TNS, październik 2013r.

⁷ * SJA – Standardowa Jednostka Alkoholowa = 250 ml piwa = 100 ml wina = 30 ml wódki **piwo = 500 ml piwa; lampka wina = 125 ml wina; kieliszek wódki = 30 ml wódki.

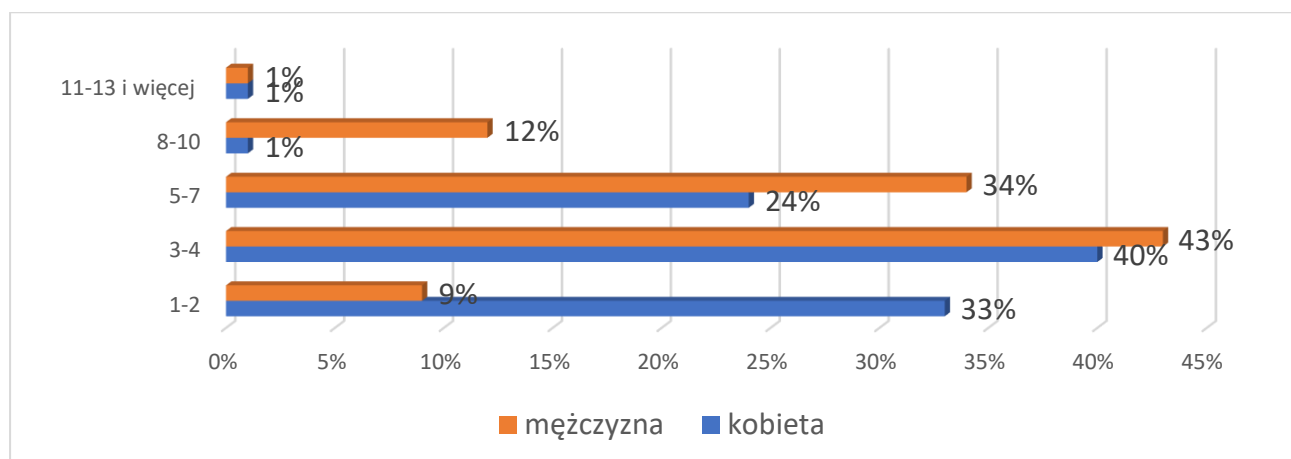
Umowny próg ryzykownego picia dla kobiet (czterdzieści gramów czystego alkoholu) to około:

- 125 ml 40% napoju spirytusowego (np. wódki lub whisky), co może być zaokrąglone do czterech 30 ml kieliszków wódki,
- 400 ml wina; 12,5% co jest równoznaczne z czterema kieliszkami wina o pojemności 100 ml każdy,
- 1000 ml (1 litr) piwa o zawartości alkoholu 5% może być wyrażone jako dwie szklanki, kufle, butelki lub puszki piwa o pojemności 0,5 litra.

W Gminie Łobez kobiety najczęściej wypijają jednorazowo 3 – 4 porcje alkoholu (40%). 2% kobiet jednorazowo wypija od 5 do 7 porcji alkoholu, a 33% ankietowanych jednorazowo wypija 1 – 2 porcje napojów alkoholowych. Po 1% badanych jednorazowo wypija od 8 do 10 porcji alkoholu oraz 11 i więcej porcji.

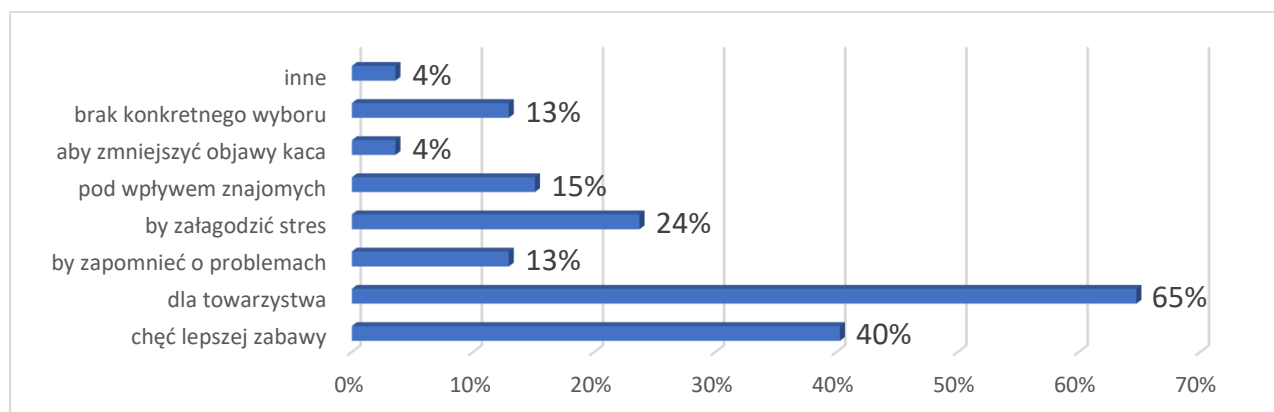
Mężczyźni najczęściej jednorazowo wypijają 3 – 4 porcje (43%) oraz 5 – 7 porcji (34%). 9% mężczyzn jednorazowo wypija od 1 do 2 porcji, 12% wypija od 8 do 10 porcji alkoholu, a 1% mężczyzn jednorazowo wypija od 11 do 13 i więcej porcji alkoholu.

Wyk.13a. Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije? Porcja to szklanka piwa (250ml), lampka wina (100 ml), kieliszek wódki (30 ml). – w podziale na płeć

Towarzystwo to główny powód sięgania po alkohol przez mieszkańców gminy – taką odpowiedź wskazało 65% badanych. W dalszej kolejności wymieniano następujące powody: chęć lepszej zabawy (40%), próba złagodzenia stresu (24%), wpływ znajomych (15%), próba zapomnienia o problemach (13%), brak konkretnego wyboru (13%) oraz chęć zmniejszenia objawów kaca (4%). Kolejne 4% badanych wskazało także na inne powody.

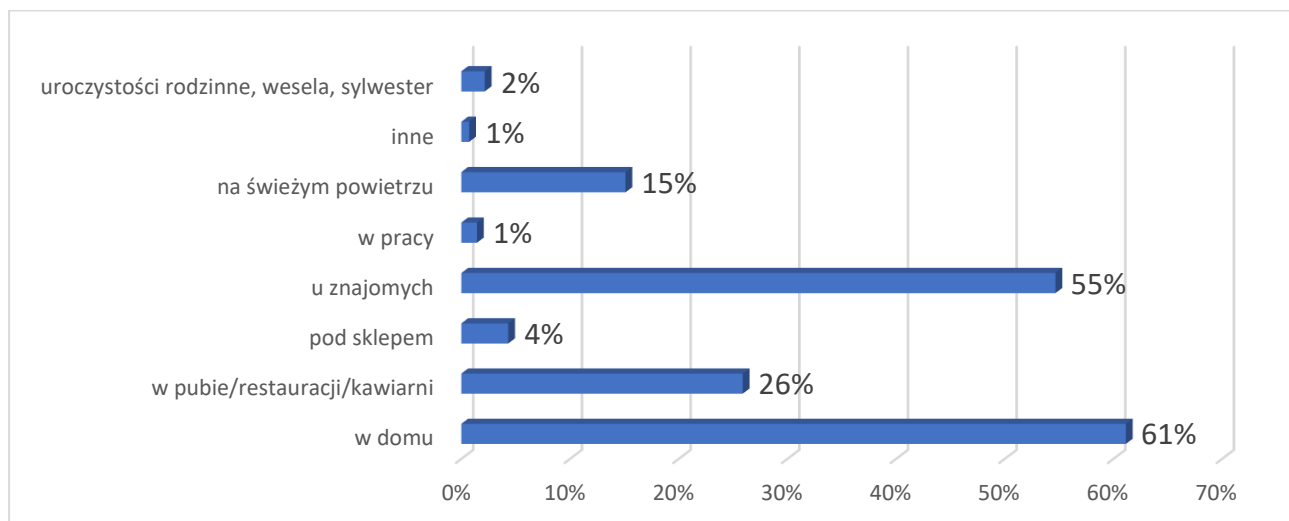
Wyk.14. Z jakich powodów sięga Pan/i po alkohol?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Mieszkańcy spożywają alkohol głównie w domu (61%) oraz u znajomych (55%). W pubach/restauracjach lub kawiarniach alkohol spożywa 26% osób, na świeżym powietrzu pije 15% badanych, zaś pod sklepem alkohol spożywa 4% respondentów, podczas uroczystości rodzinnych, wesel i Sylwestra pije 2% osób, a 1% osób pije w pracy.

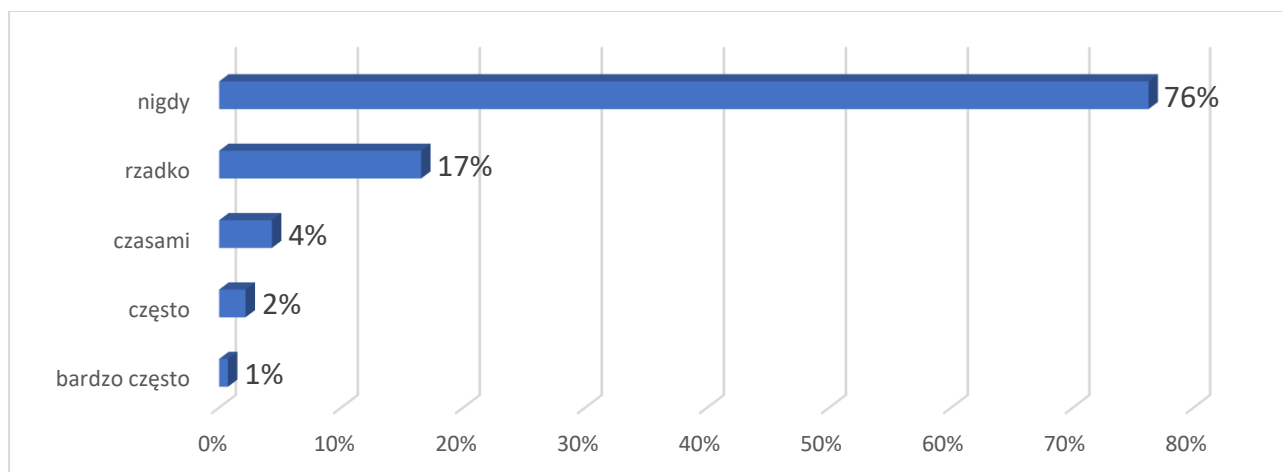
Wyk.15. Gdzie najczęściej spożywa Pan/i alkohol?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

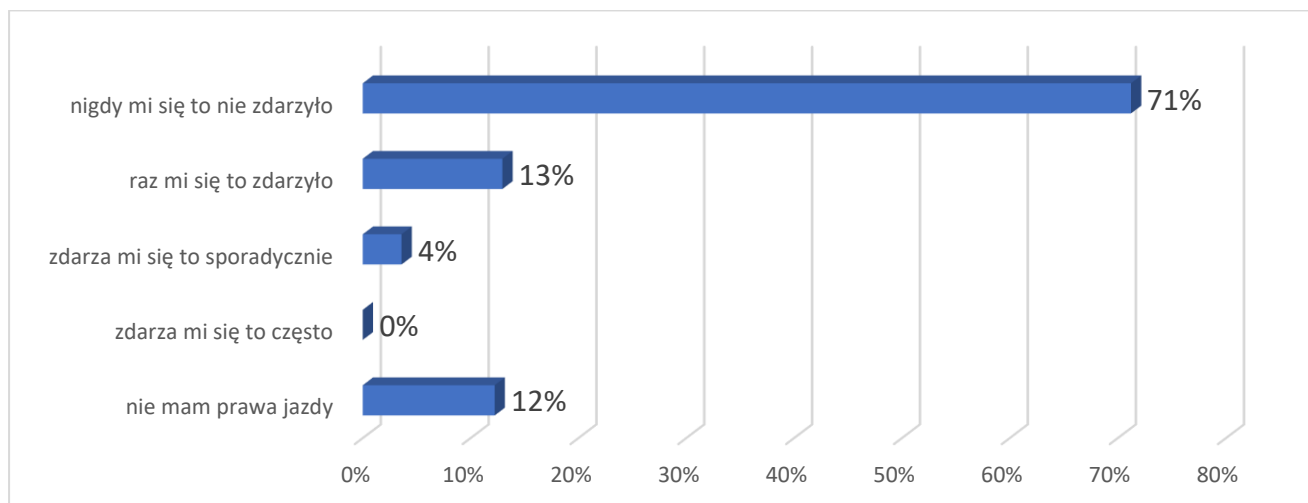
W związku z tym, że mieszkańcy przyznali, że zdarza im się spożywać alkohol w pracy, zapytano ich jak często im się to zdarza. Bardzo niepokojącą informacją jest to, że jedynie 76% badanych nigdy nie wykonywała swoich obowiązków zawodowych znajdując się pod wpływem alkoholu. 17% osób zdarzało się to rzadko, 4% ankietowanych czasami, 2% osób często, zaś 1% osób przytrafiało się to bardzo często. Dane te powinny być sygnałem dla pracodawców - powinni baczniej się przyglądać swoim pracownikom i kontrolować ich trzeźwość.

Wyk.16. Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu?

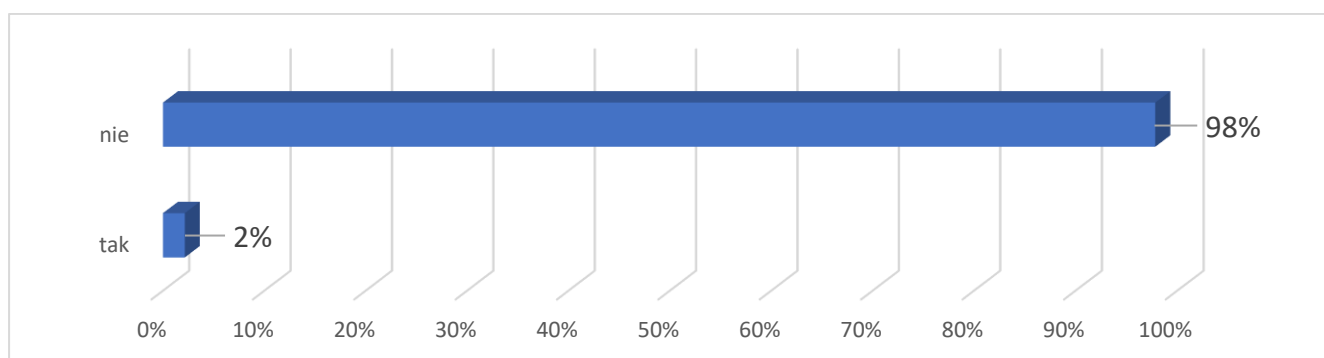
Ankietowani oświadczyli, iż zdarzało im się kierować pojazdem w stanie nietrzeźwości. 13% respondentów taka sytuacja zdarzyła się raz, a 4% osób zdarza się to sporadycznie. 12% osób nie posiada prawa jazdy. Dane te pokazują, iż problem pijanych kierowców jest obecny na terenie Gminy Łobez, jednak jego skala nie przybiera znacznych rozmiarów.

Wyk.17. Czy zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem pod wpływem alkoholu?

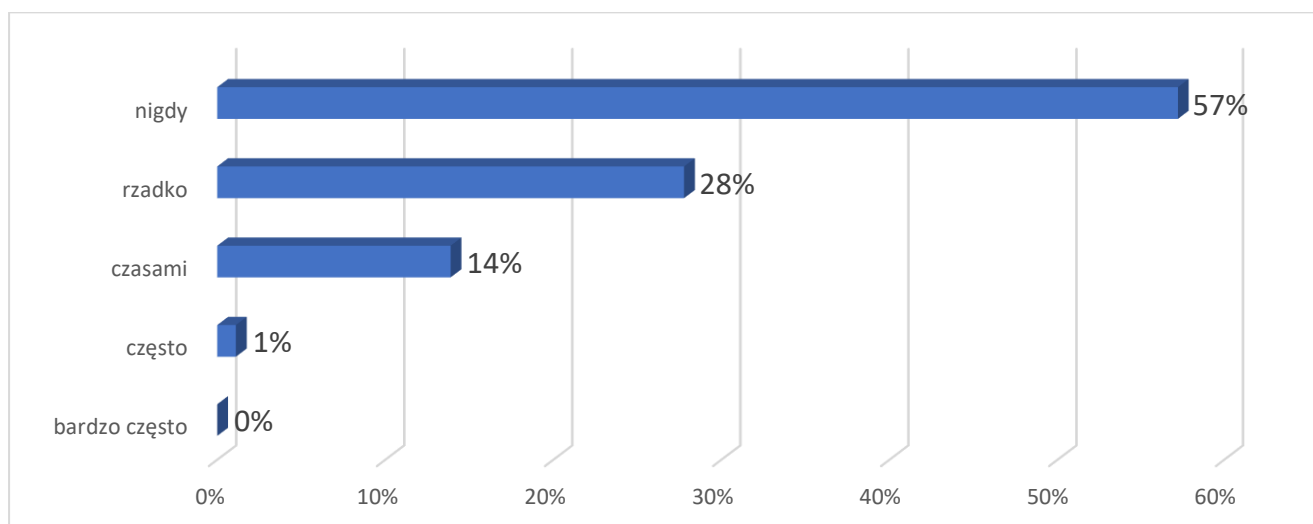
Za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości zostało zatrzymanych 2% badanych osób.

Wyk.18. Czy był Pan/i kiedykolwiek zatrzymany za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości?

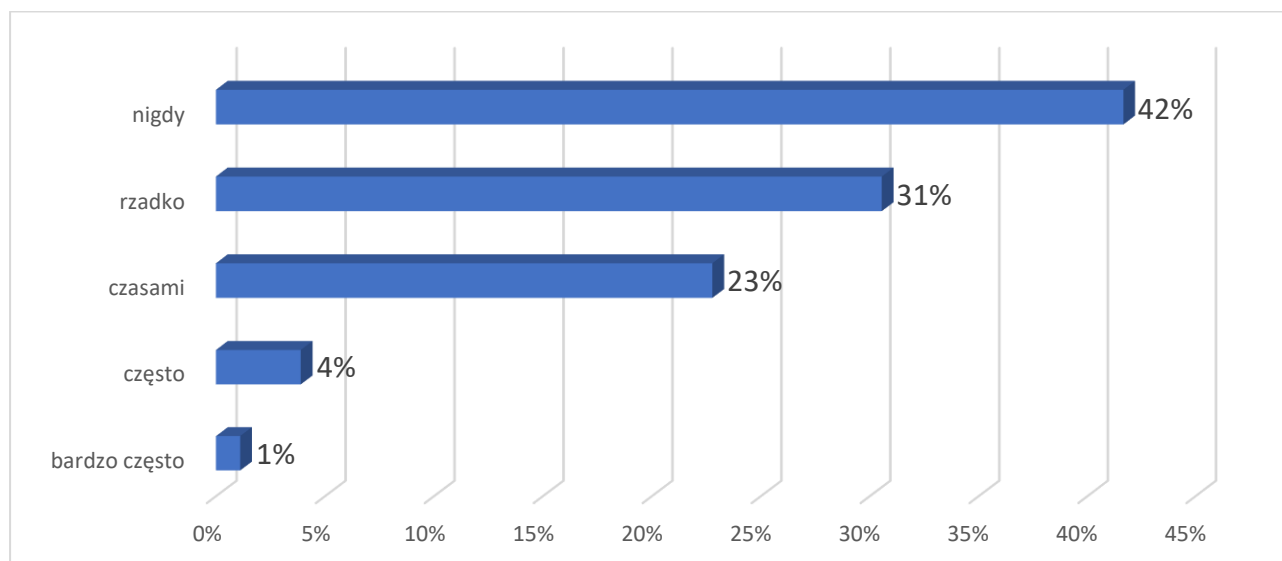
28% respondentów przyznało, że rzadko widuje sytuację prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości. 14% osób widuje taką sytuację czasami, a 1% widuje ją często. Jedynie 57% badanych nigdy nie było świadkiem takiej sytuacji. Świadczyć to może o występowaniu zjawiska prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu.

Wyk.19. Czy zdarzyło się Panu/i być świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu?

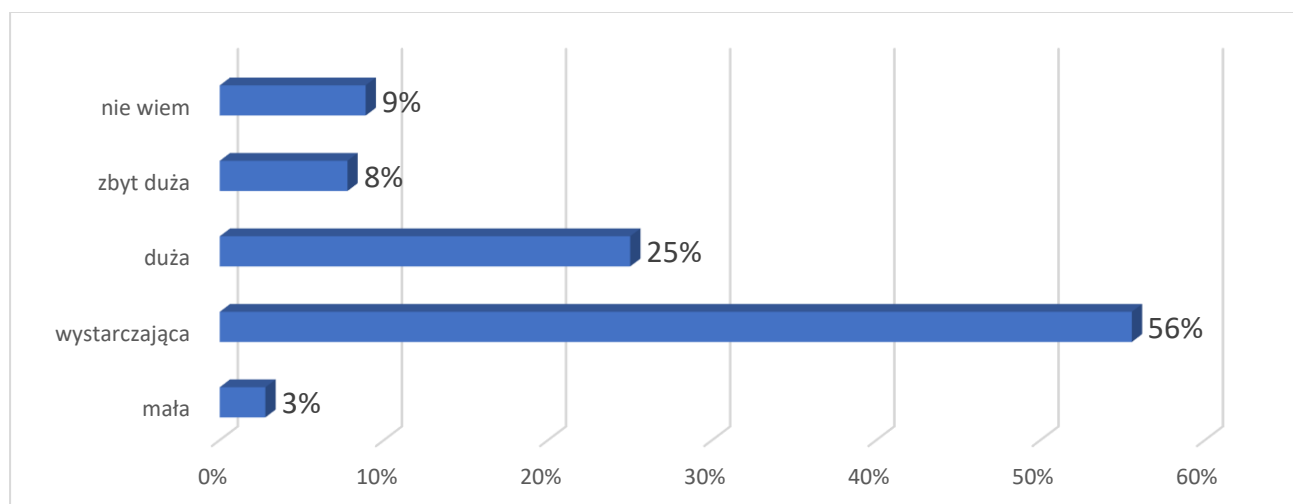
Dodatkowo, jedynie 42% osób sądzi, że w gminie nie dochodzi do sytuacji prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości. Zdaniem 31% osób do takiego zdarzenia dochodzi rzadko, 23% ankietowanych wskazało odpowiedź „czasami”, zaś 4% osób sądzi, iż często zdarza się, aby ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu, kolejne 1% badanych jest zdania, iż zdarza się to bardzo często.

Wyk.20. Jak często Pana/i zdaniem ma miejsce sytuacja jazdy po wypiciu alkoholu w Pana/i gminie?

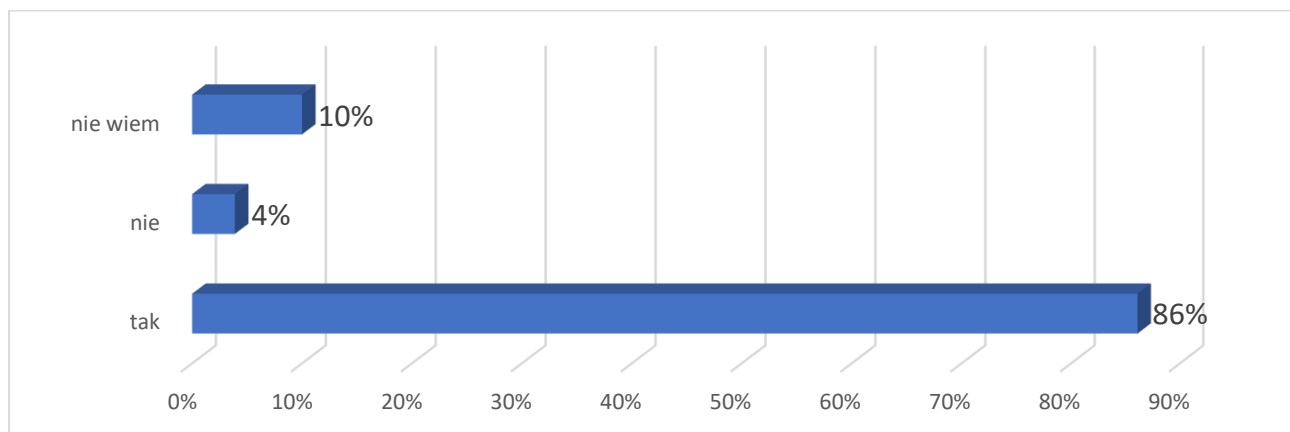
Zdaniem ankietowanych mieszkańców w Gminie Łobez znajduje się odpowiednia ilość punktów sprzedaży – taką odpowiedź wskazało 56% osób. Co czwarty badany uważa, że punktów jest za dużo, a 8% osób sądzi, że jest ich zbyt dużo. 3% ankietowanych twierdzi, że w gminie jest mało punktów sprzedaży, a 9% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk.21. Czy według Pana/i liczba punktów sprzedaży w Pana/ gminie jest?

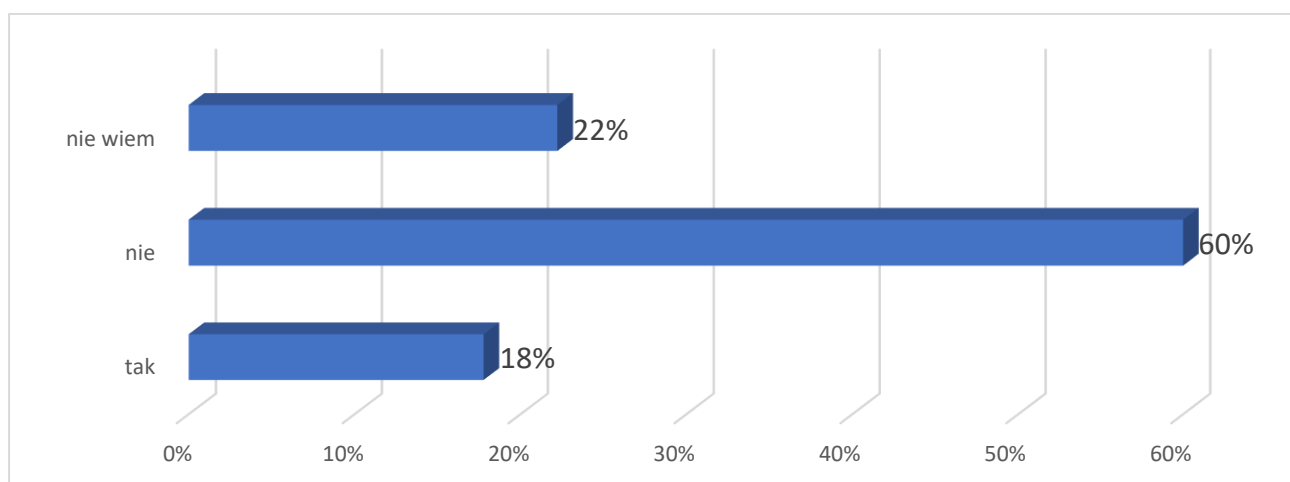
Dobłą informacją jest fakt, iż większość respondentów uważa, że picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka (86%). 4% osób nie zgodziło się z tą opinią. Co dziesiąty ankietowany nie potrafił udzielić odpowiedzi na to pytanie. Dane te pokazują, iż mieszkańcy posiadają wiedzę dotyczącą szkodliwości spożywania alkoholu w czasie ciąży.

Wyk.22. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka?

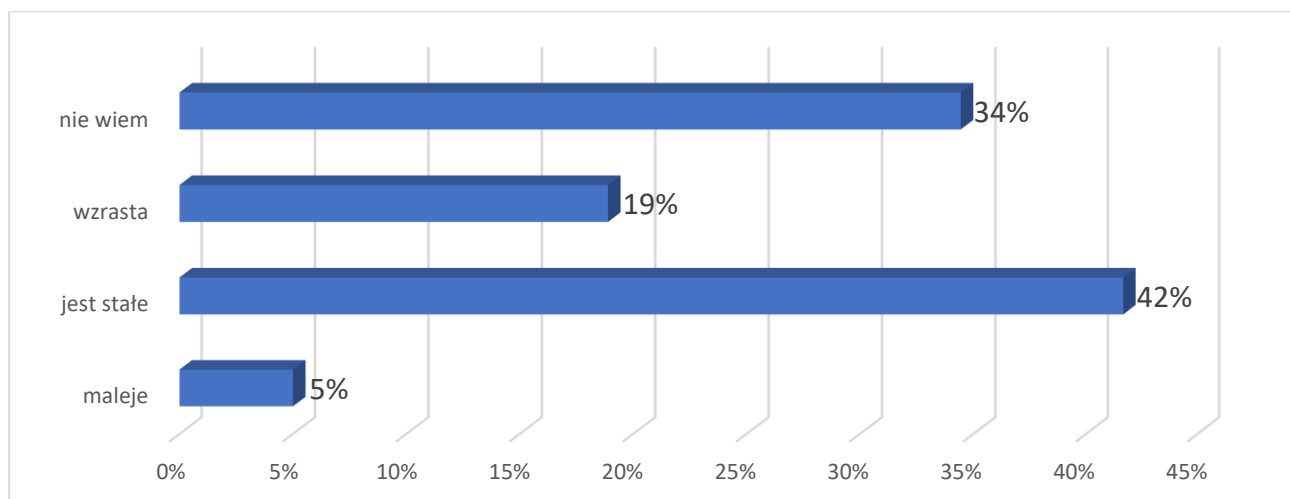
Jednak już 18% respondentów przyznało, że widziało na terenie gminy kobiety w ciąży spożywające alkohol.

Wyk.23. Czy widział/a Pan/i kobiety w ciąży spożywające alkohol na terenie Pana/i miejscowości?

Jak wynika ze zgromadzonego materiału badawczego, większość mieszkańców (42%) uważa, że obecnie w gminie skala problemu alkoholowego jest na stałym poziomie. Z tą opinią nie zgodziło się 19% osób – uważają, że obecnie pije się więcej niż kiedyś. Natomiast 5% badanych twierdzi, iż teraz pije się mniej niż dawniej.

Wyk.24. Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pana/i miejscowości.

Celem sprawdzenia wiedzy mieszkańców dotyczącej konsekwencji spożywania alkoholu, poproszono ich o ustosunkowanie się do kilku stwierdzeń. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, mieszkańcy w większości posiadają wiedzę dotyczącą alkoholu.

70% mieszkańców uważa, że przychodzenie do pracy na kacu jest zachowaniem nieodpowiednim. Z tą opinią nie zgodziło się 12% osób – uważają oni, iż nie ma nic złego w przychodzeniu do pracy na kacu. Natomiast 18% ankietowanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

56% osób sądzi, iż alkohol w piwie jest tak samo szkodliwy jak ten w wódce, zaś z tą opinią nie zgodziło się 15% osób – twierdzą oni, iż alkohol w piwie jest mniej szkodliwy niż ten w wódce. 29% osób wskazało, iż nie potrafią ustosunkować się do tego stwierdzenia.

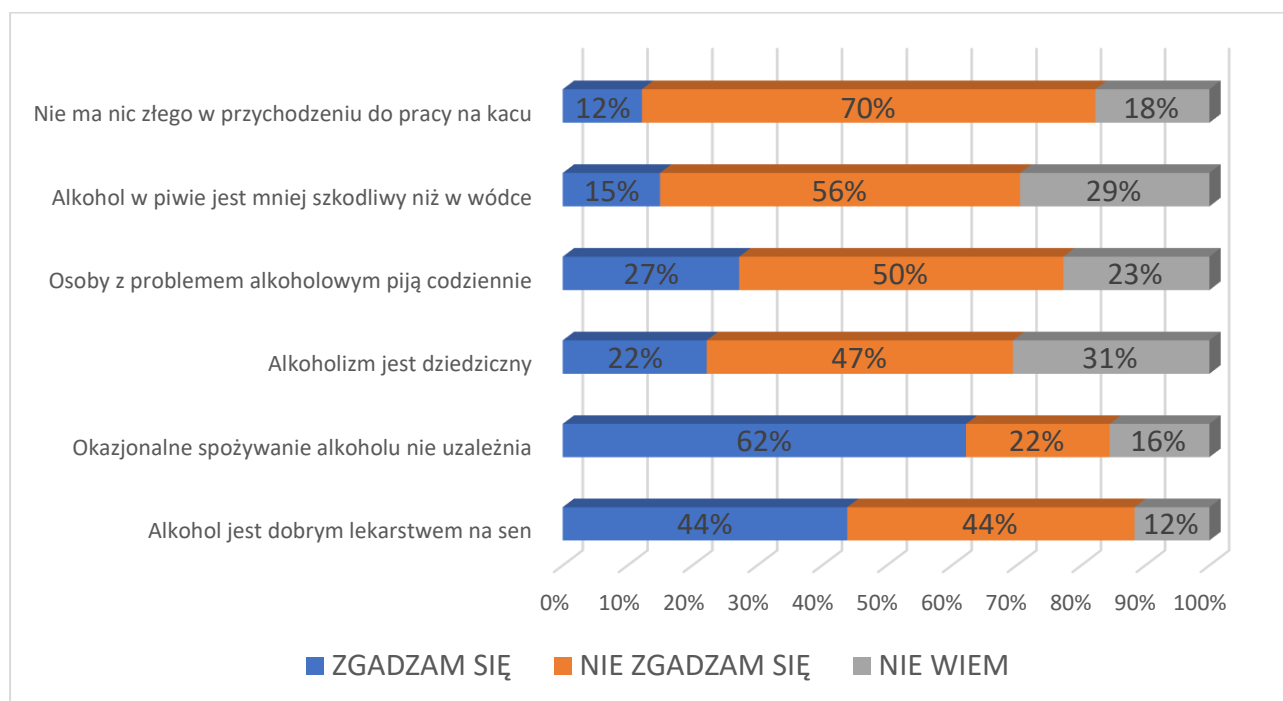
Ze stwierdzeniem „Osoby z problemem alkoholowym piją codziennie” zgodziło się 27% ankietowanych, zaś 50% nie zgodziło się z tym stwierdzeniem. 23% osób wskazało odpowiedź „nie wiem”.

22% ankietowanych uważa natomiast, iż alkoholizm jest dziedziczny, a 47% osób nie zgadza się z tą opinią. Do tego stwierdzenia nie potrafiło odnieść się 31% osób.

Według 62% mieszkańców okazjonalne spożywanie alkoholu nie uzależnia. Z tym stwierdzeniem nie zgodziło się 22% osób, a 16% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

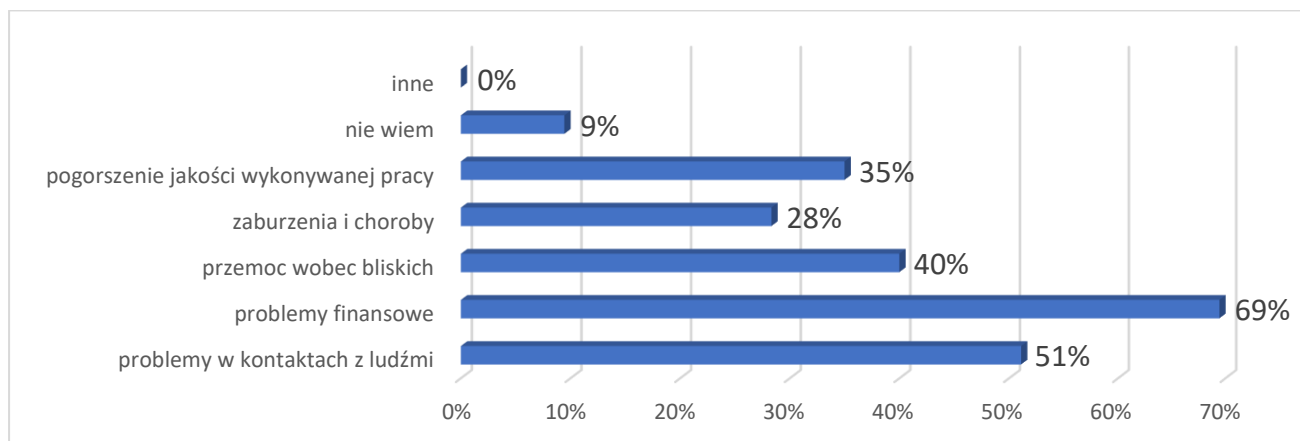
44% badanych uważa, że alkohol jest dobrym lekarstwem na sen, 44% osób nie zgadza się z tą opinią, a 16% wskazało odpowiedź „nie wiem”.

Wyk.25. Proszę ocenić czy zgadza się Pan/i z poniższymi stwierdzeniami.

Ankietowanych poproszono również o wskazanie skutków, które mogą wynikać z nadużywania alkoholu. Respondenci najczęściej wskazywali na: problemy finansowe (69%), problemy w kontaktach z ludźmi (51%), przemoc wobec bliskich (40%), pogorszenie jakości wykonywanej pracy (35%) oraz zaburzenia i choroby (28%). 9% respondentów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

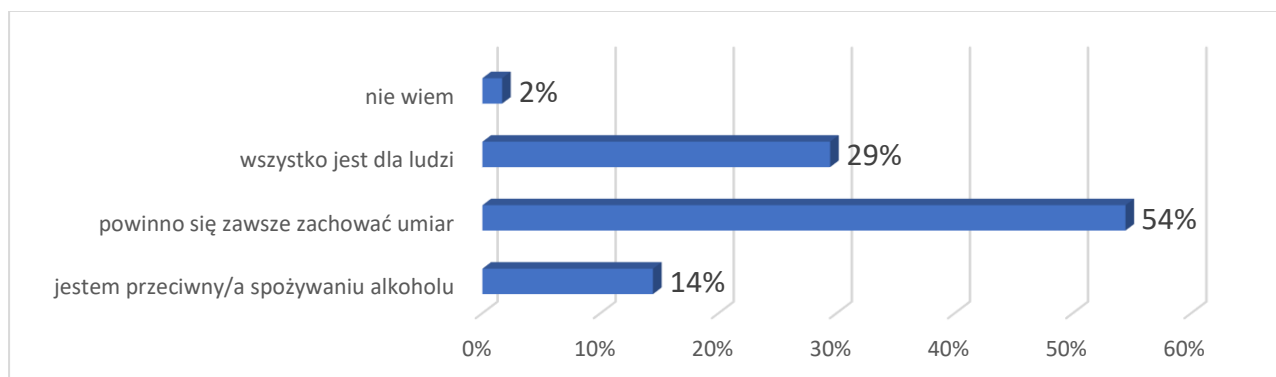
Wyk.26. Które z niżej wymienionych skutków mogą być konsekwencją nadużywania alkoholu?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

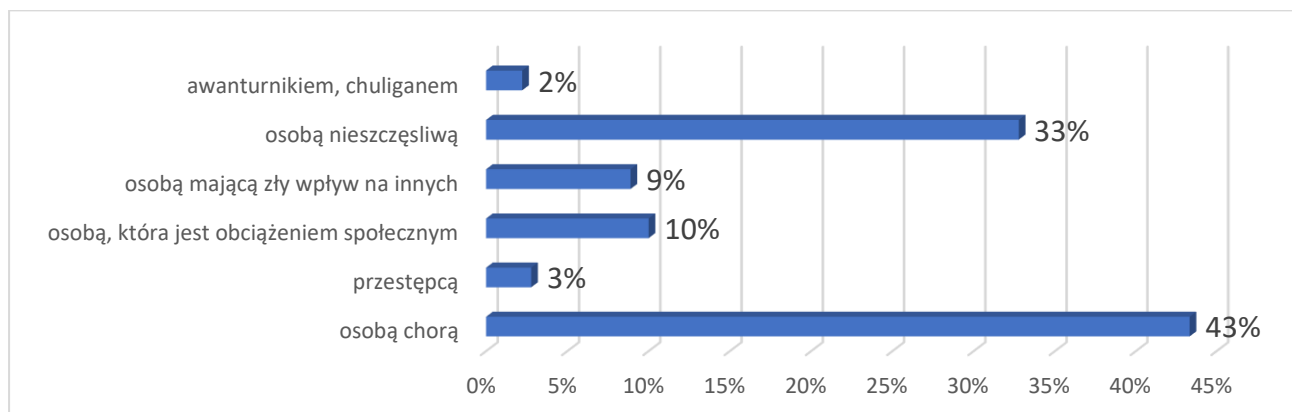
Co istotne, większość respondentów uważa, że powinno się zachować umiar w spożywaniu alkoholu – taką opinię wyraziło 54% osób. 29% sądzi, iż wszystko jest dla ludzi, a 14% osób jest przeciwnych spożywaniu alkoholu. 2% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk.27. Jakie jest Pana/i podejście do spożywania alkoholu?

Mieszkańcy postrzegają osobę z problemem alkoholowym jako: osobę chorą (43%), osobę nieszczęśliwą (33%), osobę, która jest obciążeniem społecznym (10%), osobę mającą zły wpływ na innych (9%), przestępcę (3%) oraz awanturnika, chuligana (2%).

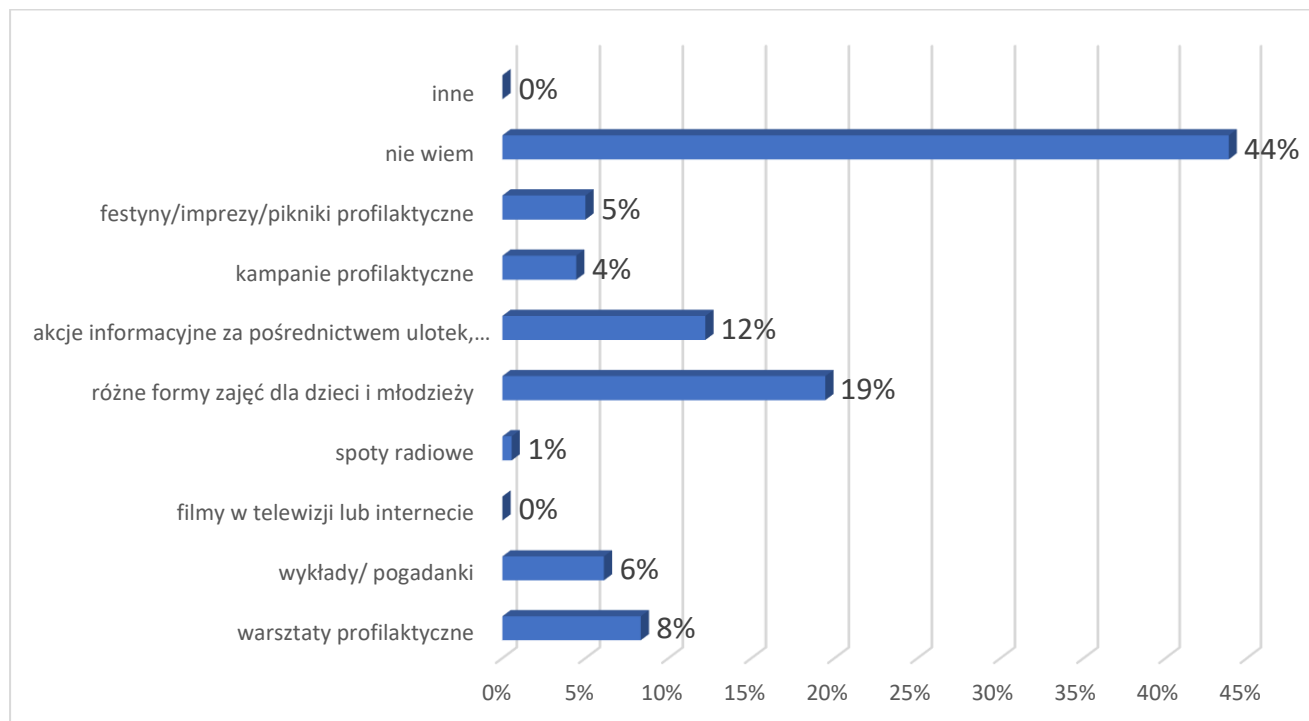
Wyk.28. Kim jest dla Pana/i osoba z problemem alkoholowym?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Na koniec bloku pytań dotyczących alkoholu, ankietowanych poproszono o wskazanie działań, które ich zdaniem gmina podejmuje chcąc ograniczyć popyt na spożywanie alkoholu. Respondenci najczęściej wskazywali tutaj na: prowadzenie różnych form zajęć dla dzieci i młodzieży (19%), akcje informacyjne za pomocą ulotek (12%), prowadzenie warsztatów profilaktycznych (8%), organizowanie wykładów i pogadek (6%), organizowanie imprez profilaktycznych (5%) oraz kampanii profilaktycznych (4%). Najmniej popularne okazały się spoty radiowe (1%).

Wyk.29. Jakie działania według Pana/i podejmuje gmina aby ograniczyć popyt na spożywanie alkoholu?

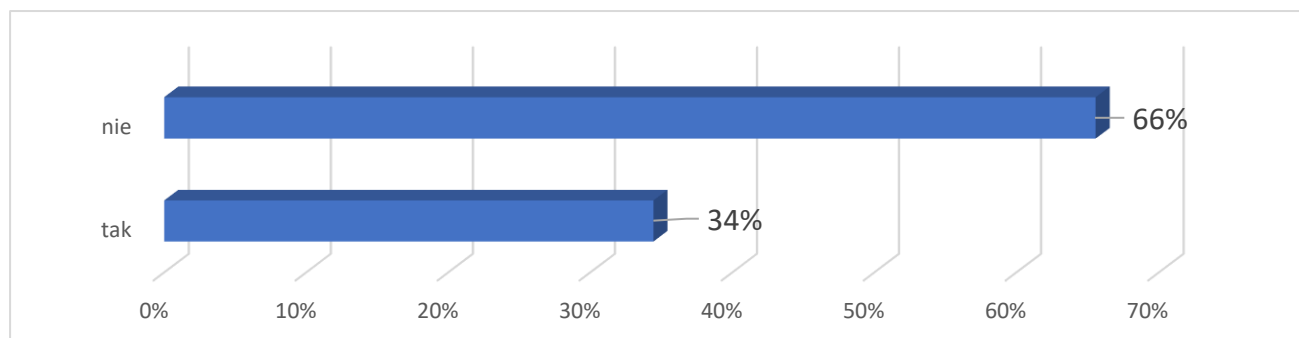

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

3.4. Problem nikotynowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

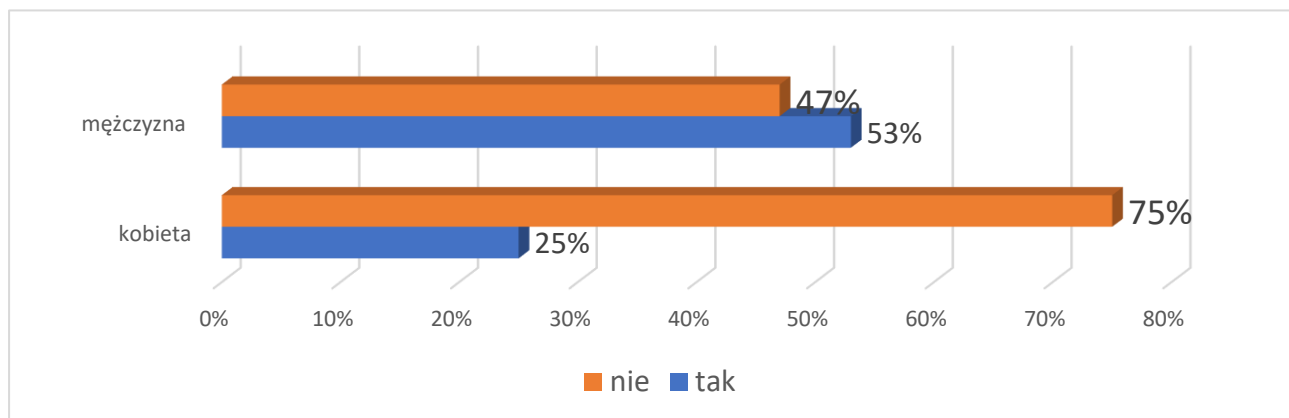
Niniejszy rozdział ma na celu oszacowanie skali uzależnień od nikotyny wśród mieszkańców Gminy Łobez. Z zebranego materiału badawczego wynika, iż 34% mieszkańców pali papierosy.

Wyk.30. Czy pali Pan/i papierosy?

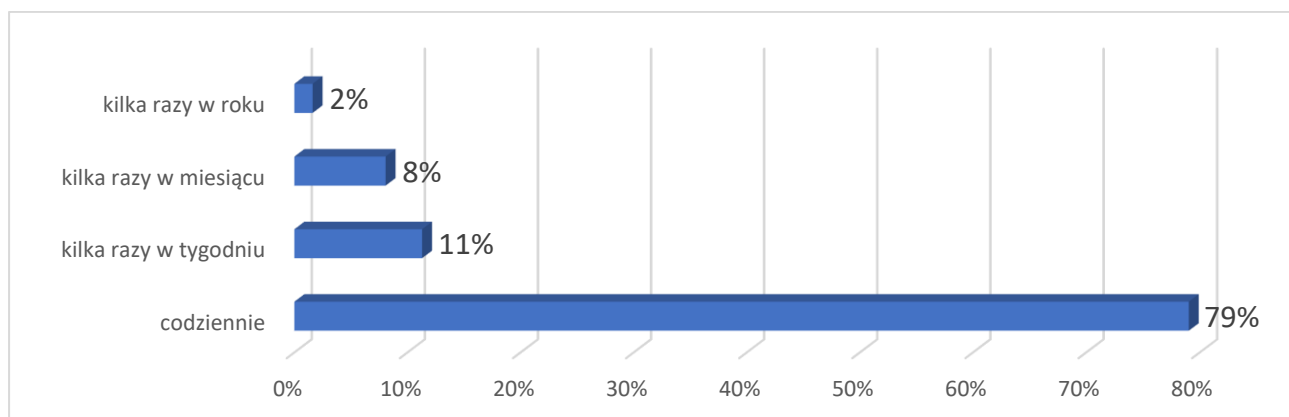
Do palenia papierosów przyznało się 25% kobiet i 53% mężczyzn.

Wyk.30a. Czy pali Pan/i papierosy? – w podziale na płeć

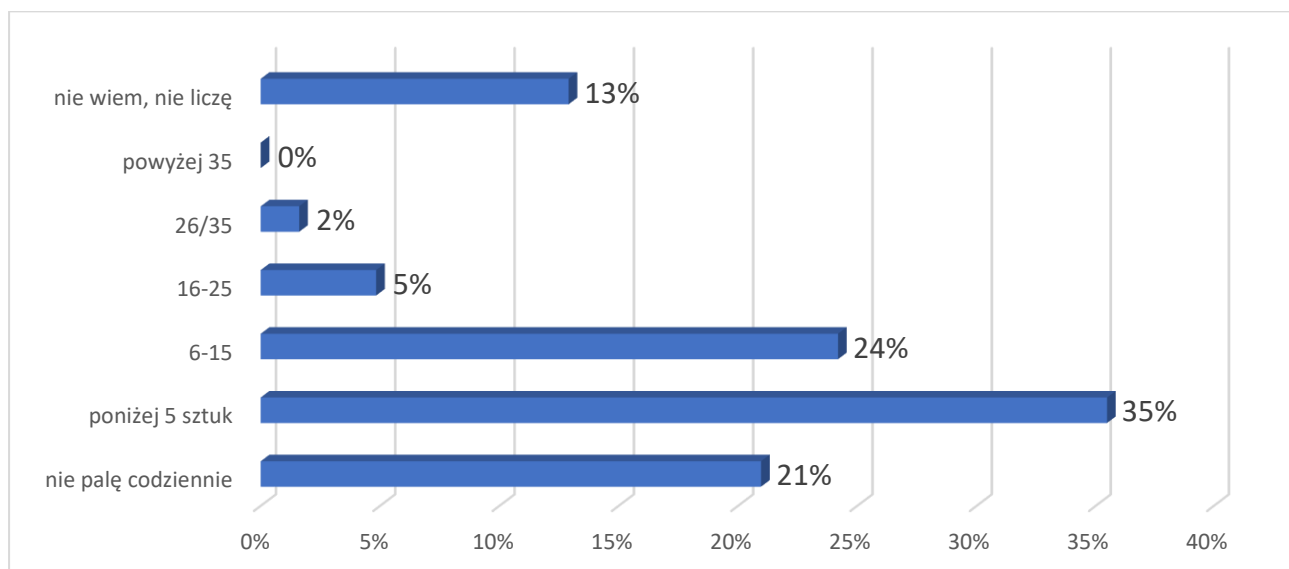
Wśród osób, które palą papierosy, 2% osób pali kilka razy w roku, 8% pali raz w miesiącu, 11% badanych sięga po papierosy kilka razy w tygodniu, zaś aż 79% osób pali codziennie.

Wyk.31. Jak często pali Pan/i papierosy?

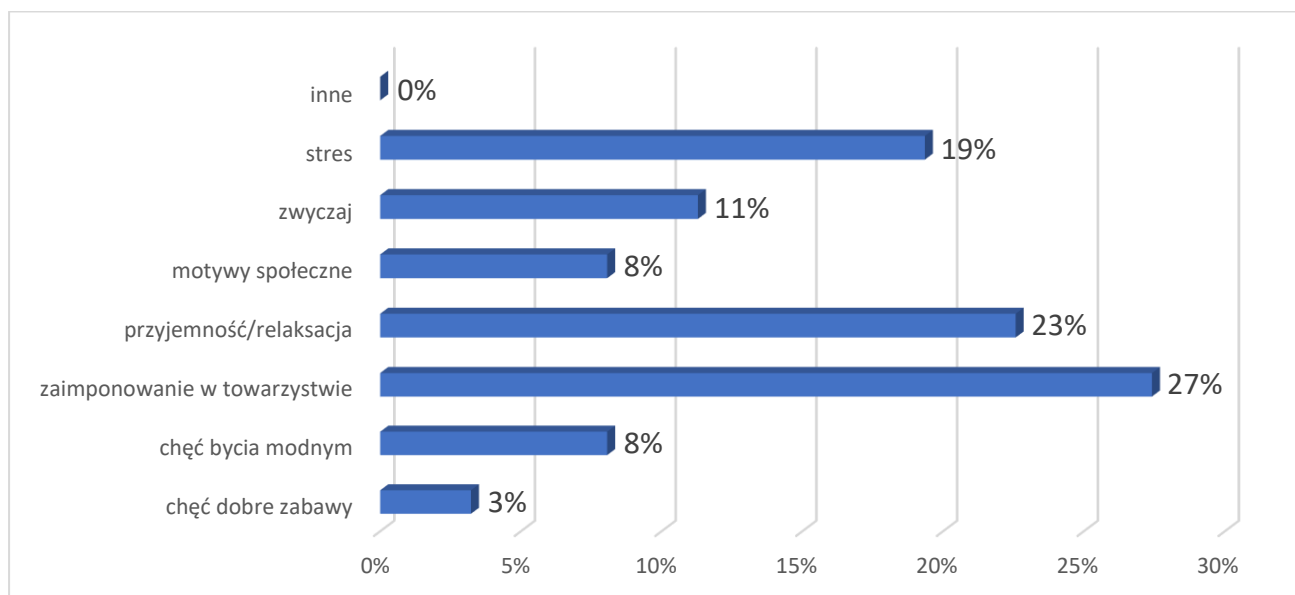
Co piąty ankietowany, który pali papierosy, przyznał, iż nie pali ich codziennie (21%). 35% osób wypala dziennie mniej niż 5 papierosów, 24% pali od 6 do 15 papierosów, 5% wypala od 16 do 25 papierosów dziennie, 2% ankietowanych pali od 26 do 35 papierosów. 13% respondentów nie liczy ile papierosów wypala dziennie.

Wyk.32. Ile sztuk papierosów dziennie Pan/i wypala?

Chęć zaimponowania w towarzystwie (27%) oraz przyjemność i relaksacja (23%) to główne powody sięgania po papierosy przez mieszkańców gminy. W dalszej kolejności wskazywali oni na: stres (19%), zwyczaj (11%), motywy społeczne (8%), chęć bycia modnym (8%) oraz chęć dobrej zabawy (3%).

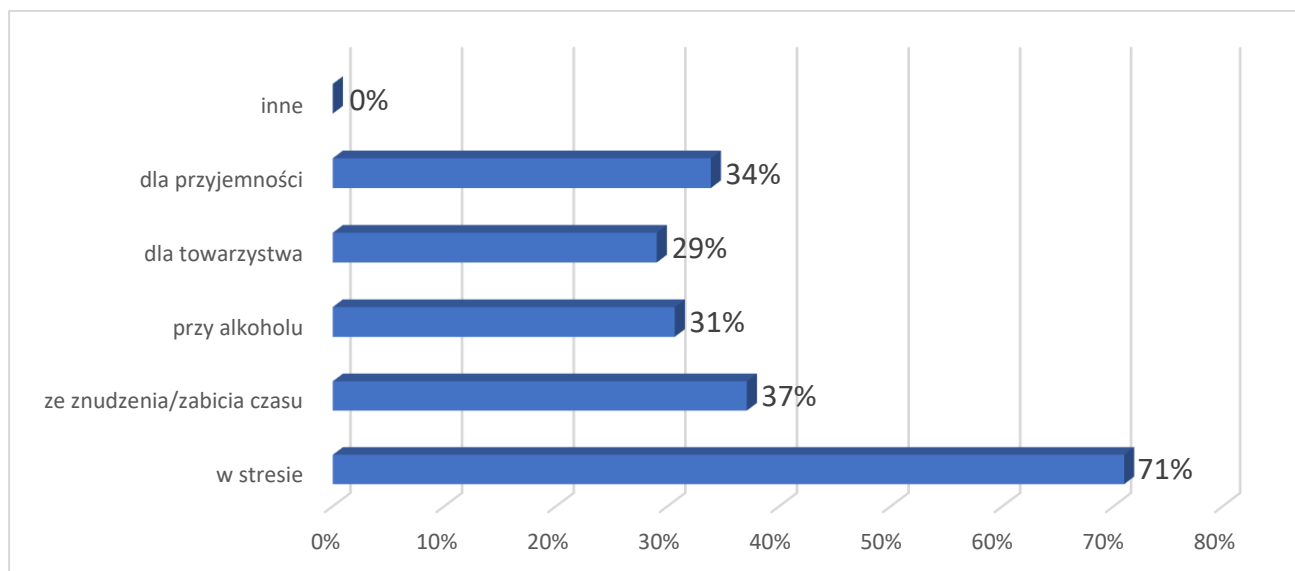
Wyk.33. Co skłoniło Pana/ią do palenia papierosów

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Respondenci najczęściej sięgają po papierosy w stresie (71%) oraz ze znudzenia i zabicia czasu (37%), dla przyjemności (34%), przy alkoholu (31%) oraz dla towarzystwa (29%).

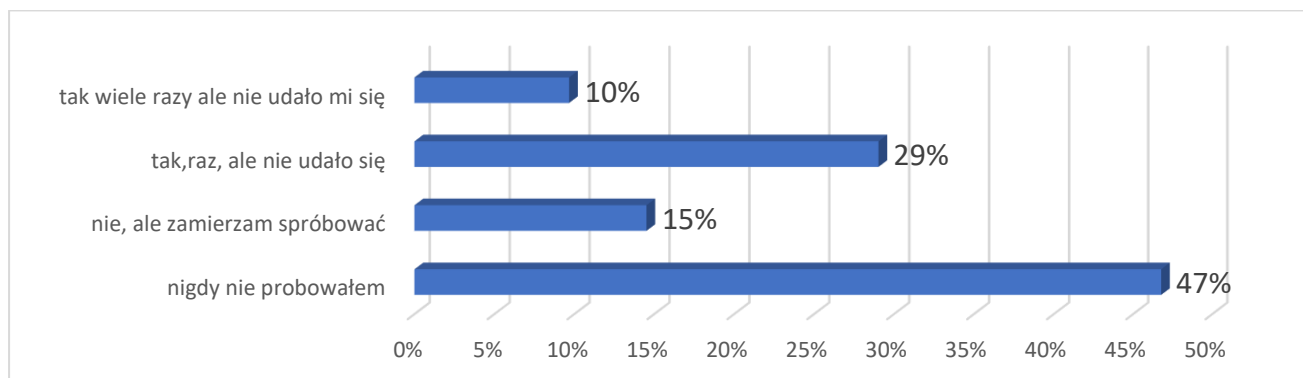
Wyk.34. W jakich sytuacjach najczęściej sięga Pan/i po papierosa ?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

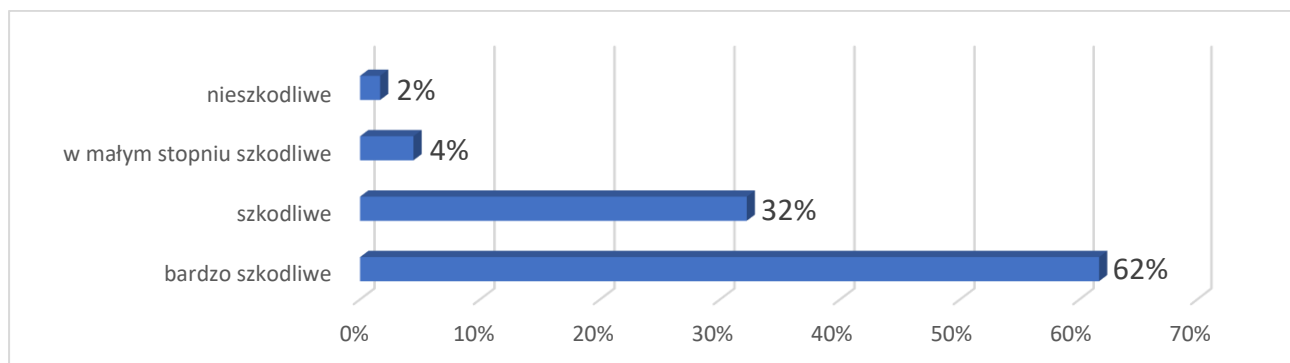
47% respondentów przyznało, iż nigdy nie próbowali rzucić palenia. 15% respondentów nie próbowało, ale zamierza to zrobić, zaś 29% ankietowanych próbowało raz, ale im się nie udało oraz 10% próbowało wiele razy, ale nieskutecznie.

Wyk.35. Czy próbował Pan/i kiedykolwiek rzucić palenie?

Pomimo, iż mieszkańcy w większości nie podejmują próby rzucenia palenia, to jednak większość osób zdaje sobie sprawę, że palenie papierosów jest bardzo szkodliwe (62%) oraz szkodliwe (32%). Jedynie 4% respondentów sądzi, iż jest to w małym stopniu szkodliwe, a 2% badanych uznaje papierosy za nieszkodliwe.

Wyk.36. Jak ocenia Pan/i szkodliwość palenia papierosów dla zdrowia?

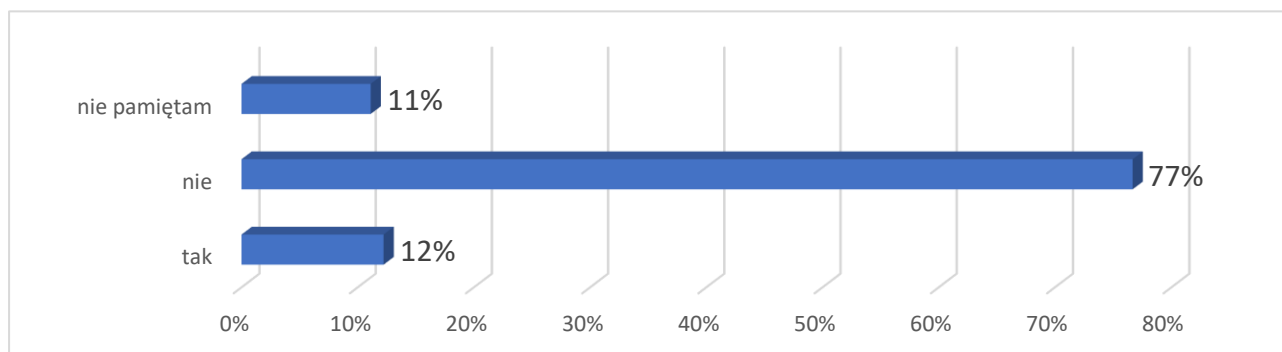

1.4. Problem narkotykowy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Problem narkotykowy to kolejny, analizowany problemem społeczny. Celem niniejszej części było oszacowanie skali problemu w Gminie Łobez, sprawdzenie wiedzy mieszkańców na temat narkotyków i dopalaczy oraz sprawdzenie dostępności tych substancji w gminie.

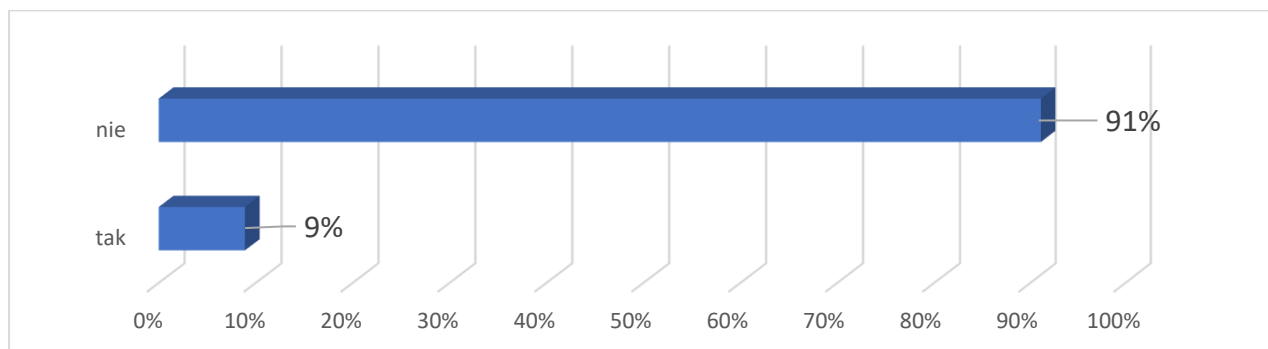
Jakąkolwiek styczność z narkotykami miało 12% mieszkańców, zaś 11% osób nie pamięta, czy miało kontakt z tymi substancjami.

Wyk.37. Czy miał Pan/i kiedykolwiek styczność z narkotykami?

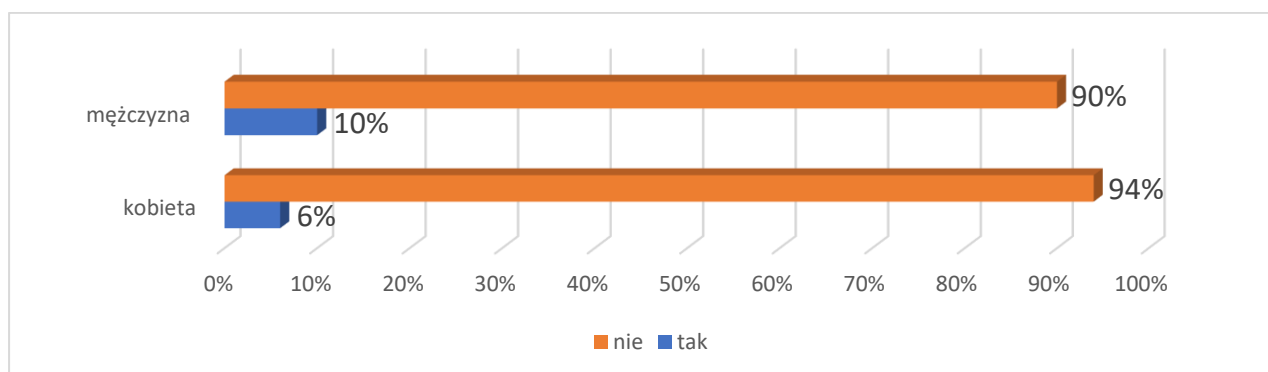
Do zażywania narkotyków przyznało się 9% mieszkańców.

Wyk.38. Czy zażywał Pan/i kiedykolwiek narkotyki?

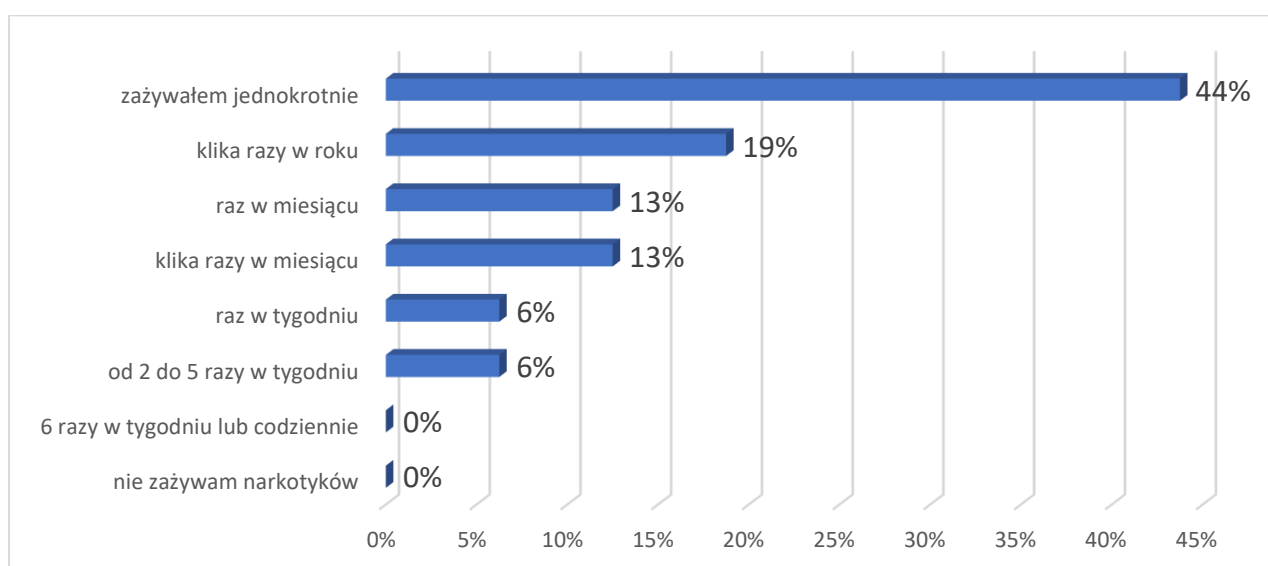
Po narkotyki sięgnął co dziesiąty ankietowany mężczyzna i 6% kobiet.

Wyk.38a. Czy zażywał Pan/i kiedykolwiek narkotyki? – w podziale na płeć

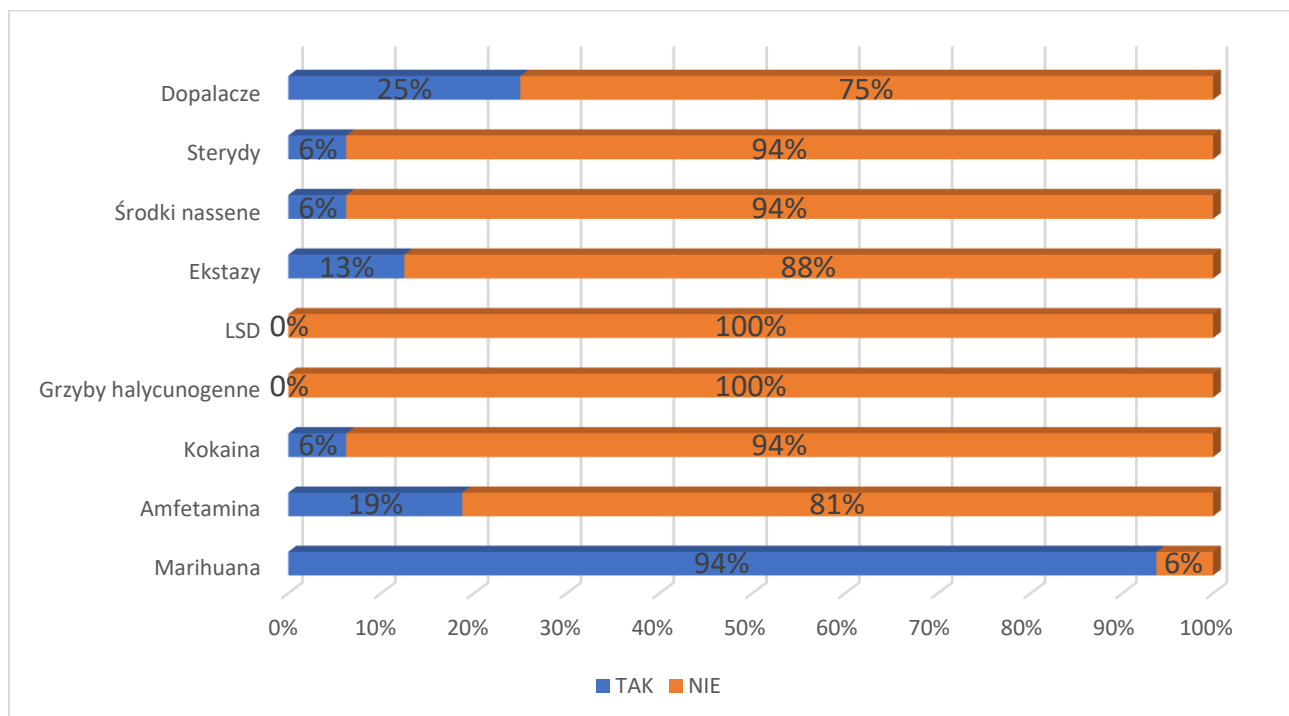
Analizując częstotliwości zażywania narkotyków przez ankietowanych mieszkańców, którzy zadeklarowali, iż spożywali kiedykolwiek narkotyki, dostrzec można, iż 44% osób zażywało je jednokrotnie, 19% osób sięga po te substancje raz w roku, 13% raz w miesiącu oraz kilka razy w miesiącu, 6% zażywa je raz w tygodniu, a kolejne 6% od 3 do 5 razy w tygodniu.

Wyk.39. Jak często zażywa Pan/i narkotyki?

Osoby, które zażywały narkotyki, sięgały po następujące substancje: marihuanę (94%), amfetaminę (19%), kokainę (6%), ekstazy (13%), środki nasenne (6%), sterydy (6%) oraz dopalacze (25%).

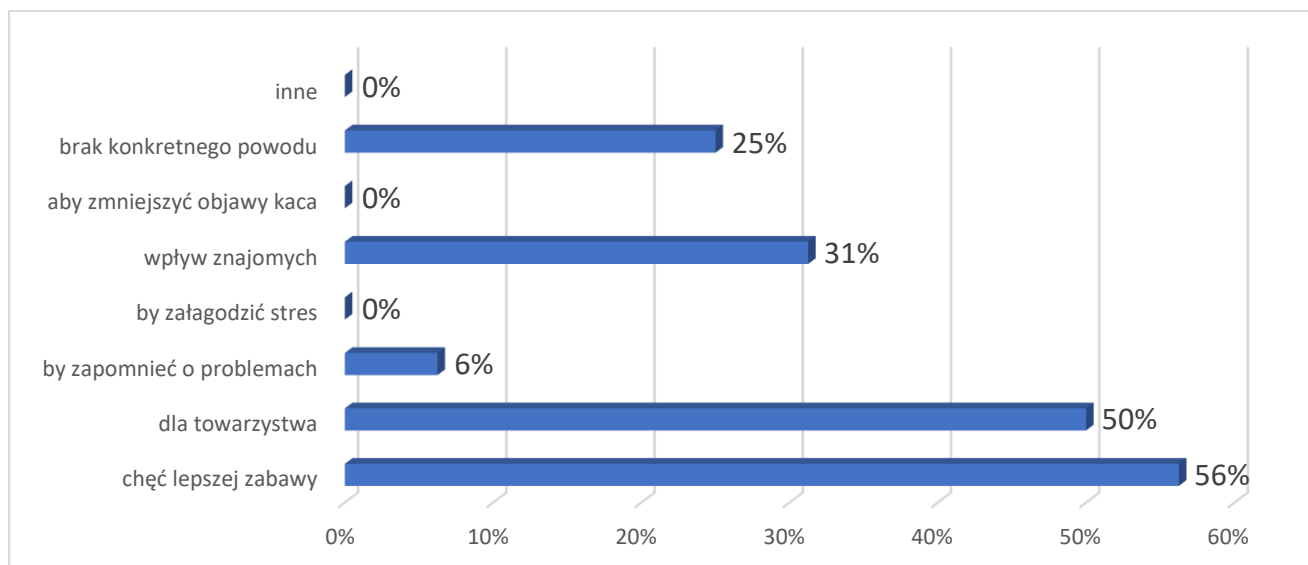
Wyk.40. Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne stosował/a Pan/i?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Głównym, wymienianym powodem sięgania po substancje psychoaktywne przez dorosłych mieszkańców gminy była: chęć lepszej zabawy (56%), towarzystwo (50%), wpływ znajomych (31%), brak konkretnego powodu (25%) oraz chęć zapomnienia o problemach (6%).

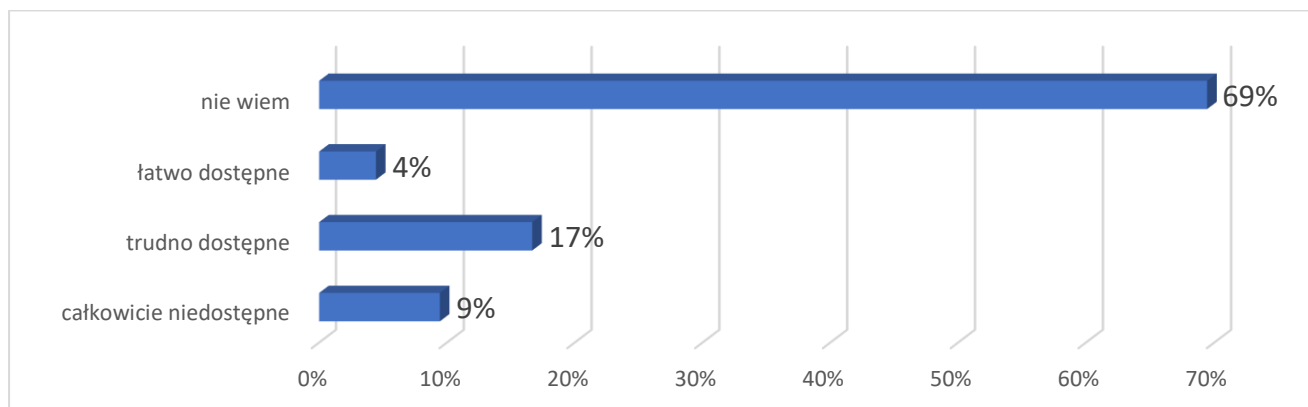
Wyk.41. Z jakich powodów sięgnął/ęła Pan/i po wyżej wymienione substancje psychoaktywne?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

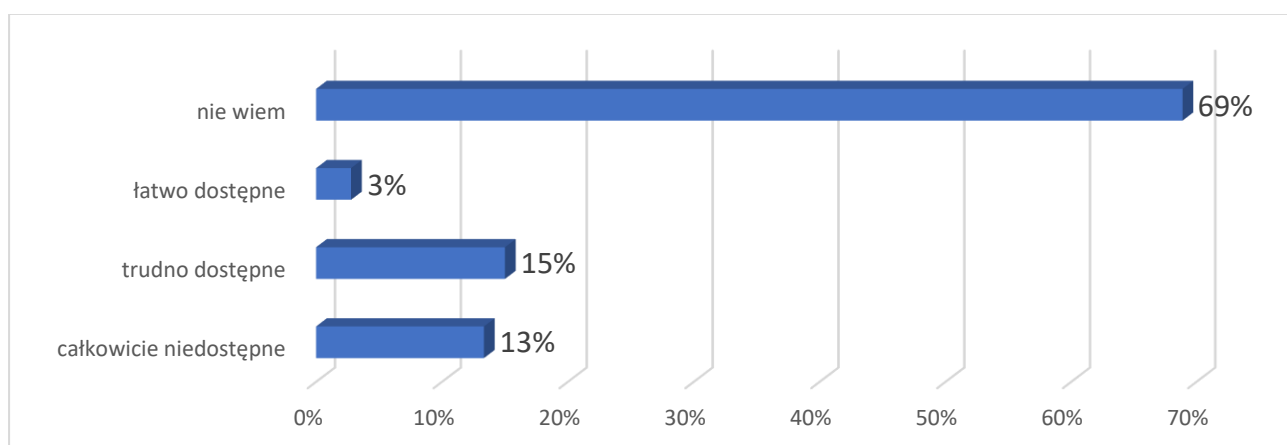
Następnie ankietowanych poproszono o ocenę możliwości pozyskania narkotyków w Gminie Łobez. Co ciekawe, aż 69% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. 17% osób uważa, że są one trudno dostępne, a zdaniem 9% badanych substancje te są całkowicie niedostępne. Z tą opinią nie zgodziło się 4% respondentów – uważają oni, że narkotyki są łatwo dostępne w gminie.

Wyk.42. Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania narkotyków na terenie Pana/i miejscowości?

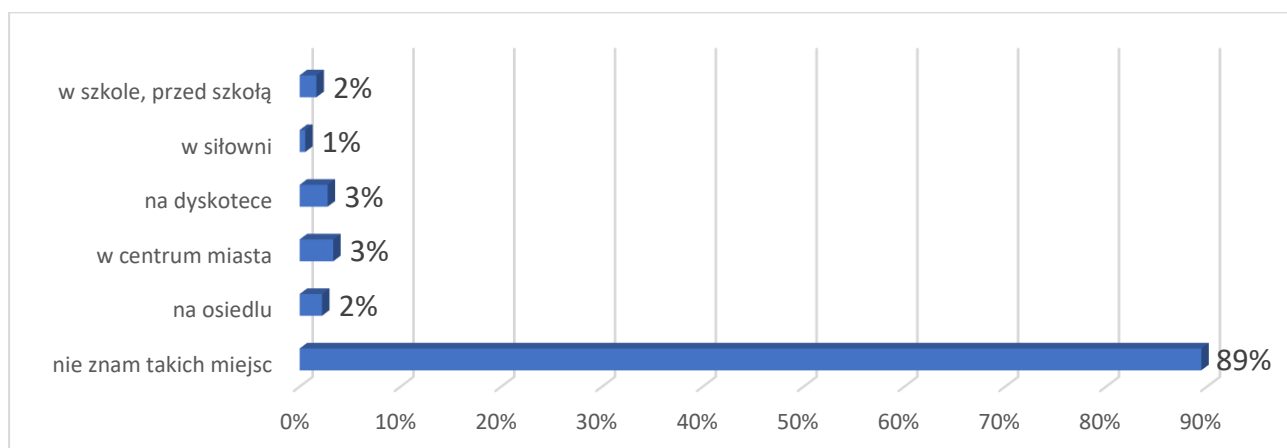
Natomiast w przypadku możliwości pozyskania dopalaczy, również większość osób nie potrafiła ocenić ich dostępności (69%). Zdaniem 3% osób, dopalacze są łatwo dostępne w gminie. 15% badanych uważa, że substancje te są trudno dostępne, a dla 13% osób są one całkowicie niedostępne.

Wyk.43. Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania dopalaczy na terenie Pana/i miejscowości?

Zdecydowana większość ankietowanych (89%) nie potrafiła wskazać miejsc w Gminie Łobez, w których można kupić substancje psychoaktywne. Pozostałe osoby wskazywały na: centrum miejscowości (3%), dyskotekę (3%), osiedle (2%), okolice szkoły (2%) oraz siłownię (1%).

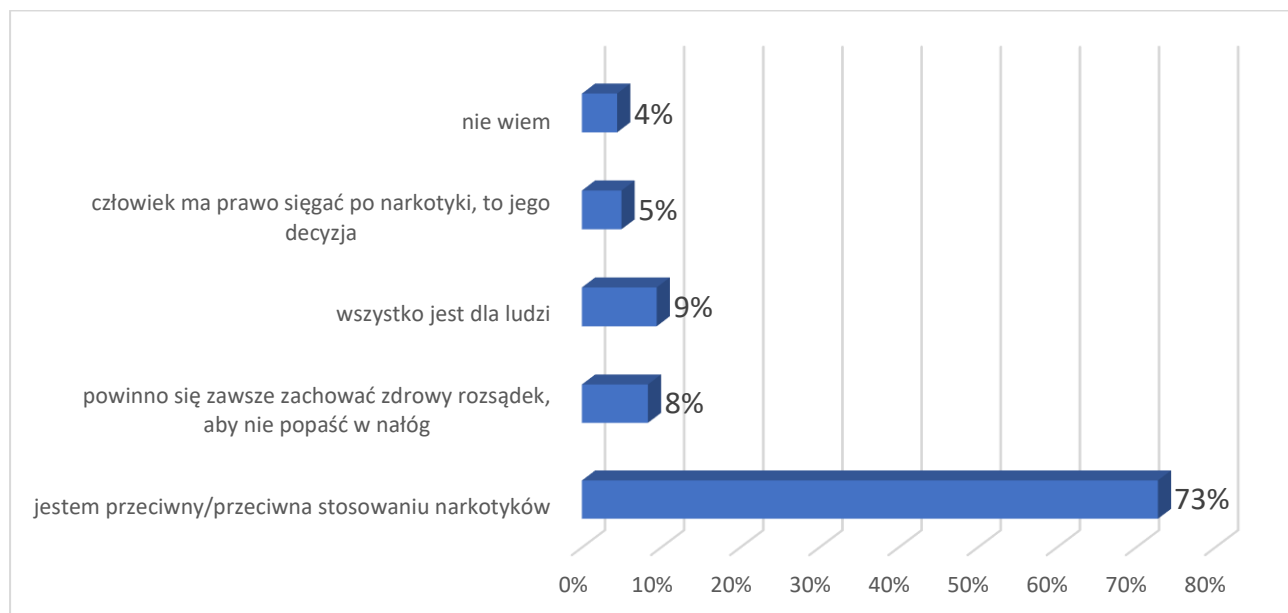
Wyk.44. Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

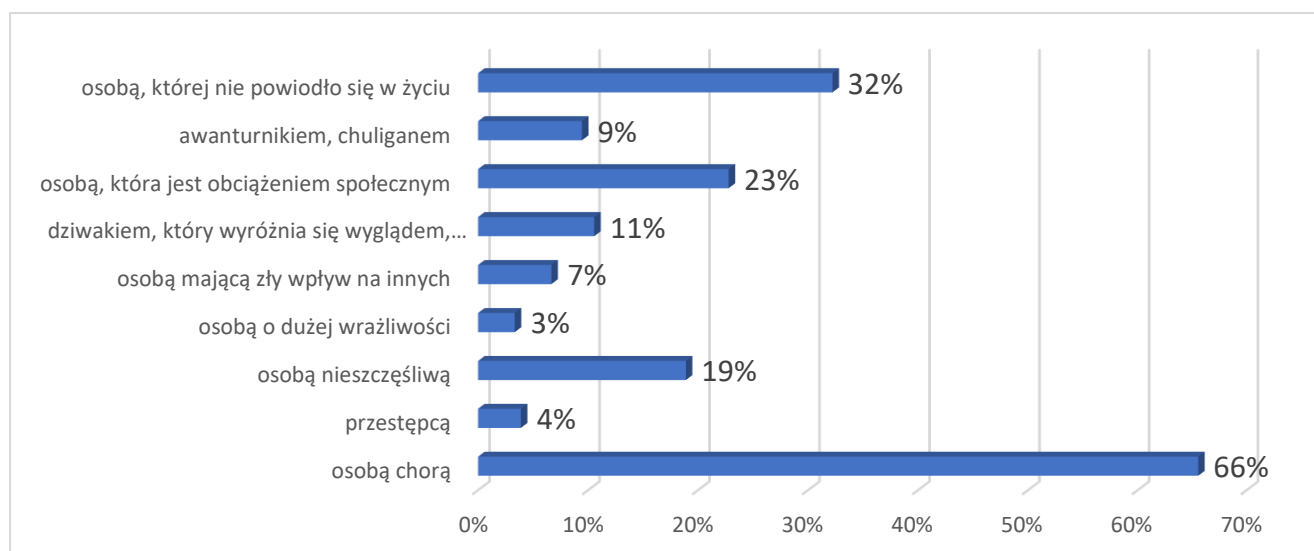
Większość respondentów jest przeciwko stosowaniu narkotyków (73%). 8% ankietowanych sądzi, iż powinno się zawsze zachować zdrowy rozsądek, aby nie popaść w nałóg, 9% uważa, że wszystko jest dla ludzi oraz kolejne 5% osób twierdzi, iż człowiek ma prawo sięgać po narkotyki, to jego decyzja. 4% badanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk.45. Jakie jest Pan/i podejście do używania narkotyków?

Zdaniem ankietowanych osoba z problemem narkotykowym to przede wszystkim: osoba chora (66%) oraz osoba, której nie powiodło się w życiu (32%). W dalszej kolejności badani wskazywali: osoba, która jest obciążeniem społecznym (23%), osoba nieszczęśliwa (19%), dziwak, który wyróżnia się wyglądem i zachowaniem (11%), awanturник, chuligan (9%), osoba mająca zły wpływ na innych (7%), przestępcę (4%) oraz osoba o dużej wrażliwości (3%).

Wyk.46. Kim jest dla Pana/i osoba z problemem narkotykowym Proszę wybrać jedną odpowiedź.

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Na koniec mieszkańców poproszono o ustosunkowanie się do kilku stwierdzeń.

87% ankietowanych mieszkańców uważa, że przychodzenie do pracy pod wpływem narkotyków lub dopalaczy jest nieodpowiednim zachowaniem. 13% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

2% badanych twierdzi, iż posiadanie narkotyków nie powinno być karalne, zaś 87% osób uważa, że należy karać posiadanie narkotyków. 12% osób wskazało odpowiedź „nie wiem”.

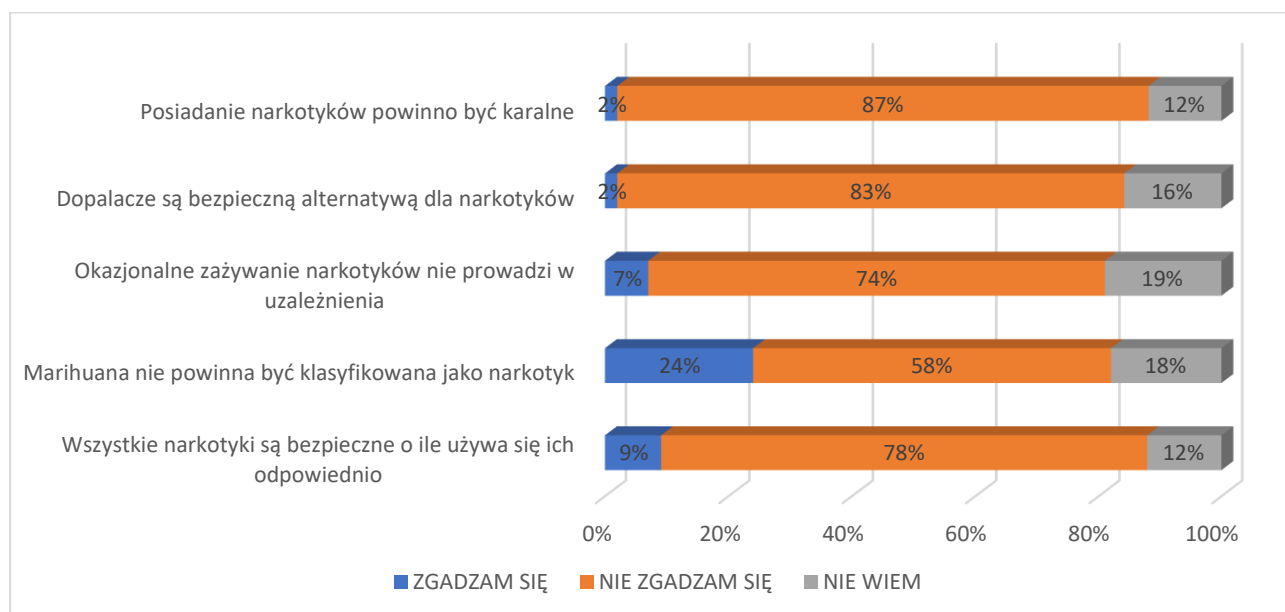
83% ankietowanych uważa, że dopalacz nie są bezpieczną alternatywą dla narkotyków. 16% osób nie potrafiło odnieść się do tego stwierdzenia. 2% badanych sądzi, że dopalacze są bezpieczniejszą formą narkotyków.

Ze stwierdzeniem „okazjonalne zażywanie narkotyków nie prowadzi do uzależnienia” zgodziło się 7% osób, a 74% nie zgodziło się z tą opinią. 19% ankietowanych wskazało odpowiedź „nie wiem”.

24% mieszkańców twierdzi, że marihuana nie powinna być klasyfikowana jako narkotyk, natomiast 58% badanych uważa, że marihuana powinna być zaliczana do narkotyków. 18% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

9% ankietowanych twierdzi, że wszystkie narkotyki są bezpieczne o ile używa się ich odpowiednio, zaś 78% osób nie zgodziło się z tą opinią, a 12% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

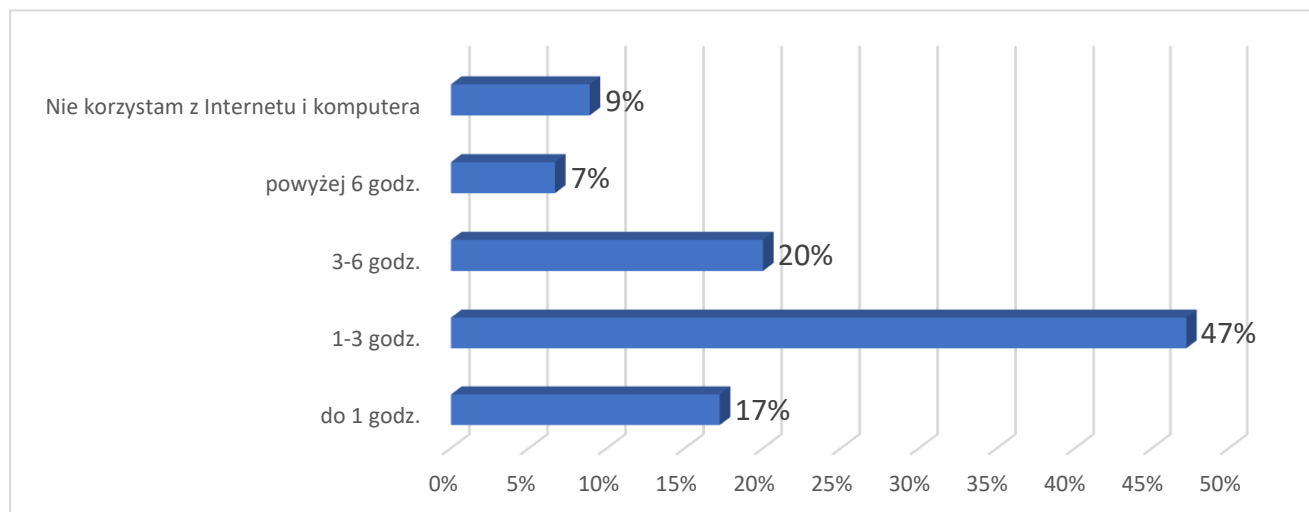
Wyk.47. Proszę ocenić czy zgadza się Pan/i z poniższymi stwierdzeniami.

3.5. Uzależnienia behawioralne z perspektywy dorosłych mieszkańców

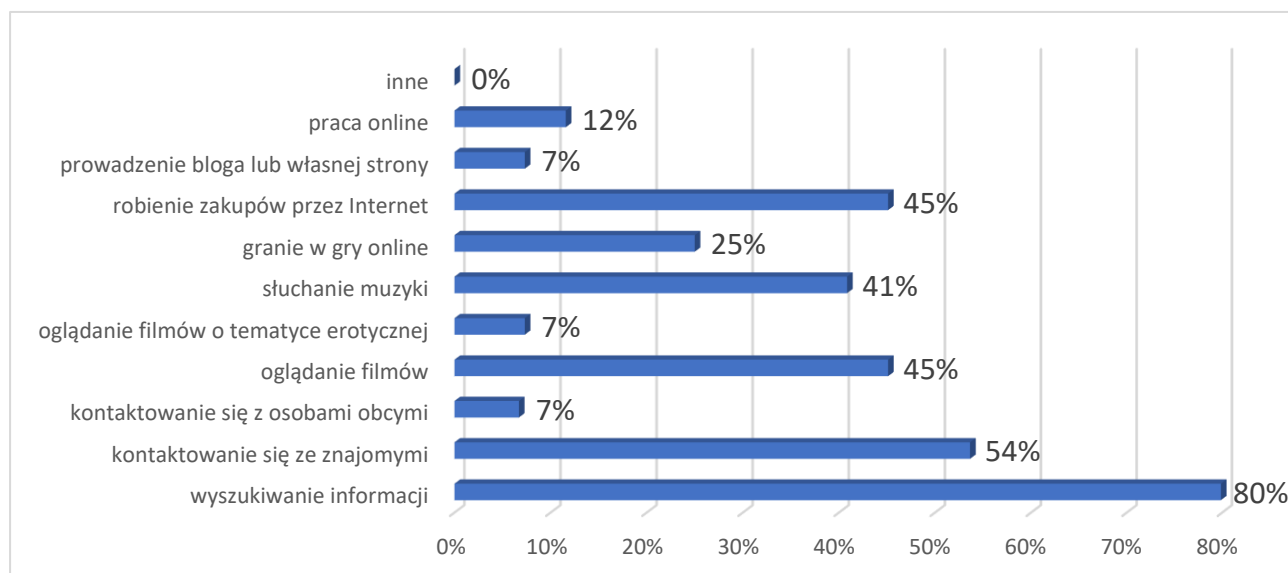
Problem uzależnień behawioralnych to kolejne zagadnienie omawiane w niniejszej diagnozie. Na początek ankietowanych zapytani ile czasu dziennie poświęcają na korzystanie z komputera i Internetu. Do jednej godziny dziennie na tę aktywność poświęca czas 17% osób. Blisko połowa badanych (47%) dziennie na tę aktywność przeznacza od 1 do 3 godzin. Co piąty ankietowany spędza przed komputerem od 3 do 6 godzin, zaś 7% osób powyżej 6 godzin. 9% ankietowanych nie korzysta z komputera i Internetu.

Wyk.48. Ile czasu dziennie poświęca Pan/i na korzystanie z komputera i Internetu?

Wyszukiwanie informacji (80%) oraz kontaktowanie się ze znajomymi (54%) to główne powody korzystania z komputera i Internetu. W dalszej kolejności wskazywano także na: oglądanie filmów (45%), robienie zakupów przez Internet (45%), słuchanie muzyki (41%), granie w gry online (25%), pracę online (12%), kontaktowanie się z osobami obcymi (7%), oglądanie filmów o tematyce erotycznej (7%) oraz prowadzenie bloga lub własnej strony (7%).

Wyk.49. Z jakich powodów najczęściej korzysta Pan/i z komputera i Internetu?

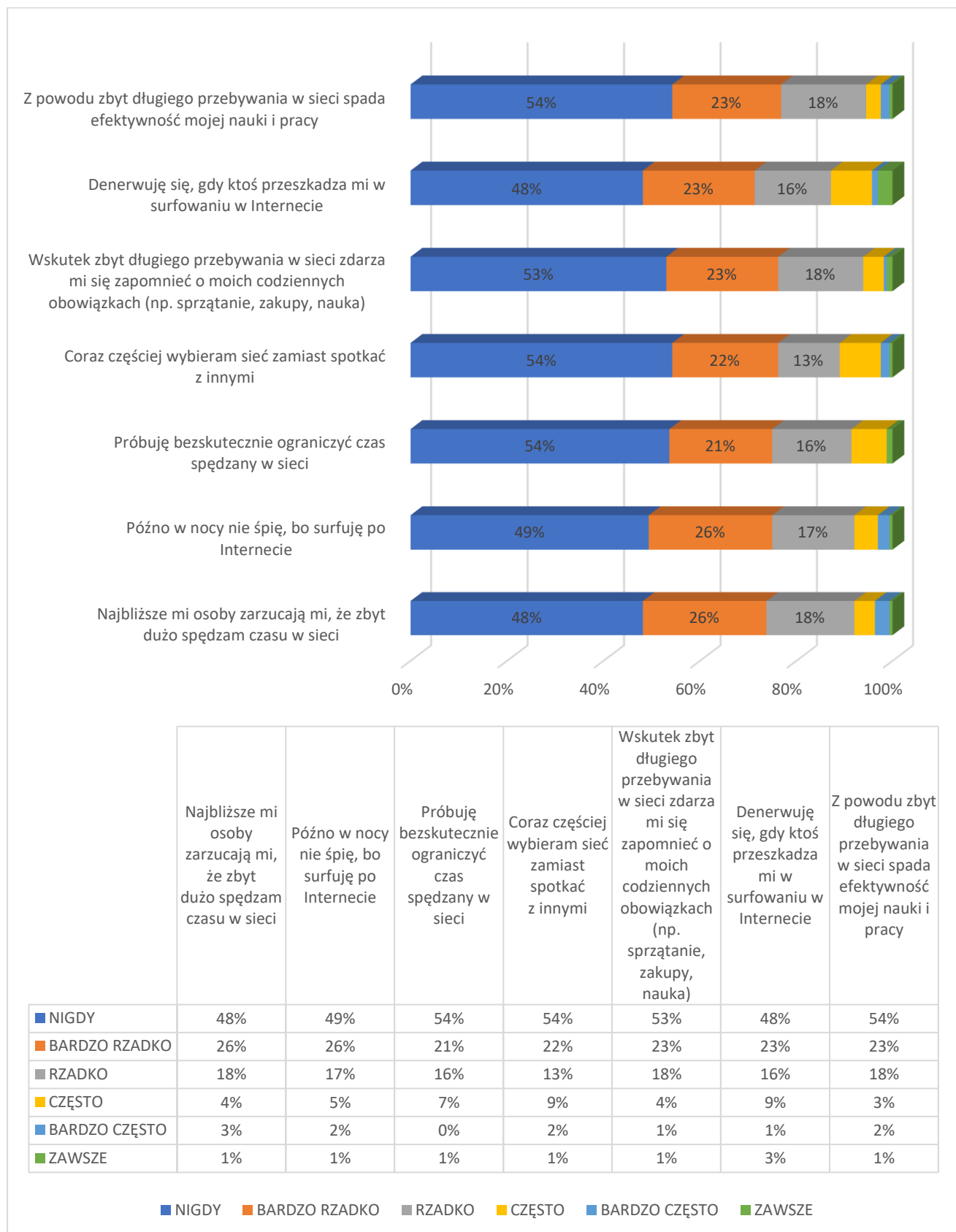

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Celem sprawdzenia, czy uczniowie przejawiają zachowania, które mogą wskazywać na problem z uzależnieniem od komputera i Internetu, ankietowanych poproszono o ustosunkowanie się do kilku stwierdzeń. Na podstawie zebranego materiału badawczego można stwierdzić, iż większość mieszkańców nie przejawia zachowań, które wskazują na uzależnienie.

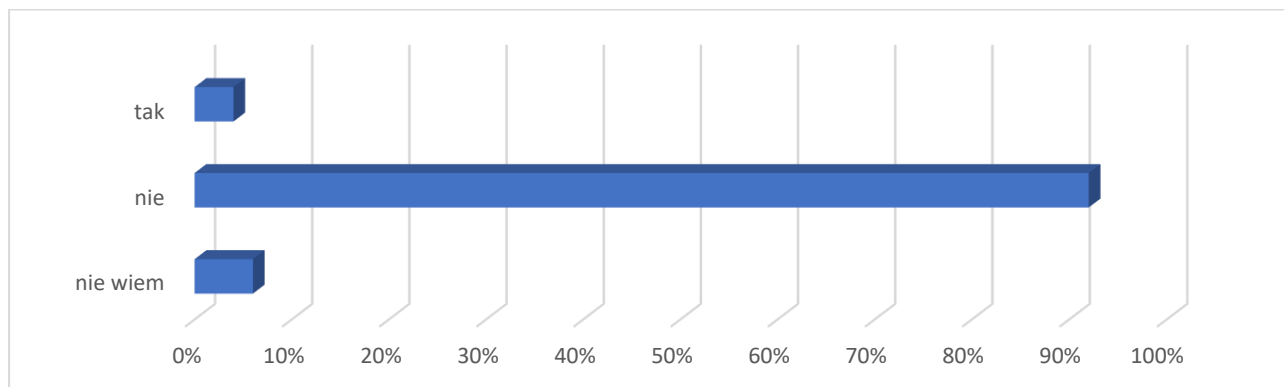
Odsetek osób, którym bardzo często najbliższe osoby zarzucają, że spędzają zbyt dużo czasu przed komputerem, którzy wybierają spotkania w sieci zamiast spotkań w rzeczywistości, czy też, którzy denerwują się, gdy ktoś przeszkadza im w surfowaniu po Internecie nie jest wyższy niż 3%. Co pokazuje, iż problem uzależnień behawioralnych nie jest bardzo widoczny wśród mieszkańców.

Wyk.50. Proszę odnieść się do poniższych stwierdzeń korzystając z przedstawionej skali

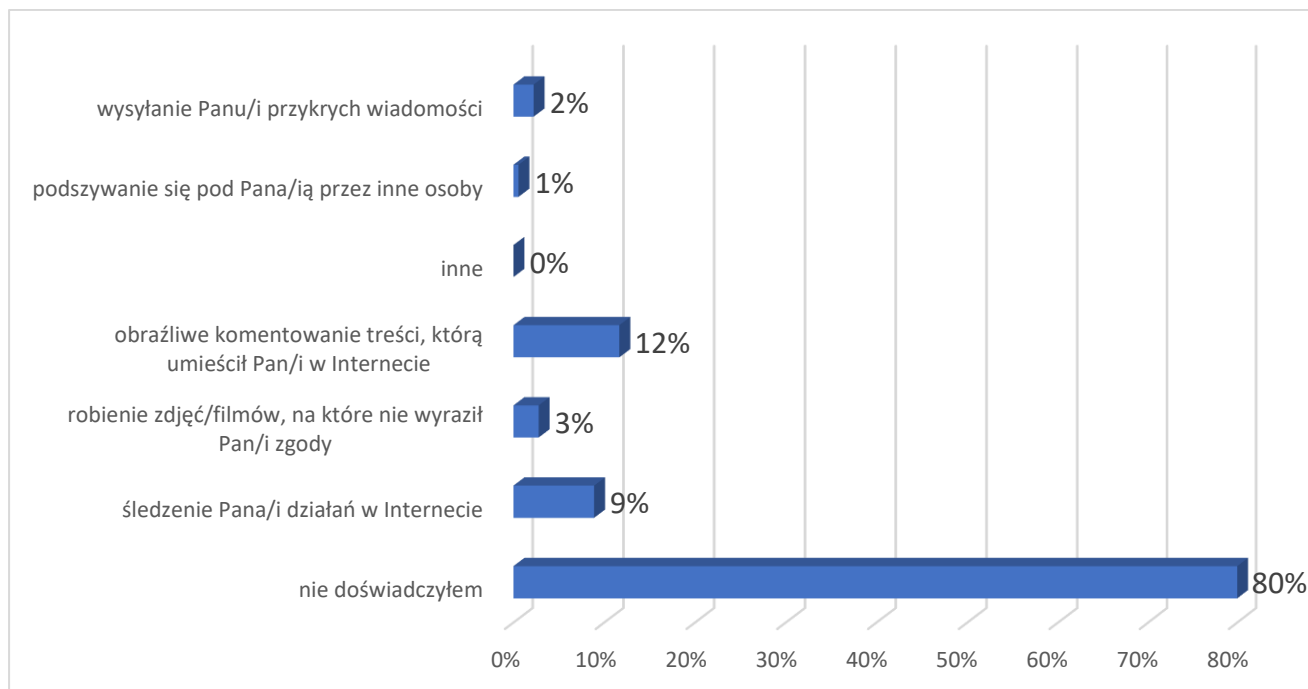
7% badanych czuło się dyskryminowanym ze względu na brak dostępu do komputera lub Internetu. Natomiast 9% respondentów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk.51. Czy czuł się Pan/i kiedykolwiek dyskryminowany ze względu na brak dostępu do komputera i Internetu?

Dobłą informacją jest fakt, iż większość osób, tj. 80% nie doświadczyła nigdy przykrych zachowań przez Internet. Pozostali ankietowani wskazywali na: obraźliwe komentowanie treści, którą ankietowany umieścił w Internecie (12%), śledzenie działań w Internecie (9%), robienie filmów i zdjęć bez zgody (3%), wysyłanie obraźliwych wiadomości (2%) oraz podszywanie się pod inne osoby (1%).

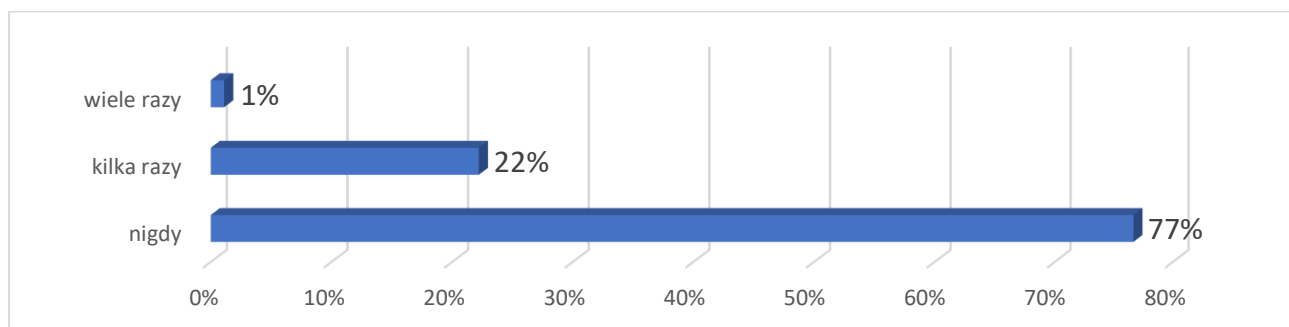
Wyk.52. Czy doświadczył Pan/i kiedykolwiek przykrych zachowań przez Internet?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

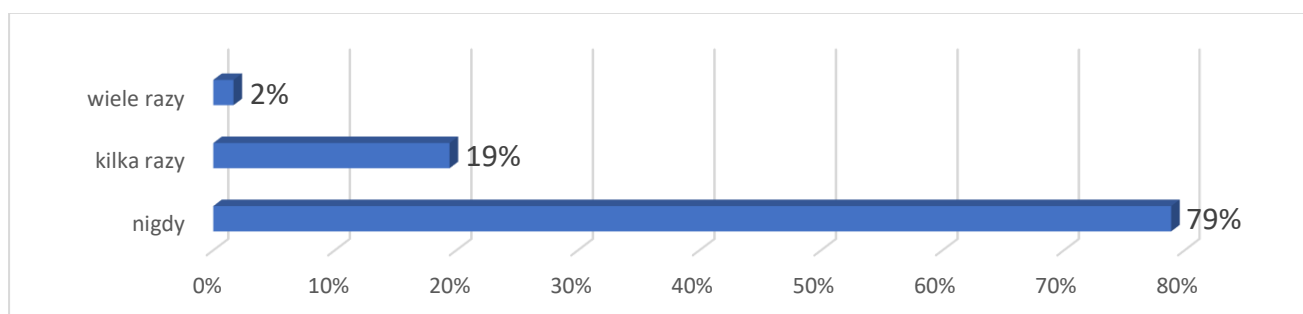
Hazard zaliczany jest do uzależnień behawioralnych. Jak wynika ze zgromadzonego materiału badawczego, większość mieszkańców nigdy nie brała udziału w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję, czy też operatorów telefonicznych – taką odpowiedź wskazało 77% osób. 22% ankietowanych kilka razy brało udział w takich konkursach, a 1% osób wiele razy w nich uczestniczyło.

Wyk.53. Czy brał Pan/i w konkursach przez gazety, telewizję, operatorów telefonicznych, w których wysyła się płatne SMS-y?

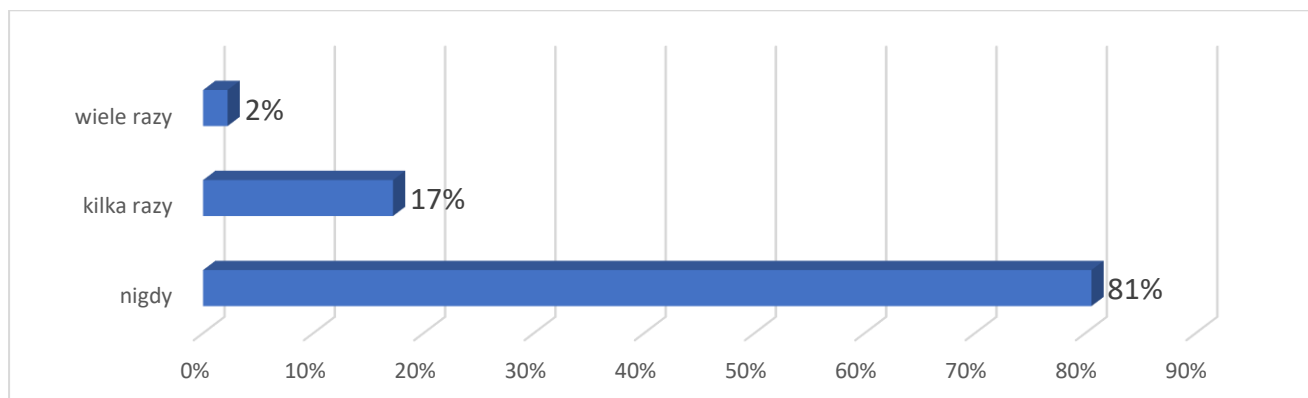
Na automatach lub w salonach gier grało 21% osób, w tym 19% robiło to kilka razy, a 2% osób grało wiele razy.

Wyk.54. Czy grał Pan/i na automatach, w salonach gier?

Natomiast zakłady bukmacherskie obstawiało 19% mieszkańców, w tym 17% osób robiło to kilka razy, a 2% osób wiele razy.

Wyk.55. Czy obstawiał Pan/i zakłady bukmacherskie np. STS, Totomix ?

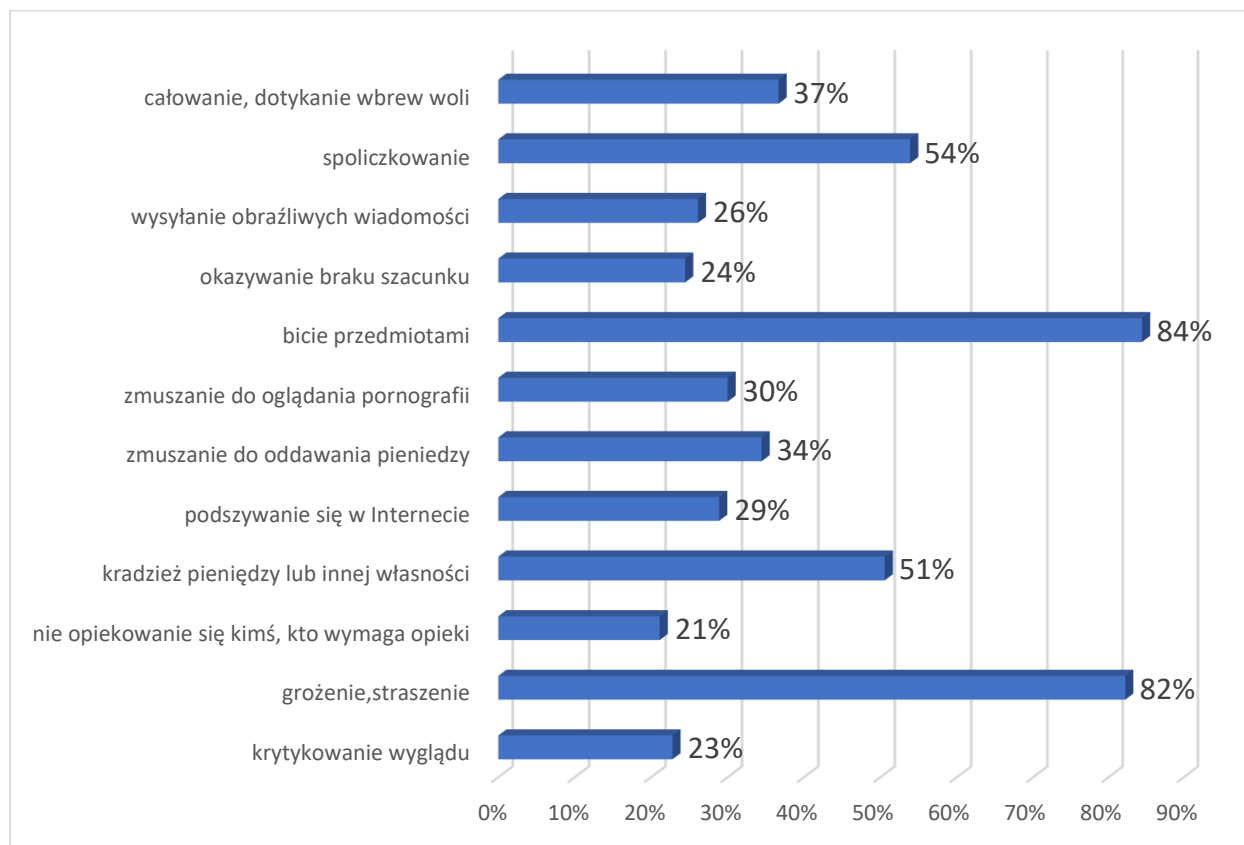
3.6. Problem przemocy i cyberprzemocy z perspektywy dorosłych mieszkańców

Ostatnim omawianym w niniejszej diagnozie problemem społecznym była przemoc. Ten blok pytań ma celu nie tylko oszacowanie liczby rodzin zagrożonych przemocą domową, ale także sprawdzenie czy mieszkańcy wiedzą, czym jest przemoc i jakie zachowania klasyfikuje się jako zachowania przemocowe.

Na początek ankietowani mieli za zadanie wskazać zachowania, które ich zdaniem można uznać za akt przemocy.

Respondenci najczęściej wskazywali na: bicie przedmiotami (84%), grożenie, straszenie (82%), spoliczkowanie (54%), kradzież pieniędzy lub innej własności (51%), całowanie, dotykanie wbrew woli (37%), zmuszenie do oddawania pieniędzy (34%), zmuszanie do oglądania pornografii (30%), podszywanie się w Internecie (29%), wysyłanie obraźliwych wiadomości (26%), okazywanie braku szacunku (24%), krytykowanie wyglądu (23%) oraz nie opiekowanie się kimś kto wymaga opieki (21%).

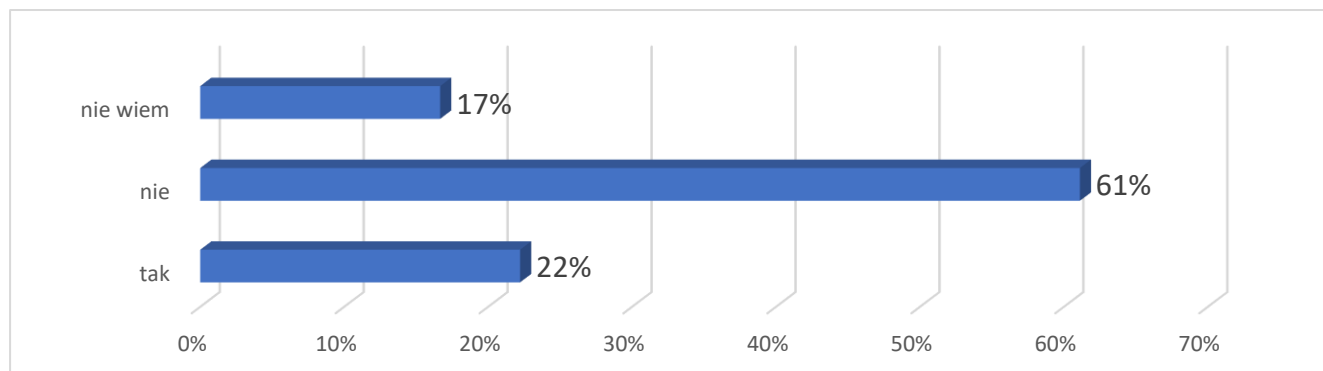
Wyk.56. Które z wymienionych poniżej sytuacji są Twoim zdaniem aktem przemocy?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

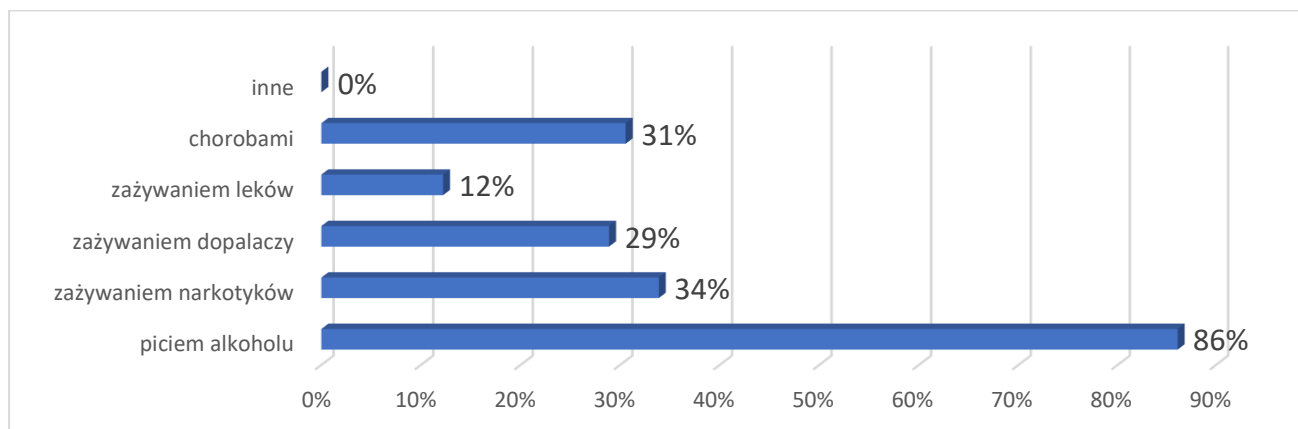
22% ankietowanych mieszkańców zna kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy domowej.

Wyk.57. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?

Ankietowani uważają, że przemoc domowa związana jest głównie z piciem alkoholu – taką odpowiedź wskazało 86% osób. W dalszej kolejności wskazywano na: zażywanie narkotyków (34%), choroby (31%), zażywanie dopalaczy (29%) oraz zażywanie leków (12%).

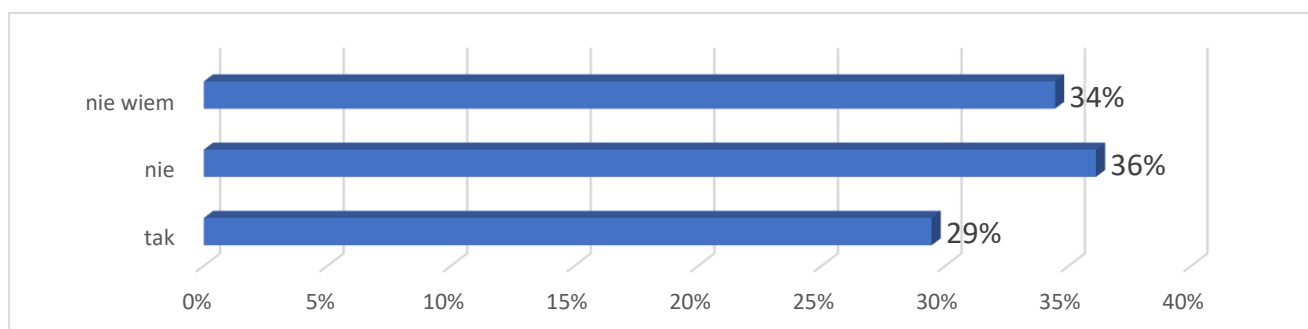
Wyk.58. Czy Pana/i zdaniem problem przemocy domowej związany jest z:

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

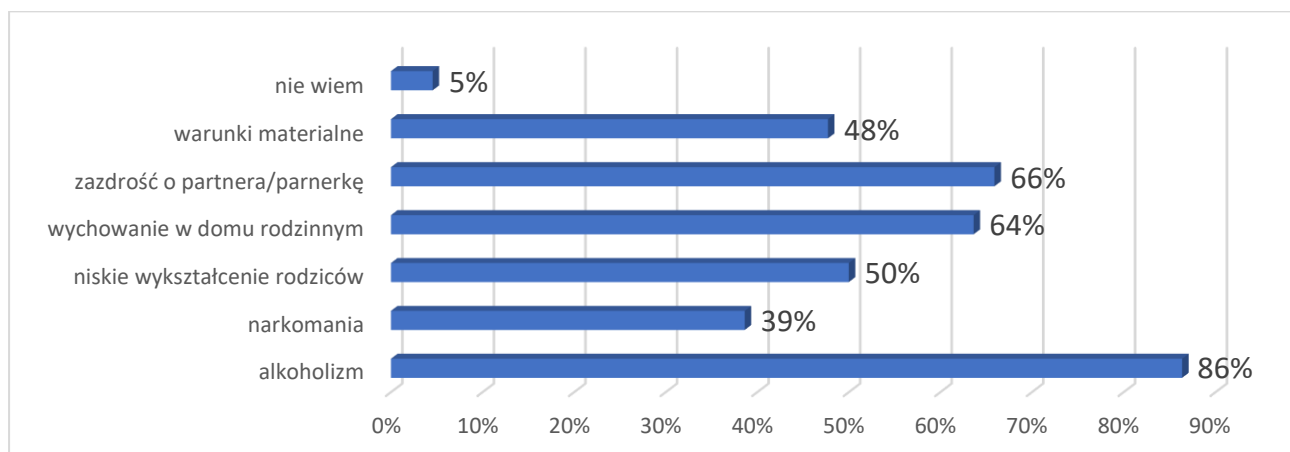
Warto zwrócić uwagę na fakt, iż 29% osób sądzi, iż w gminie występuje zjawisko przemocy w rodzinie. Z tą opinią nie zgodziło się 36% osób, a 34% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk.59. Jak Pan/i sądzi, czy w Pana/i mieście występuje zjawisko przemocy w rodzinie?

Zdaniem większości badanych to alkoholizm (86%) oraz zazdrość o partnera lub partnerkę (66%) i wychowanie w domu rodzinnym (64%) mają bezpośredni wpływ na przemoc w rodzinie. Rzadziej wskazywano natomiast na: niskie wykształcenie rodziców (50%), warunki materialne (48%) oraz narkomanię (39%). 5% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

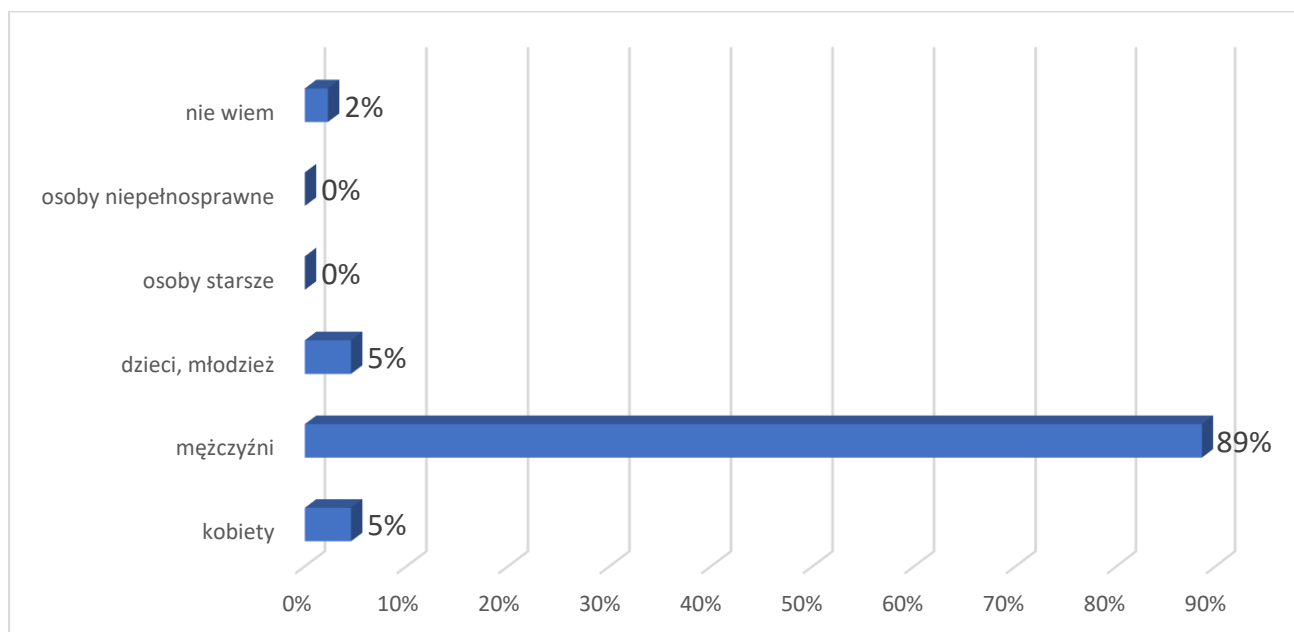
Wyk.60. Co według Pana/i ma bezpośredni wpływ na przemoc w rodzinie w Pana/i gminie?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Mężczyźni, zdaniem ankietowanych są najczęściej sprawcami przemocy w rodzinie – taką odpowiedź wskazało 89% osób. Rzadziej wskazywano na kobiety (5%) oraz dzieci i młodzież (5%).

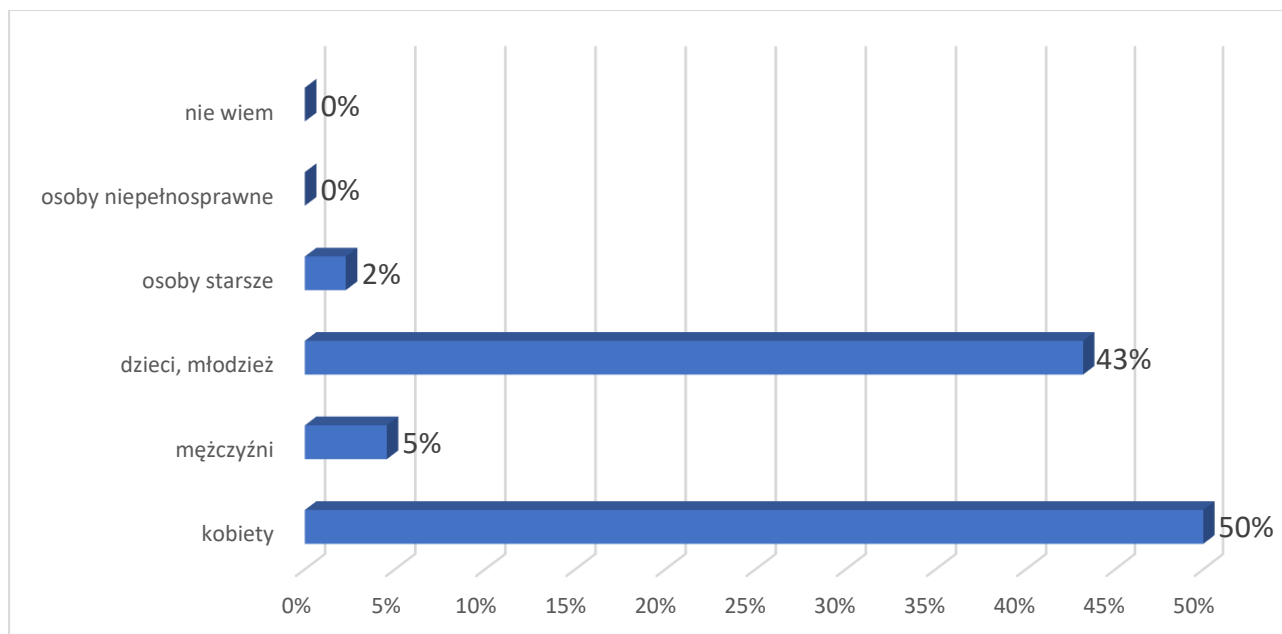
Wyk.61. Kto według Pana/i jest najczęściej sprawcą przemocy w rodzinie Pana/i gminie?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Natomiast osobami doznającymi przemocy domowej, zdaniem respondentów, najczęściej są kobiety (50%), dzieci i młodzież (43%) oraz mężczyźni (5%) i osoby starsze (2%).

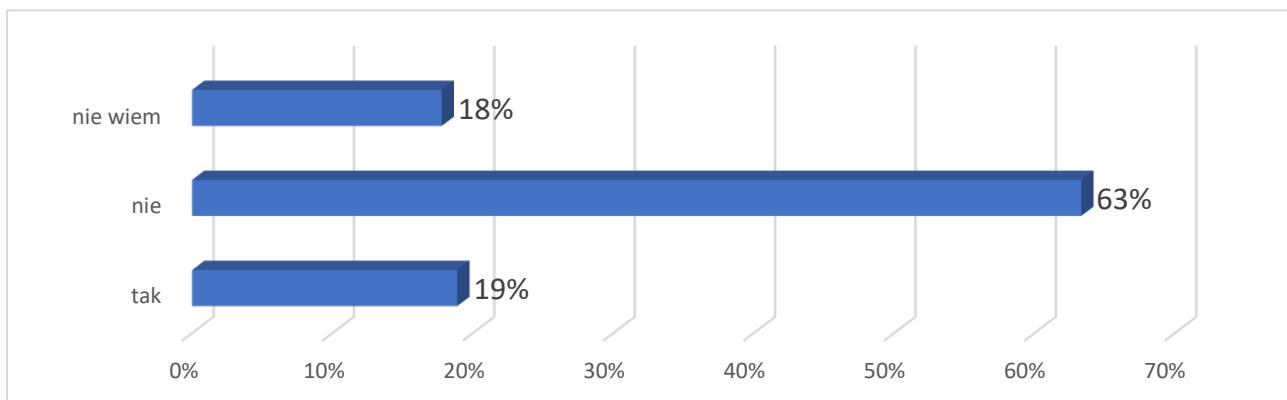
Wyk.62. Kto według Pana/i jest najczęściej ofiarą przemocy w rodzinie w Pana/i gminie?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

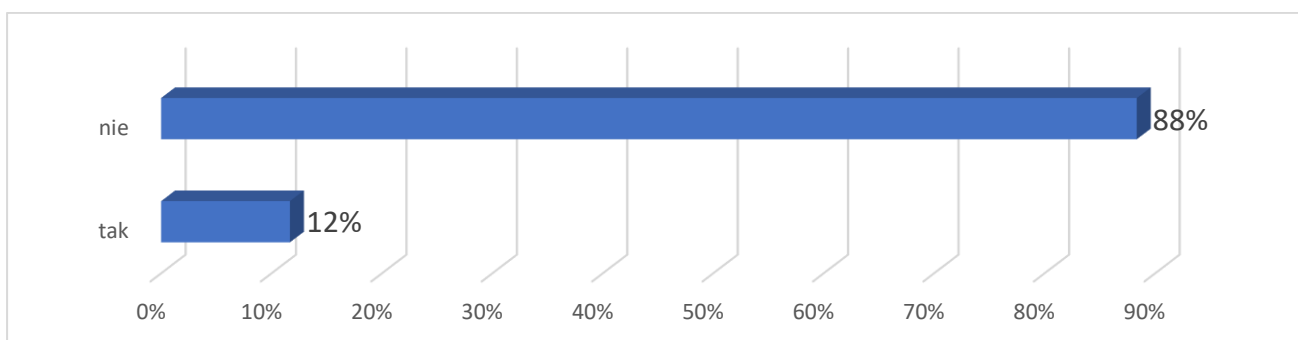
Blisko co piąty ankietowany zna osobę w swoim otoczeniu, która doświadcza przemocy domowej. Takich osób nie zna 63% ankietowanych.

Wyk.63. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?

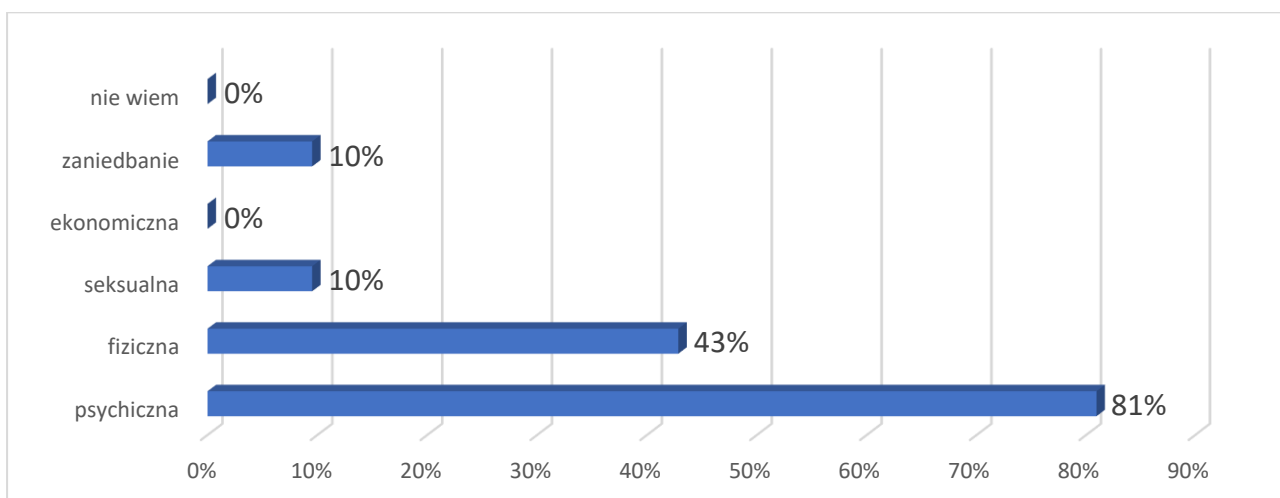
Przemocy doświadczyło 12% respondentów.

Wyk.64. Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy?

Osoby te doznały głównie przemocy psychicznej (81%) oraz przemocy fizycznej (43%), seksualnej (10%) i zaniedbania (10%).

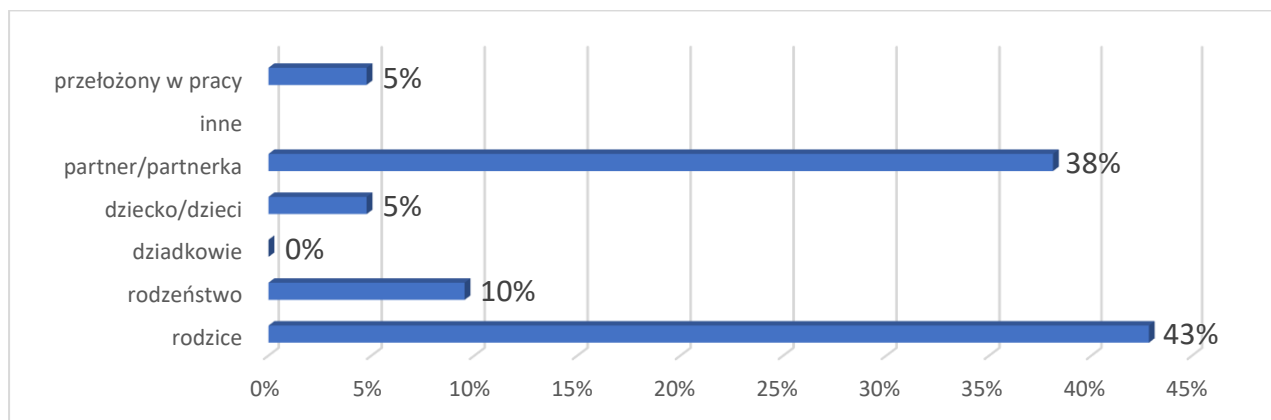
Wyk.65. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznała?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Przemoc wobec tych osób stosowali głównie: rodzice (43%), partner/partnerka (38%), rodzeństwo (10%), dziecko/dzieci (5%) oraz przełożony w pracy (5%).

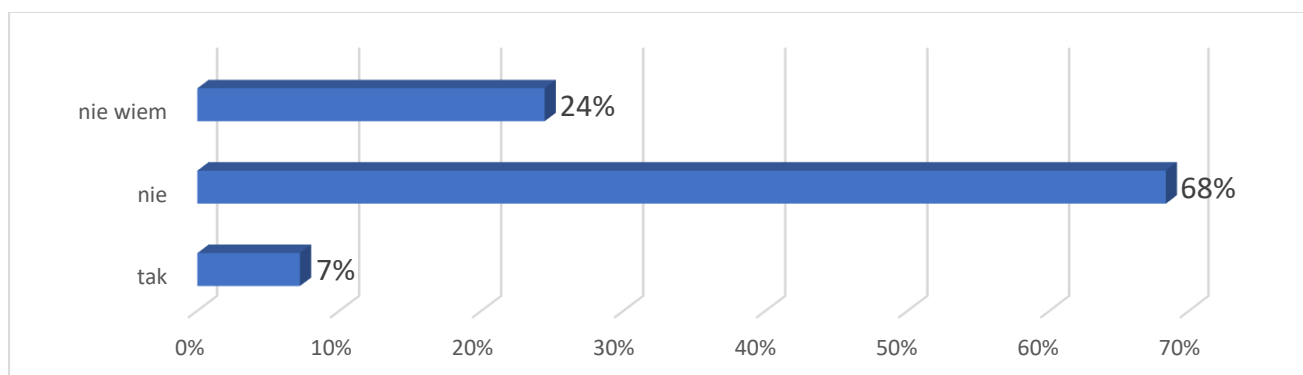
Wyk.66. Kto stosował wobec Pana/i przemoc?

** Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

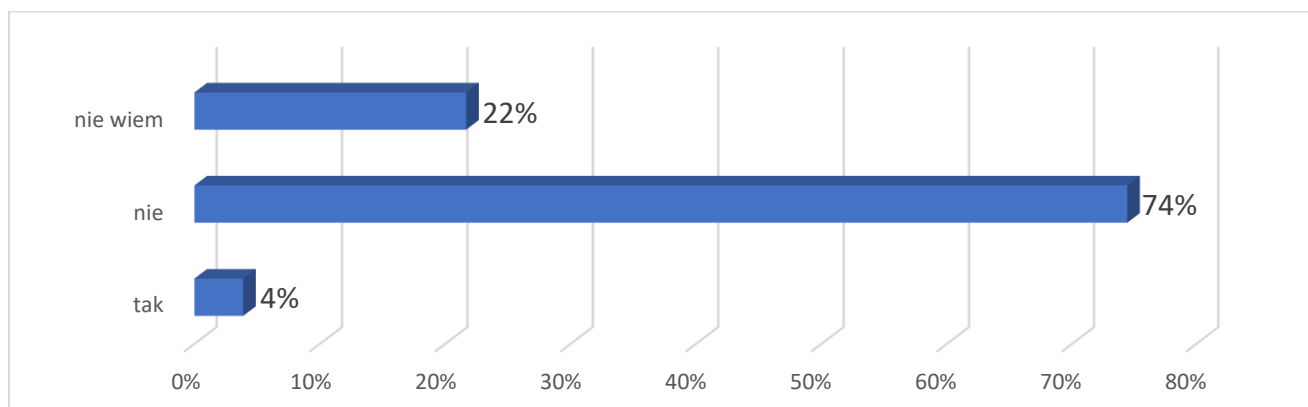
Dobłą informacją jest fakt, iż mieszkańcy uważają, iż nie istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy – taką odpowiedź wskazało 68% osób, zaś 7% uważa, że takie okoliczności istnieją. 24% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk.67. Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy?

Większość ankietowanych uważa również, że stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci nie jest dobrą metodą wychowawczą. Z tą opinią nie zgodziło się 4% osób.

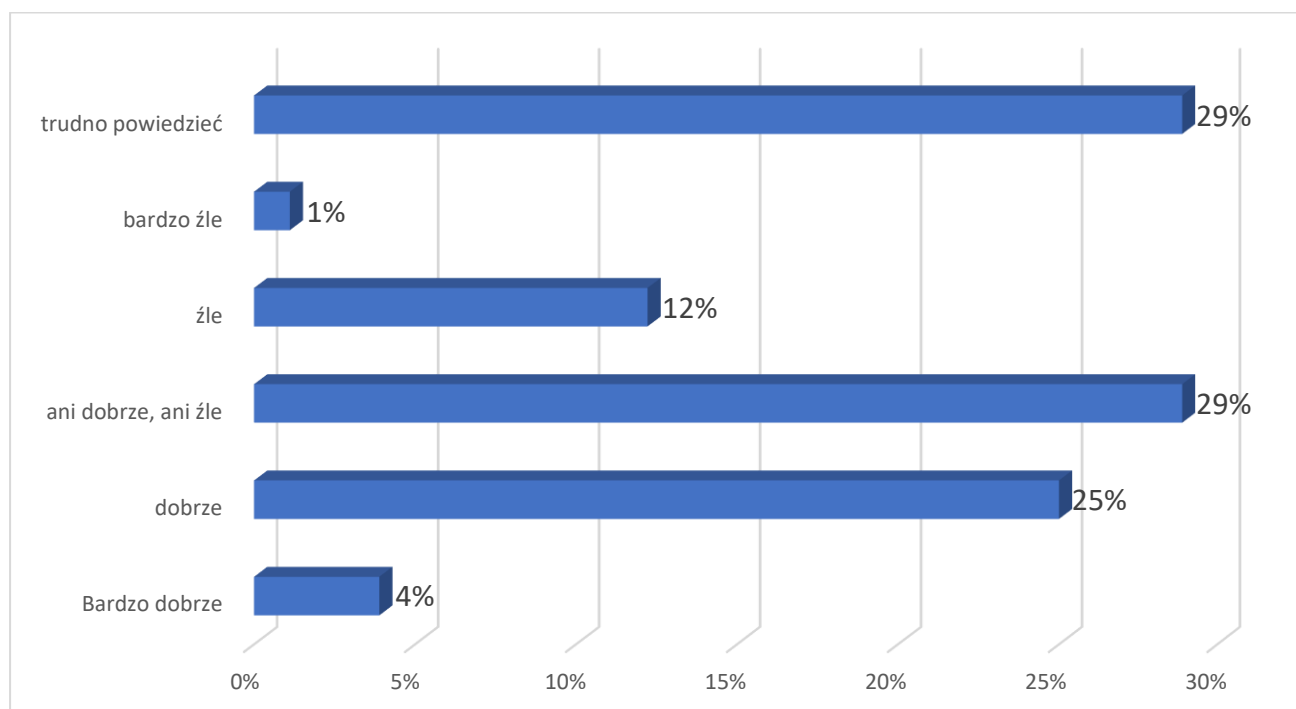
Wyk.68. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?

3.7. Profilaktyka z perspektywy dorosłych mieszkańców

Ostatni blok pytań skierowanych do mieszkańców dotyczył szeroko pojętej profilaktyki. W pierwszym pytaniu ankietowanych poproszono o ocenę działalności działań profilaktycznych prowadzonych przez gminę. Z danych wynika, iż 29% osób ocenia neutralnie działalność gminy w tym zakresie. Co czwarty badany ocenia tę działalność dobrze, a 4% osób wskazało odpowiedź „bardzo dobrze”. Natomiast 12% osób oceniła ją źle, 1% bardzo źle, a 29% badanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

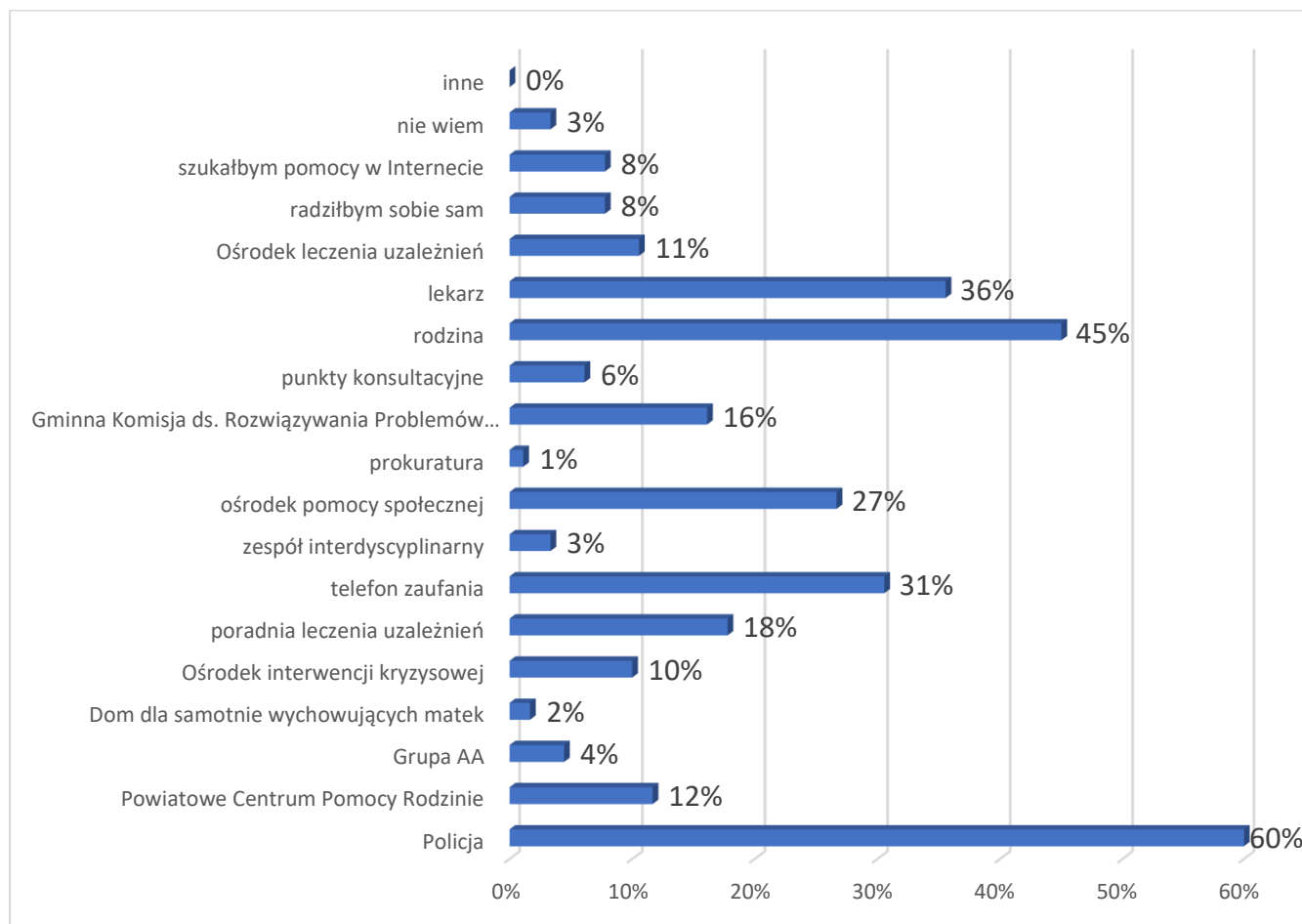
Wyk.69. Jak ocenia Pan/i działania profilaktyczne prowadzone przez gminę?

Mieszkańców poproszono również o wskazanie instytucji, w której można uzyskać pomoc. W opinii większości mieszkańców w przypadku problemów można uzyskać pomoc: na Policji (60%), u rodziny (45%), u lekarza (36%), w telefonie zaufania (31%), w Ośrodku Pomocy Społecznej (27%), w Poradni Leczenia Uzależnień (18%), w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (16%), w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie (12%), w Ośrodku Leczenia Uzależnień (11%), w Ośrodku Interwencji Kryzysowej (10%), w punkcie konsultacyjnym (6%), w Grupie AA (4%), w Zespole Interdyscyplinarnym (3%), w Domu dla Samotnych Matek (2%) oraz w Prokuraturze (1%).

Niepokojący jest fakt, iż 8% osób przyznało, iż w takiej sytuacji radziłoby sobie samodzielnie, zaś kolejne 8% osób szukałoby pomocy w Internecie. 3% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie. Może to świadczyć o tym, iż osoby te nie wiedzą gdzie szukać pomocy w sytuacjach kryzysowych.

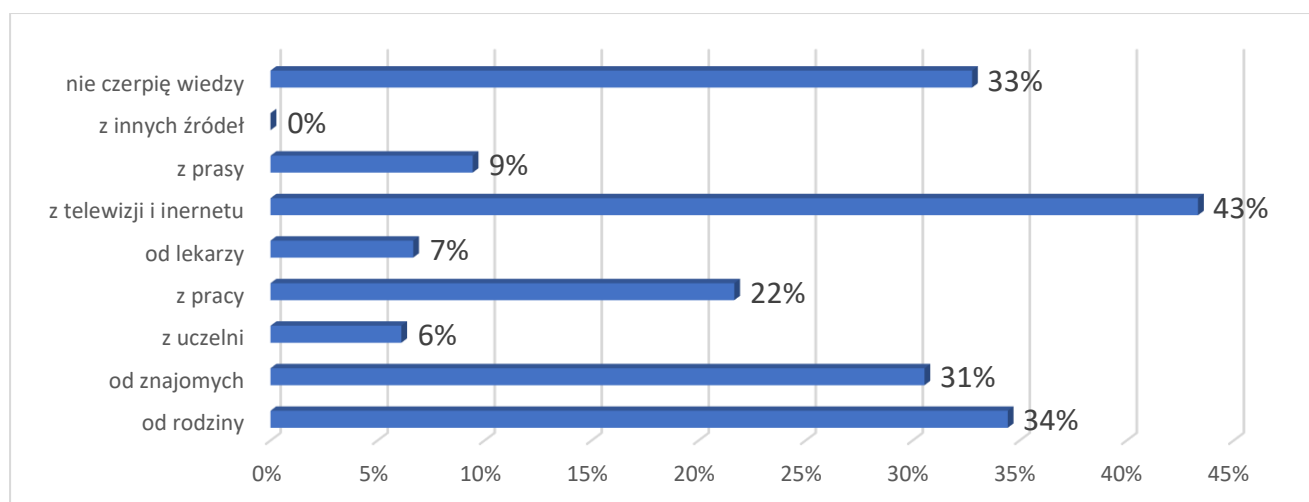
Wyk.70. Do kogo zwróciłby się Pan/i o pomoc w razie problemu uzależnień?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Głównym źródłem wiedzy dotyczącej konsekwencji nadużywania substancji psychoaktywnych jest dla mieszkańców: telewizja i Internet (43%). W dalszej kolejności wskazywali oni na: rodzinę (34%), znajomych (31%), pracę (22%), prasę (9%), lekarza (7%) oraz uczelnię (6%). Bardzo niepokojącą informacją jest fakt, iż aż 33% osób w ogóle nie czerpie wiedzy na ten temat, co wskazuje, iż nie interesują się tą tematyką.

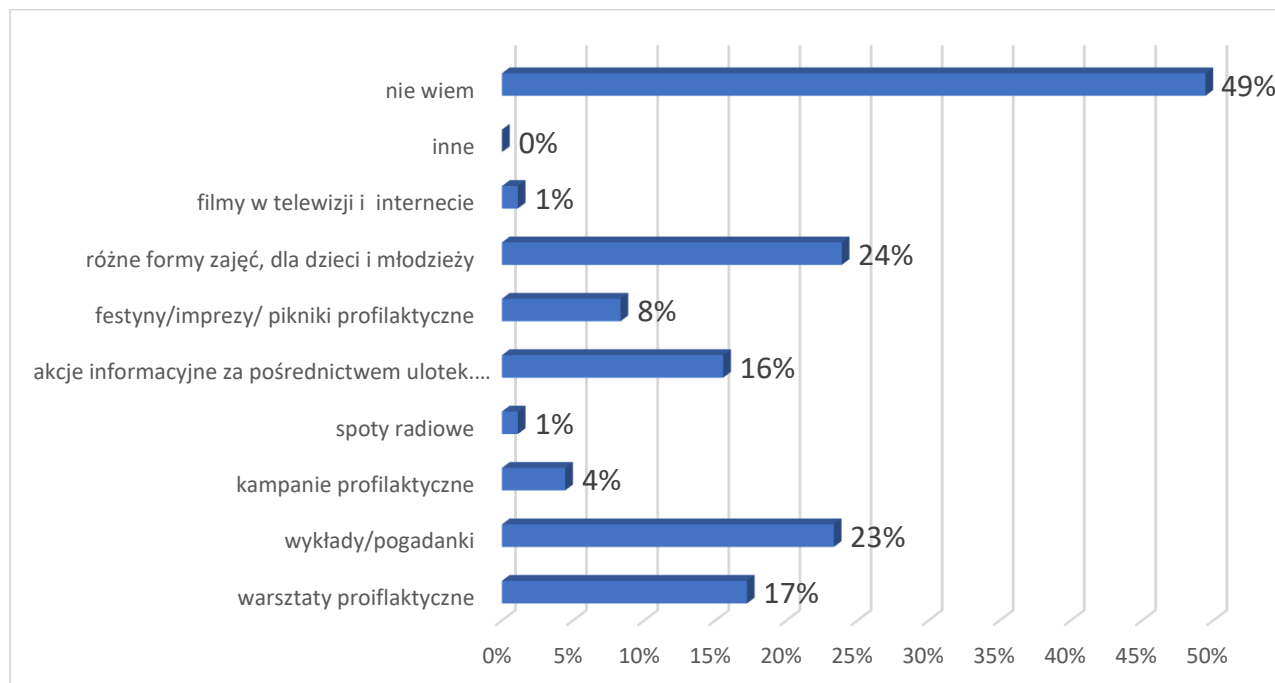
Wyk.71. Skąd czerpie Pan/i informacje o konsekwencjach nadużywania substancji psychoaktywnych?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Zdaniem ankietowanych, gmina, aby ograniczyć popyt na zażywanie substancji psychoaktywnych organizuje: różne formy zajęć dla dzieci i młodzieży (24%), wykłady/pogadanki (23%), warsztaty profilaktyczne (17%), akcje ulotkowe (16%), festyny i imprezy profilaktyczne (8%), kampanie profilaktyczne (4%), filmy w telewizji lub Internecie (1%), kampanie profilaktyczne (5%) oraz spoty radiowe (1%). Blisko połowa badanych nie potrafiła udzielić odpowiedzi na to pytanie.

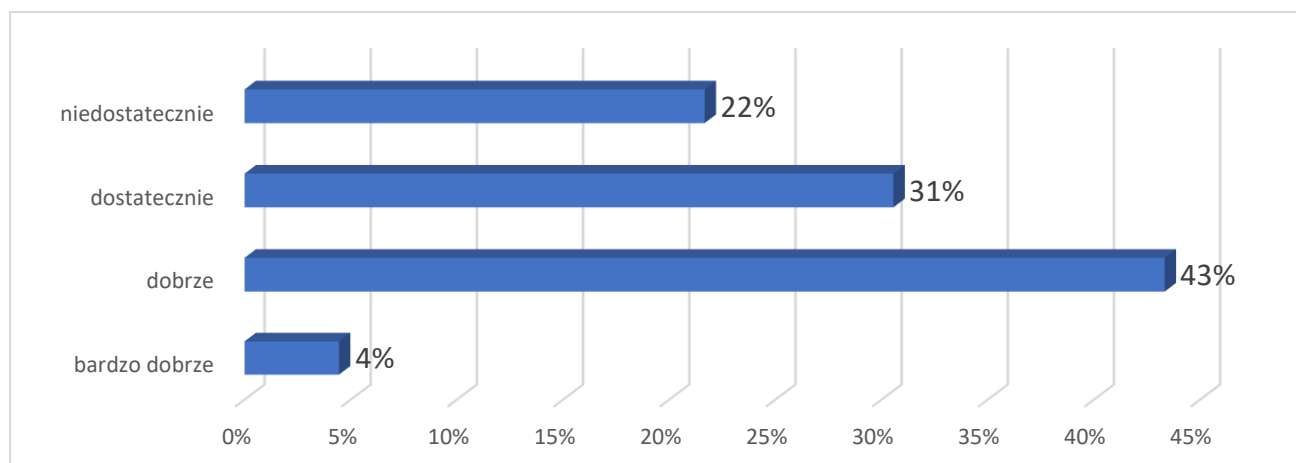
Wyk.72. Jakie działania według Pana/i podejmuje gmina, aby ograniczyć popyt na zażywanie narkotyków lub dopalaczy?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

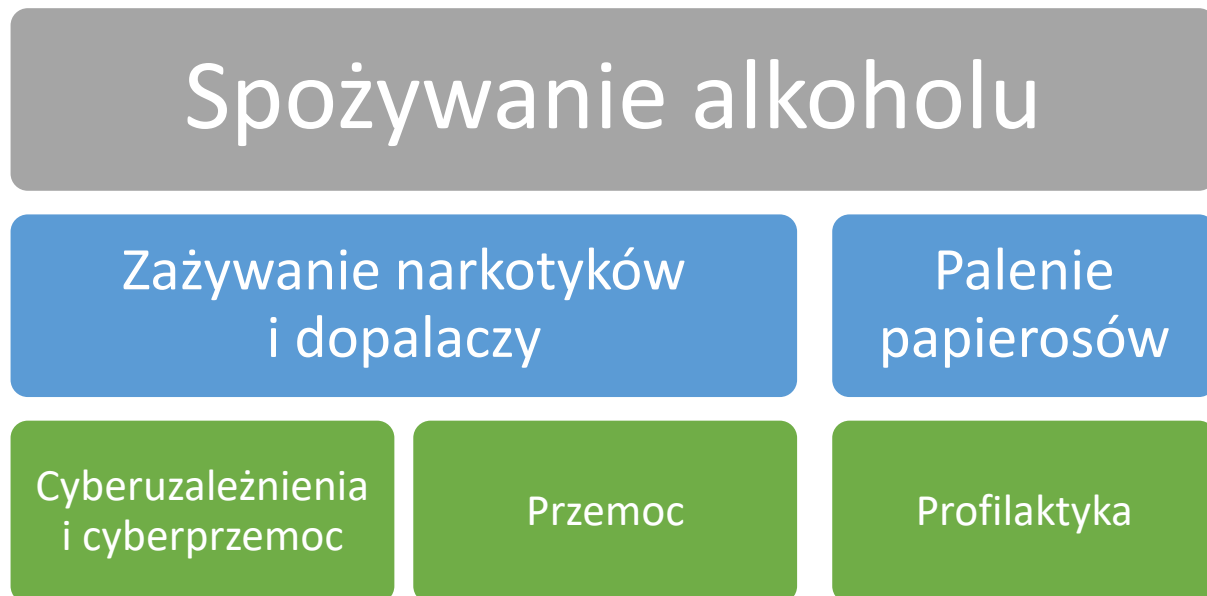
Blisko połowa mieszkańców (43%) oceniła dobrze zaangażowanie i kierunki działań władz lokalnych związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych. Dostatecznie oceniło je 31% osób, bardzo dobrze 4%, zaś niedostatecznie zaangażowanie i kierunki działań władz lokalnych oceniło 22% osób.

Wyk.73. Jak ocenia Pan/i stopień zaangażowania władz lokalnych, związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych mieszkańców?

4. BADANIE DZIECI I MŁODZIEŻY

Uczniowie zostali przebadani za pomocą metody ankietowej. Badanie zostało podzielone na bloki poświęcone następującym problemom:

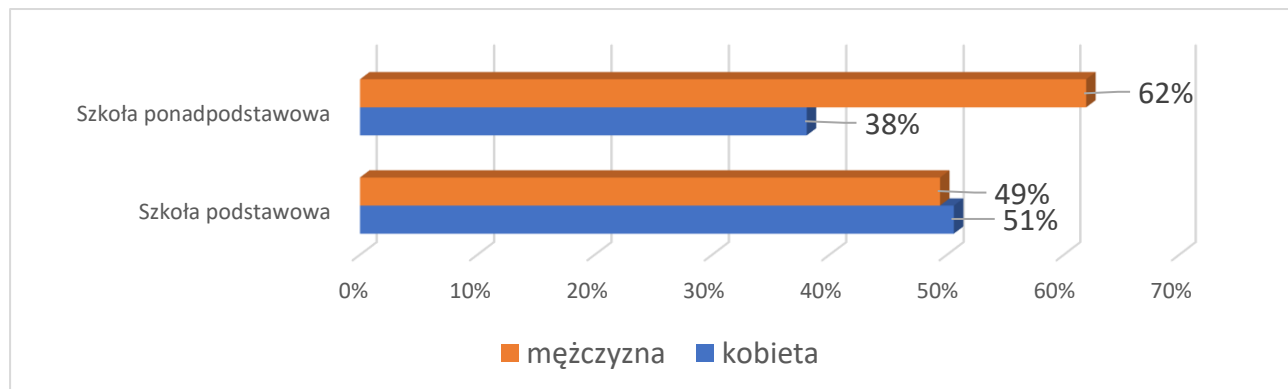
Graf. 4.1 Obszar tematyczny zawarty w kwestionariuszu ankiety dla uczniów szkół podstawowych

Cały kwestionariusz składał się z 84 pytań, w których badani poproszeni zostali o wyrażenie swoich opinii na tematy zawarte w wymienionych blokach oraz podzielenie się własnymi obserwacjami tego, co się dzieje w ich otoczeniu. Na końcu ankiety umieszczona została metryczka w celu określenia płci oraz wieku i klasy.

4.1. Struktura badanej próby

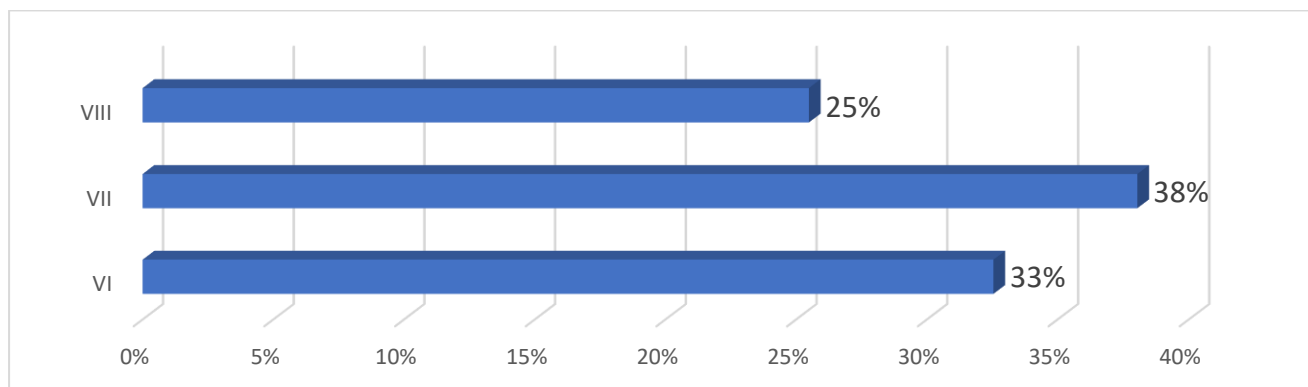
Dzieci i młodzież szkolna to kolejna grupa biorąca udział w badaniu problemów społecznych. Analizując rozkład próby ze względu na płeć można dostrzec, iż w przypadku uczniów szkoły podstawowej dziewczynki stanowiły 51% próby badawczej, zaś chłopcy stanowili 49% badanej społeczności. W przypadku uczniów szkoły ponadpodstawowej większość stanowili mężczyźni (62%) w porównaniu do kobiet (38%).

Wyk.74. Płeć

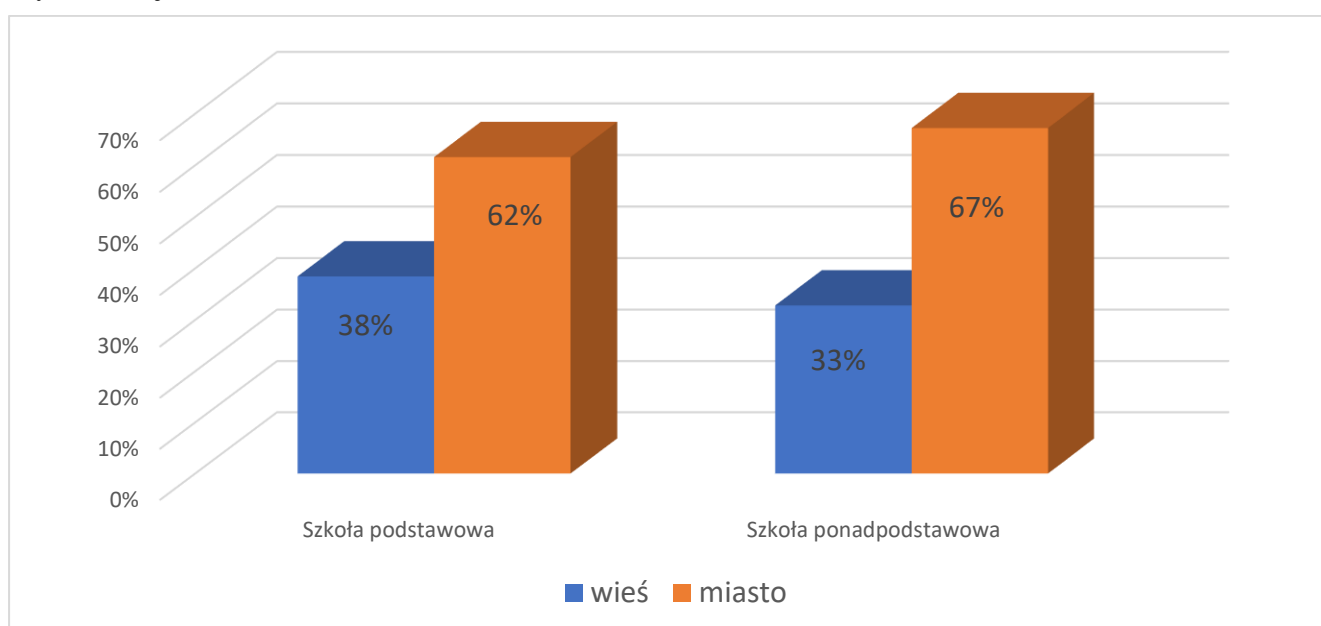
Najliczniejszą grupę respondentów stanowili uczniowie klas VII (38%). Uczniowie klas VI stanowili 33% próby, a 25% uczniów uczęszczało do klasy VIII.

Wyk.75. Klasa – szkoła podstawowa

Zarówno uczniowie szkoły podstawowej (62%) jak i uczniowie szkoły ponadpodstawowej (67%) w większości mieszkają w mieście. Na wsi mieszka 38% uczniów szkoły podstawowej i 33% uczniów szkoły ponadpodstawowej.

Wyk.76. Miejsce zamieszkania. Wieś/Miasto

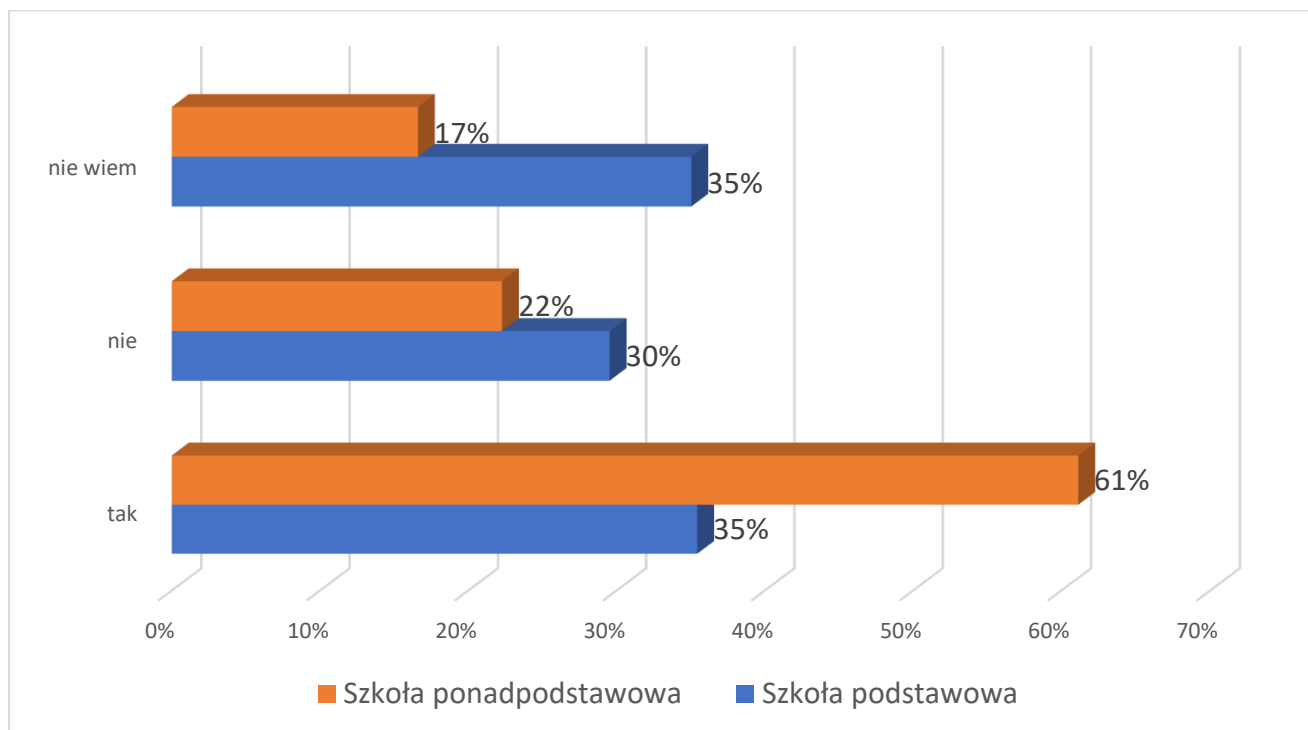
4.2. Problem alkoholowy z perspektywy dzieci i młodzieży

Pierwszym diagnozowanym problemem wśród dzieci i młodzieży był problem alkoholowy. Miał on na celu oszacowanie skali zjawiska problemu alkoholowego wśród najmłodszych mieszkańców oraz sprawdzenie wiedzy uczniów dotyczących problemu alkoholowego.

Na początek uczniom zadano pytanie, czy ich zdaniem ich rówieśnicy piją alkohol. W przypadku uczniów szkoły podstawowej 35% osób uważa, że ich rówieśnicy piją alkohol, 30% osób nie zgadza się z tą opinią, a kolejne 35% nie ma wiedzy na ten temat.

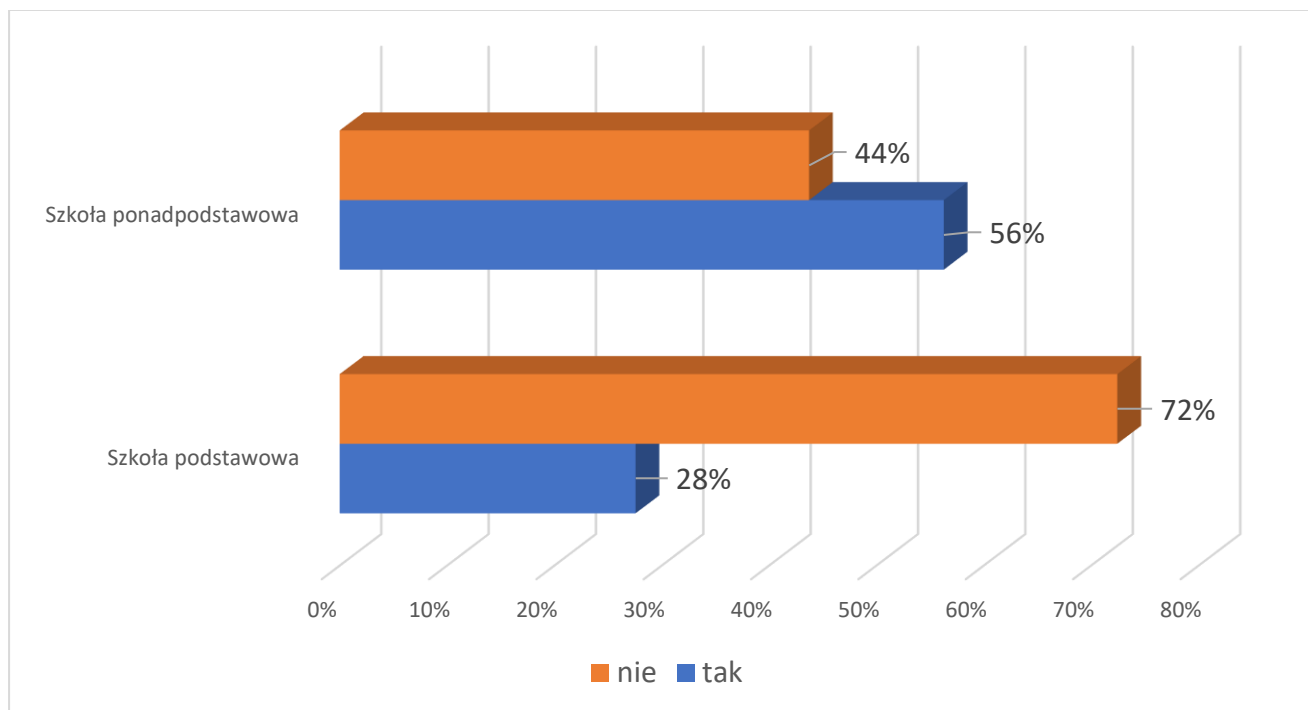
W przypadku uczniów szkoły ponadpodstawowej 61% osób sądzi, że ich rówieśnicy sięgają po alkohol, 22% uważa, że ich znajomi nie piją alkoholu, a 17% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk.77. Czy osoby w Twoim wieku piją alkohol?

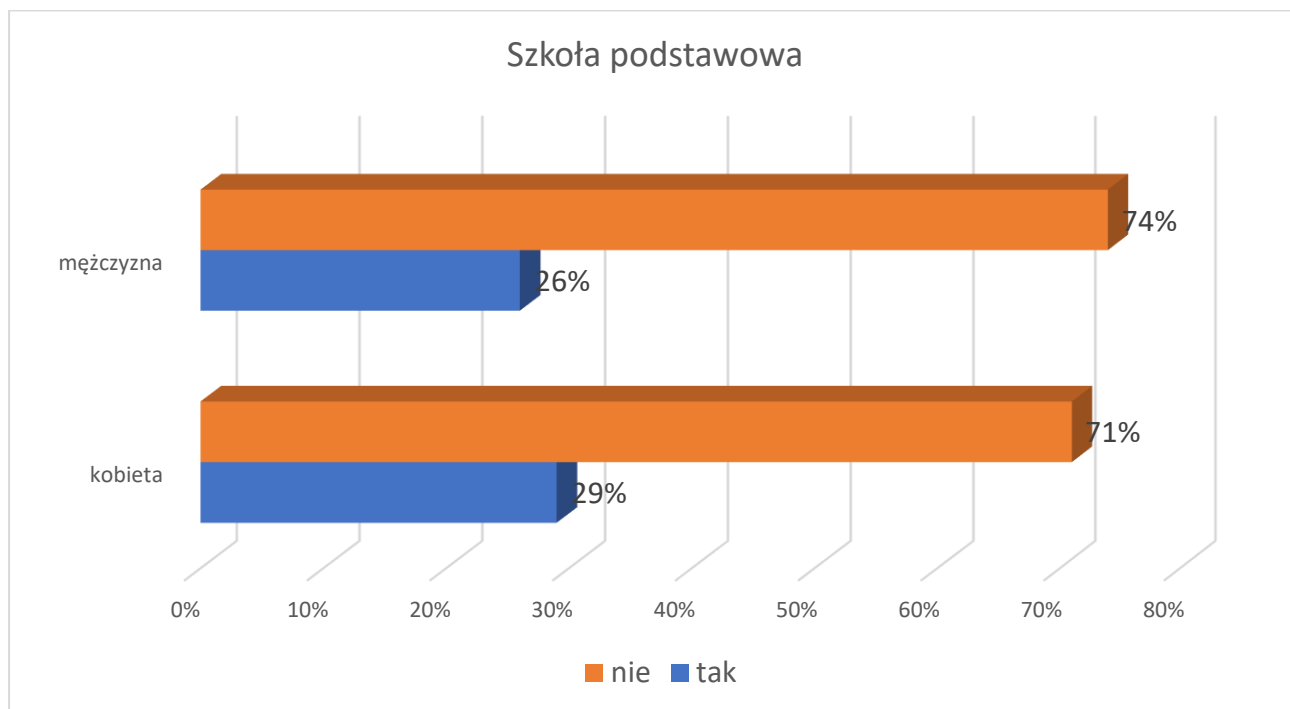
28% uczniów szkoły podstawowej i 56% uczniów szkoły ponadpodstawowej próbowało już pić alkohol.

Wyk.78. Czy próbowałeś/aś pić alkohol

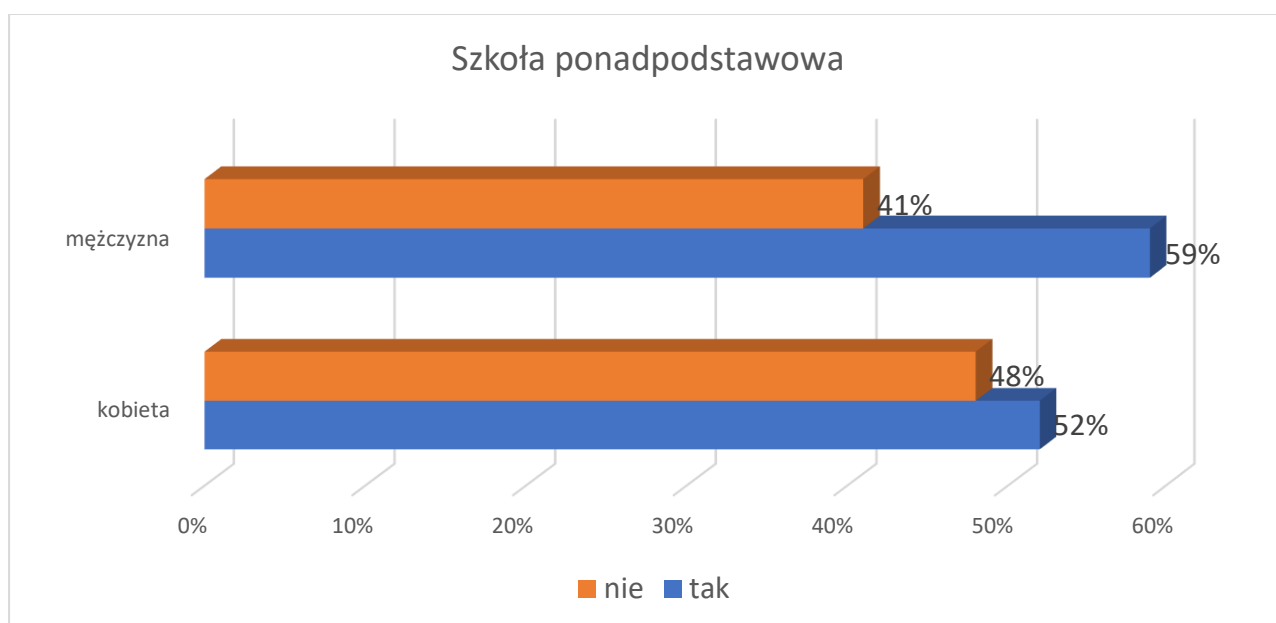
29% uczennic oraz 26% uczniów szkoły podstawowej piło już alkohol. Dane te pokazują, iż to dziewczynki częściej sięgają po alkohol niż chłopcy.

Wyk.78a. Czy próbowałeś/aś pić alkohol – szkoły podstawowe w podziale na płeć

W przypadku uczniów szkoły ponadpodstawowej kontakt z alkoholem zadeklarowało 48% kobiet i 41% chłopców. Co pokazuje, że również wśród starszych uczniów to częściej dziewczynki mają kontakt z alkoholem niż chłopcy.

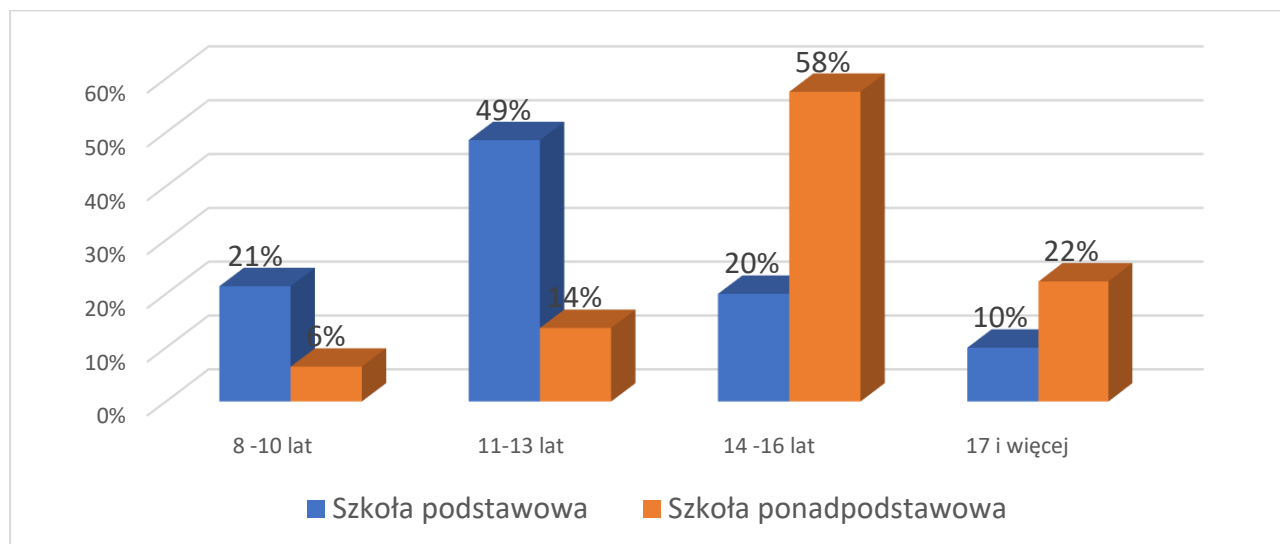
Wyk.78b. Czy próbowałeś/aś pić alkohol – szkoły ponadpodstawowe w podziale na płeć

Wśród ankietowanych ze szkoły podstawowej, którzy pili kiedykolwiek alkohol, najczęściej sięgali po niego po raz pierwszy w wieku 11 – 13 lat (49%). 21% uczniów szkoły podstawowej pierwszy raz piło alkohol w wieku 8 – 10 lat, co piąty uczeń w wieku 14 – 16 lat, a co dziesiąty w wieku 17 i więcej lat.

Natomiast w przypadku uczniów szkoły ponadpodstawowej najczęściej uczniowie pierwszy raz pili alkohol w wieku 14 – 16 lat (58%), w wieku 17 i więcej lat (22%), w wieku 11 – 13 lat (14%) oraz w wieku 8 – 10 lat (6%).

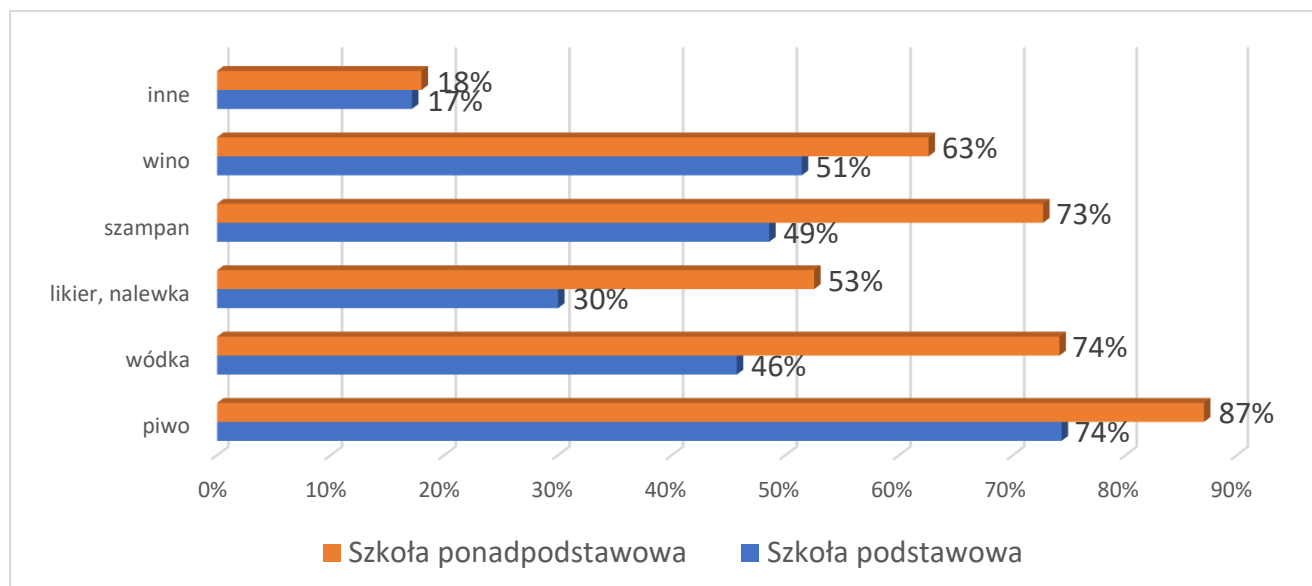
Wyk.79. W jakim wieku zaczęłeś/zaczęłaś pić alkohol?

Uczniowie szkoły ponadpodstawowej, którzy sięgają po alkohol wybierają: piwo (87%), wódkę (74%), szampana (73%), wino (63%), likier, nalewki (53%) oraz inne alkohole (18%).

Uczniowie szkoły podstawowej sięgają po: piwo (74%), wino (51%), szampana (49%), wódkę (46%), likier, nalewki (30%) oraz inne alkohole (17%).

Wyk.80. Jaki rodzaj alkoholu próbowałeś/aś?

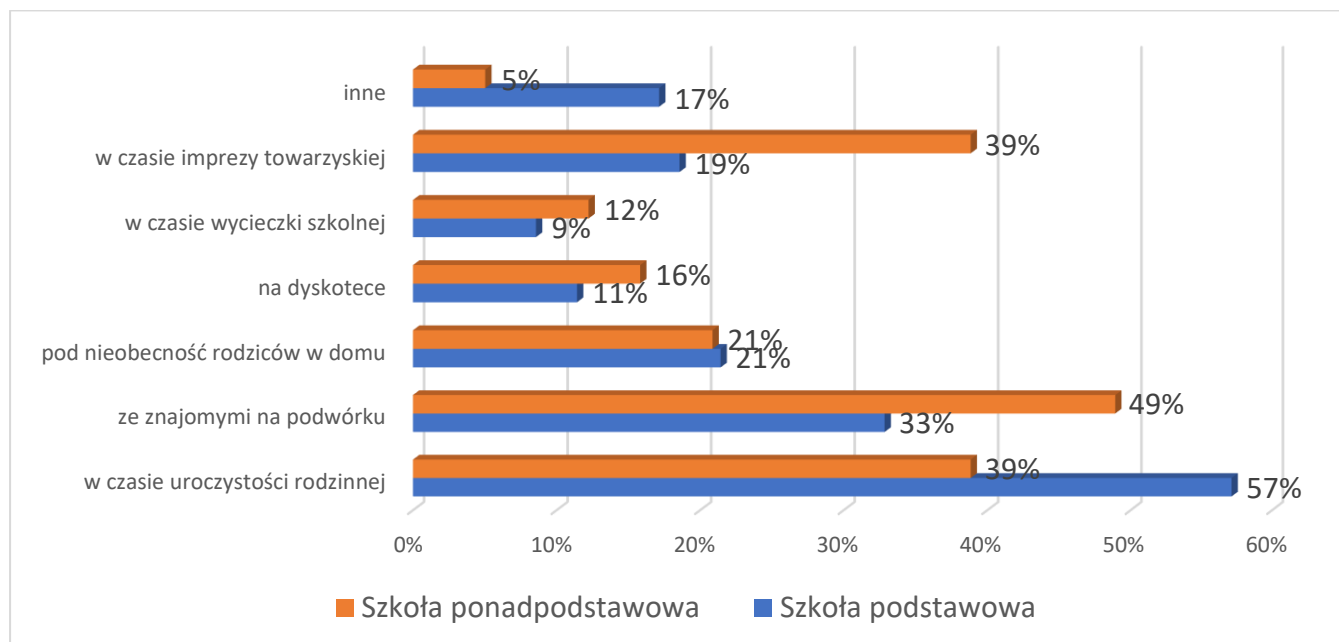

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Natomiast pierwszy raz po alkohol uczniowie szkoły podstawowej sięgali najczęściej w czasie uroczystości rodzinnej (57%). Rzadziej wskazywano natomiast na następujące okoliczności: ze znajomymi na podwórku (33%), pod nieobecność rodziców w domu (21%), w czasie imprezy towarzyskiej (19%), na dyskotecę (11%), w czasie wycieczki szkolnej (9%), oraz w innych okolicznościach (17%).

Uczniowie szkoły ponadpodstawowej po alkohol pierwszy raz sięgnęli: ze znajomymi na podwórku (49%), w czasie imprezy towarzyskiej (39%), w czasie uroczystości rodzinnej (39%), pod nieobecność rodziców w domu (21%), na dyskotecę (16%), w czasie wycieczki szkolnej (12%) oraz w innych okolicznościach (5%).

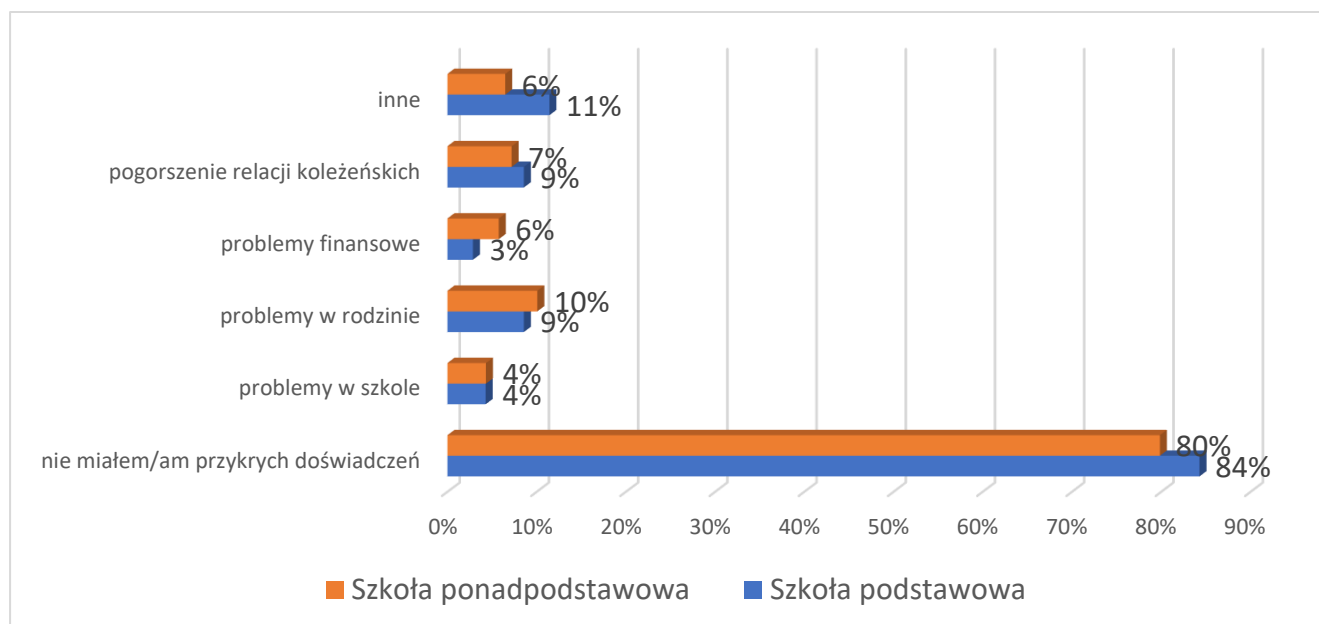
Wyk.81. W jakich okolicznościach spożyłeś/aś alkohol po raz pierwszy?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Większość uczniów, którzy mieli już kontakt z alkoholem, przyznała, iż nie doświadczyli nigdy przykrych konsekwencji spożywania alkoholu (84% uczniów szkoły podstawowej i 80% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Osoby, którym taka sytuacja się przytrafiła, wskazywali na: problemy rodzinne (10 uczniów szkoły ponadpodstawowej i 9% uczniów szkoły podstawowej), pogorszenie relacji koleżeńskich (7 uczniów szkoły ponadpodstawowej i 9% uczniów szkoły podstawowej), problemy w szkole (4 uczniów szkoły ponadpodstawowej i 4% uczniów szkoły podstawowej), problemy finansowe (6% uczniów szkoły ponadpodstawowej i 3% uczniów szkoły podstawowej) oraz inne negatywne konsekwencje (6% uczniów szkoły ponadpodstawowej i 11% uczniów szkoły podstawowej).

Wyk.82. Czy miałeś/aś jakieś przykre doświadczenia związane ze spożywaniem alkoholu?

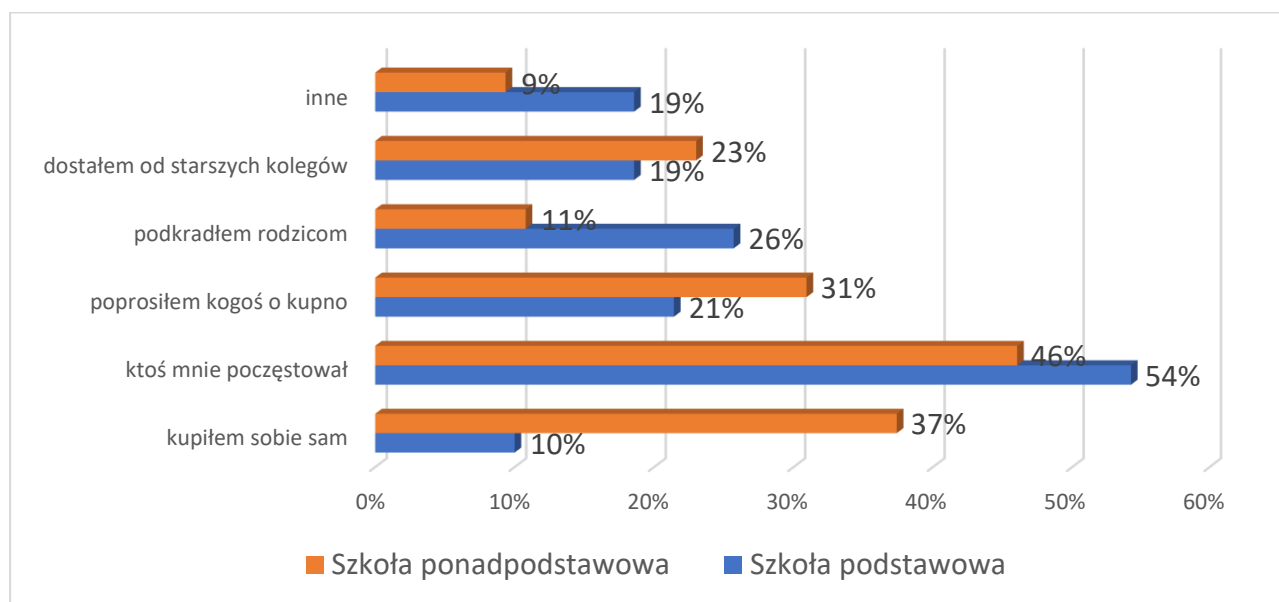

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Następnie poproszono ankietowanych uczniów o wskazanie jak zdobywają alkohol. Uczniowie szkoły podstawowej zdobywają alkohol w następujący sposób: ktoś ich nim częstuje (54%), podkradają go rodzicom (26%), proszą kogoś obcego o kupno alkoholu (21%), dostają go od starszych kolegów (19%), zdobywają go w inny sposób (19%), a co dziesiąty uczeń podstawówki samodzielnie kupuje sobie alkohol.

W przypadku uczniów szkoły podstawowej: są alkoholem częstowani (46%), kupują go sobie samodzielnie (37%), proszą kogoś o kupno alkoholu (31%), dostają go od starszych kolegów (23%), podkradają alkohol rodzicom (11%) oraz zdobywają go w inny sposób (9%).

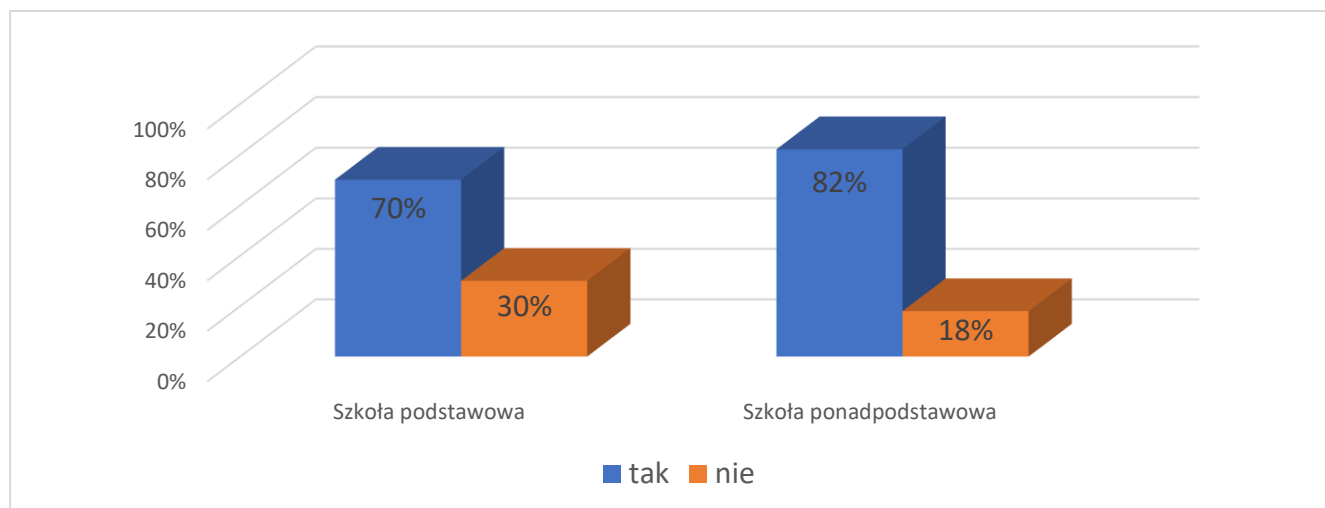
Wyk.83. Jak otrzymałeś/aś alkohol?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

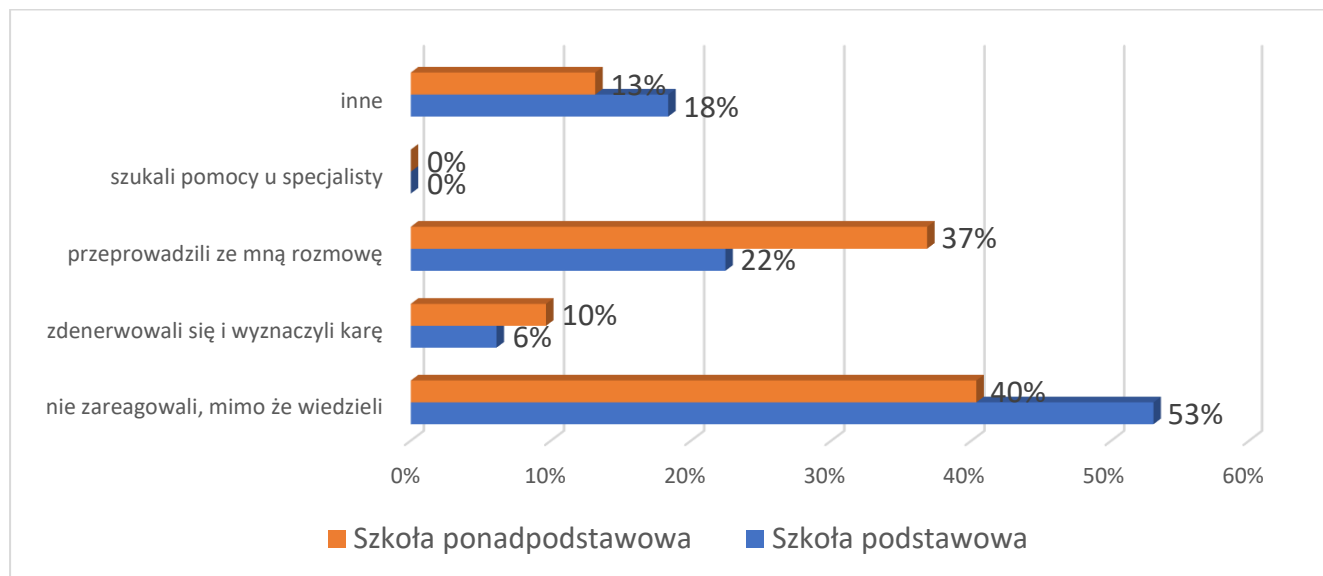
Co ciekawe, większość uczniów przyznała, że ich rodzice wiedzą o spożywaniu przez nich alkoholu – taką odpowiedź wskazało 70% uczniów szkoły podstawowej i 82% uczniów szkoły ponadpodstawowej.

Wyk.84. Czy rodzice wiedzą, że próbowałeś/aś pić alkohol?

Zarówno w przypadku uczniów podstawówki (53%) jak i uczniów szkoły ponadpodstawowej (40%), rodzice w większości nie reagowali na informację o spożywaniu alkoholu przez dzieci. Rozmowę z dziećmi przeprowadziło 22% rodziców uczniów podstawówki i 37% rodziców uczniów starszych. Co dziesiąty uczeń szkoły ponadpodstawowej i 6% uczniów podstawówki przyznało, że rodzice na tę informację zdenerwowali się i wyznaczyli karę. W inny sposób zareagowało 18% rodziców uczniów szkoły podstawowej i 13% rodziców starszych uczniów.

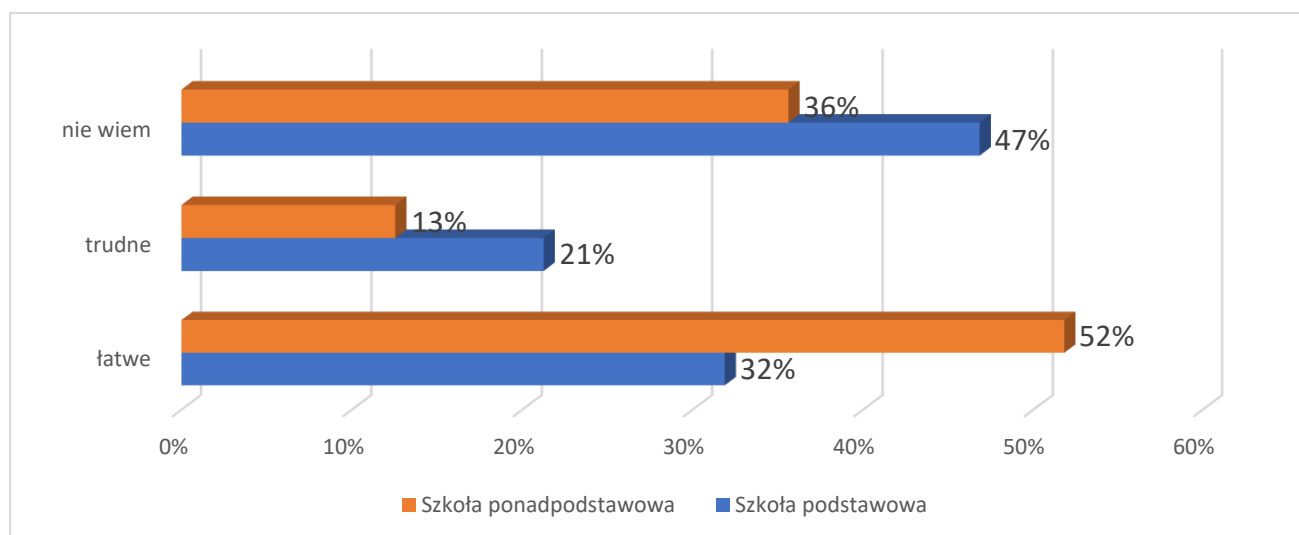
Wyk.85. Jak Twoi rodzice zareagowali na spożywanie przez Ciebie alkoholu?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

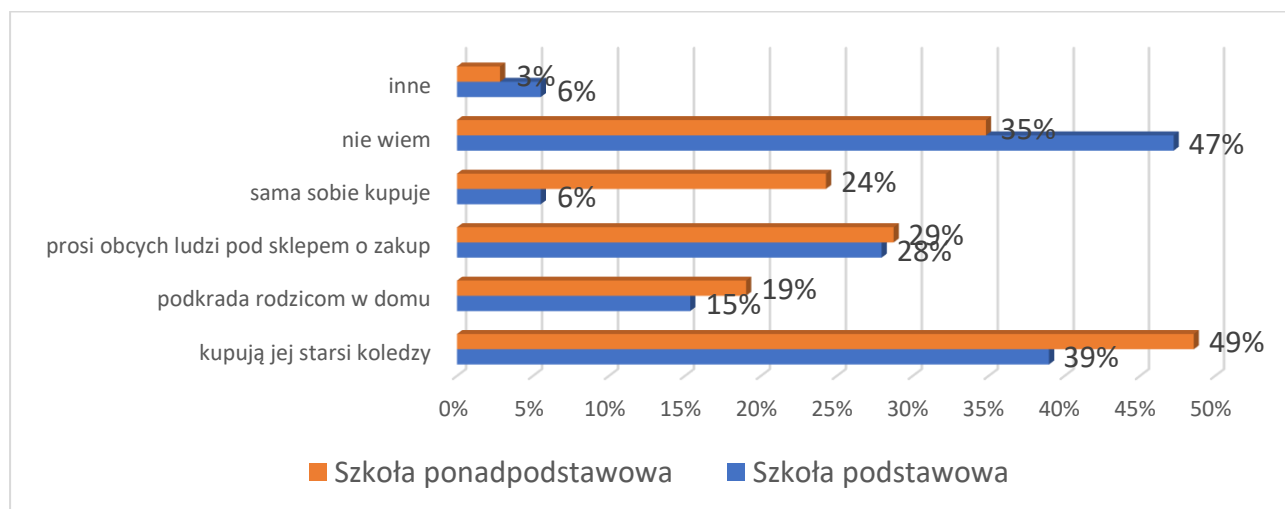
Uczniów zapytano także, czy ich zdaniem kupno alkoholu przez osoby w ich wieku jest czymś łatwym. Na to pytanie nie potrafiło odpowiedzieć 47% uczniów młodszych i 36% uczniów starszych. Natomiast zdaniem 32% uczniów podstawówki i 52% uczniów szkoły ponadpodstawowej, zdobycie alkoholu w gminie jest czymś łatwym. Z tą opinią nie zgodziło się 21% uczniów młodszych i 13% uczniów starszych.

Wyk.86. Gdybyś chciał/a zdobyć alkohol w swojej miejscowości byłoby to:

Znaczna część uczniów młodszych (39%) i starszych (49%) uważa, że ich rówieśnicy zdobywają alkohol dzięki starszym kolegom oraz proszą obcych ludzi pod sklepem o zakup alkoholu (28% uczniów młodszych i 29% uczniów starszych). Rzadziej wskazywano na podkradanie rodzicom z domu (15% uczniów podstawówki i 19% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Zdaniem 6% uczniów młodszych i 24% uczniów starszych, ich rówieśnicy samodzielnie kupują sobie alkohol.

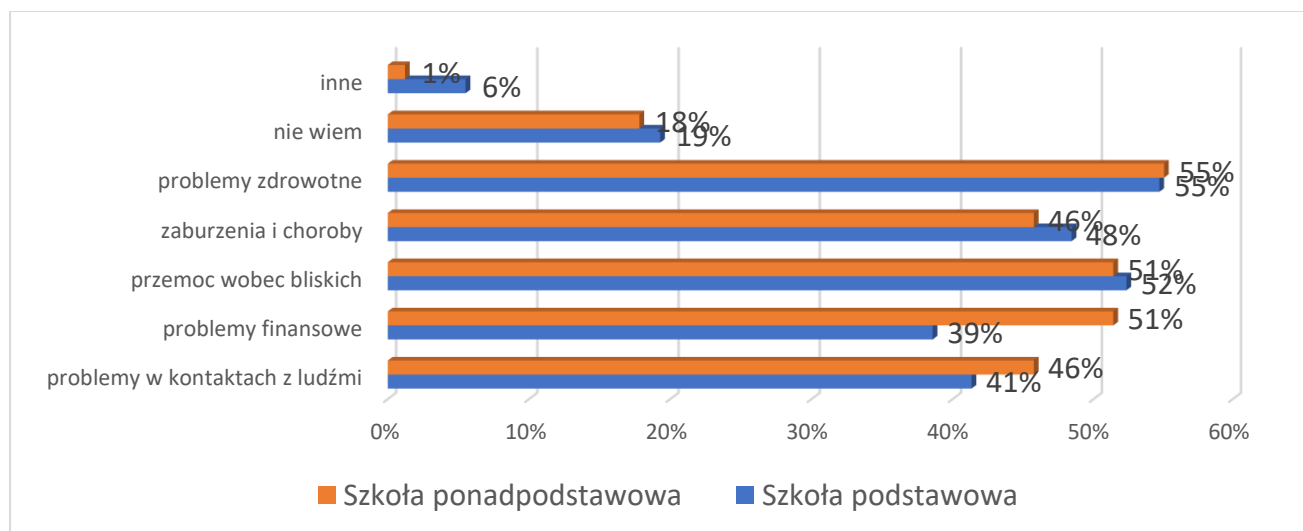
Wyk.87. Jak młodzież w Twojej okolicy może zdobyć alkohol?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Na koniec niniejszego bloku pytań uczniów zapytano o konsekwencje nadużywania alkoholu. Uczniowie młodzi wymienili następujące skutki: problemy zdrowotne (55%), przemoc wobec bliskich (52%), zaburzenia i choroby (48%), problemy w kontaktach z ludźmi (41%) oraz problemy finansowe (39%). Starsi uczniowie wskazywali na: problemy zdrowotne (55%), przemoc wobec bliskich (51%), problemy finansowe (51%), problemy w kontaktach z ludźmi (46%) oraz zaburzenia i choroby (46%). Na to pytanie nie potrafiło odpowiedzieć 19% uczniów szkoły podstawowej i 18% uczniów szkoły ponadpodstawowej.

Wyk.88. Które z niżej wymienionych skutków mogą być konsekwencją nadużywania alkoholu?

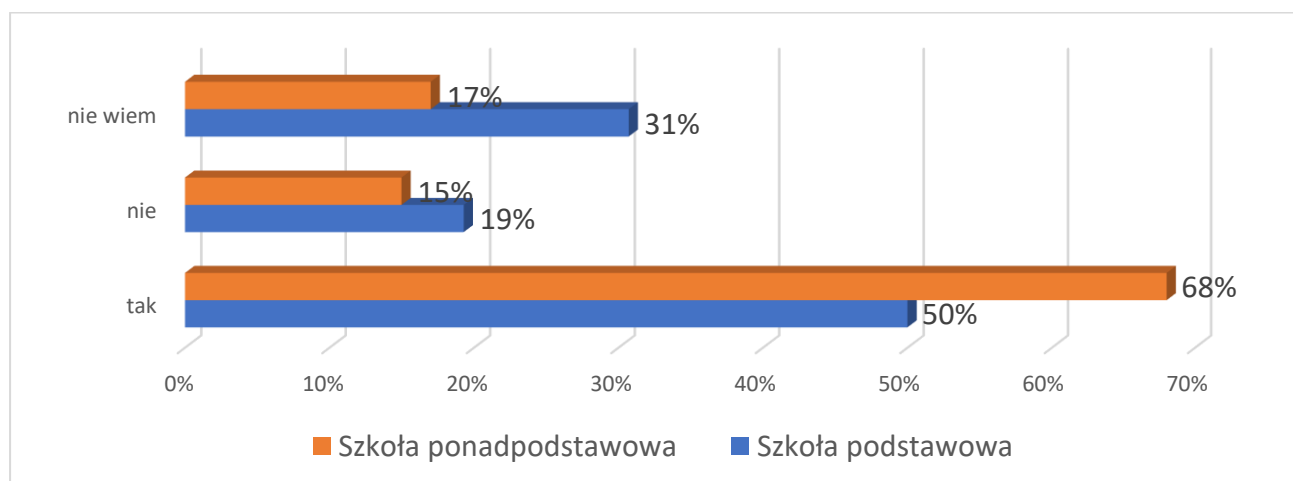

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

4.3. Problem nikotynowy z perspektywy dzieci i młodzieży

Kolejny dział niniejszej diagnozy dotyczyć będzie problemu nikotynowego. Na początek uczniów zapytano, czy ich zdaniem osoby w ich wieku palą papierosy. 56% uczniów młodszych i 68% uczniów starszych uważa, że ich rówieśnicy palą papierosy, zaś przeciwnego zdania jest 19% uczniów podstawówki i 15% uczniów szkoły ponadpodstawowej. Kolejne 31% uczniów młodszych i 17% uczniów starszych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

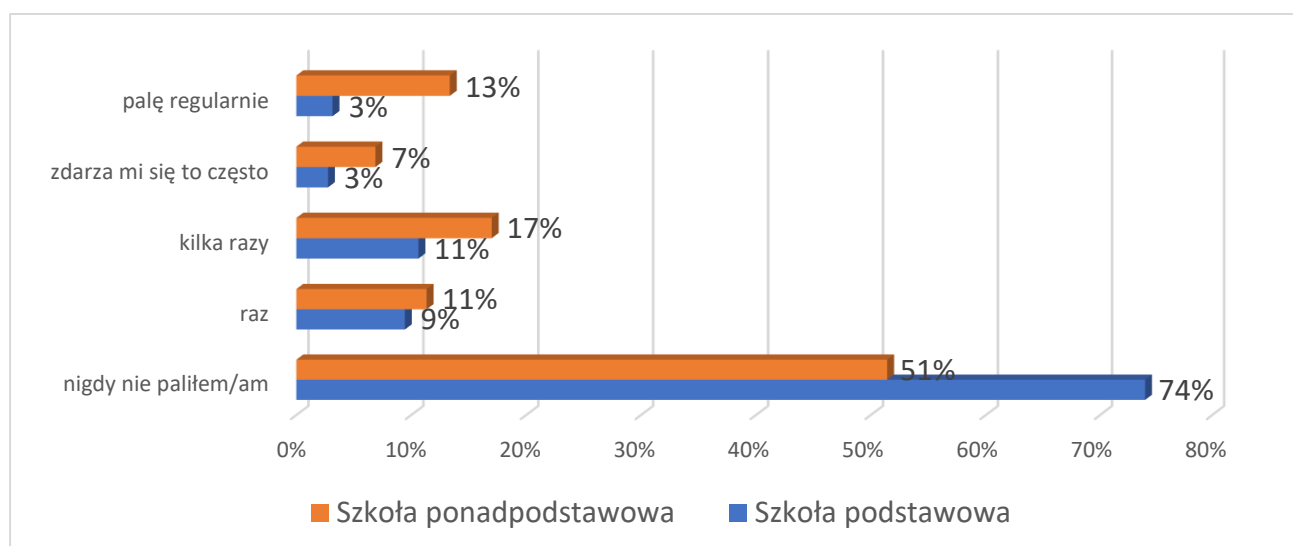
Wyk.89. Czy osoby w Twoim wieku palą papierosy?

Do palenia papierosów przyznało się 26% uczniów szkoły podstawowej i 49% uczniów szkoły ponadpodstawowej. Młodszy uczniowie przyznawali, że: palili raz (9%), palili kilka razy (11%), zdarza im się często palić (3%) oraz kolejne 3% pali regularnie.

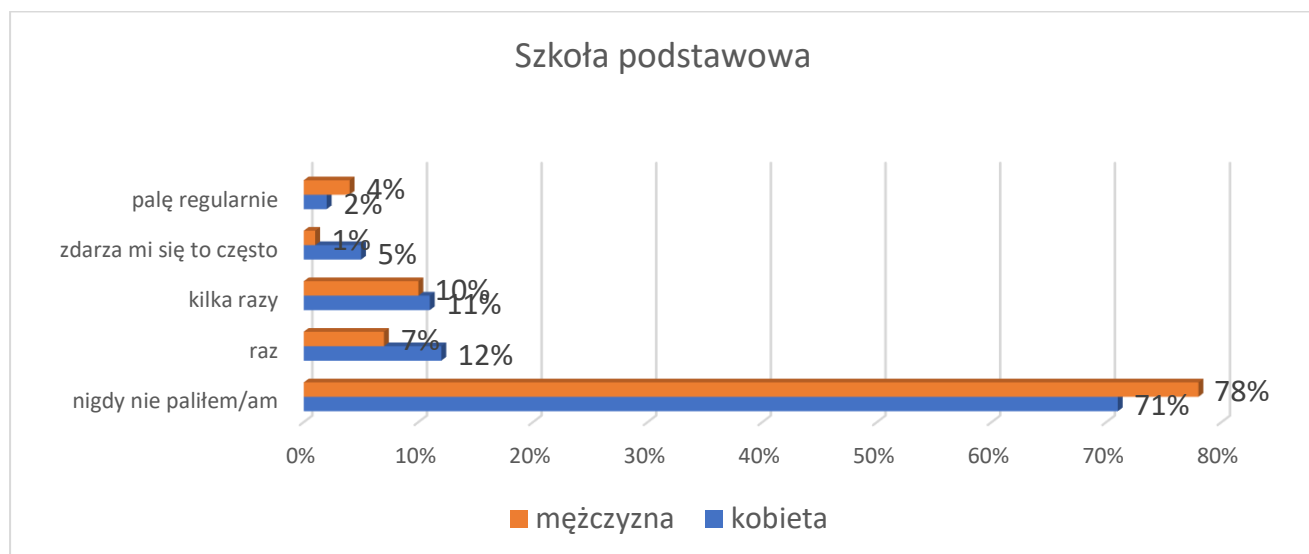
Starsi uczniowie natomiast: palili raz (11%), palili kilka razy (17%), często zdarza im się palić (7%) oraz 13% uczniów pali regularnie.

Wyk.90. Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się próbować palić papierosy?

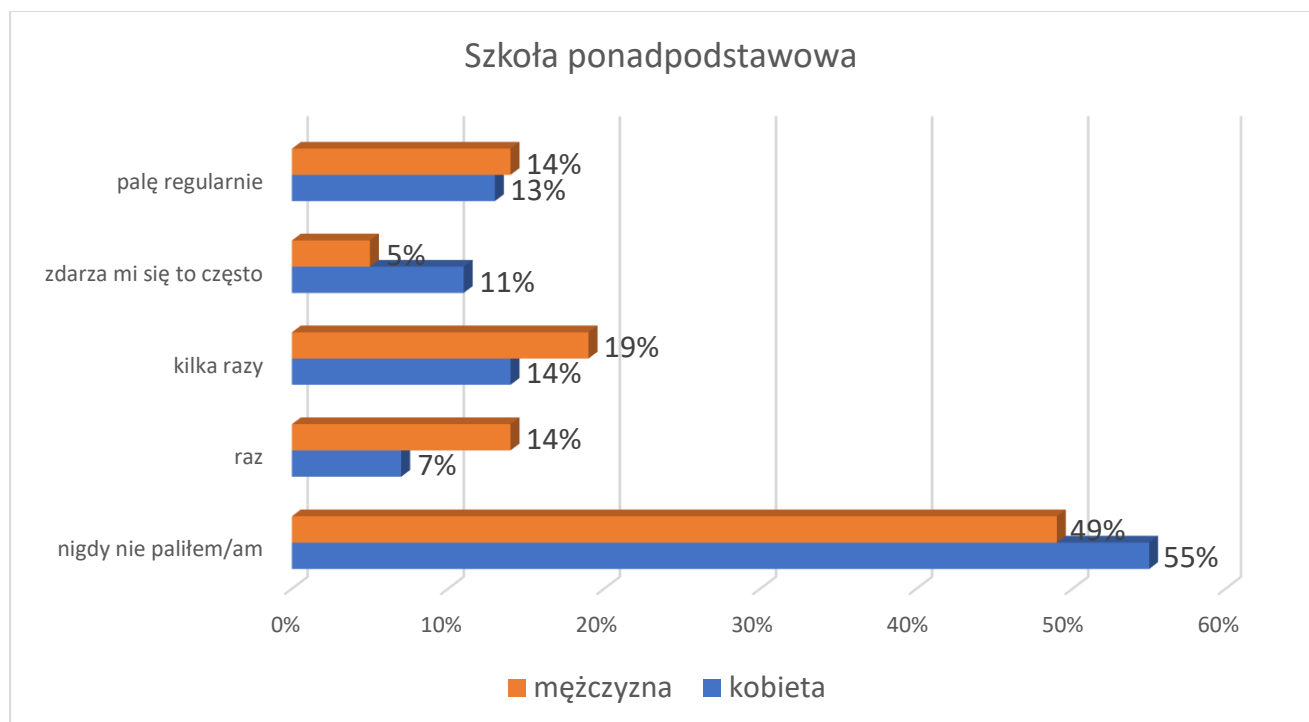
Do palenia papierosów przyznało się 29% dziewczynek i 22% chłopców. Dziewczynki paliły: raz (12%), kilka razy w życiu (11%) oraz 5% uczennic często zdarza się palić papierosy, a 2% pali regularnie. Natomiast 7% chłopców paliło raz, kolejne 11% kilka razy, 1% pali często, a 4% pali regularnie.

Wyk.90a. Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się próbować palić papierosy? – w podziale na płeć

W przypadku szkoły ponadpodstawowej do palenia papierosów przyznało się 45% dziewczynek i 51% chłopców. Dziewczynki paliły: raz (7%), kilka razy w życiu (14%) oraz 11% uczennic często zdarza się palić papierosy, a 13% pali regularnie. Natomiast 14% chłopców paliło raz, kolejne 19% paliło kilka razy, 5% uczniów pali często, a 14% pali regularnie.

Wyk.90b. Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się próbować palić papierosy? – w podziale na płeć

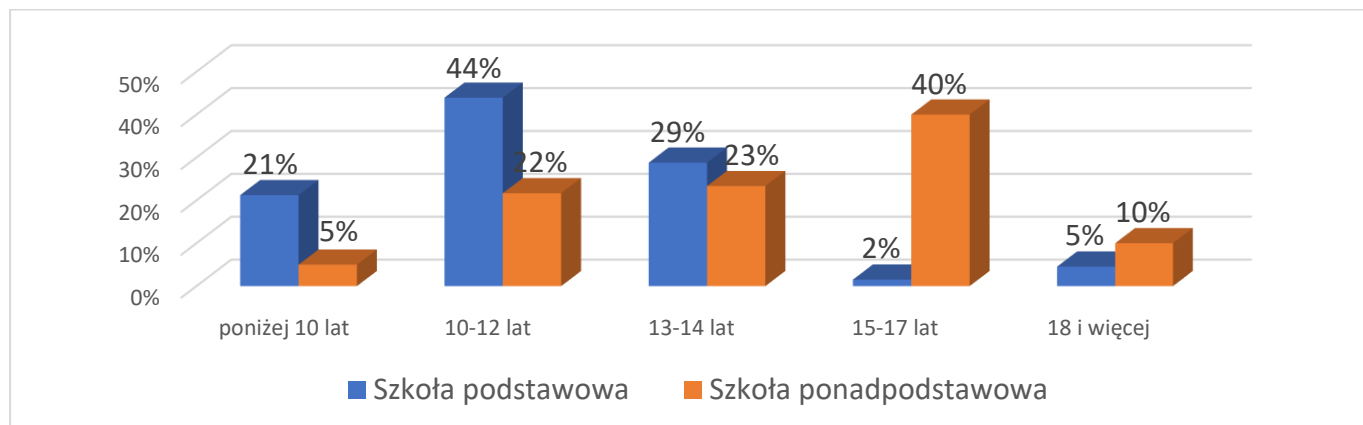

Na kolejne pytania odnoszące się do kontaktów uczniów z nikotyną odpowiedzi udzielali wyłącznie uczniowie, którzy wskazali, iż palili kiedykolwiek papierosy.

Najlicniejsza grupa uczniów szkoły podstawowej, która pali papierosy, pierwszy raz sięgnęła po nie w wieku 10 – 12 lat (44%). 29% uczniów pierwszego papierosa wypaliło w wieku 13 – 14 lat, 15% osób pierwszy raz paliło mając mniej niż 10 lat, 7% uczniów zaczęło palić w wieku 10 – 12 lat. 21% uczniów zaczęło palić papierosy w wieku poniżej 10 lat, 2% w wieku 15 – 17. W badaniu wśród uczniów szkoły podstawowej nie brali udziału uczniowie w wieku ponad 18 lat, więc odpowiedzi te traktować należy jako błąd statystyczny.

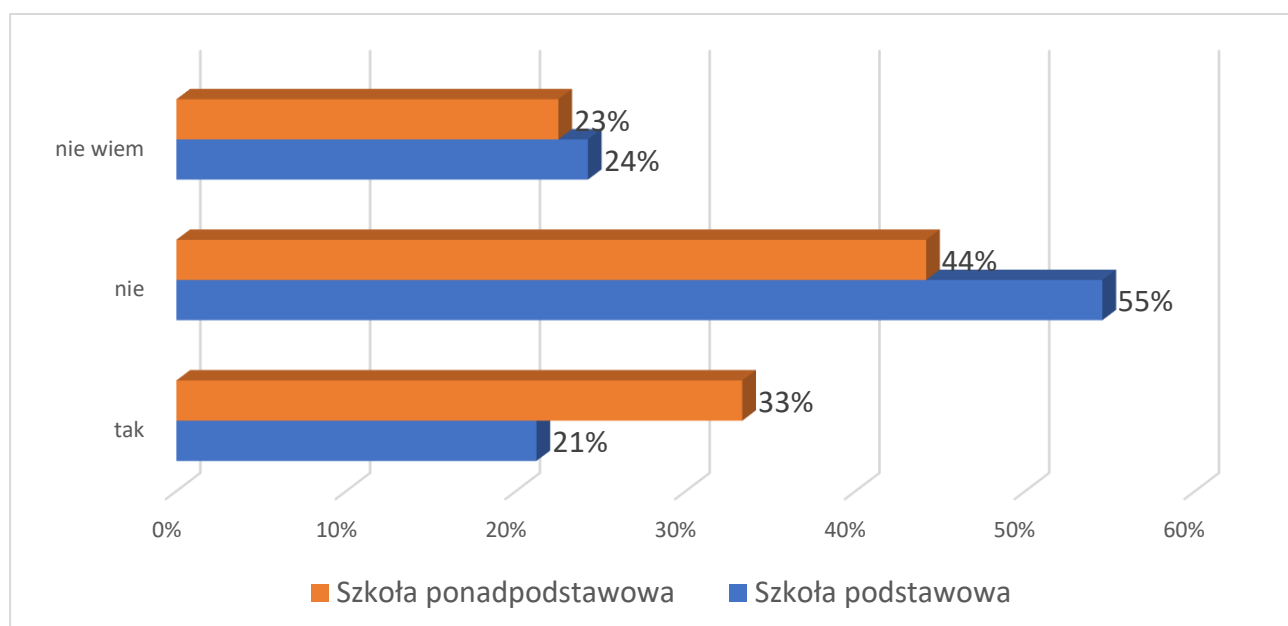
W przypadku uczniów szkoły ponadpodstawowej najczęściej uczniowie zaczęli palić w wieku 15 – 17 lat (40%), w wieku 10 – 12 lat (22%), w wieku 13 – 14 lat (23%) w wieku 18 i więcej lat (10%) oraz poniżej 10 roku życia (5%).

Wyk.91. W jakim wieku palileś/aś papierosy po raz pierwszy?

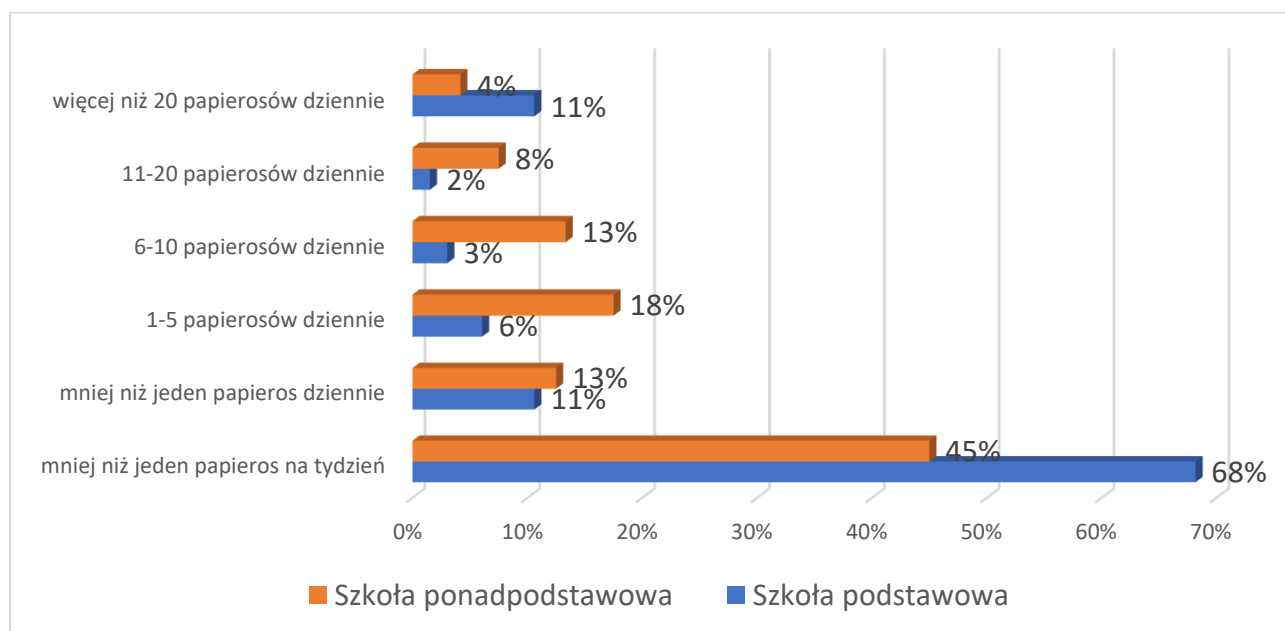
21% uczniów szkoły podstawowej i 33% uczniów szkoły ponadpodstawowej przyznało, że ich rodzice wiedzą o paleniu przez nich papierosów. Natomiast 24% uczniów młodszych i 23% uczniów starszych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk.92. Czy rodzice wiedzą, że palisz papierosy?

Skalę problemu nikotynowego pokazuje częstotliwość sięgania po papierosy w przeciągu ostatniego miesiąca. W tym czasie 68% uczniów młodszych i 45% uczniów starszych paliło mniej niż jednego papierosa na tydzień. 11% uczniów podstawówki i 13% uczniów szkoły ponadpodstawowej paliło mniej niż jednego papierosa dziennie, a 1 - 5 papierosów dziennie wypalało 6% młodszych ankietowanych i 18% starszych. 6 – 10 papierosów paliło 3% uczniów podstawówki i 13% uczniów szkoły ponadpodstawowej. **Od 11 do 20 papierosów dziennie wypala 2% uczniów młodszych i 8% uczniów starszych. Natomiast ponad 20 papierosów każdego dnia pali 11% uczniów młodszych i 4% uczniów starszych.**

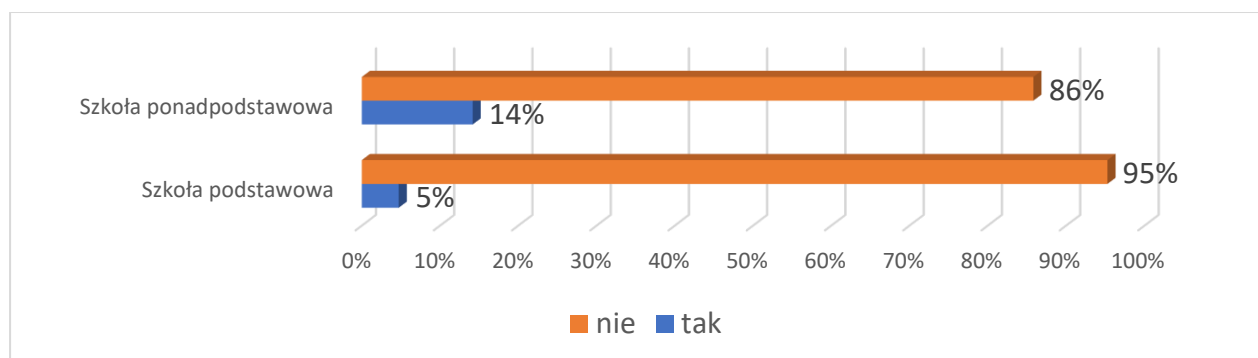
Wyk.93. Jak często paliłeś/aś papierosy w ciągu OSTATNICH 30 DNI ?

4.4. Problem narkotykowy z perspektywy dzieci i młodzieży

Następny blok pytań dotyczyć będzie problemu narkotykowego wśród uczniów szkół podstawowych z Gminy Łobez. W pierwszym pytaniu uczniów zapytano, czy zdarzyło im się kiedykolwiek próbować zażywać narkotyki. Odpowiedzi twierdzącej udzieliło tutaj 5% uczniów podstawówki i 14% uczniów szkoły ponadpodstawowej.

Wyk.94. Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze/inne środki psychoaktywne?

W przypadku uczniów szkoły podstawowej do kontaktu z narkotykami przyznało się 4% dziewczynek i 6% chłopców.

Wyk.94a. Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze/inne środki psychoaktywne? – w podziale na płeć

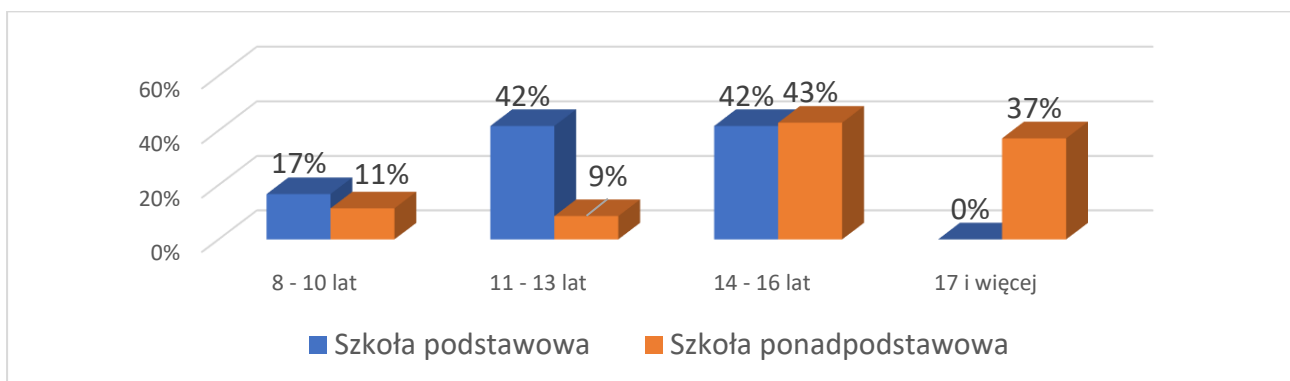
Natomiast w przypadku szkoły ponadpodstawowej do zażywania substancji psychoaktywnych przynależało 13% dziewczyn i 15% chłopców.

Wyk.94b. Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze/inne środki psychoaktywne? – w podziale na płeć

42% uczniów młodszych i 43% uczniów starszych pierwszy raz zażywał narkotyki w wieku 14 – 16 lat, kolejne 42% uczniów młodszych i 9% uczniów starszych pierwszy raz sięgała po te substancje w wieku 11 – 13 lat. Natomiast 17% uczniów szkoły podstawowej i 11% uczniów szkoły ponadpodstawowej pierwszy raz sięgnęło po te substancje w wieku 8 – 10 lat. 37% uczniów szkoły ponadpodstawowej zażywał je pierwszy raz w wieku 17 i więcej lat.

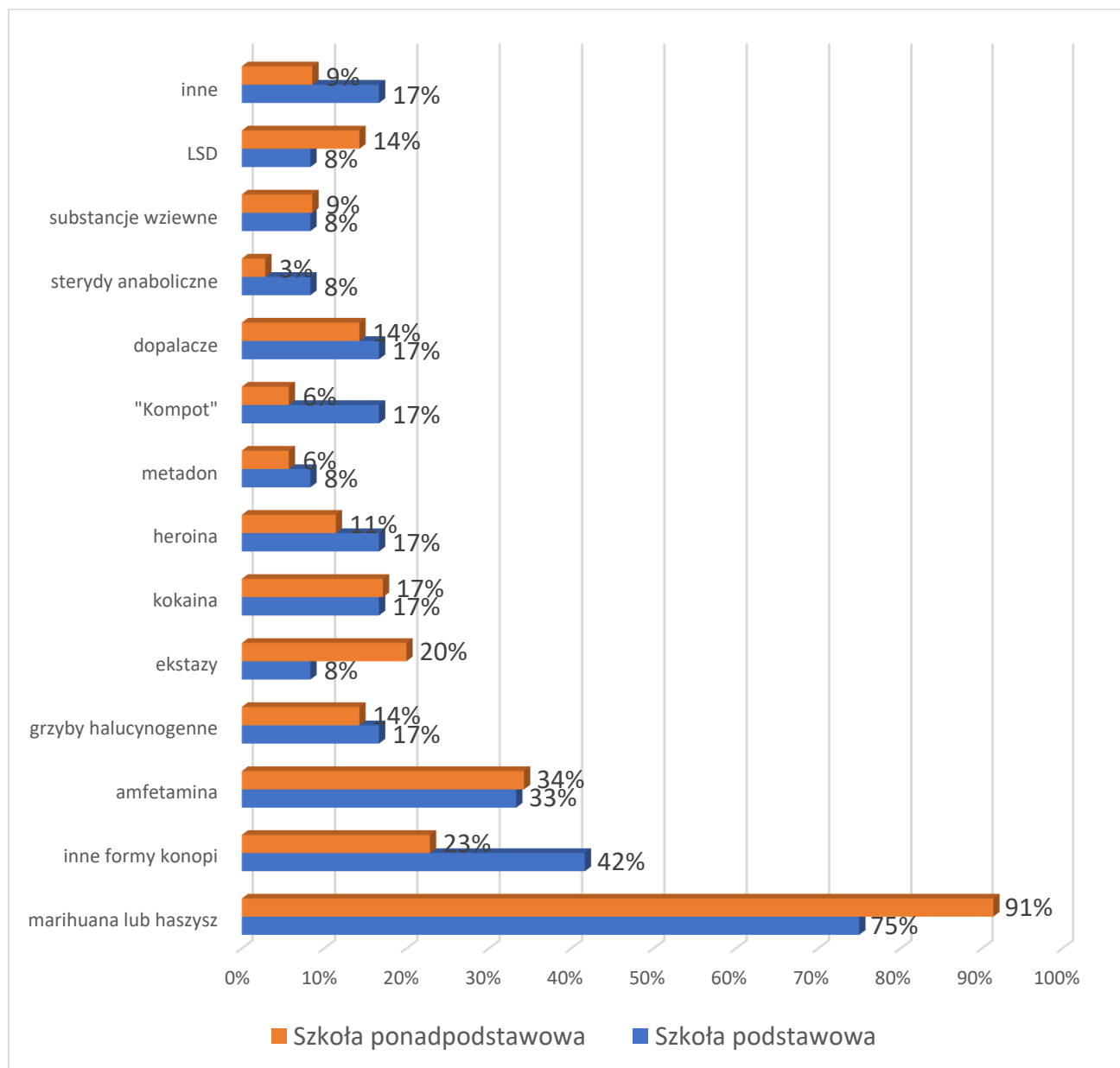
Wyk.95. Jeśli tak, to ile miałeś/aś wtedy lat?

Uczniowie szkoły podstawowej (75%) i szkoły ponadpodstawowej (91%) najczęściej sięgają po marihuanę lub haszysz. Amfetaminę wybiera 33% uczniów młodszych i 34% uczniów starszych, a po inne formy konopi sięga

42% uczniów młodszych i 23% uczniów starszych. Pozostałe, wymienione substancje psychoaktywne były wybierane przez nie więcej niż 20% uczniów, którzy kiedykolwiek sięgali po substancje psychoaktywne.

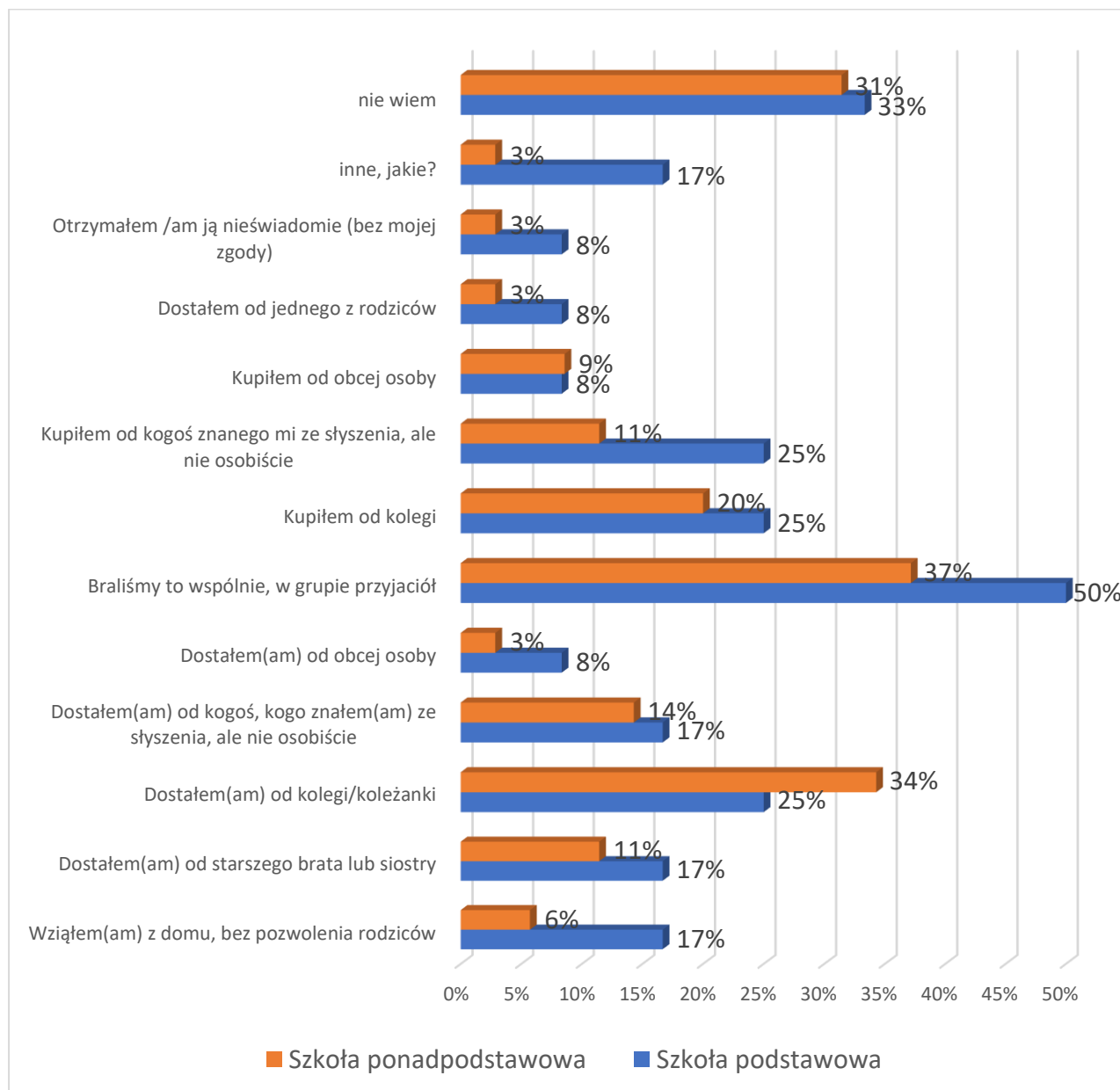
Wyk.96. Jakie były to substancje?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Niezwykle ciekawe wydaje się to skąd uczniowie biorą tego typu substancje, skoro są one prawnie zabronione. Jednak jak wynika z odpowiedzi uczniów, zdobycie substancji psychoaktywnych nie jest niemożliwe. Na pytanie: „Skąd bierzesz substancje psychoaktywne?”, 50% uczniów młodszych i 38% uczniów starszych przyznało, iż brało je w grupie znajomych. Co czwarty uczeń podstawówki i 34% uczniów szkoły ponadpodstawowej dostał je od starszego kolegi. Również co czwarty uczeń młodszy i co piąty uczeń starszy kupił te substancje od kolegi. 25% uczniów młodszych i 11% uczniów starszych kupiło te substancje od kogoś znanego ze słyszenia, ale nie osobiście. Pozostałe sposoby były wskazywane przez mniej niż 20% uczniów sięgających po substancje psychoaktywne.

Wyk.97. Skąd wzięłeś/wzięłaś tę substancję?

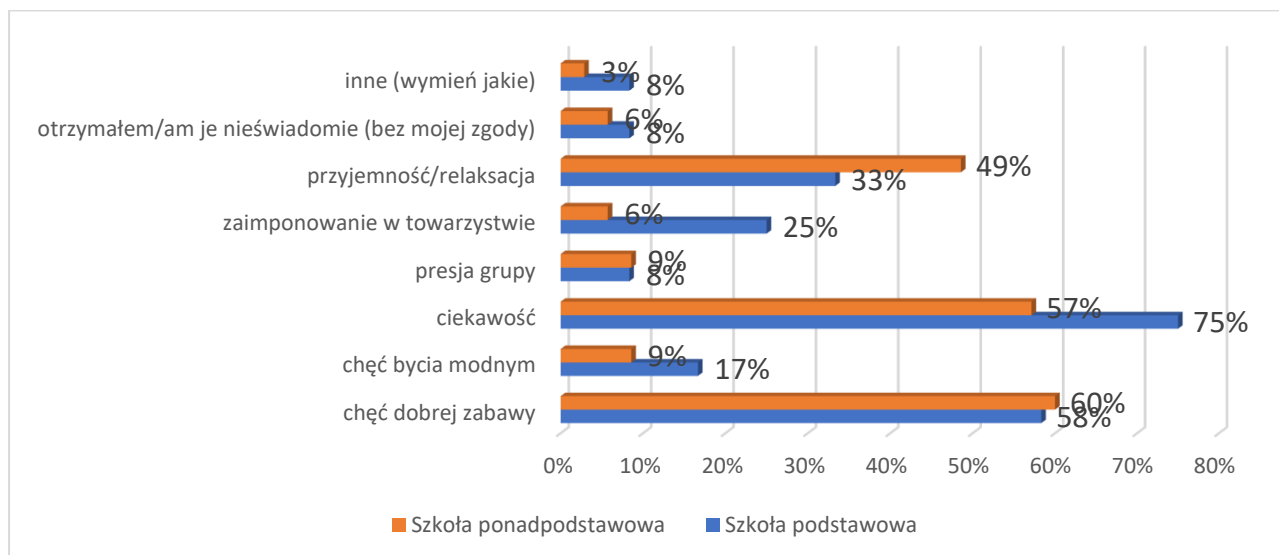

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Uczniów młodszych do zażywania narkotyków i innych środków psychoaktywnych skłoniła ciekawość (75%), chęć dobrej zabawy (58%), przyjemność i relaksacja (33%), chęć zaimponowania w towarzystwie (25%), chęć bycia modnym (17%), presja grupy (8%). Kolejne 8% uczniów otrzymało te substancje bez swojej zgody.

W przypadku uczniów szkoły ponadpodstawowej wymieniano następujące powody: chęć dobrej zabawy (60%), ciekawość (57%), przyjemność i relaksację (49%), chęć bycia modnym (9%), presję grupy (9%), chęć zaimponowania w towarzystwie (6%) oraz kolejne 6% uczniów otrzymało te substancje bez swojej zgody.

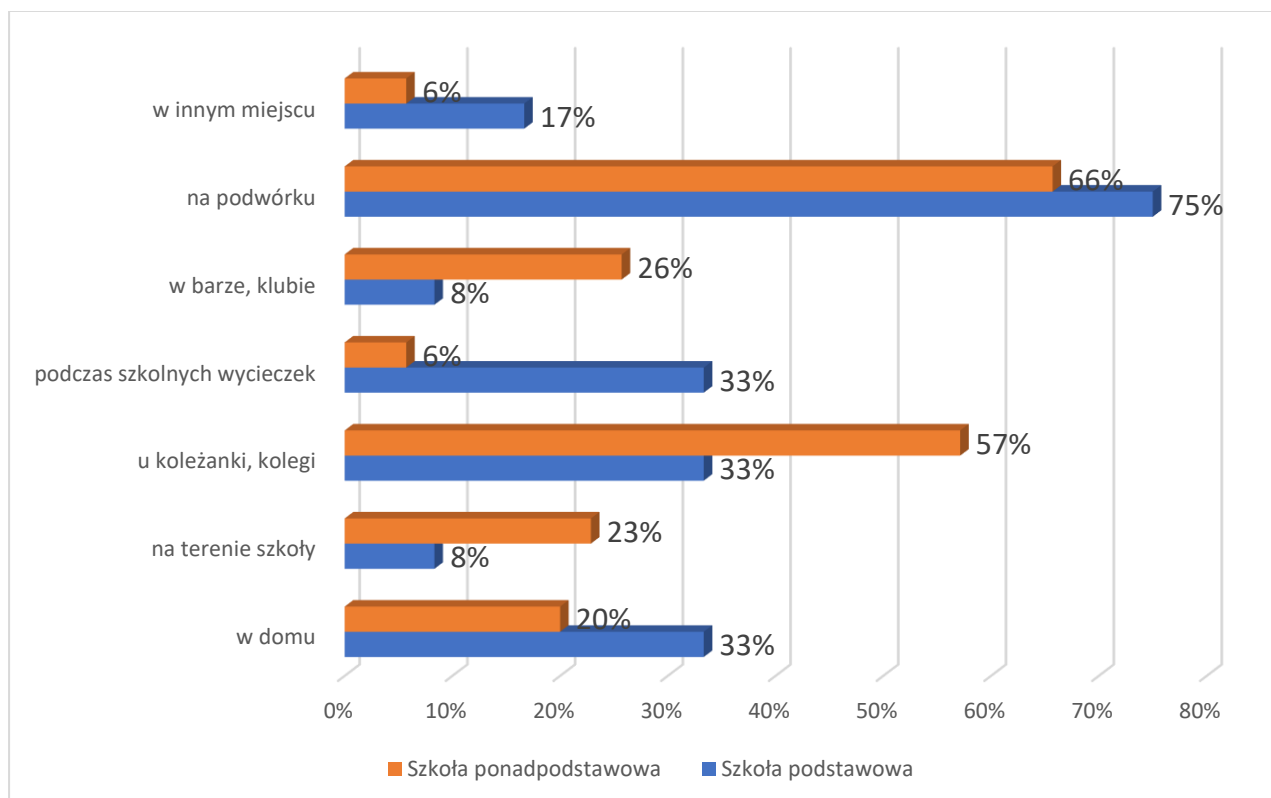
Wyk.98. Co skłoniło Cię do zażywania narkotyków/dopalaczy/innych środków psychoaktywnych?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Uczniowie sięgają po substancje psychoaktywne: na podwórku (75% uczniów młodszych i 66% uczniów starszych), u kolegi, koleżanki (33% uczniów młodszych i 57% uczniów starszych), w domu (33% uczniów młodszych i 20% uczniów starszych), na terenie szkoły (8% uczniów młodszych i 23% uczniów starszych), podczas wycieczek szkolnych (33% uczniów młodszych i 6% uczniów starszych), w barze lub klubie (6% uczniów młodszych i 23% uczniów starszych) oraz w innych miejscach (17% uczniów młodszych i 6% uczniów starszych).

Wyk.99. Gdzie zdarzyło Ci się zażywać narkotyki/dopalacze/inne środki psychoaktywne?

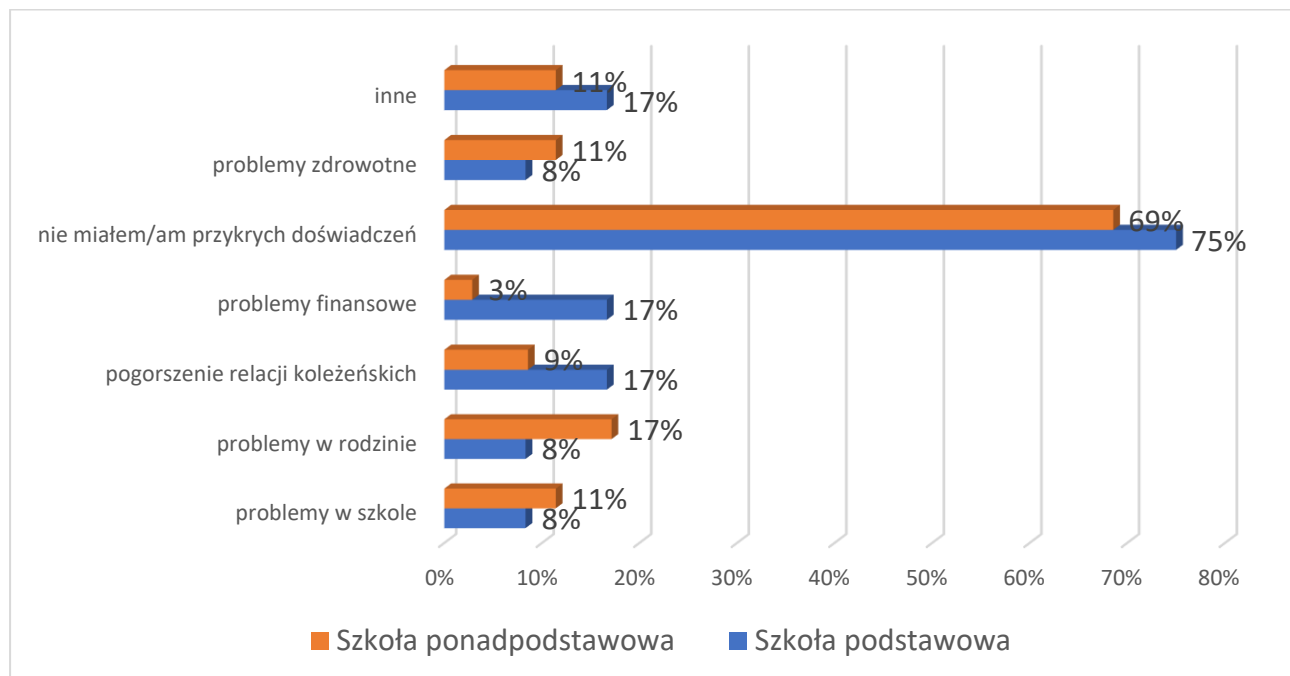
* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Większość uczniów młodszych (75%) i starszych (69%) nie doświadczyło nigdy przykrych konsekwencji związanych z zażywaniem narkotyków lub dopalaczy.

Uczniowie podstawówki wskazywali, iż zdarzyło im się doświadczyć: problemów w szkole (8%), problemów w rodzinie (8%), pogorszenia relacji koleżeńskich (17%), problemów finansowych (17%), problemów zdrowotnych (8%) oraz innych problemów (17%).

Uczniowie szkoły ponadpodstawowej wskazywali na: problemy w szkole (11%), problemy w rodzinie (17%), pogorszenie relacji koleżeńskich (9%), problemy finansowe (3%), problemy zdrowotne (11%) oraz inne problemy (11%).

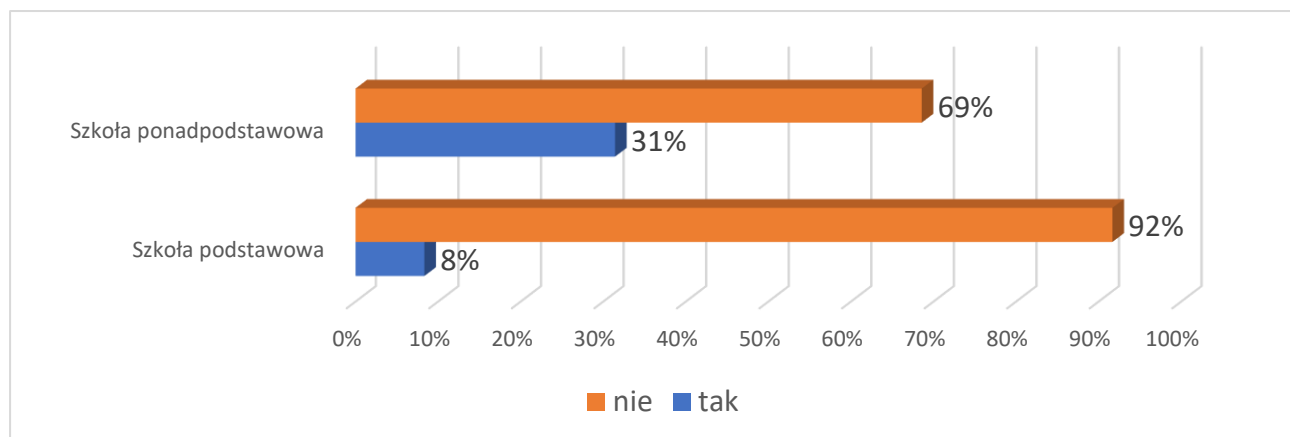
Wyk.100. Czy miałeś jakieś przykre doświadczenia związane z zażywaniem narkotyków lub dopalaczy?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

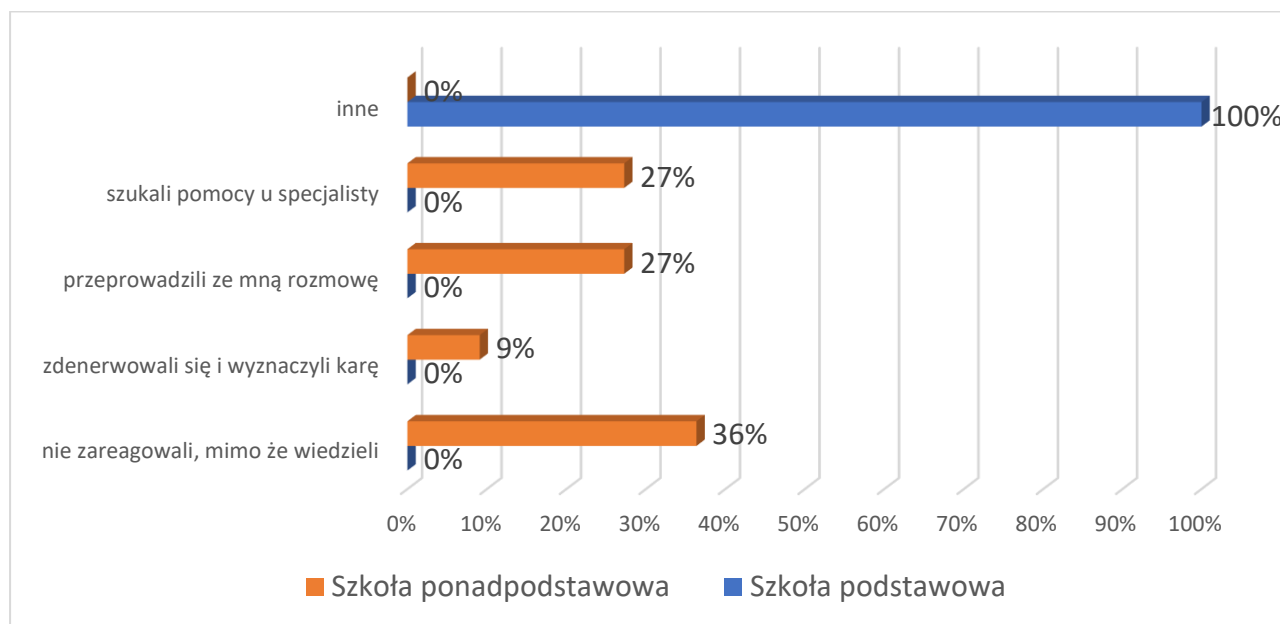
8% uczniów młodszych 31% uczniów starszych przyznało, że ich rodzice wiedzą o zażywaniu przez nich narkotyków.

Wyk.101. Czy rodzice wiedzą, że zażywasz narkotyki/dopalacze?

Uczniowie szkoły podstawowej przyznali, że ich rodzice zareagowali w inny sposób (100%), ale nie wyjaśnili w jaki. Natomiast uczniowie starsi przyznawali, że ich rodzice: nie reagowali, mimo że wiedzieli o tym fakcie (36%), przeprowadzali z uczniami rozmowę (27%) oraz szukali pomocy u specjalisty (27%).

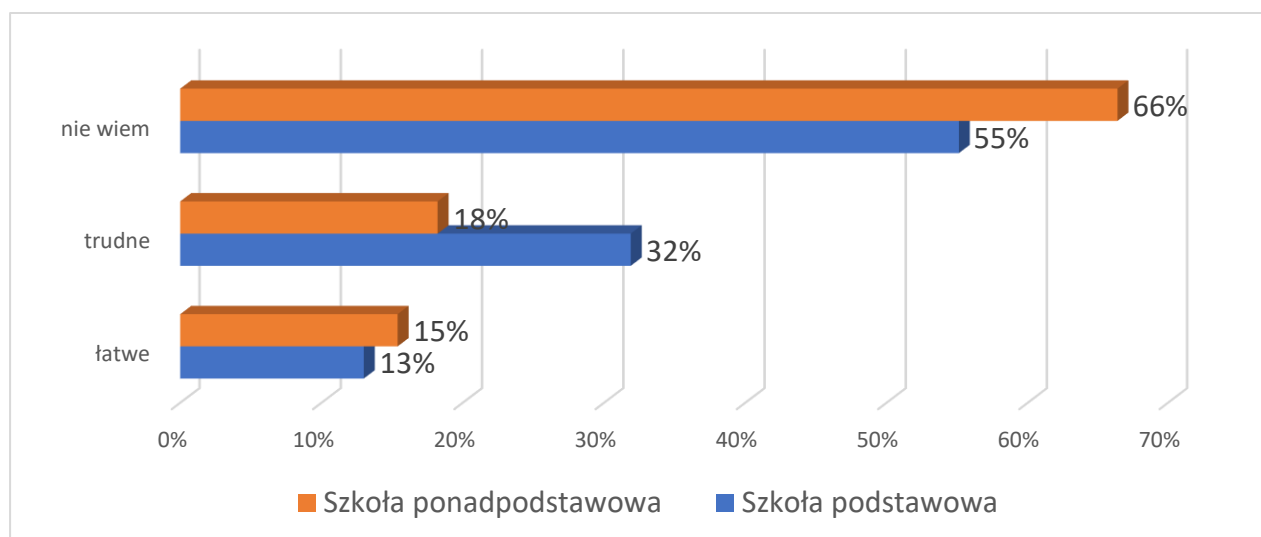
Wyk.102. Jak Twoi rodzice zareagowali na zażywanie przez Ciebie narkotyków/dopalaczy?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

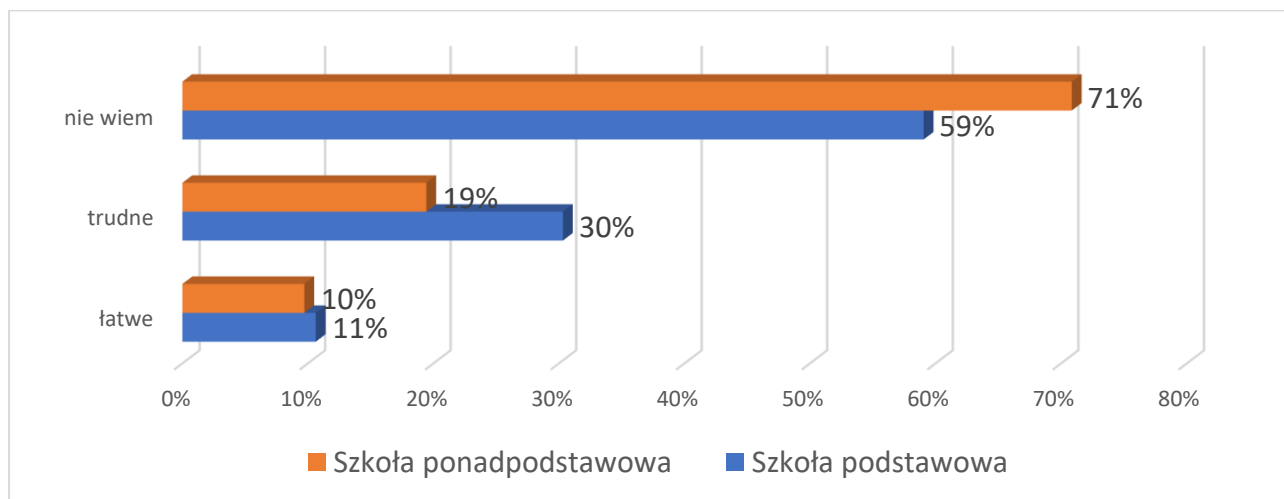
13% uczniów młodszych i 15% uczniów starszych uważa, że pozyskanie narkotyków w gminie jest łatwe. Z tą opinią nie zgodziło się 32% uczniów podstawówki i 18% uczniów szkoły ponadpodstawowej. Natomiast 55% uczniów młodszych i 66% uczniów starszych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Wyk.103. Gdybyś chciał zdobyć narkotyki w swojej miejscowości byłoby to:

Brak wiedzy na temat dostępności dopalaczy w gminie zadeklarowało 59% uczniów młodszych i 71% uczniów starszych. Dla 10% uczniów starszych i 11% uczniów młodszych pozyskanie dopalaczy w gminie jest łatwe. Z tą opinią nie zgodziło się 30% uczniów podstawówki i 19% uczniów szkoły ponadpodstawowej.

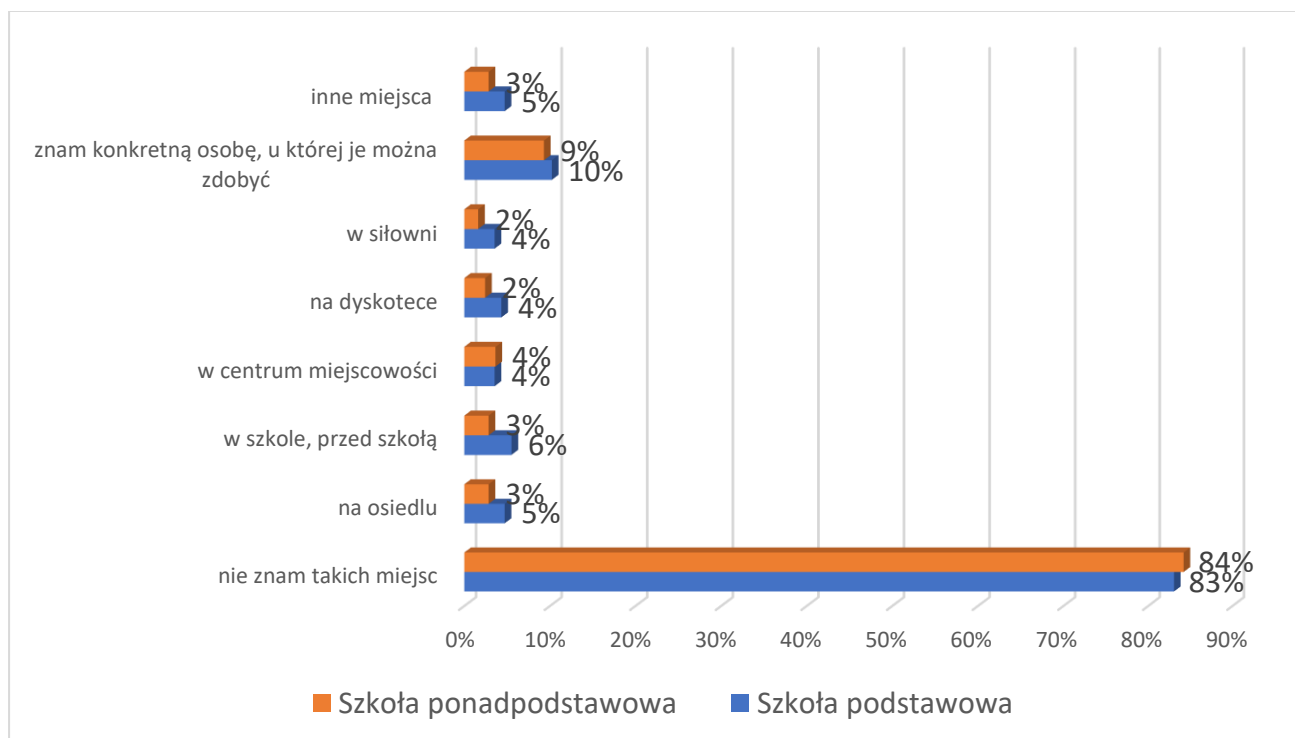
Wyk.104. Gdybyś chciał zdobyć dopalacze w swojej miejscowości byłoby to:

Większość uczniów nie zna miejsc, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze – taką odpowiedź wskazało 83% uczniów podstawówki i 84% uczniów szkoły ponadpodstawowej.

Pozostali uczniowie wskazywali na: osiedle (5% uczniów młodszych i 3% uczniów starszych), teren szkoły (6% uczniów młodszych i 3% uczniów starszych), centrum miejscowości (4% uczniów młodszych i 4% uczniów starszych), siłownię (4% uczniów młodszych i 2% uczniów starszych), dyskotekę (4% uczniów młodszych i 2% uczniów starszych), oraz inne miejsca (5% uczniów młodszych i 3% uczniów starszych). 10% uczniów młodszych i 9% uczniów starszych zna konkretną osobę, u której można kupić substancje psychoaktywne.

Wyk.105. Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze?

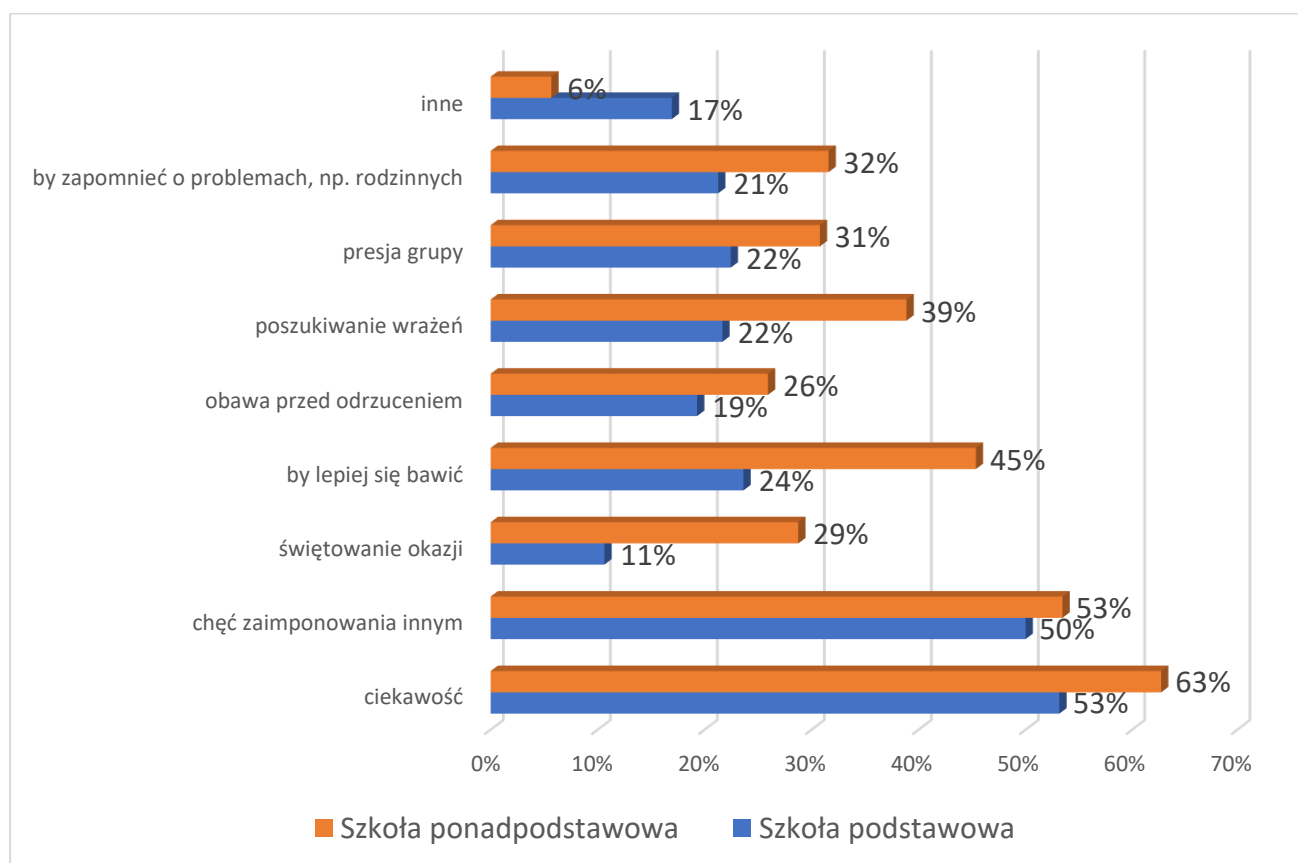
* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

4.5. Profilaktyka z perspektywy dzieci i młodzieży

Niniejszy podrozdział ma na celu sprawdzenie wiedzy uczniów na temat substancji uzależniających.

Pierwsze pytanie skierowane do dzieci i młodzieży miało na celu odkrycie powodów, które motywują młodych ludzi do sięgania po substancje psychoaktywne. Zdaniem uczniów to głównie ciekawość (53% uczniów młodszych i 63% uczniów starszych), oraz chęć zaimponowania innym (50% uczniów młodszych i 53% uczniów starszych), a także: chęć lepszej zabawy (24% uczniów młodszych i 45% uczniów starszych), świętowanie okazji (11% uczniów młodszych i 29% uczniów starszych), obawa przed odrzuceniem (19% uczniów młodszych i 26% uczniów starszych), poszukiwanie wrażeń (22% uczniów młodszych i 39% uczniów starszych), presja grupy (22% uczniów młodszych i 31% uczniów starszych) to główne powody, które skłaniają ich rówieśników do sięgania po alkohol, narkotyki, dopalacze oraz papierosy. Dodatkowo 17% uczniów podstawówki i 6% uczniów szkoły ponadpodstawowej wskazało również inne powody, nie podając konkretnych przykładów.

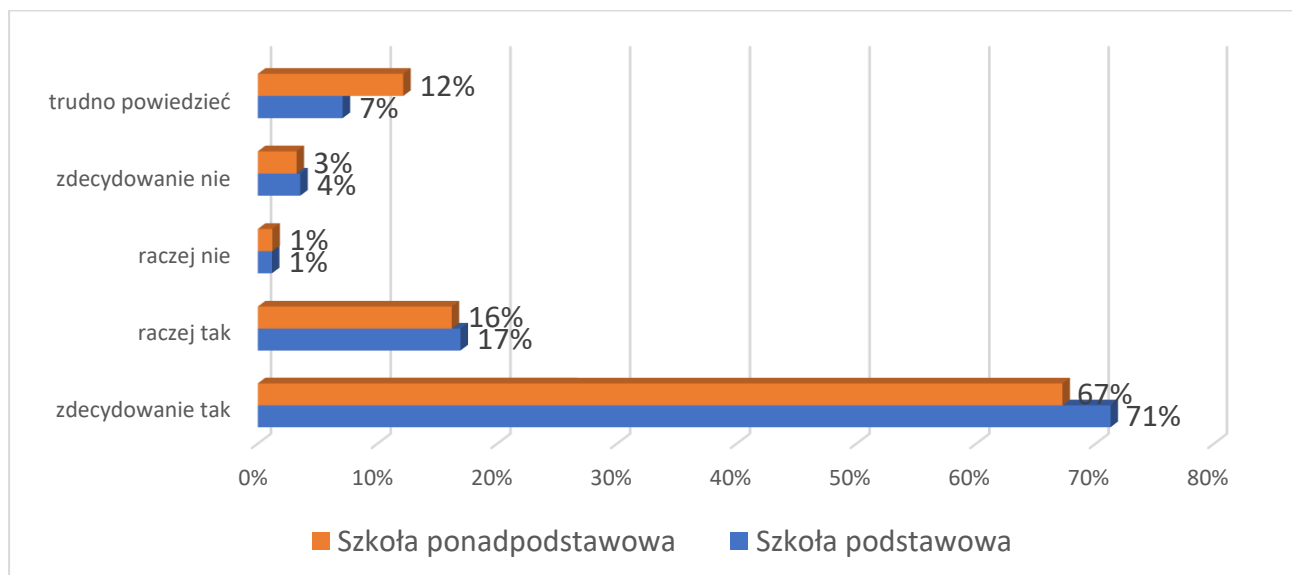
Wyk.106. Z jakich powodów osoby w Twoim wieku sięgają po alkohol, narkotyki, dopalacze?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Zdecydowana większość uczniów szkoły podstawowej (71%) i uczniów szkoły ponadpodstawowej (67%) uważa, że zażywanie narkotyków jest zdecydowanie szkodliwe dla zdrowia. 17% uczniów młodszych i 16% uczniów starszych uważa, że jest to raczej szkodliwe. Z tą opinią nie zgodziło się 5% uczniów podstawówki (1% z nich uważa, że jest to raczej nieszkodliwe, a 4% uważa, że jest to zdecydowanie nieszkodliwe) oraz 4% uczniów szkoły ponadpodstawowej – 1% uważa, że te substancje są raczej nieszkodliwe, a 3% uważa, że są one zdecydowanie nieszkodliwe.

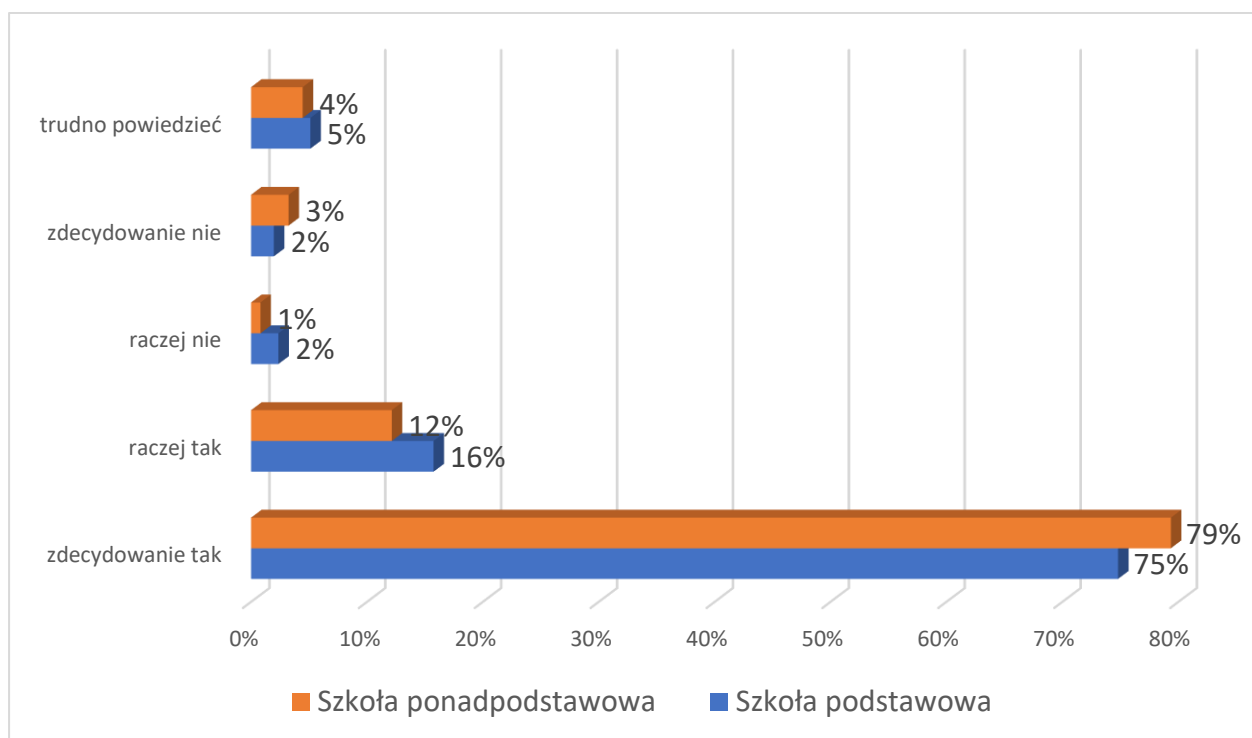
Wyk.107. Czy uważasz, że zażywanie narkotyków jest szkodliwe dla zdrowia?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Podobnie jak w przypadku zażywania narkotyków, w przypadku dopalaczy większość uczniów uważa, że są one zdecydowanie szkodliwe (22% uczniów młodszych i 31% uczniów starszych). 16% młodszych i 12% starszych uczniów twierdzi, że dopalacze są raczej szkodliwe, a 2% młodszych i 1% starszych sądzi, iż są one raczej nieszkodliwe. Natomiast 2% uczniów szkoły podstawowej i 3% uczniów szkoły ponadpodstawowej uważa, że dopalacze zdecydowanie nie są szkodliwe.

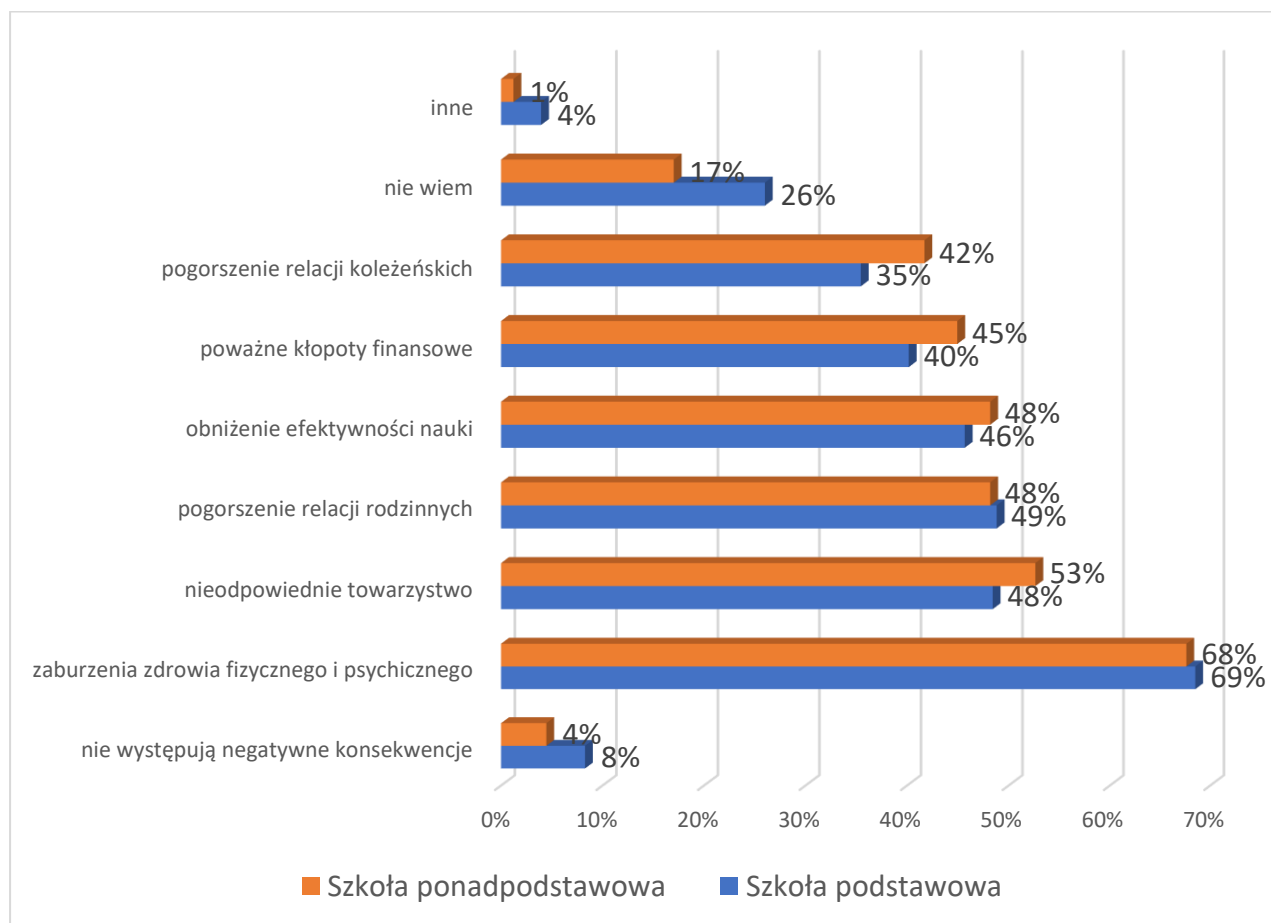
Wyk.108. Czy uważasz, że zażywanie dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Jeśli chodzi o konsekwencje zażywania substancji psychoaktywnych to zdaniem uczniów wpływają one przede wszystkim na: zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego (69% uczniów młodszych i 68% uczniów starszych), pogorszenie lub zerwanie relacji rodzinnych (49% uczniów młodszych i 48% uczniów starszych), nieodpowiednie towarzystwo (48% uczniów młodszych i 53% uczniów starszych), obniżenie efektywności nauki (46% uczniów młodszych i 48% uczniów starszych), poważne kłopoty finansowe (40% uczniów młodszych i 45% uczniów starszych), pogorszenie relacji koleżeńskich (35% uczniów młodszych i 42% uczniów starszych) oraz inne konsekwencje (4% uczniów podstawówki i 1% starszych uczniów). 26% badanych uczniów młodszych i 17% starszych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie, a 8% uczniów podstawówki i 4% uczniów szkoły ponadpodstawowej uważa, że uzależnienia nie niosą ze sobą negatywnych konsekwencji.

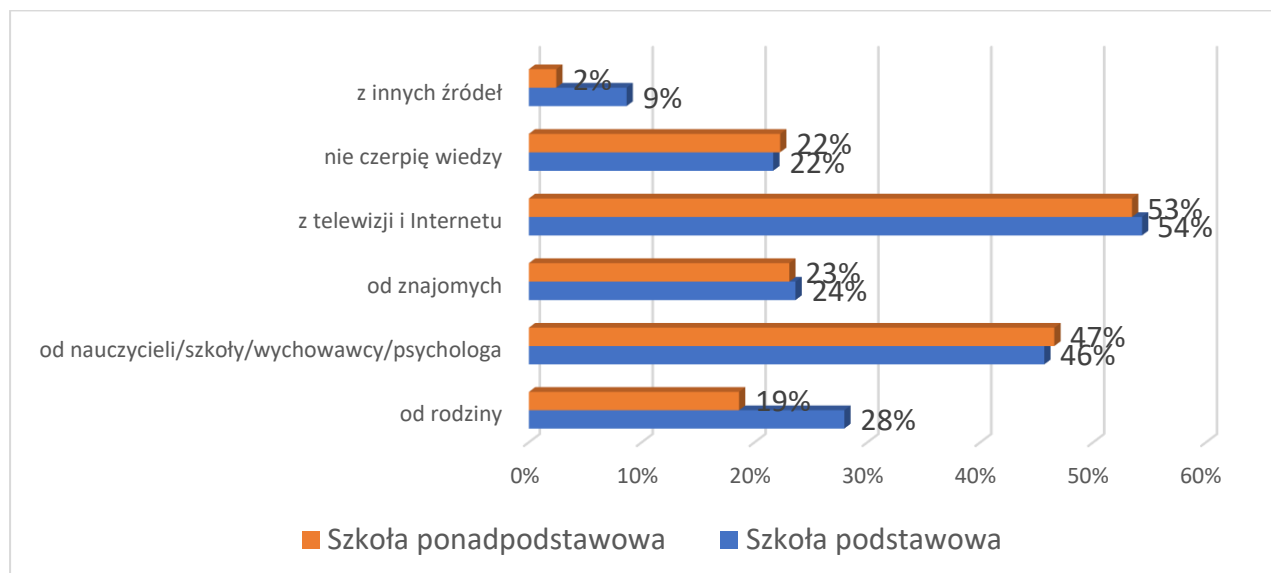
Wyk.109. Jakie według Ciebie mogą być negatywne konsekwencje związane z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, dopalaczy?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Telewizja i Internet to główne źródło wiedzy na temat substancji psychoaktywnych – taką odpowiedź wskazało 54% uczniów szkoły podstawowej i 53% uczniów szkoły ponadpodstawowej. Mniejszą popularnością cieszą się nauczyciele – wskazało na nich 46% ankietowanych uczniów podstawówki i 47% starszych uczniów. Od rodziny wiedzę czerpie 28% młodszych i 19% starszych uczniów. Na znajomych wskazało 24% osób młodszych i 23% osób starszych. Niepokój budzi fakt, iż 22% ankietowanych uczniów podstawówki i 22% starszych uczniów w ogóle nie czerpie wiedzy na ten temat.

Wyk.110. Skąd czerpiesz wiedzę dotyczącą narkotyków i dopalaczy?

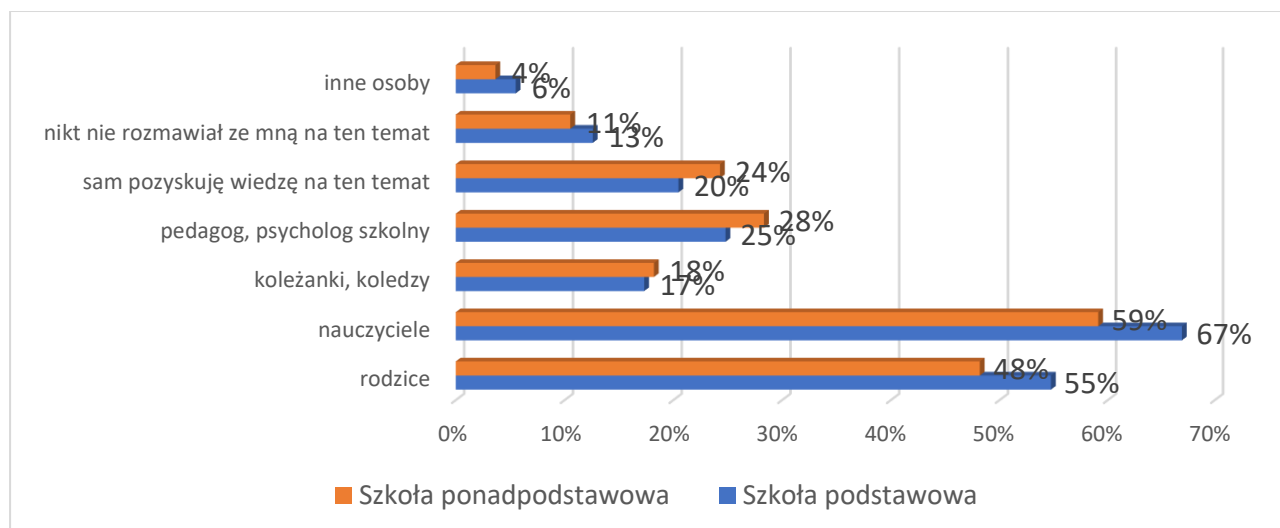

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Zdaniem uczniów to nauczyciele (67% uczniów szkoły podstawowej i 59% uczniów szkoły ponadpodstawowej) oraz rodzice (55% uczniów szkoły podstawowej i 48% uczniów szkoły ponadpodstawowej) najczęściej rozmawiają z młodzieżą na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych.

W dalszej kolejności uczniowie wskazywali na: pedagoga/psychologa szkolnego (25% uczniów szkoły podstawowej i 28% uczniów szkoły ponadpodstawowej), kolegów/koleżanki (17% uczniów szkoły podstawowej i 18% uczniów szkoły ponadpodstawowej) oraz inne osoby (6% uczniów szkoły podstawowej i 4% uczniów szkoły ponadpodstawowej). Niepokojący jest fakt, iż aż 20% uczniów podstawówki i 24% uczniów starszych samodzielnie pozyskuje wiedzę na ten temat oraz, iż 13% uczniów młodszych i 11% uczniów starszych uważa, że nikt z nim na ten temat nie rozmawiał.

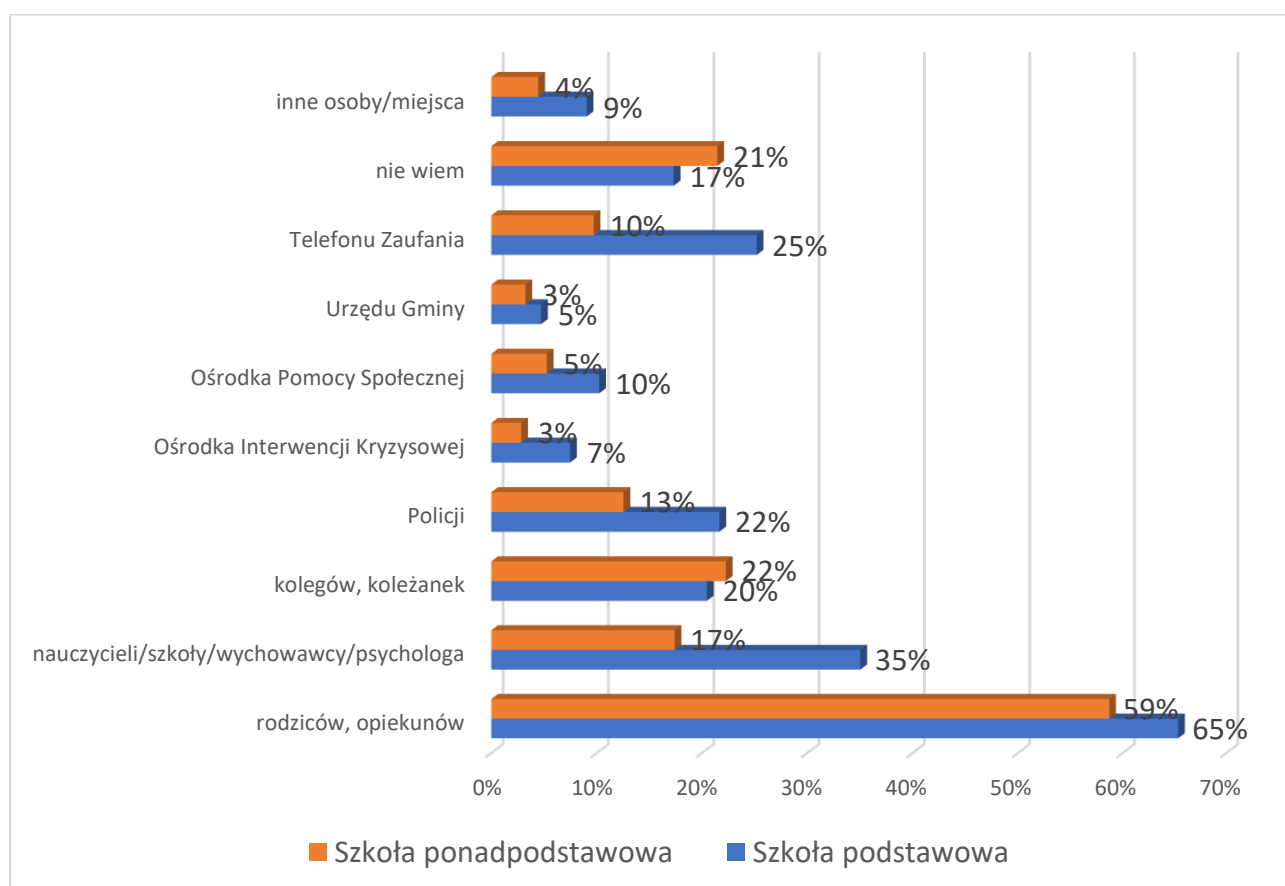
Wyk.111. Kto rozmawiał z Tobą na temat działania i szkodliwości środków takich jak alkohol, nikotyna, narkotyki, dopalacze?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Uczniowie w sytuacjach problemowych zwróciliby się z prośbą o pomoc do rodziców i opiekunów – taką opinię wyraziło 65% osób młodszych i 59% osób starszych. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali na: **nauczycieli** (35% uczniów szkoły podstawowej i 17% uczniów szkoły ponadpodstawowej), **Policję** (22% uczniów szkoły podstawowej i 13% uczniów szkoły ponadpodstawowej), **kolegów i koleżanki** (20% uczniów szkoły podstawowej i 22% uczniów szkoły ponadpodstawowej), **telefon zaufania** (25% uczniów szkoły podstawowej i 10% uczniów szkoły ponadpodstawowej), **Ośrodek Pomocy Społecznej** (10% uczniów szkoły podstawowej i 5% uczniów szkoły ponadpodstawowej), **Ośrodek Interwencji Kryzysowej** (7% uczniów szkoły podstawowej i 3% uczniów szkoły ponadpodstawowej) oraz **Urząd Gminy** (5% uczniów szkoły podstawowej i 3% uczniów szkoły ponadpodstawowej).

Wyk.112. Do kogo zwróciłbyś się o pomoc mając problem związany z alkoholem, nikotyną, narkotykami lub dopalaczami?

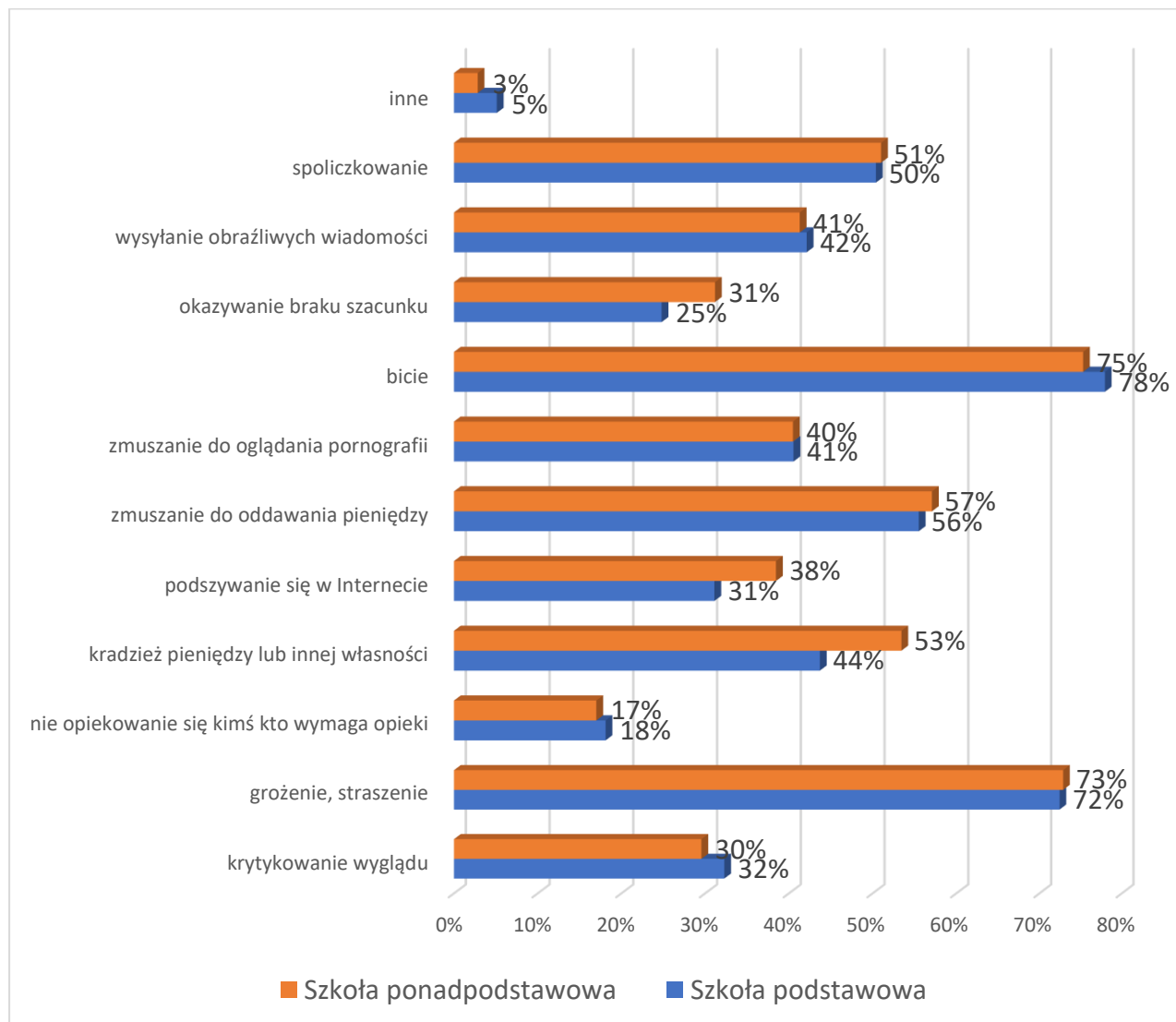
* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

4.6. Problem przemocy i cyberprzemocy z perspektywy dzieci i młodzieży

Kolejnym problemem poruszonym w badaniu dzieci i młodzieży był problem przemocowy. Celem sprawdzenia wiedzy uczniów na temat zjawiska przemocy, poproszono ich o wskazanie sytuacji, które ich zdaniem można nazwać aktem przemocy. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, uczniowie najczęściej wskazują na następujące zachowania: **bicie** (78% uczniów młodszych i 75% uczniów starszych), **groźenie, straszenie** (72% uczniów młodszych i 73% uczniów starszych), **zmuszanie do oddawania pieniędzy** (56% uczniów młodszych i 57% uczniów starszych), **kradzież pieniędzy lub innej własności** (44% uczniów młodszych i 53% uczniów starszych),

spoliczkowanie (50% uczniów młodszych i 51% uczniów starszych), **wysyłanie obraźliwych wiadomości** (42% uczniów młodszych i 41% uczniów starszych), **zmuszane do oglądania pornografii** (41% uczniów młodszych i 40% uczniów starszych), **krytykowanie wyglądu** (32% uczniów młodszych i 30% uczniów starszych), **okazywanie braku szacunku** (25% uczniów młodszych i 31% uczniów starszych), **podszycanie się w Internecie** (31% uczniów młodszych i 38% uczniów starszych), **nie opiekowanie się kimś kto wymaga opieki** (18% uczniów młodszych i 17% uczniów starszych) oraz **inne zachowania** (5% uczniów młodszych i 3% uczniów starszych),

Wyk.113. Które z wymienionych poniżej sytuacji są Twoim zdaniem aktem przemocy?

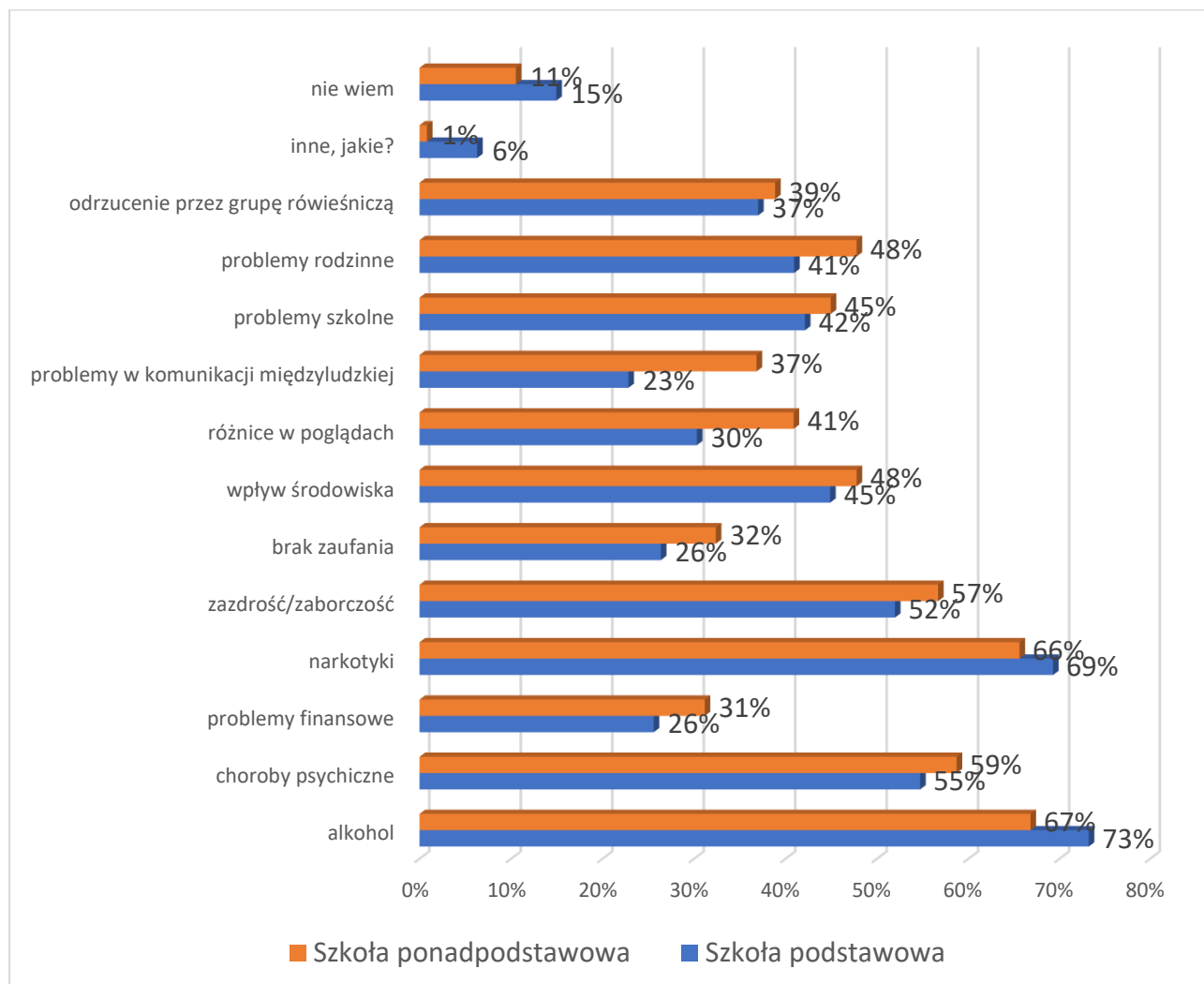

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Uczniowie szkoły podstawowej uważają, że przemoc wynika głównie z nadużywania alkoholu (73%) i narkotyków (69%), ale także z: chorób psychicznych (55%), zazdrość i zaborczość (52%), wpływ środowiska (45%), problemów w szkole (42%), problemów w rodzinie (41%), odrzucenia przez grupę rówieśniczą (37%), braku zaufania (26%), problemów finansowych (26%). 15% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Uczniowie szkoły ponadpodstawowej sądzą natomiast, że przemoc wynika głównie z nadużywania alkoholu (67%) i narkotyków (66%), ale także z: chorób psychicznych (59%), zazdrość i zaborczość (57%), wpływ środowiska (48%), problemów w rodzinie (48%), problemów w szkole (45%), odrzucenia przez grupę rówieśniczą (39%), braku zaufania (32%), problemów finansowych (31%). 11% osób nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

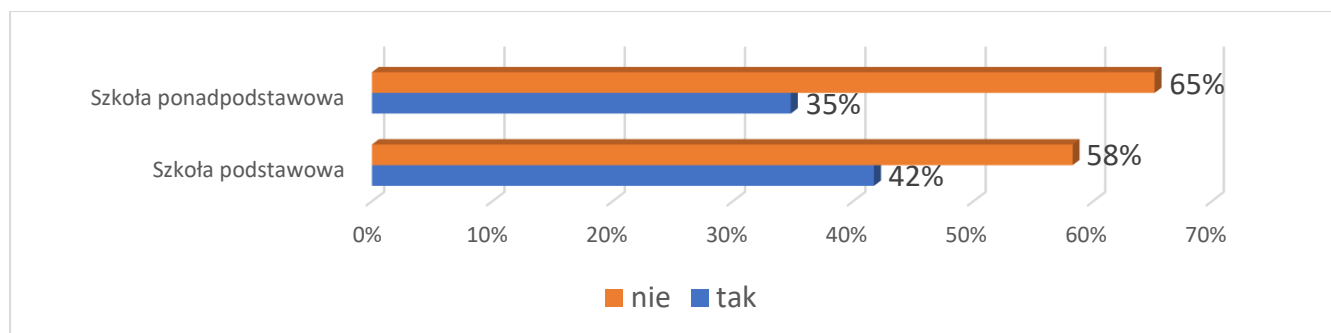
Wyk.114. Które z wymienionych poniżej sytuacji Twoim zdaniem prowokują agresję/przemoc wśród młodzieży?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

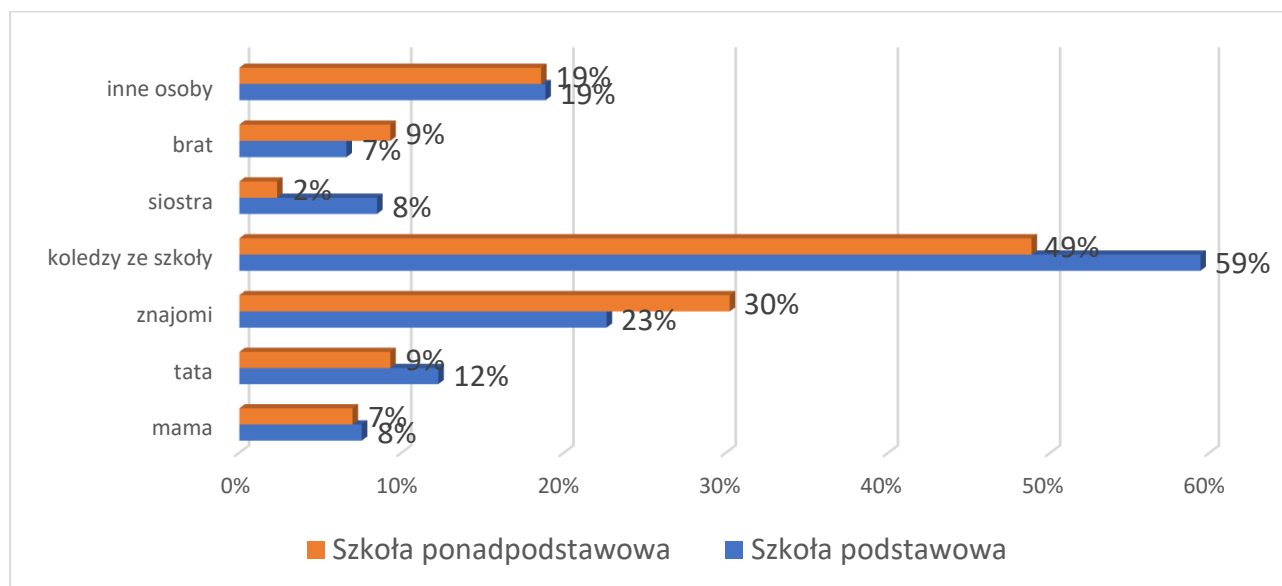
Przemocy psychicznej doświadczyło 42% uczniów szkoły podstawowej i 35% uczniów szkoły ponadpodstawowej.

Wyk.115. Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy psychicznej?

Przemoc psychiczną wobec uczniów młodszych stosowali: koledzy ze szkoły (59%), znajomi (23%), tata (12%), mama (8%), siostra (8%), brat (7%) oraz inne osoby (19%). Natomiast wobec starszych uczniów: koledzy ze szkoły (49%), znajomi (30%), tata (9%), brat (9%), mama (7%), siostra (2%) oraz inne osoby (19%).

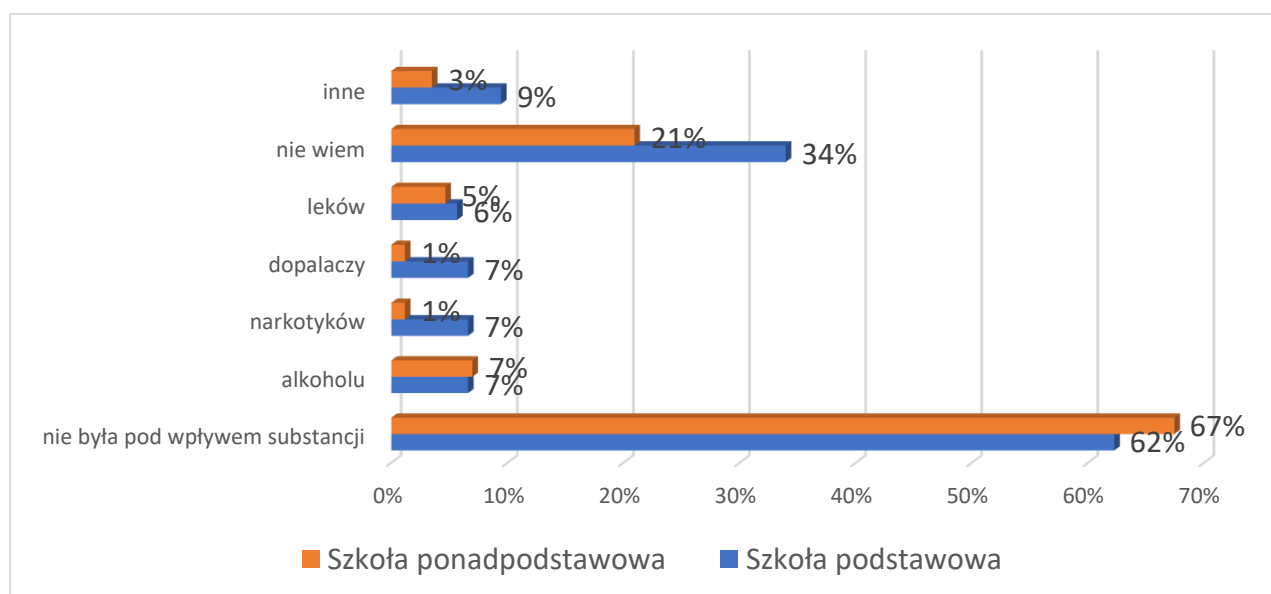
Wyk.116. Kto stosował wobec Ciebie przemoc psychiczną?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Uczniowie, którzy doświadczyli przemocy psychicznej uważają, że osoby, które stosowały wobec nich przemoc nie były pod wpływem żadnych substancji (62% uczniów młodszych i 67% uczniów starszych). Natomiast 7% uczniów uważa, że osoby te były pod wpływem alkoholu (7% uczniów młodszych i 7% uczniów starszych), narkotyków (7% uczniów młodszych i 1% uczniów starszych), dopalaczy (7% uczniów młodszych i 1% uczniów starszych), leków (6% uczniów młodszych i 5% uczniów starszych). 34% uczniów podstawówki i 21% uczniów szkoły podstawowej nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

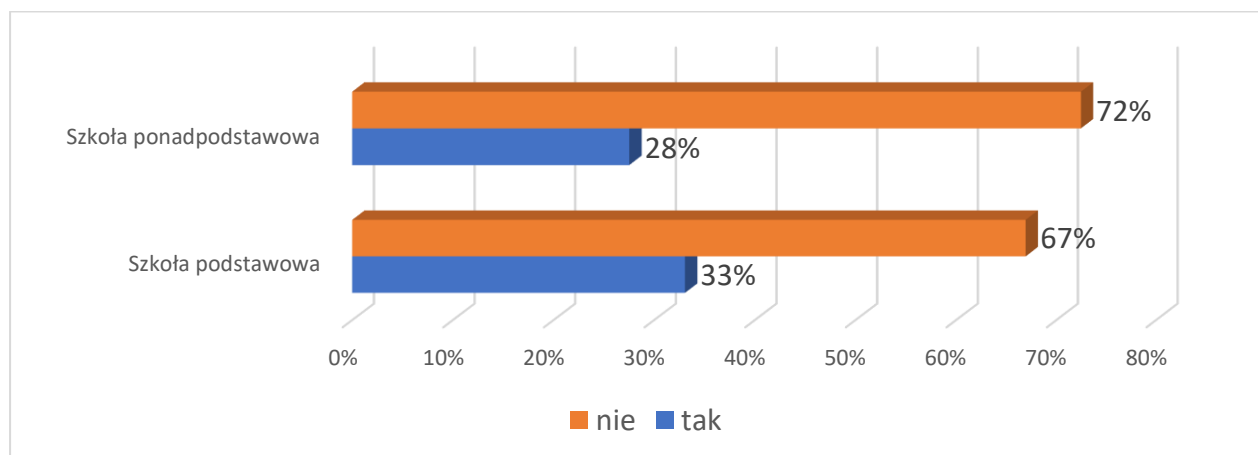
Wyk.117. Czy osoba, która stosowała wobec Ciebie przemoc psychiczną była pod wpływem:

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

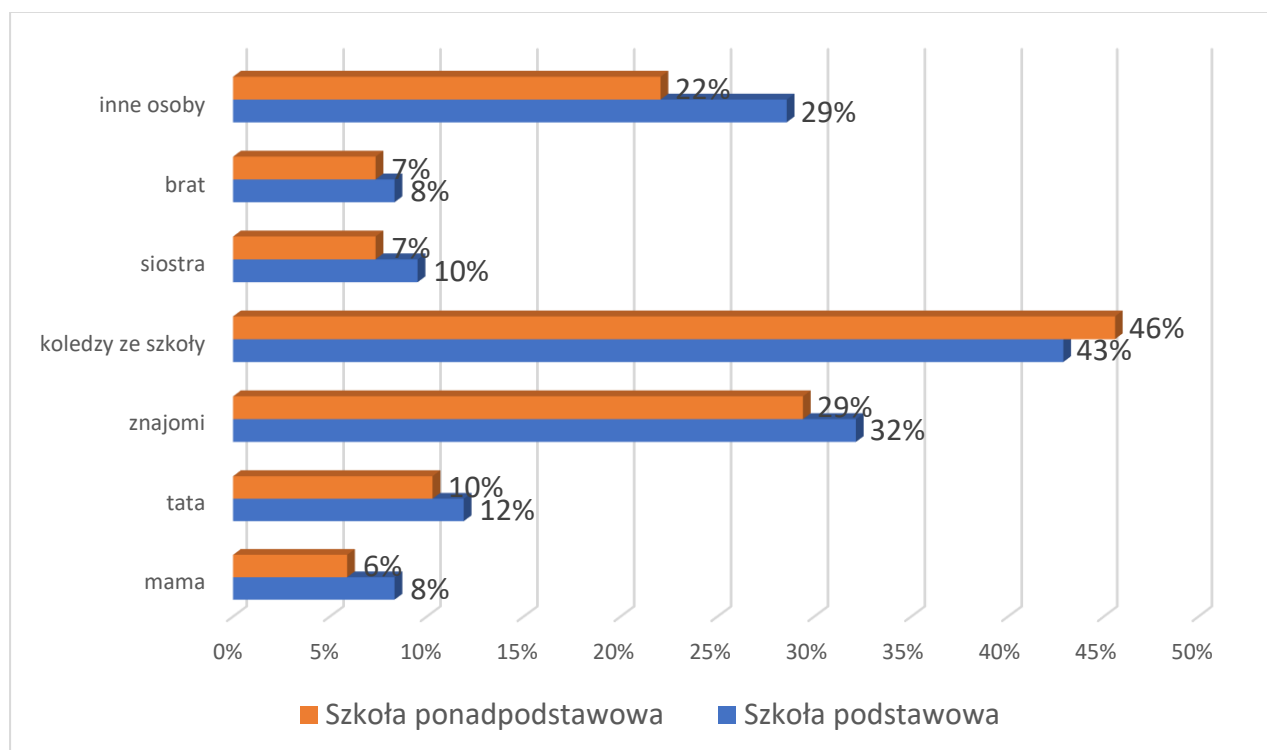
Przemocy fizycznej doświadczyło 33% uczniów szkoły podstawowej i 28% uczniów szkoły ponadpodstawowej.

Wyk.118. Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy fizycznej?

Przemoc fizyczną wobec uczniów szkoły podstawowej stosowali: koledzy ze szkoły (43%), znajomi (32%), tata (12%), mama (8%), siostra (10%), brat (8%) oraz inne osoby (29%). Natomiast wobec starszych uczniów: koledzy ze szkoły (46%), znajomi (29%), tata (10%), brat (7%), siostra (7%), mama (6%) oraz inne osoby (22%).

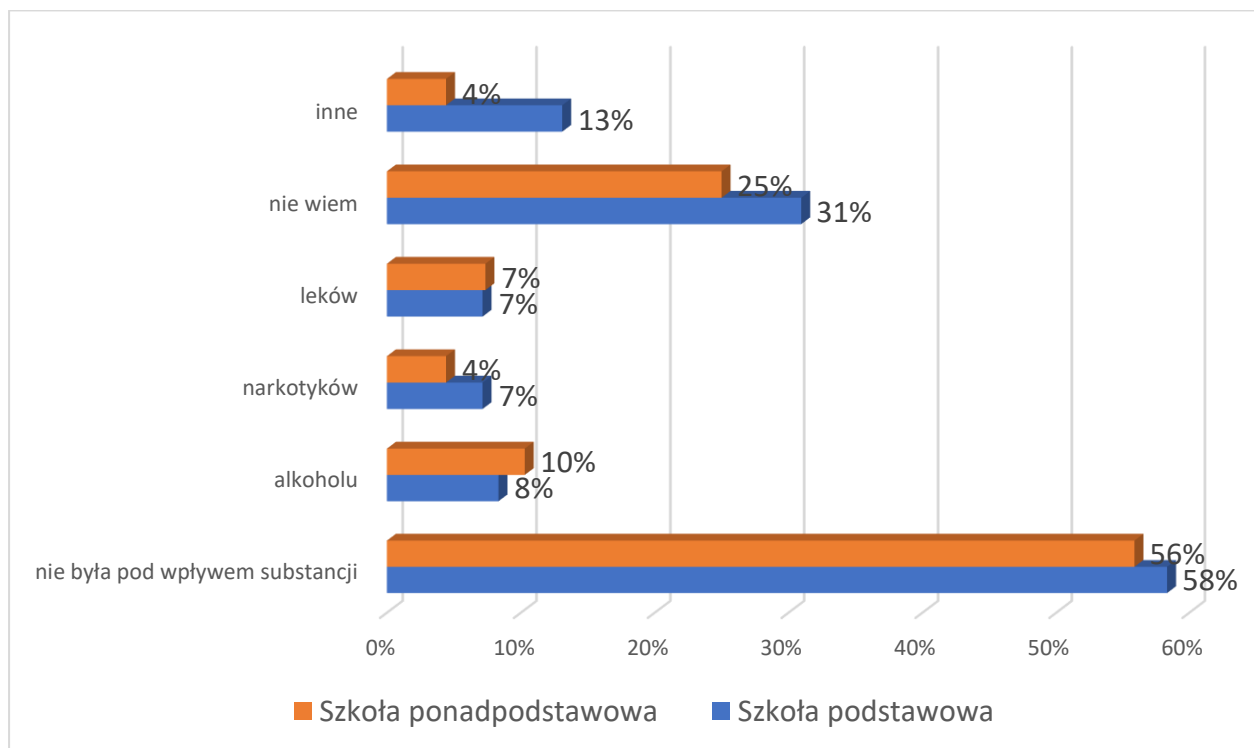
Wyk.119. Kto stosował wobec Ciebie przemoc fizyczną?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Uczniowie, którzy doświadczyli przemocy fizycznej uważają, że osoby, które stosowały wobec nich przemoc nie były pod wpływem żadnych substancji (58% uczniów młodszych i 56% uczniów starszych). Jednak 7% uczniów uważa, że osoby te były pod wpływem alkoholu (8% uczniów młodszych i 10% uczniów starszych), narkotyków (7% uczniów młodszych i 4% uczniów starszych), leków (7% uczniów młodszych i 7% uczniów starszych). 31% uczniów podstawówki i 25% uczniów szkoły podstawowej nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

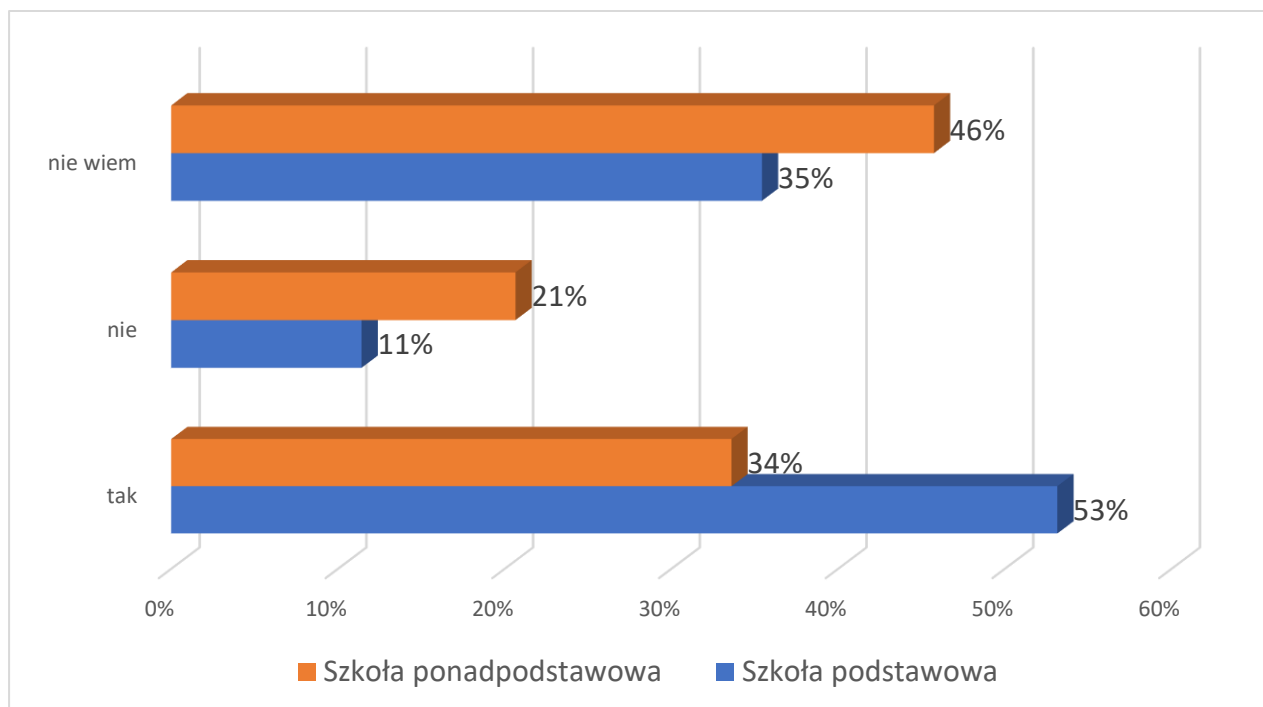
Wyk.120. Czy osoba, która stosowała wobec Ciebie przemoc fizyczną była pod wpływem:

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

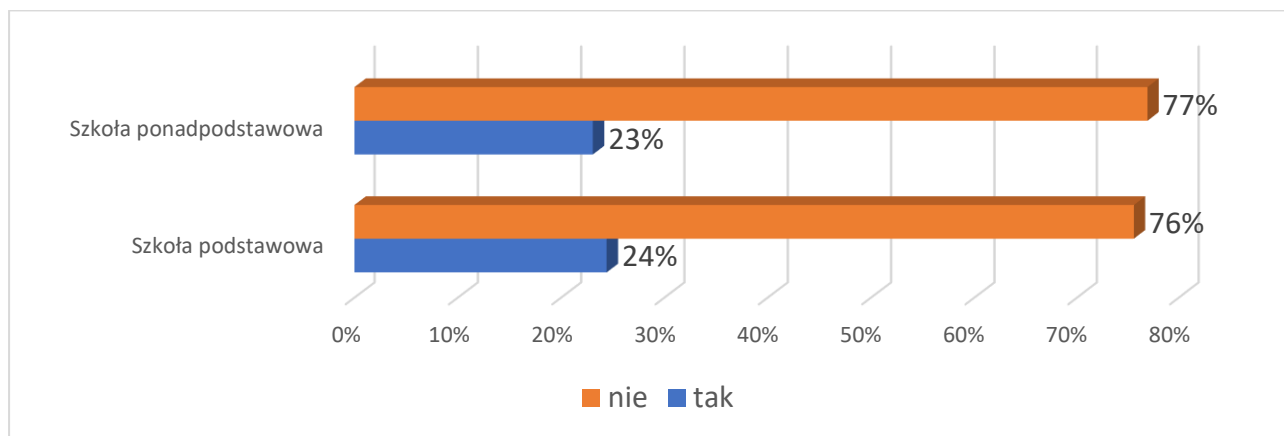
53% uczniów młodszych i 34% uczniów starszych przyznało, że w ich szkołach występuje przemoc między uczniami. Brak wiedzy na ten temat zadeklarowało 35% uczniów młodszych i 46% uczniów starszych.

Wyk.121. Czy w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami?

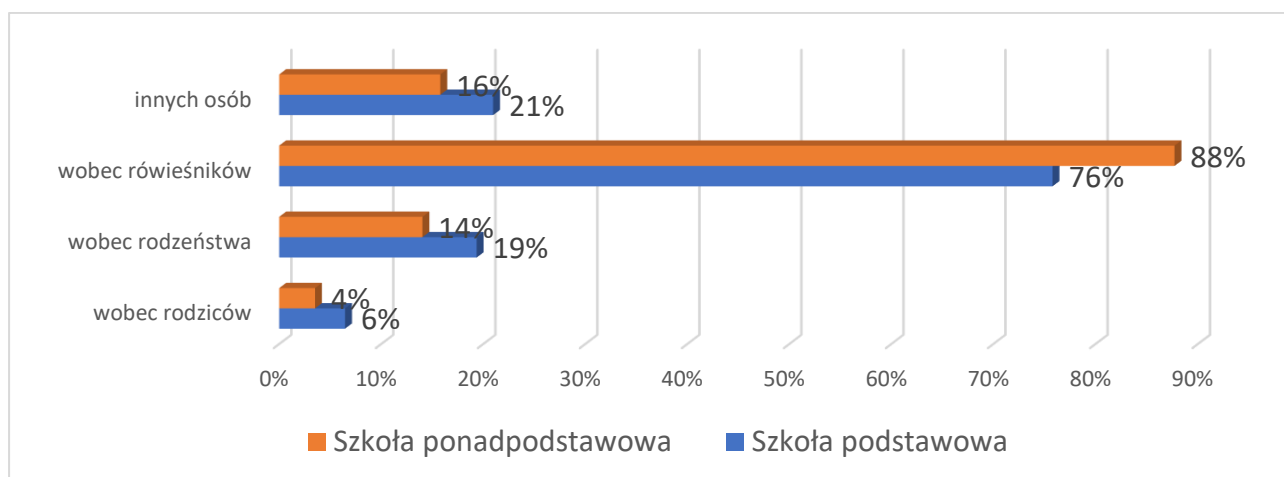
Do stosowania przemocy psychicznej przyznało się 24% uczniów szkoły podstawowej i 23% uczniów szkoły ponadpodstawowej.

Wyk.122. Czy samemu zdarzyło Ci się stosować przemoc psychiczną wobec innych?

Młodszy uczniowie stosowali przemoc głównie wobec rówieśników (76%), rodzeństwa (19%), rodziców (4%) oraz innych osób (21%). Starsi uczniowie stosowali przemoc psychiczną wobec: rówieśników (88%), rodzeństwa (14%), rodziców (4%) oraz innych osób (16%).

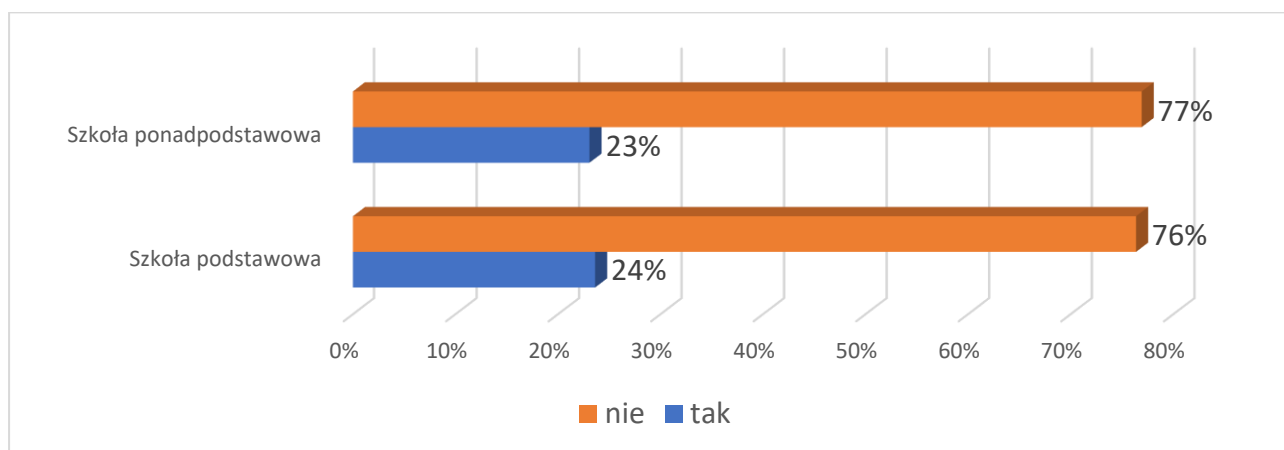
Wyk. 123. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc psychiczną?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

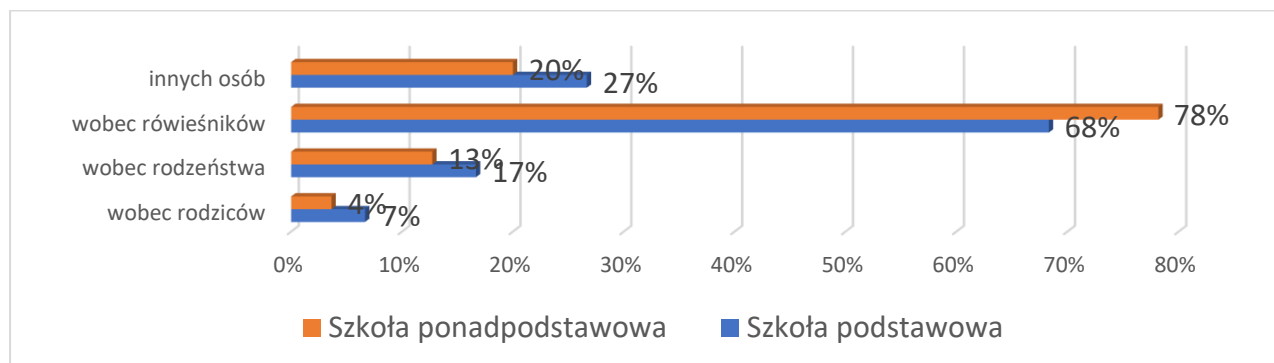
Również przemoc fizyczną stosowało 24% uczniów podstawówki i 23% uczniów szkoły ponadpodstawowej.

Wyk.124. Czy samemu zdarzyło Ci się stosować przemoc fizyczną wobec innych?

Przemoc fizyczną uczniowie szkoły podstawowej stosowali wobec: rówieśników (68%), rodzeństwa (17%), rodziców (7%) oraz innych osób (27%). Starsi uczniowie przemoc fizyczną używali w stosunku do: rówieśników (78%), rodzeństwa (13%), rodziców (4%) oraz innych osób (20%).

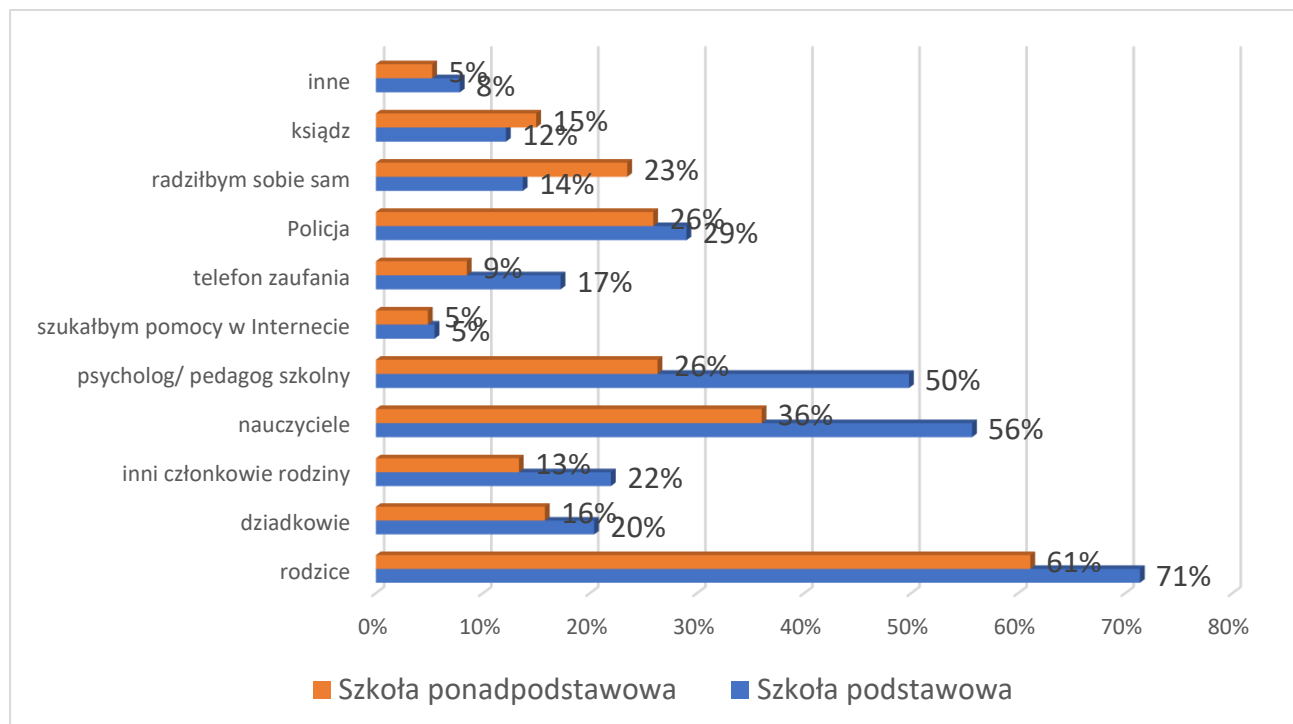
Wyk. 125. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc fizyczną?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Z problemem przemocy uczniowie zwróciliby się o pomoc do: rodziców (71% młodszych i 61% starszych ankietowanych), nauczyciela (56% młodszych i 36% starszych ankietowanych), pedagoga szkolnego (50% młodszych i 26% starszych ankietowanych), Policji (29% młodszych i 26% starszych ankietowanych), telefonu zaufania (17% młodszych i 9% starszych ankietowanych), innych członków rodziny (22% młodszych i 13% starszych ankietowanych), dziadków (20% młodszych i 16% starszych ankietowanych), księdza (12% młodszych i 15% starszych ankietowanych). Należy zwrócić uwagę na fakt, iż 5% osób młodszych i starszych szukałoby pomocy w Internecie, a 14% uczniów podstawówki i 23% uczniów szkoły ponadpodstawowej próbowałby radzić sobie samodzielnie.

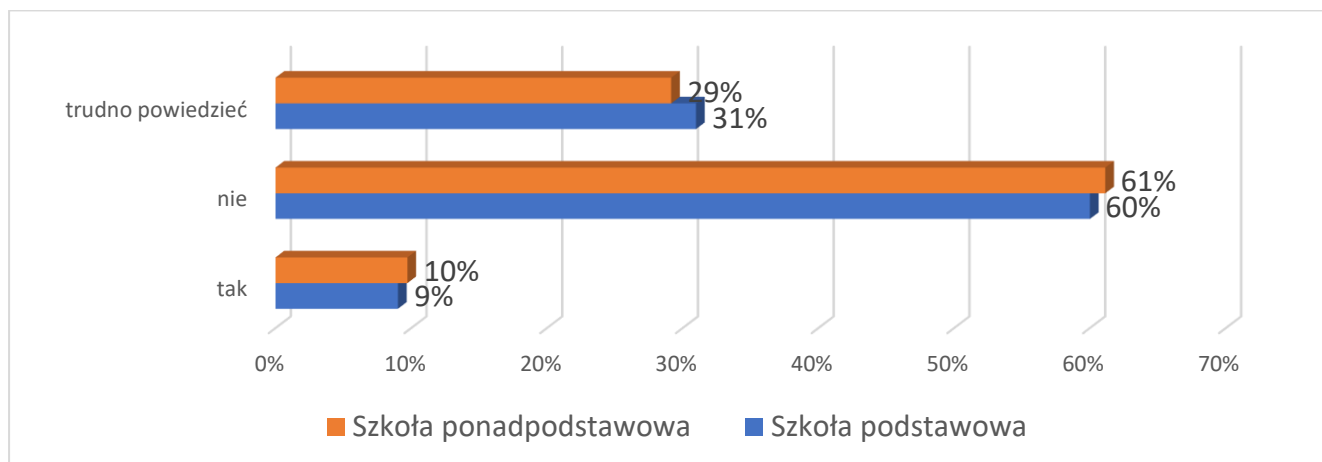
Wyk.126. Do kogo zwrócił(-a) byś się o pomoc w razie problemu przemocy w rodzinie?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

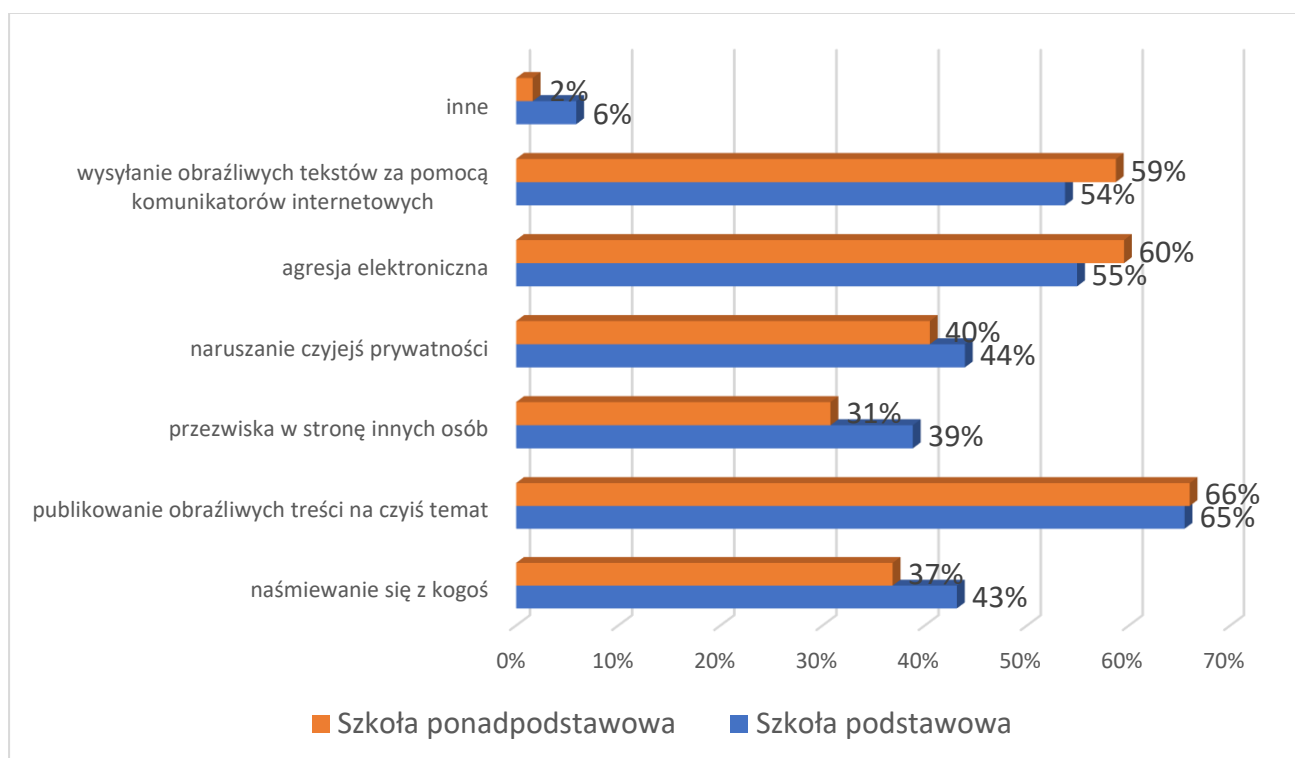
9% uczniów szkoły podstawowej i 10% uczniów szkoły ponadpodstawowej zna kogoś ze swojego otoczenia, kto jest ofiarą przemocy w swoim domu.

Wyk.127. Czy znasz kogoś w swoim otoczeniu, kto jest ofiarą przemocy w swoim domu?

Następnie uczniów poproszono o zdefiniowanie zjawiska cyberprzemocy. Największa część nich (65% młodszych i 66% starszych ankietyowanych), uważa, że cyberprzemoc to publikowanie obraźliwych treści na czyjś temat. W ocenie 44% uczniów podstawówki i 40% uczniów starszych jest to naruszanie czyjejś prywatności. 55% osób młodszych i 60% osób starszych wskazało na agresję elektroniczną, a także naśmiewanie się z kogoś (43% młodszych i 37% starszych ankietyowanych). Natomiast 39% uczniów młodszych i 31% uczniów starszych uważa, że cyberprzemoc to przewiska w stronę innych osób.

Wyk.128. Czym według Ciebie jest cyberprzemoc?

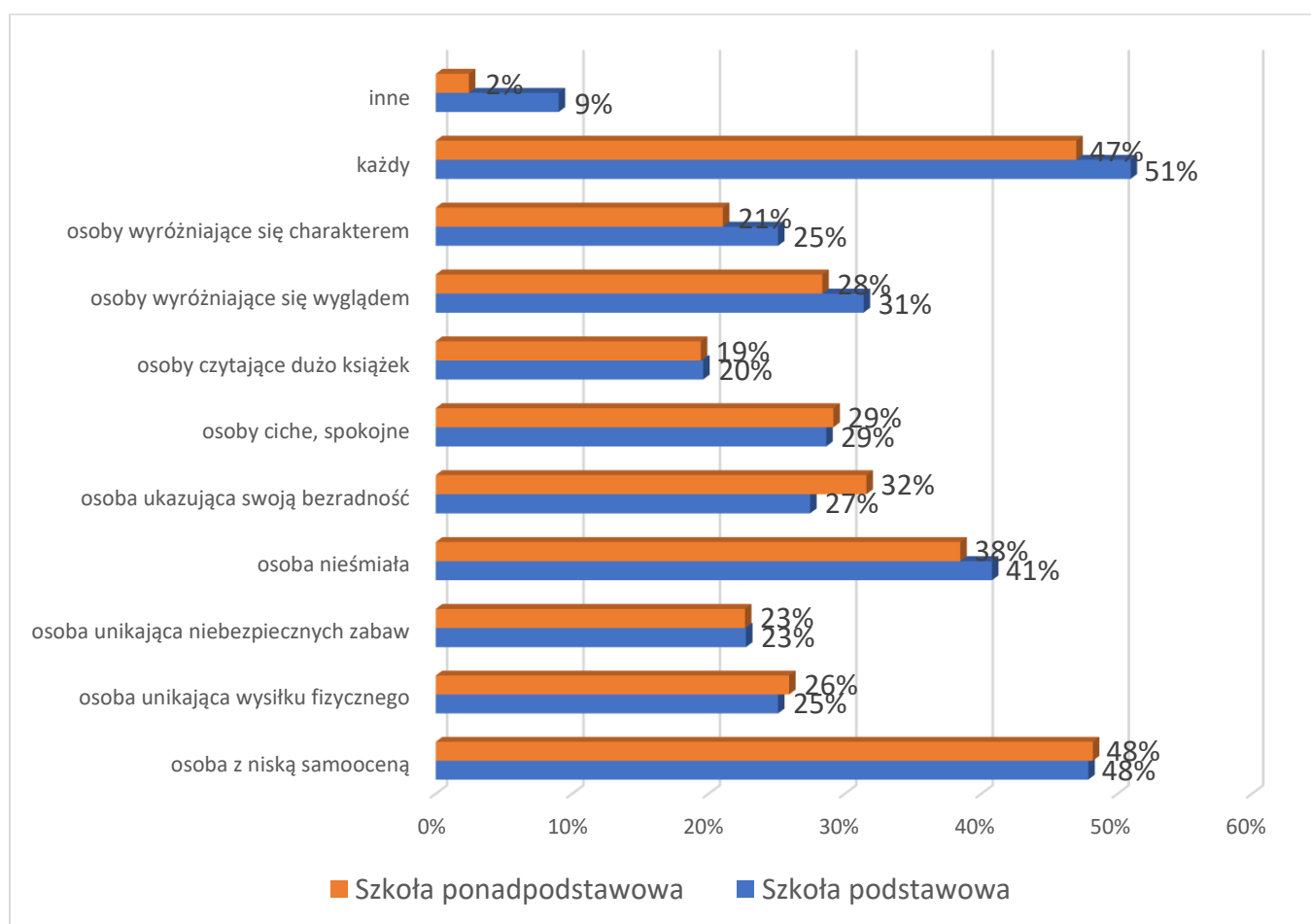

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Uczniowie uważają, że ofiarą cyberprzemocy mogą stać się głównie osoby z niską samooceną (48% osób młodszych i starszych) oraz osoby nieśmiałe (41% uczniów młodszych i 38% uczniów starszych). Rzadziej wskazywano na: osoby ciche i spokojne (29% uczniów młodszych i starszych), osoby unikające wysiłku fizycznego (25% uczniów młodszych i 26% uczniów starszych), osoby unikające niebezpiecznych zabaw (23% uczniów młodszych i starszych), osoby ukazujące swoją bezradność (27% uczniów młodszych i 32% uczniów starszych), osoby wyróżniające się wyglądem (31% uczniów młodszych i 28% uczniów starszych) oraz osoby czytające dużo książek (20% uczniów młodszych i 19% uczniów starszych) i osoby wyróżniające się charakterem (25% uczniów młodszych i 21% uczniów starszych).

Natomiast 51% uczniów podstawówki i 47% uczniów starszych wskazało, iż ofiarą cyberprzemocy może być każdy. 9% uczniów młodszych i 2% starszych wskazało na inne osoby, nie wymienili oni jednak konkretnych przykładów.

Wyk.129. Kto Twoim zdaniem może stać się ofiarą cyberprzemocy?

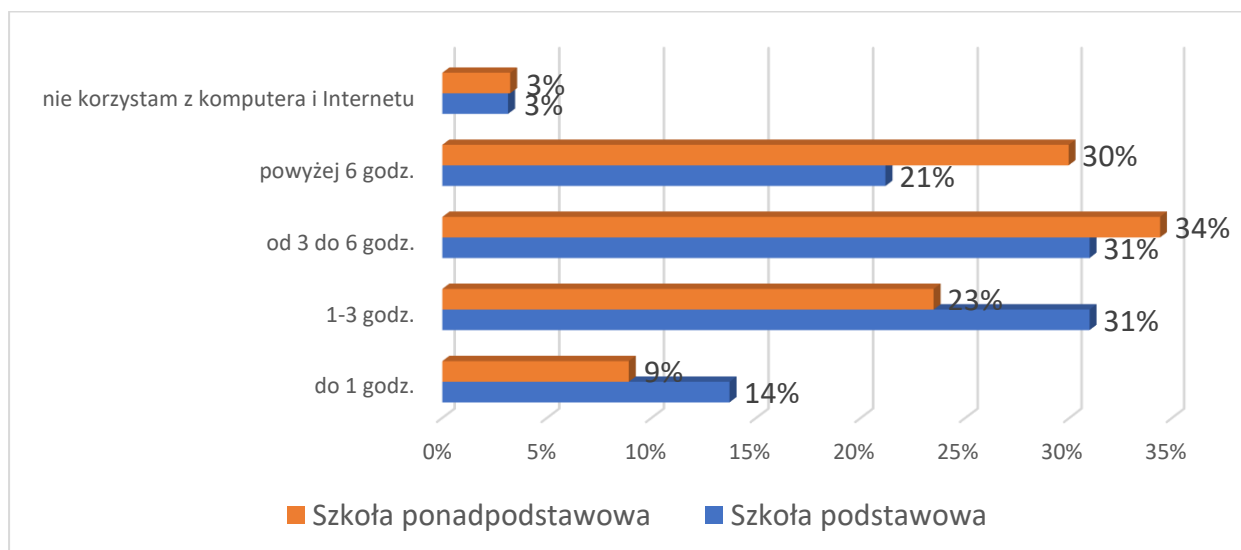
* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

4.7. Problem uzależnień behawioralnych z perspektywy dzieci i młodzieży

Cyberuzależnienia to problem, który przybiera coraz większą skalę. W związku z tym, również w niniejszej diagnozie poświęcono mu miejsce. Celem oszacowania jego skali, poproszono uczniów o udzielenie odpowiedzi na kilka pytań.

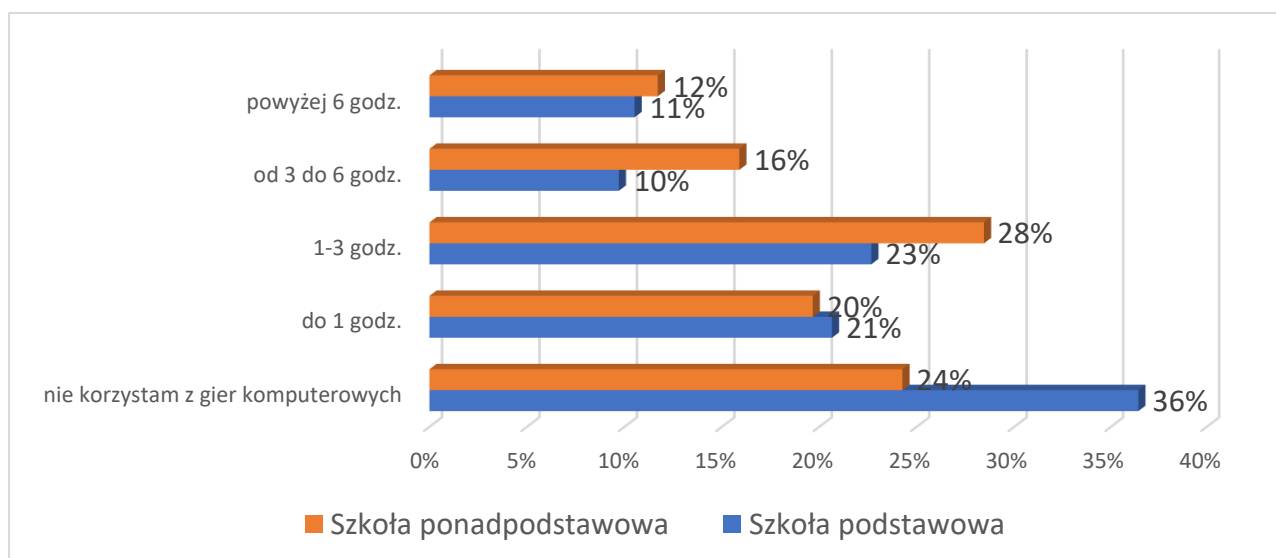
Jak wynika ze zgromadzonego materiału badawczego, na korzystanie z komputera i Internetu uczniowie poświęcają dziennie: do 1 godziny (14% uczniów młodszych i 9% uczniów starszych), od 1 do 3 godzin (31% uczniów młodszych i 23% uczniów starszych). Od 3 do 6 godzin na tę aktywność poświęca 31% uczniów podstawówki i 34% uczniów szkoły ponadpodstawowej, zaś powyżej 6 godzin dziennie przed komputerem spędza 21% uczniów młodszych i 30% uczniów starszych. Z komputera i Internetu nie korzysta 3% młodszych i starszych uczniów.

Wyk.130. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z komputera i Internetu?

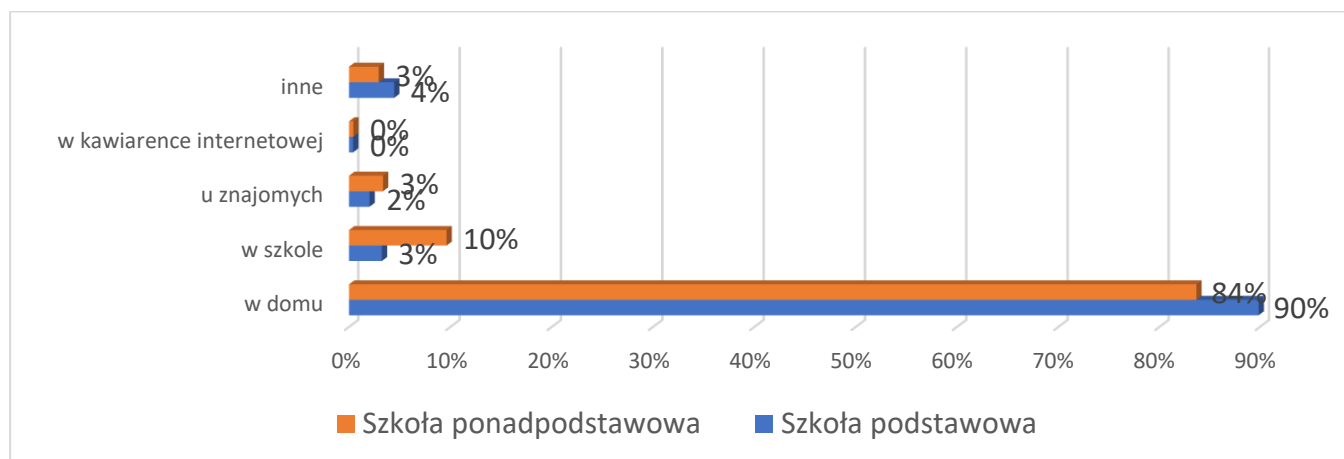
Z gier komputerowych nie korzysta 36% uczniów szkoły podstawowej i 24% uczniów szkoły ponadpodstawowej. Do 1 godziny dziennie na tę aktywność poświęca czas 21% uczniów podstawówki i co piąty starszy uczeń. Od 1 do 3 godzin w gry gra 23% uczniów młodszych i 28% uczniów starszych. Natomiast od 3 do 6 godzin na tę aktywność przeznaczają co dziesiąty uczeń młodszy i 16% uczniów starszych. Powyżej 6 godzin dziennie w gry gra 11% uczniów podstawówki i 12% uczniów szkoły ponadpodstawowej.

Wyk.131. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na granie w gry komputerowe?

Większość wszystkich uczniów z komputera i Internetu korzysta najczęściej w domu. W szkole z tego medium korzysta 3% młodszych i co dziesiąty starszy uczeń, zaś u znajomych 2% uczniów podstawówki i 3% starszych uczniów. W innych miejscach z komputera i Internetu korzysta 4% osób młodszych i 3% osób starszych.

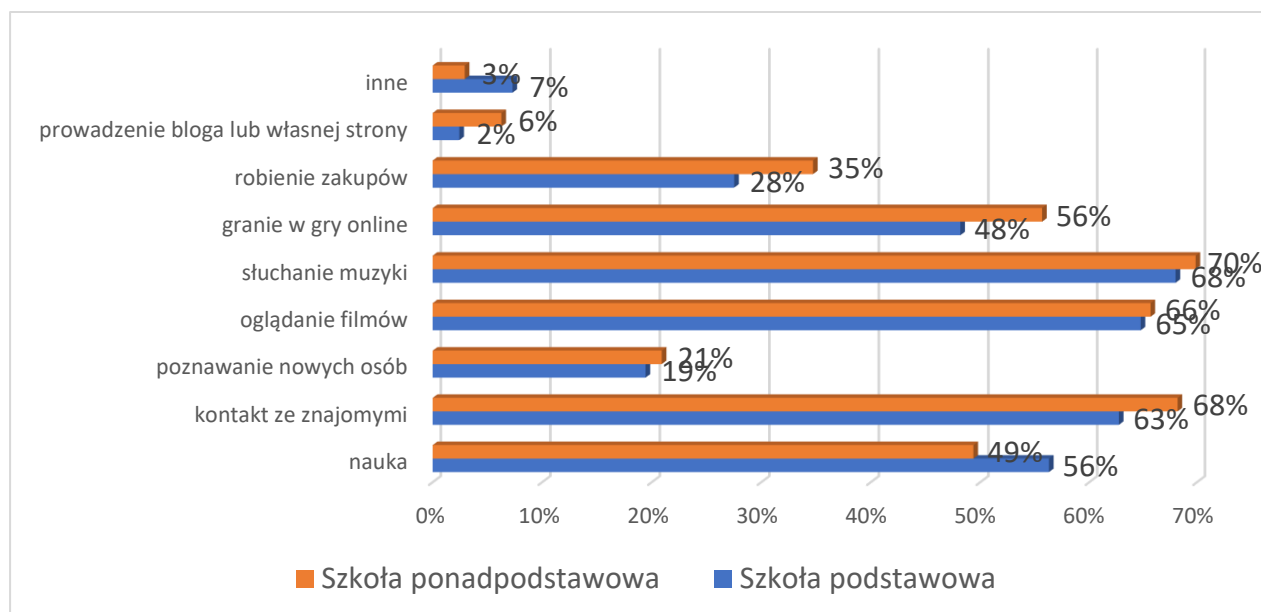
Wyk.132. Gdzie najczęściej korzystasz z komputera i Internetu?

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Kontakt ze znajomymi (63% uczniów młodszych i 68% uczniów starszych) oraz nauka (56% uczniów młodszych i 49% uczniów starszych), oglądanie filmów (65% uczniów młodszych i 66% uczniów starszych) i słuchanie muzyki (68% uczniów młodszych i 70% uczniów starszych) to główne powody korzystania z komputera i Internetu. W dalszej kolejności uczniowie wymieniali: granie w gry online (48% uczniów młodszych i 56% uczniów starszych), poznawanie nowych osób (19% uczniów młodszych i 21% uczniów starszych), robienie zakupów (28% uczniów młodszych i 35% uczniów starszych) oraz prowadzenie bloga lub własnej strony (2% uczniów młodszych i 6% uczniów starszych).

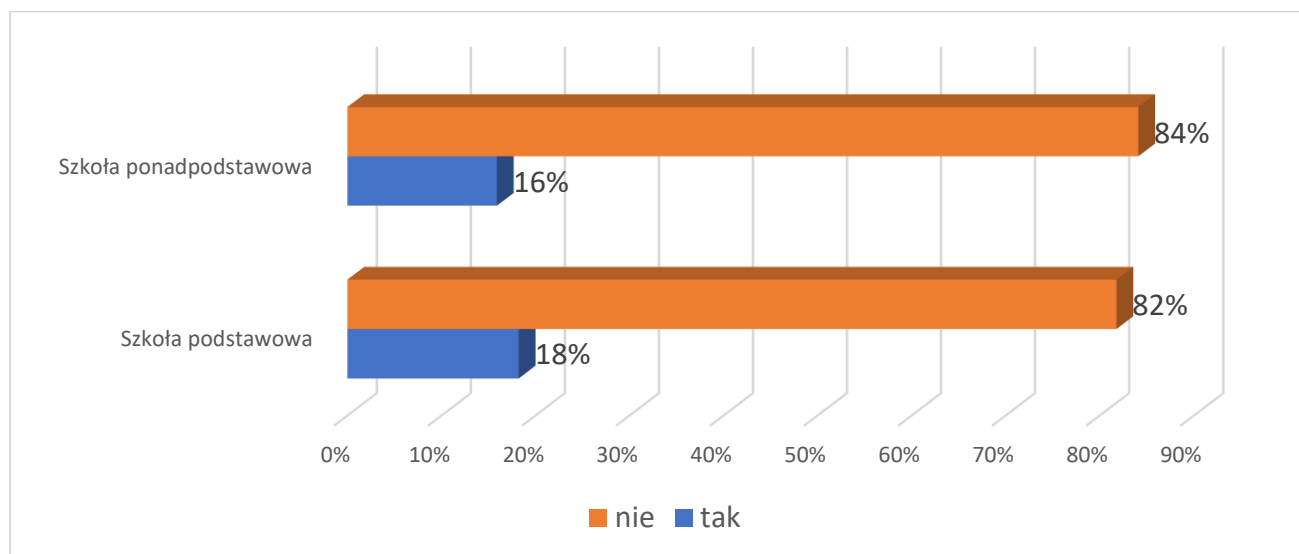
Wyk.133. Z jakich powodów najczęściej korzystasz z komputera i Internetu? Wybierz z listy wszystkie odpowiedzi zgodne z prawdą.

* Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

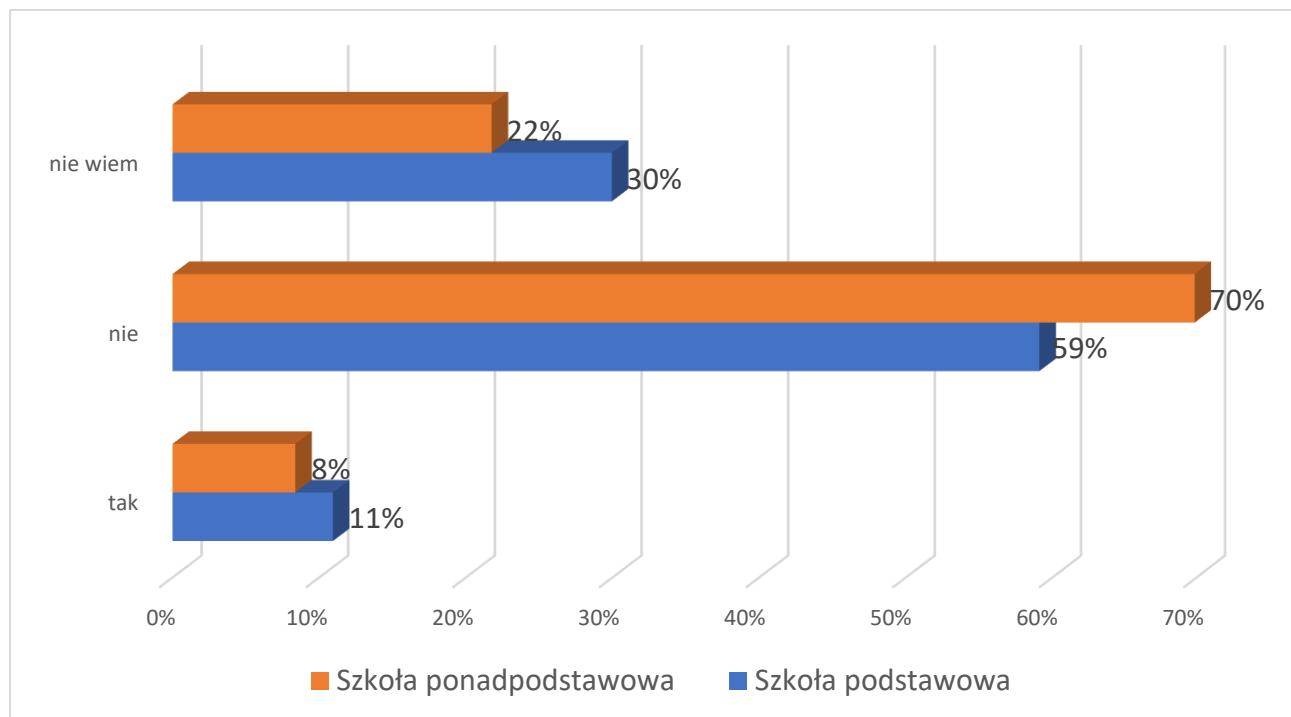
18% uczniów szkoły podstawowej i 16% uczniów szkoły ponadpodstawowej czuło się kiedykolwiek dyskryminowanymi ze względu na brak dostępu do komputera i Internetu.

Wyk.134. Czy czuleś się kiedykolwiek dyskryminowany ze względu na brak dostępu do komputera i Internetu??

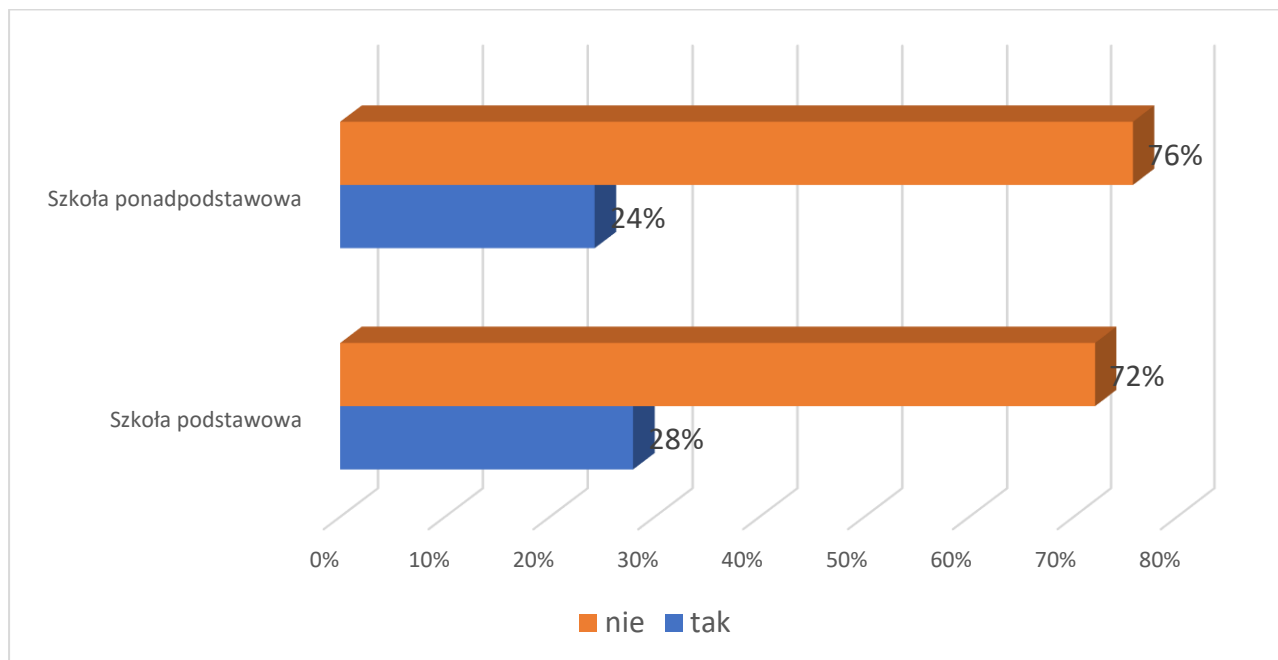
Blokadę rodzicielską posiada 11% młodszych i 8% starszych uczniów. Natomiast 59% osób młodszych i 70% osób starszych nie posiada takiego zabezpieczenia na swoim komputerze.

Wyk.135. Czy na komputerze z którego korzystasz jest zainstalowana tzw. „blokada rodzicielska”.

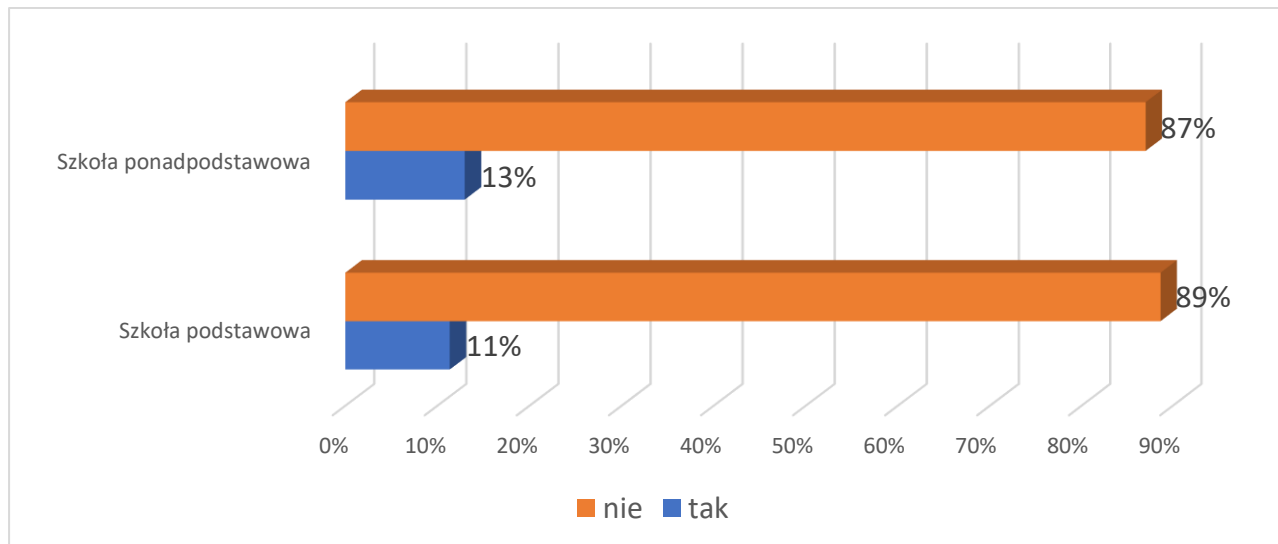
28% uczniów szkoły podstawowej i 24% uczniów szkoły ponadpodstawowej kłamało, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera i Internetu.

Wyk.136. Czy zdarzyło Ci się kłamać aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera lub Internetu np. przed rodzicami?

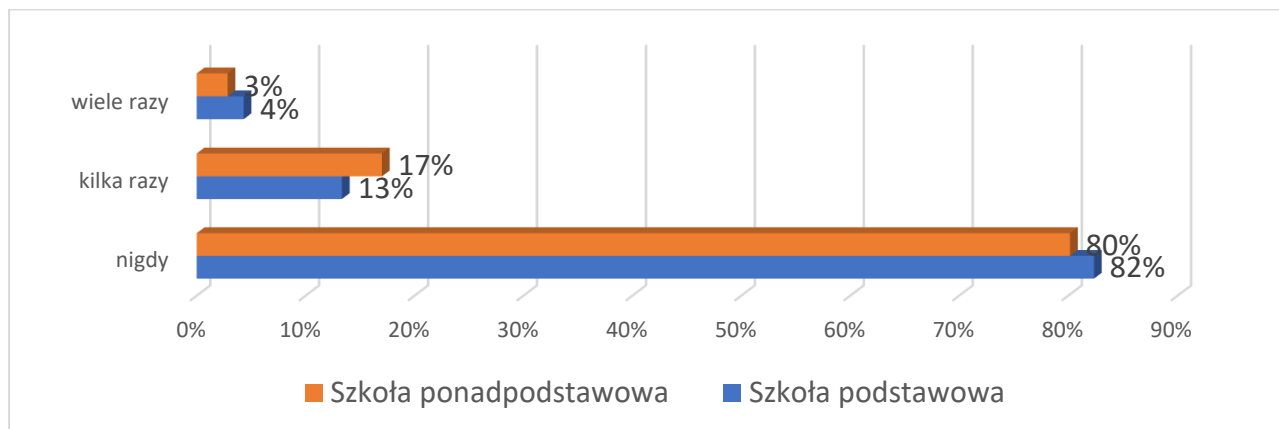
11% osób młodszych i 13% osób starszych podałyby swoje dane osobowe komuś poznanemu w Internecie. Świadczyć to może o tym, iż uczniowie nie wiedzą jakie niebezpieczeństwa wiążą się z takimi zachowaniami.

Wyk.137. Czy podałbyś swoje dane osobowe osobie poznanej w Internecie?

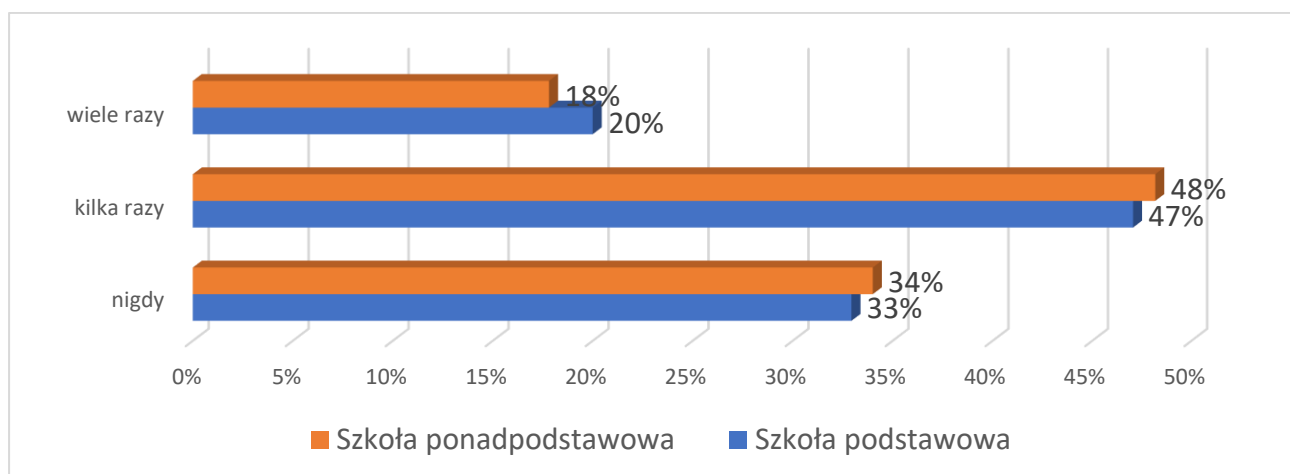
Ostatnia część niniejszego podrozdziału dotyczy problemu hazardu. Jak wynika ze zgromadzonego materiału badawczego, udział w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję, operatorów telefonicznych, w których wysła się płatne smsy zadeklarowało 18% młodszych i 20% starszych osób. Wśród tej pierwszej grupy 13% uczniów korzystało z takich konkursów kilka razy, a 4% osób robiło to wiele razy. Uczniowie starsi brali udział w takich konkursach kilka razy (17%) oraz wiele razy (3%).

Wyk.138. Czy brałeś/aś udział w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję, operatorów telefonicznych, w których wysyła się płatne smsy?

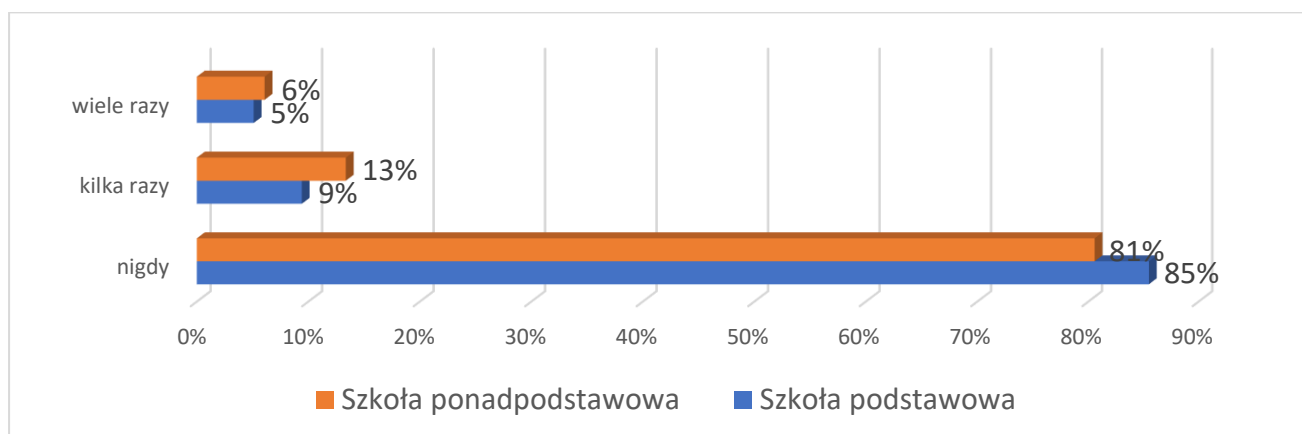
Na automatach grało 67% uczniów młodszych. Wśród nich 47% osób robiło to kilka razy, a co piąty grał wiele razy. W przypadku szkoły ponadpodstawowej 66% osób grało na automatach – 48% robiło to kilka razy, a 18% grało wiele razy.

Wyk.139. Czy grałeś/aś na automatach do gier?

Natomiast zakłady bukmacherskie obstawiało 15% uczniów młodszych i 19% uczniów starszych. W pierwszej grupie kilka razy zakłady obstawiało 9% uczniów, a 5% robiło to wiele razy. W drugiej grupie uczniów zakłady bukmacherskie obstawiało 13% badanych, a 6% robiło to wiele razy.

Wyk.140. Czy obstawiałeś/aś zakłady bukmacherskie?

5. BADANIE SPRZEDAWCÓW

W celu dokładniejszego zdiagnozowania problemu alkoholowego przeprowadzone zostało również badanie sprzedawców pracujących w punktach sprzedaży alkoholu. Kwestionariusz skierowanej do nich ankiety zawierał pytania dotyczące zarówno samego handlu trunkami i możliwych związanych z tym negatywnych konsekwencji, jak również innych problemów społecznych. W sumie respondenci udzielili odpowiedzi na 17 pytań jednokrotnego wyboru.

Badanie zostało podzielone na bloki poświęcone następującym problemom:

Graf. 5.1 Obszar tematyczny zawarty w kwestionariuszu ankiety dla sprzedawców alkoholu

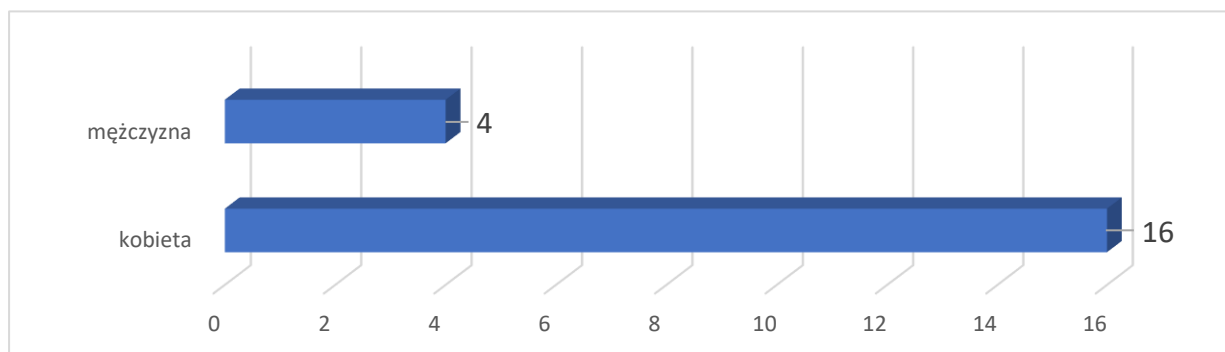
Najbardziej rozbudowany został blok poświęcony kwestiom dotyczącym alkoholu, a kwestionariusz kończył się metryczką z pytaniami o wiek, płeć oraz staż pracy w charakterze sprzedawcy napojów alkoholowych.

Ze względu na niewielką liczebność próby, wyniki zostały przedstawione w formie liczebności.

5.1. Struktura badanej próby

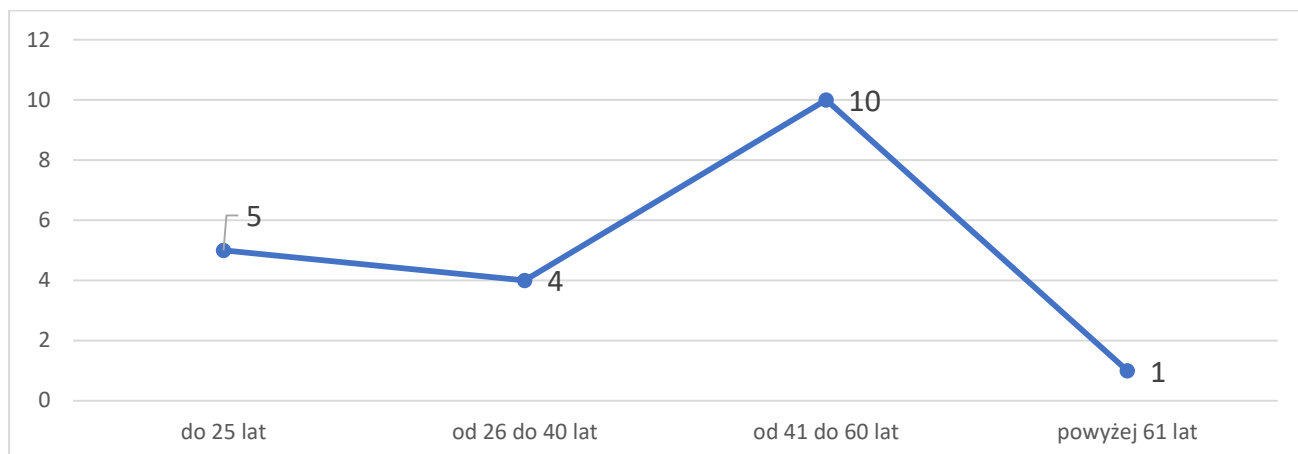
Ostatnią grupą biorącą udział w diagnozie problemów społecznych w Gminie Łobez byli sprzedawcy napojów alkoholowych. Ich wiedza jest niezwykle cenna ze względu na fakt, iż na co dzień są oni baczni obserwatorami rzeczywistości społecznej, w związku z tym są w stanie określić skalę występujących problemów związanych z uzależnieniami od substancji psychoaktywnych. W badaniu zdecydowaną większość stanowiły kobiety – 16 osób. W ankietowaniu wzięło udział również 4 mężczyzn.

Wyk.141. Płeć

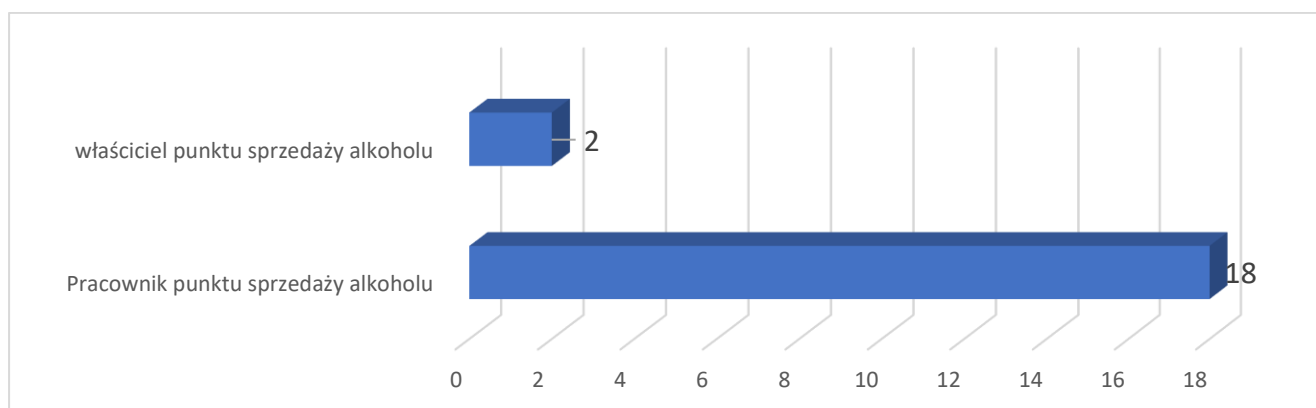
Najliczniejszą grupę osób tworzyli ankietowani w wieku 41 – 60 lat (10 osób). Czterech respondentów znajdowało się w grupie 26 – 40 lat, zaś pięciu sprzedawców nie miało więcej niż 25 lat, a jeden respondent miał więcej niż 61 lat.

Wyk.142. Wiek

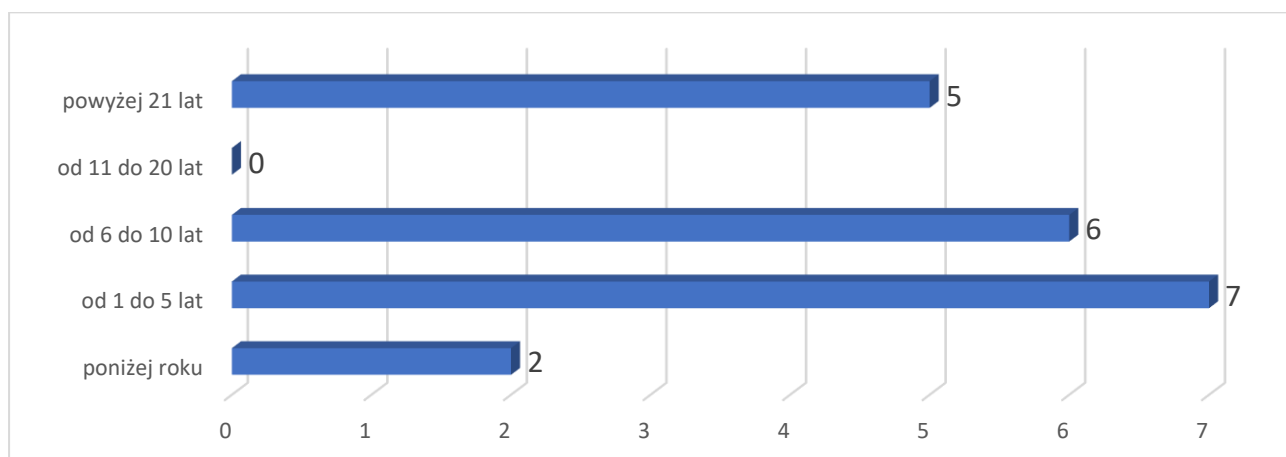
Dwóch sprzedawców biorących udział w badaniu było właścicielami punktu sprzedaży alkoholu, zaś pozostali ankietowani byli pracownikami punktu sprzedaży.

Wyk. 143.Stanowisko

Siedmiu sprzedawców pracuje w swoim zawodzie od 1 do 5 lat, sześciu ankietowanych posiada od 6 do 10 latu stażu pracy, pięć osób pracuje w tym zawodzie powyżej 21 lat. Dwóch ankietowanych pracuje w tym zawodzie krócej niż rok.

Wyk.144. Staż pracy

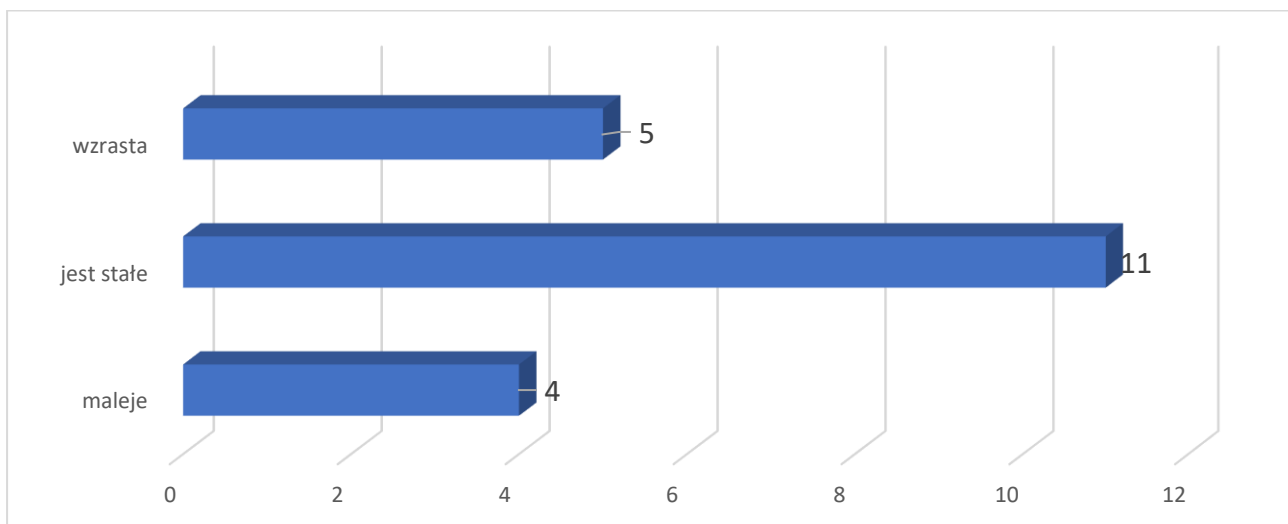

5.2. Problem uzależnień w gminie

Pytania kierowane do tej grupy społecznej miały głównie na celu pogłębienie wiedzy z zakresu problematyki uzależnień od substancji psychoaktywnych w gminie oraz sprawdzenie, czy w Gminie Łobez przestrzega się Ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

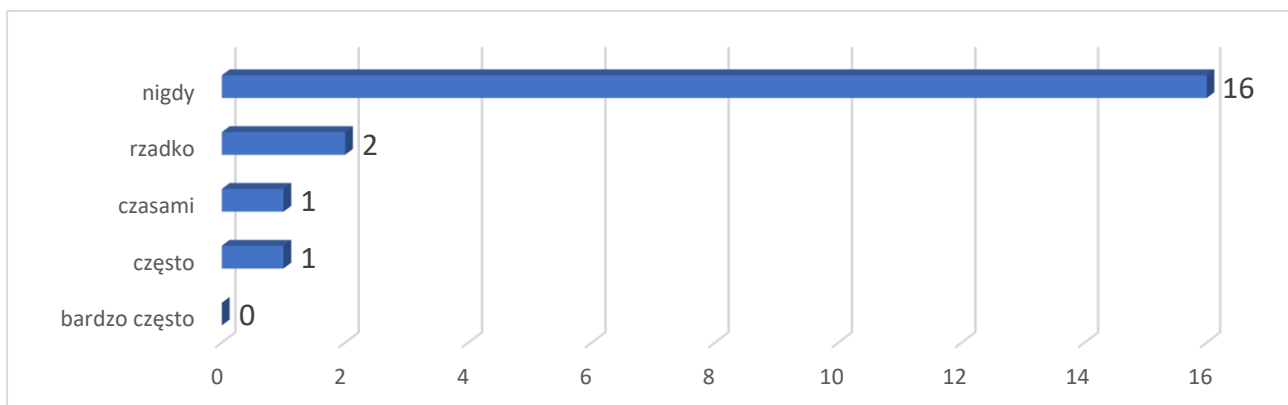
Na początek badanych zapytano, czy ich zdaniem, na przestrzeni ostatnich kilku lat, na terenie gminy zmieniła się skala spożycia alkoholu. Jedenastu respondentów uważa, że obecnie spożywa się tyle samo alkoholu co kiedyś. Cztery osoby sądzą, iż aktualnie pije się mniej niż dawniej, zaś pięciu sprzedawców twierdzi, iż współcześnie pije się więcej niż kiedyś.

Wyk.145. Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pana/i miejscowości:

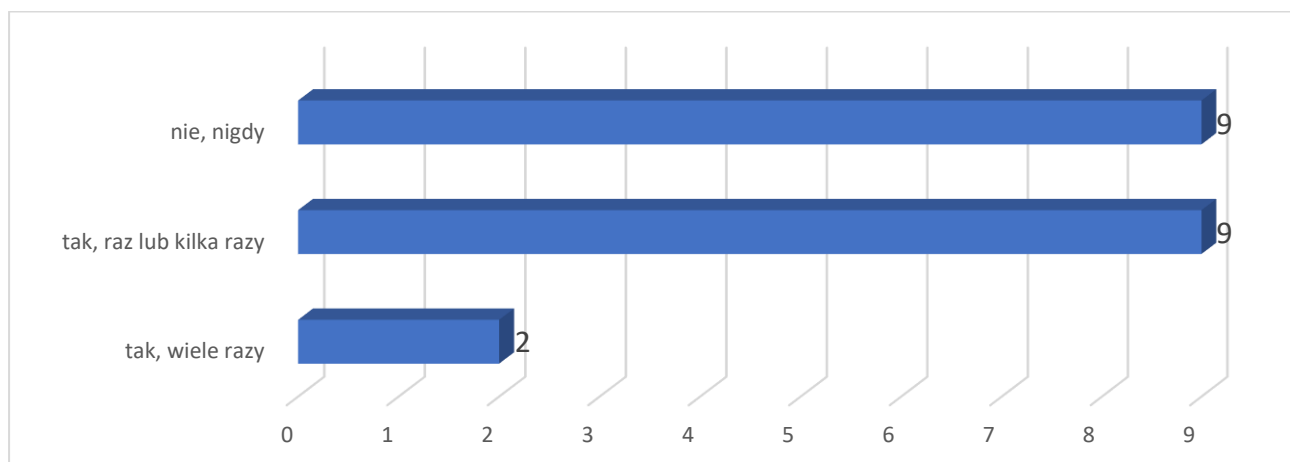
Kolejne pytania mają na celu sprawdzenie dostępności alkoholu dla osób nieletnich. W tym celu sprzedawców zapytano, jak często sprzedaje się alkohol osobom nieletnim na terenie Gminy Łobez. Szesnastu ankietowanych uważa, że na terenie gminy nigdy nie sprzedaje się alkoholu osobom nieletnim. Dwóch sprzedawców uważa, że takie sytuacje zdarzają się rzadko, jedna osoba wskazała tutaj odpowiedź „czasami”, a kolejna odpowiedź „często”. Żaden z ankietowanych nie wskazał odpowiedzi „bardzo często”.

Wyk.146. Proszę ocenić jak często zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom niepełnoletnim w Pana/i gminie?

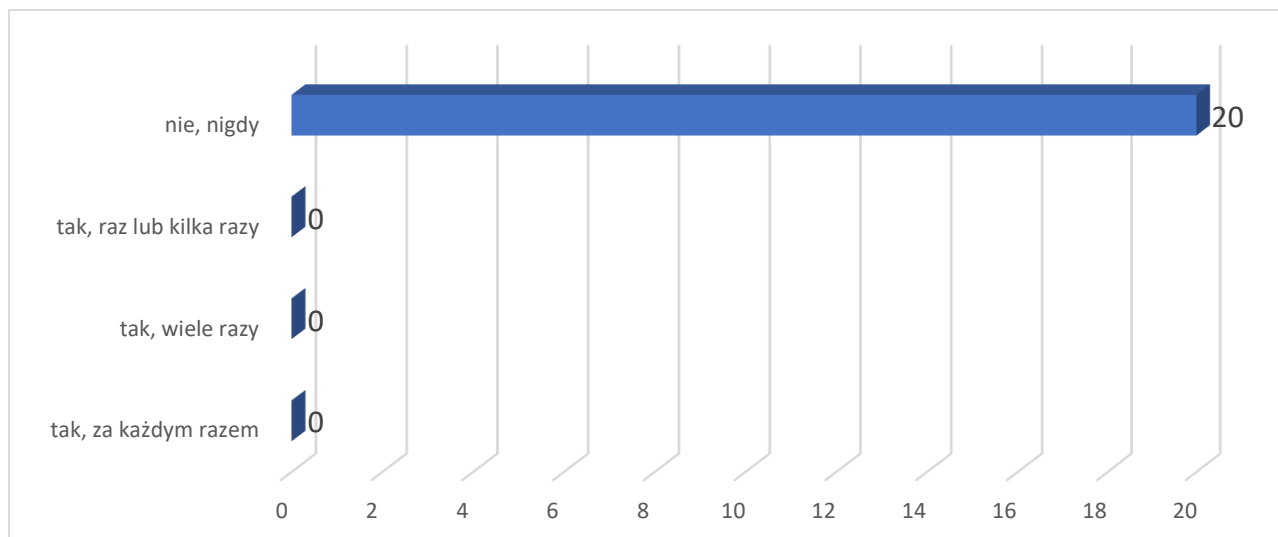
Jedenastu sprzedawców przyznało także, że zdarzyło im się, iż osoba niepełnoletnia chciała kupić alkohol w obsługiwanym przez nich punkcie. Rzadko, tj. raz lub kilka razy, zdarzyło się to dziewięciu sprzedawcom, a często, tj. wiele razy, taka sytuacja przytrafiała się dwóm osobom. Kolejne dziewięć osób zadeklarowało, że nigdy nie spotkały się z takim zdarzeniem.

Wyk.147. Czy zdarzyło się Panu/i, że osoba niepełnoletnia chciała kupić alkohol w obsługiwanym przez Pana/ią punkcie?

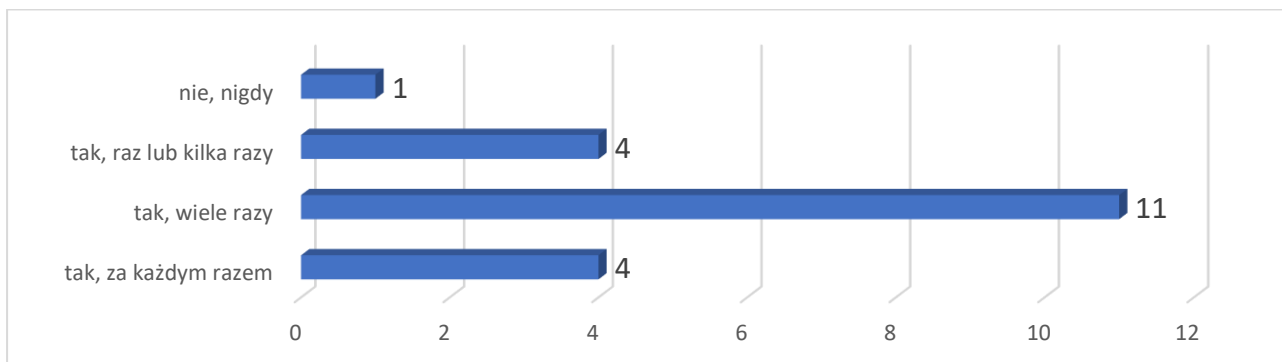
Jak wynika ze zgromadzonego materiału badawczego, żaden ze sprzedawców nie sprzedał nigdy alkoholu osobie niepełnoletniej.

Wyk.148. Czy zdarzyło się Panu/i sprzedać alkohol osobie niepełnoletniej?

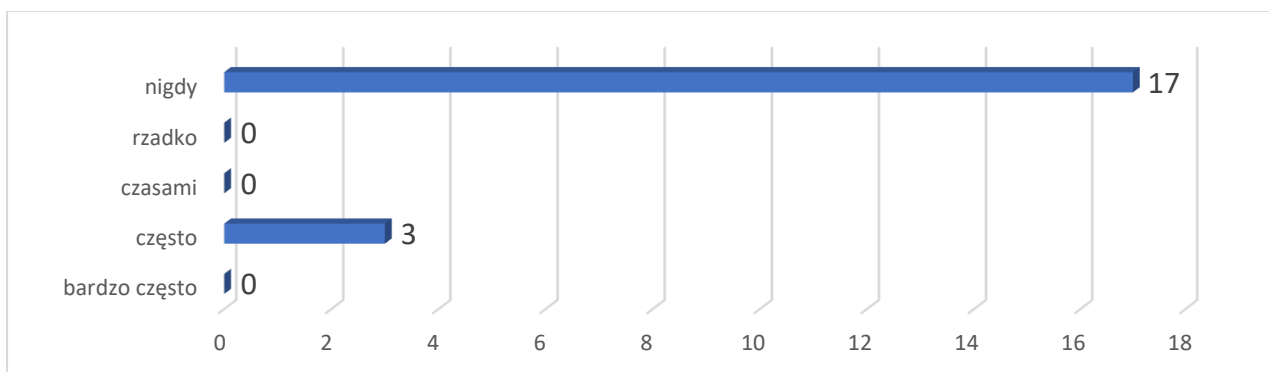
W sytuacji, gdy sprzedawcy nie mają pewności co do pełnoletniości klientów mają obowiązek sprawdzenia dokumentu potwierdzającego pełnoletniość. Czterech sprzedawców robiło to raz lub kilka razy, jednaście osób sprawdzało dowód często, tj. wiele razy oraz czterech sprzedawców sprawdza dowód tożsamości za każdym razem, gdy ma wątpliwości. Jeden badany przyznał, iż nigdy nie sprawdzali dowodu tożsamości osób, co do których nie ma pewności, czy są oni pełnoletni.

Wyk.149. Czy zdarzyło się Panu/i kiedykolwiek pytać o dowód osobisty klienta, nie mając pewności czy jest pełnoletni?

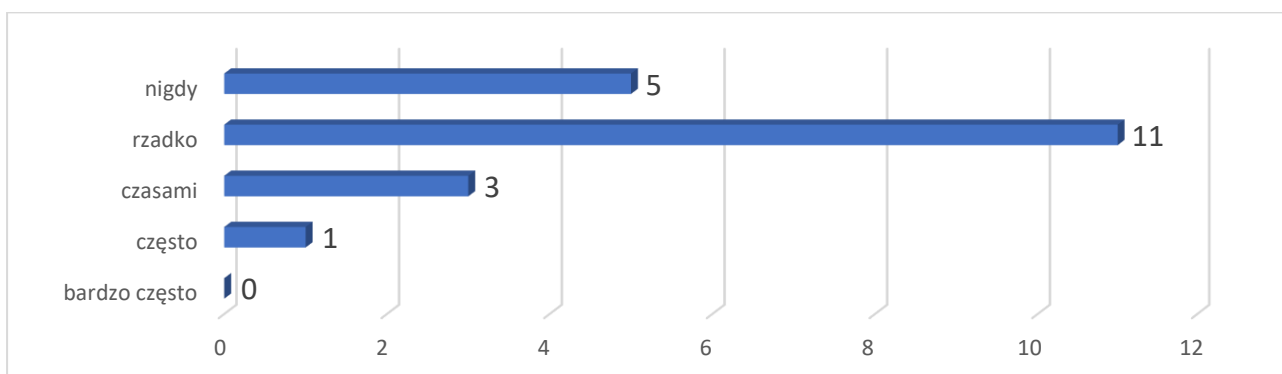
Ankietowanych zapytano, czy ich zdaniem w Gminie Łobez zdarza się, że osoby znajdujące się pod wpływem alkoholu siadają za kierownicą. Siedemnaście osób przyznało, że takie sytuacje nigdy nie mają miejsca. Natomiast zdaniem trzech osób zdarza się to często.

Wyk.150. Proszę ocenić jak często ma miejsce sytuacja jazdy po wypiciu alkoholu w Pana/i miejscowości?

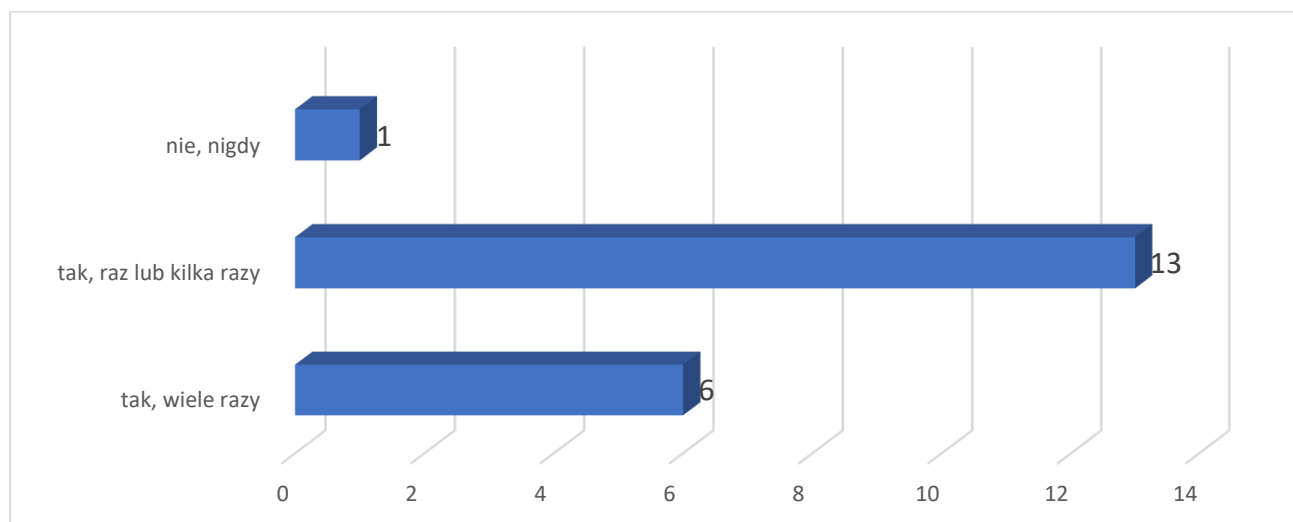
Sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym jest niezgodna z Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ankietowanych zapytano, czy ich zdaniem, w gminie sprzedaje się alkohol osobom znajdującym się pod wpływem alkoholu. Pięć osób sądzi, iż nie sprzedaje się alkoholu takim klientom. Kolejne jedenaście osób uważa, że taka sytuacja zdarza się rzadko, trzy osoby wskazały odpowiedź „czasami”, a jeden sprzedawca uważa, że takie sytuacje mogą zdarzać się często.

Wyk.151. Proszę ocenić jak często zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom nietrzeźwym w Pana/i miejscowości?

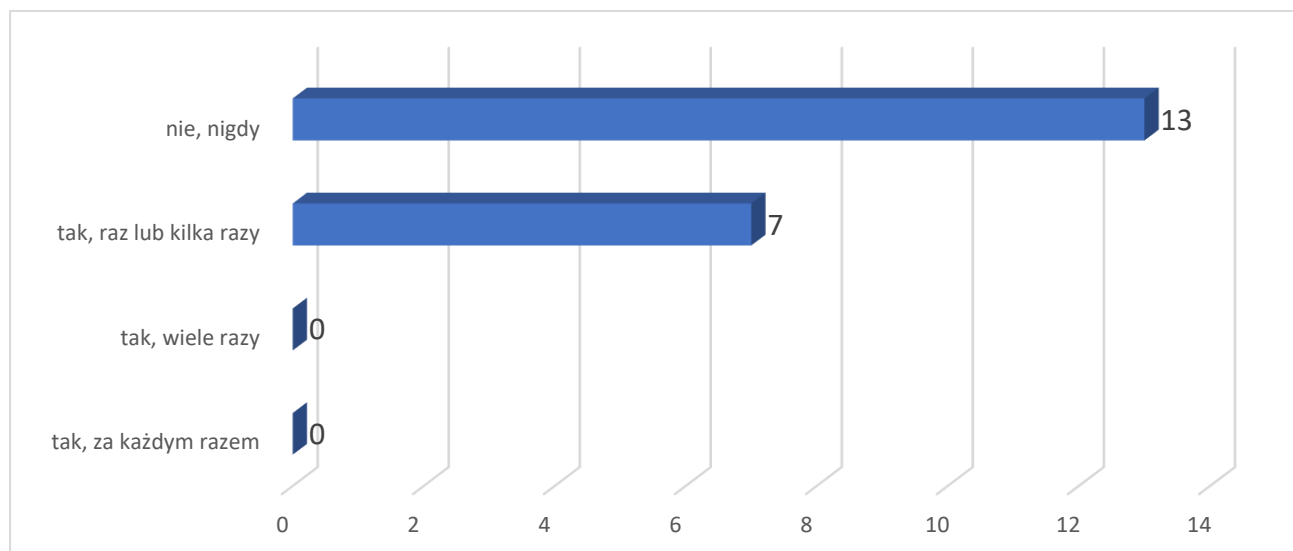
19 osób przyznało, iż zdarzyło im się, że osoba nietrzeźwa próbowała kupić u nich alkohol. Trzynastu sprzedawcom sytuacja taka przytrafiła się raz lub kilka razy, zaś sześciu osobom zdarzało się to wiele razy.

Wyk.152. Czy zdarzyło się Panu/i, że osoba nietrzeźwa próbowała kupić alkohol w obsługiwanym przez Pana/ią punkcie?

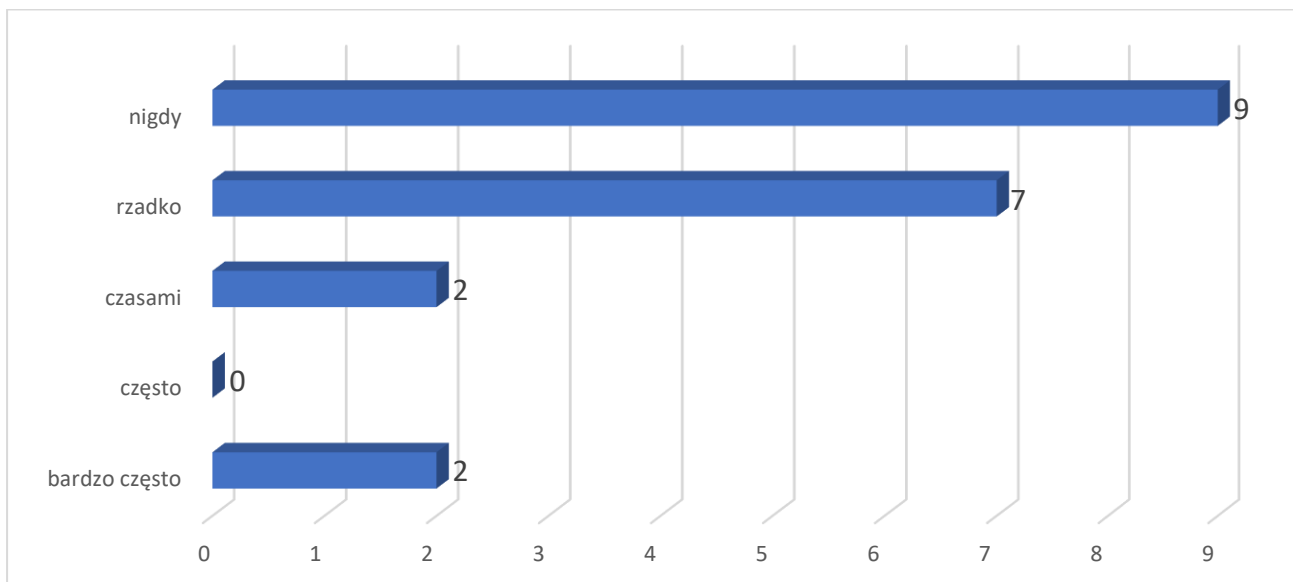
Większość badanych nie sprzedała nigdy alkoholu osobie nietrzeźwej – taką odpowiedź wskazało 13 osób. Siedmiu sprzedawcom zdarzyło się to raz lub kilka razy.

Wyk.153. Czy zdarzyło się Panu/i sprzedać alkohol osobie nietrzeźwej?

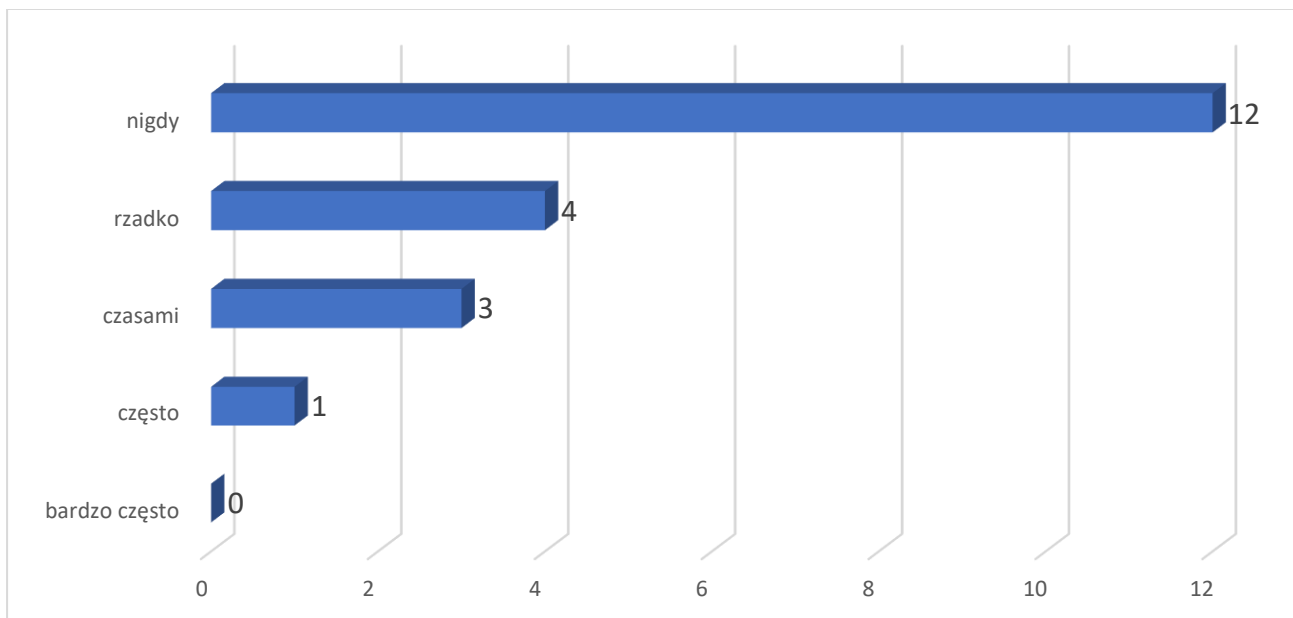
Klienci nie mogą spożywać alkoholu na terenie sklepu lub w jego najbliższej okolicy. Dziewięciu sprzedawców przyznało, że w Gminie Łobez klienci nigdy nie spożywają alkoholu na terenie punktu sprzedaży. Zdaniem siedmiu osób taka sytuacja ma miejsce rzadko, dwie osoby wskazały odpowiedź „czasami”, a kolejne dwie osoby uważają, że zdarza się to bardzo często.

Wyk.154. Proszę ocenić jak często zdarza się sytuacja, że klienci sklepu spożywają alkohol na terenie lub w pobliżu punktu sprzedaży alkoholu w Pana/i miejscowości?

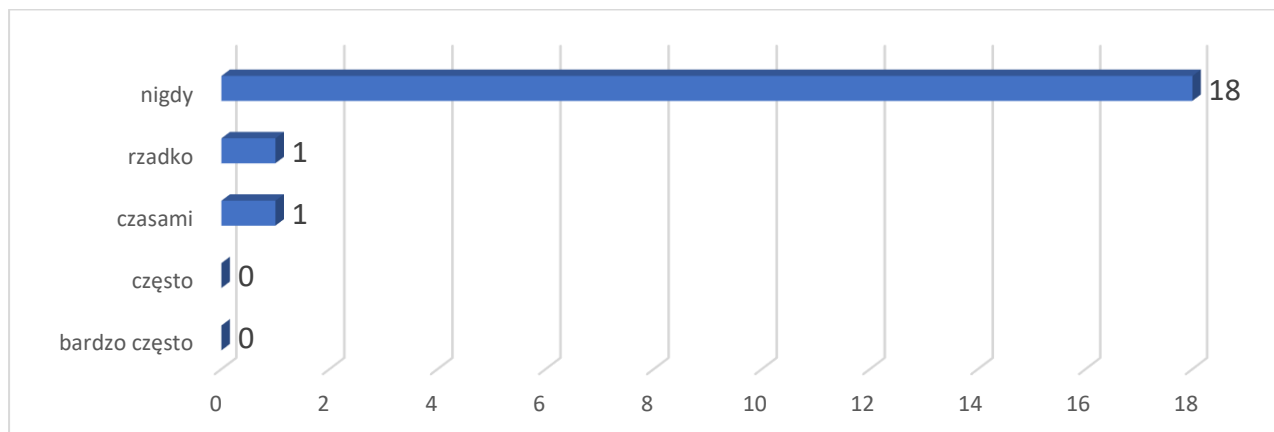
Większość ankietowanych, tj. 12 osób, nie musiało nigdy wzywać policji z powodu zakłócania porządku przez osoby nietrzeźwe, które znajdowały się na terenie punktu sprzedaży alkoholu. Czterem osobom zdarzało się to, ale rzadko, trzem osobom przytrafia się to czasami, a jednej osobie zdarza się to często.

Wyk.155. Jak często zdarza się Panu/i wzywać policję z powodu zakłócania porządku przez osobę pod wpływem alkoholu na terenie punktu sprzedaży alkoholu lub w jego najbliższej okolicy?

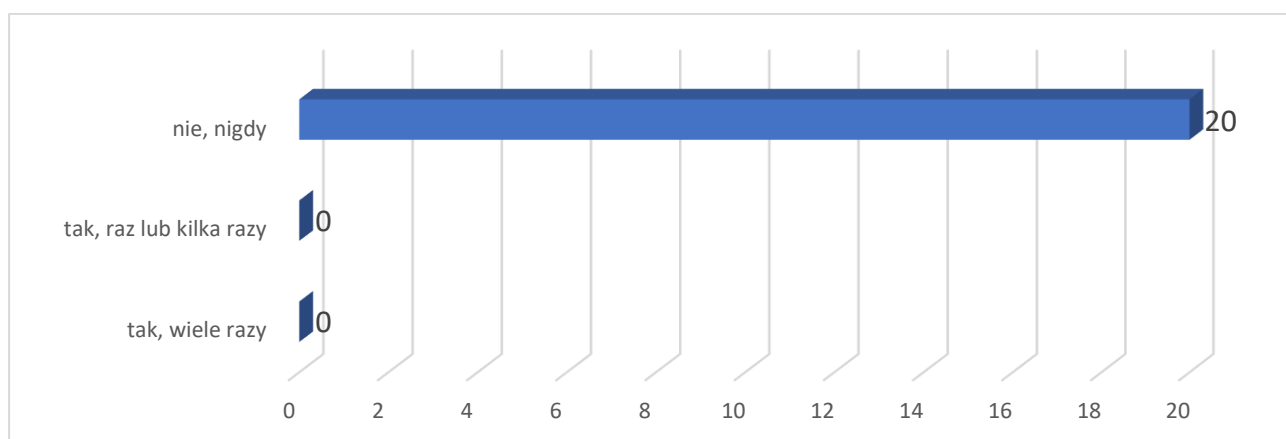
Sprzedaż papierosów osobom nieletnim jest również niezgodna z prawem. Większość respondentów uważa, że w gminie nie sprzedaje się wyrobów tytoniowych osobom niepełnoletnim – taką opinię wyraziło 18 osób. Zdaniem jednego sprzedawcy ma to miejsce rzadko, a kolejny badany uważa, że zdarza się to czasami.

Wyk.156. Proszę ocenić jak często zdarza się, że osobom niepełnoletnim sprzedawane są papierosy w Pana/i miejscowości?

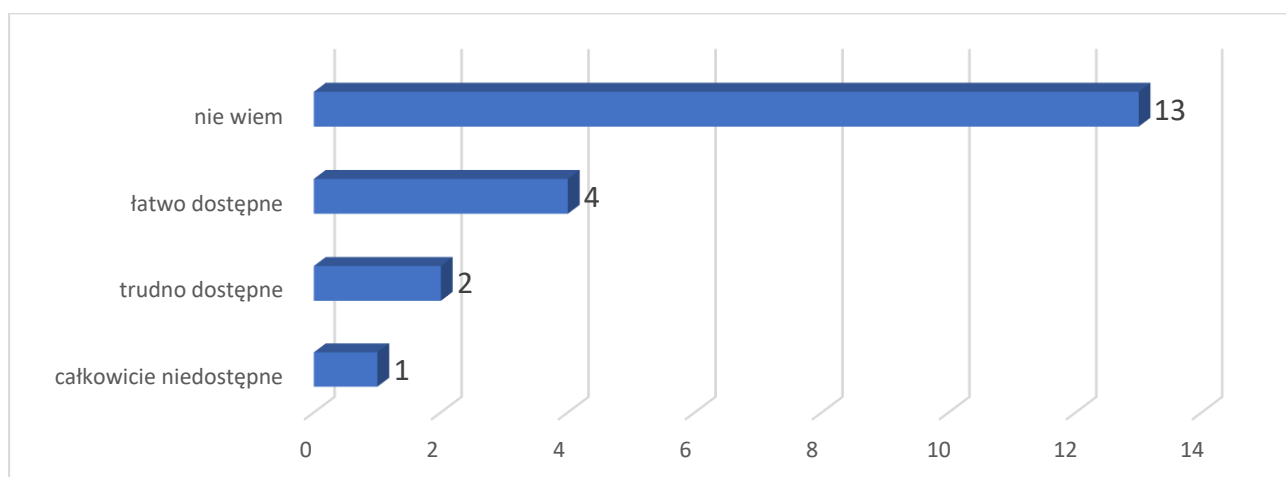
Żaden ze sprzedawców nie sprzedał nigdy papierosów osobie niepełnoletniej.

Wyk.157. Czy zdarzyło się Panu/i sprzedać papierosy osobie niepełnoletniej?

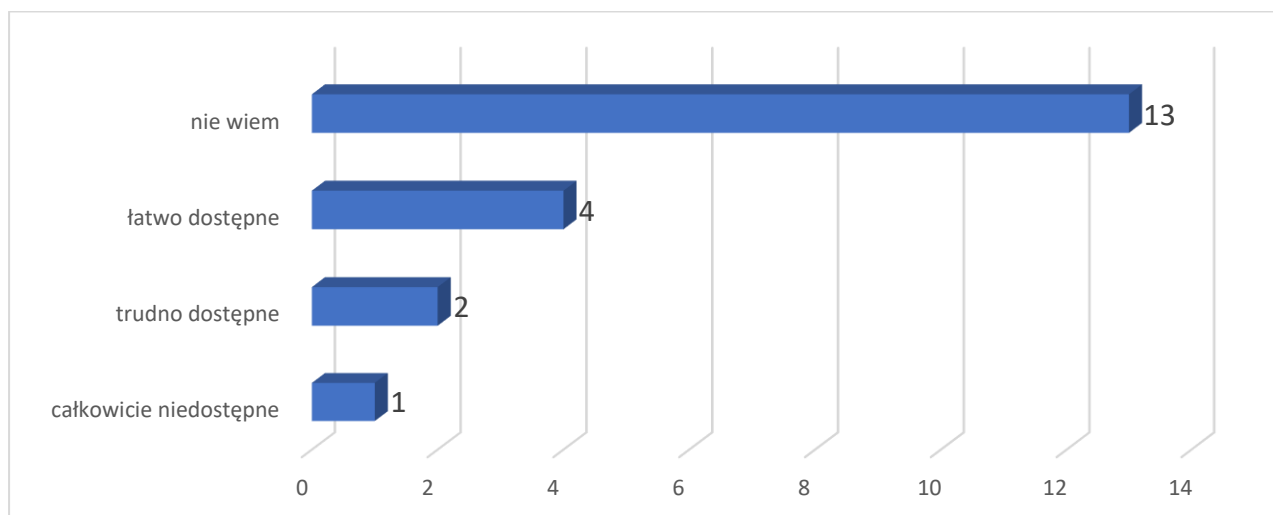
Większość respondentów nie ma wiedzy odnośnie dostępności narkotyków na terenie Gminy Łobez. Pozostałe osoby uważają, że narkotyki w gminie są łatwo dostępne (4 osoby), są trudno dostępne (2 osoby) oraz iż są całkowicie niedostępne (1 osoba).

Wyk.158. Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania narkotyków na terenie Pana/i gminy?

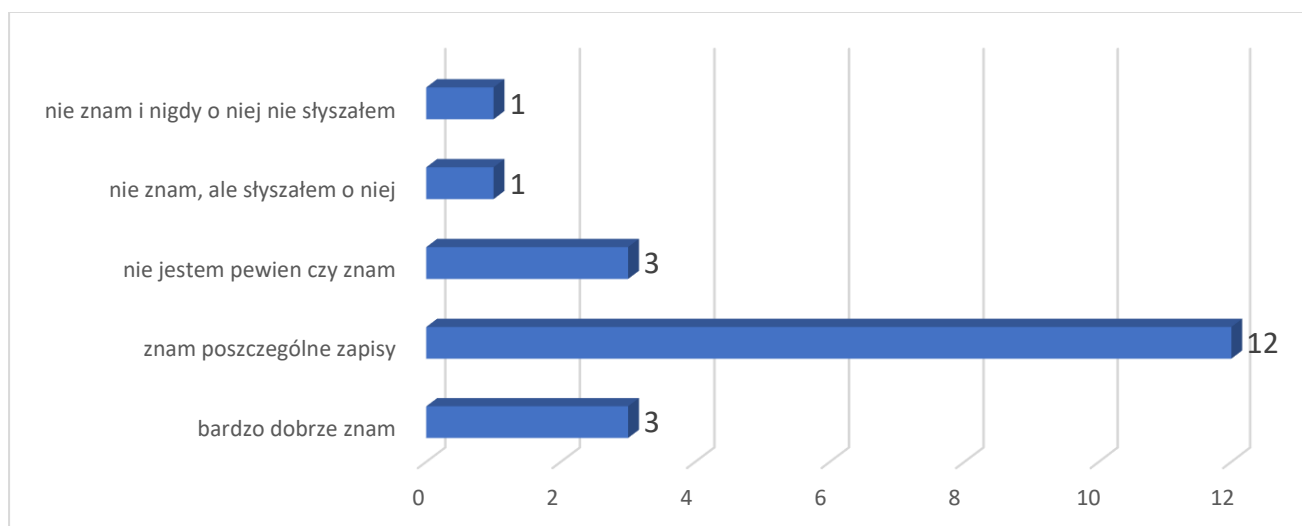
Dokładnie taką samą opinię respondenci wyrazili na temat dostępności dopalaczy w gminie. 13 osób nie ma wiedzy na ten temat. Dla czterech badanych dopalacze są łatwo dostępne, dwie osoby uważają, iż są one trudno dostępne, a zdaniem jednego sprzedawcy są one całkowicie niedostępne.

Wyk.159. Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania dopalaczy na terenie Pana/i gminy?

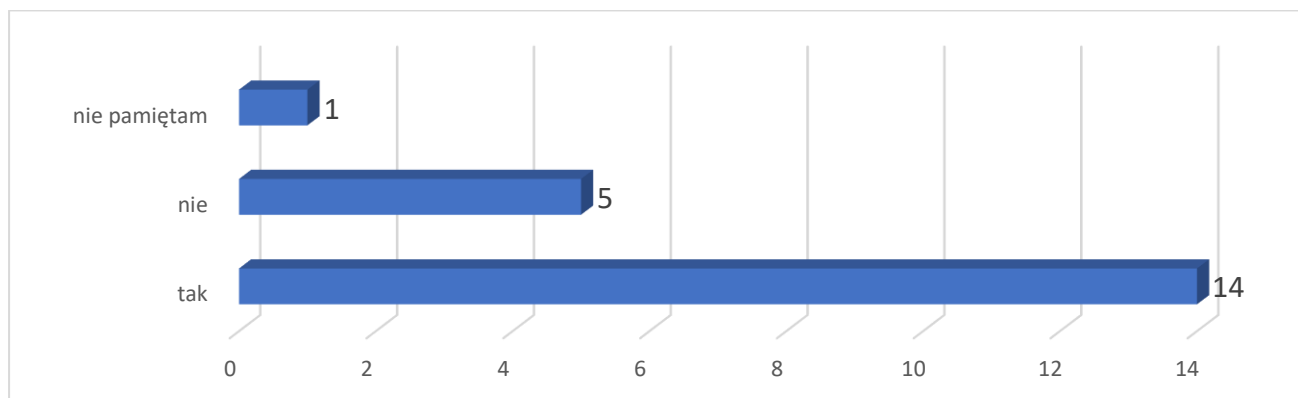
Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi to podstawowy dokument, na którym opiera się sprzedaż wyrobów alkoholowych. Trzy osoby przyznały, że znają bardzo dobrze treść tej ustawy. Dwanaście osób sądzi, iż zna poszczególne zapisy ustawy, zaś trzech sprzedawców nie było pewnych, czy znają treść ustawy. Jedna osoba w ogóle nie słyszała nigdy o tej ustawie, a kolejna słyszała ale nie zna ustawy.

Wyk.160. Czy zna Pan/i ustawę z dnia 26 X 1982 r. o Wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi odnoszącą się do odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu?

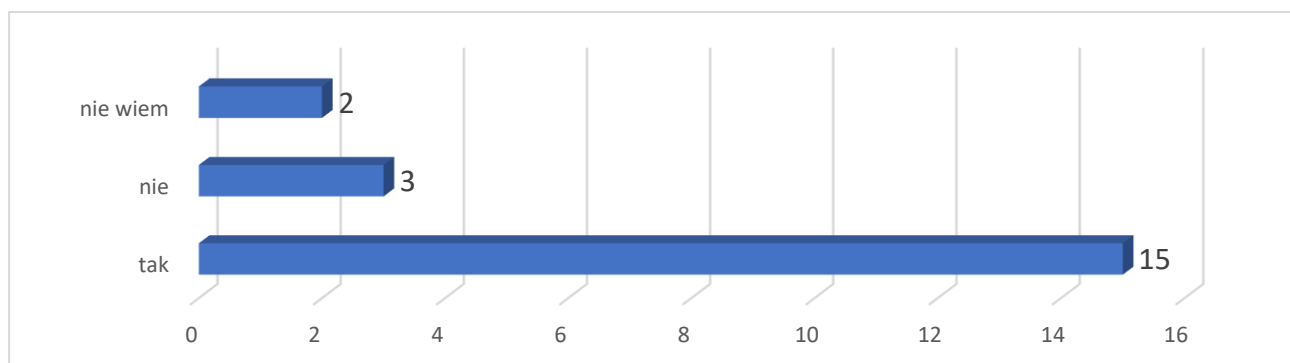
Szkolenia dotyczące odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu powinni przejść wszyscy pracownicy przed rozpoczęciem pracy, czternastu sprzedawców przyznało, iż brało udział w takim szkoleniu. Pięć osób nigdy nie zostało przeszkolonych, a kolejny ankietowany nie pamięta, czy brał udział w szkoleniu. (Gmina Łobez organizuje co roku tego typu szkolenia, zapraszając wszystkich przedsiębiorców Gminy Łobez, których działanie polega na obrocie napojami alkoholowymi, niestety zainteresowanie jest znikome)

Wyk.161. Czy brał/a Pan/i udział w szkoleniu dotyczącym odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu?

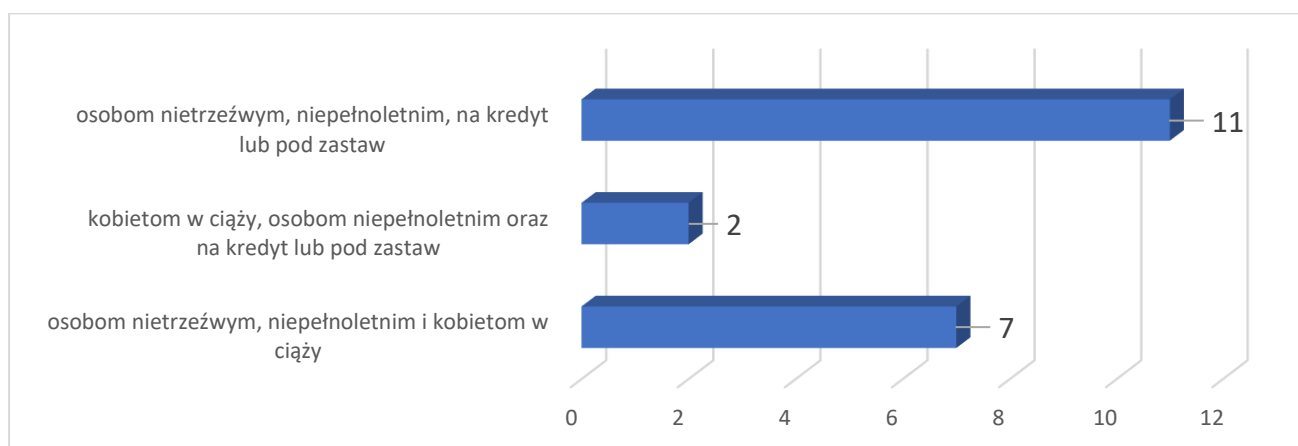
Dodatkowo większość respondentów uważa, że tego typu szkolenia są potrzebne – taką opinię wyraziło 15 osób. Trzy osoby nie zgodziły się z tym zdaniem, a dwóch sprzedawców nie potrafiło odnieść się do tego pytania.

Wyk.162. Czy uważa Pan/i, że takie szkolenia są potrzebne?

Na koniec, celem sprawdzenia wiedzy sprzedawców dotyczącej zasad sprzedaży alkoholu, ankietowanych zapytano, komu zabrania się sprzedaży i podawania alkoholu według ustawy z dnia 26 X 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Poprawnej odpowiedzi udzieliło 11 respondentów. Dwie osoby sądzą, iż nie można sprzedawać alkoholu kobietom w ciąży, osobom nieletnim oraz na kredyt lub pod zastaw, a kolejnych siedmiu sprzedawców zaznaczyło, iż alkoholu nie można podawać osobom nietrzeźwym, niepełnoletnim i kobietom w ciąży. Tej ostatniej grupie zgodnie z ustawą można sprzedawać alkohol.

Wyk.163. Komu zabrania się sprzedaży i podawania napojów alkoholowych według ustawy z dnia 26 X 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi? Proszę wybrać jedną odpowiedź.

6. PORÓWNANIE WYNIKÓW I WNIOSKÓW SPORZĄDZONEJ DIAGNOZY Z WNIOSKAMI Z DIAGNOZY Z ROKU 2018 i 2017

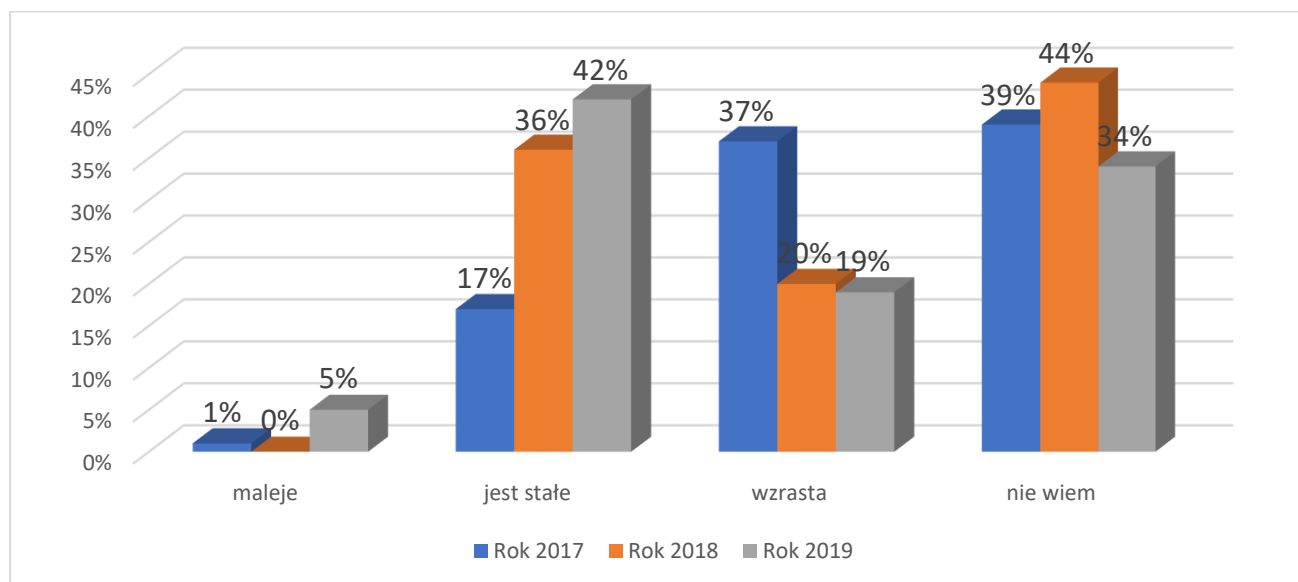
Celem sprawdzenia jak zmieniła się sytuacja społeczna w gminie Łobez, w niniejszym rozdziale przedstawiono analizę porównawczą wyników trzech diagnoz – z roku 2017, 2018 oraz roku 2019, realizowanych na terenie Gminy Łobez. Ze względu na różnicę w budowie kwestionariusza ankiety użytego do realizacji badań w każdym roku, nie wszystkie porównywane zagadnienia będą przedstawione w perspektywie dwuletniej.

6.1. Skala problemów społecznych wśród dorosłych mieszkańców Gminy

6.1.1. Problem alkoholowy

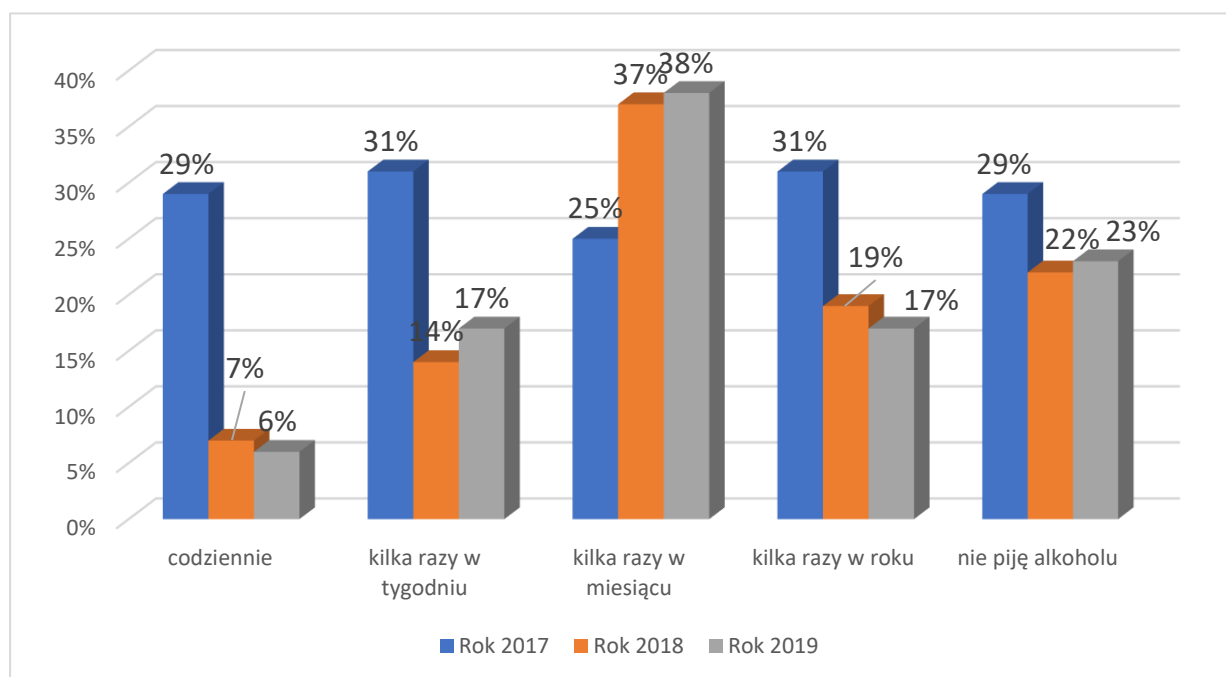
Jak wynika ze zgromadzonego materiału badawczego, na przestrzeni ostatnich dwóch lat zmieniła się opinia mieszkańców na temat spożycia alkoholu na terenie gminy. W porównaniu do lat ubiegłych, obecnie mniej osób sądzi, iż w gminie pije się więcej niż kiedyś (różnica 18 punktów procentowych w porównaniu do roku 2017), więcej osób sądzi, iż obecnie pije się tyle samo co dawniej (różnica 25 punktów procentowych w porównaniu do roku 2017) oraz wzrosła liczba mieszkańców, którzy sądzą, że obecnie pije się mniej niż kiedyś.

Wyk.164. Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pana/i miejscowości.

W przeciągu ostatnich dwóch lat **wzrosła liczba dorosłych osób pijących alkohol, jednak różnica pomiędzy rokiem 2017 a rokiem 2018 wynosi 6 punktów procentowych**. W 2017 roku 29% mieszkańców deklarowało, że nie pije alkoholu, w 2018r. już 22% mieszkańców nie spożywa alkoholu, natomiast w roku 2019 - 23% osób nie piło alkoholu w ogóle. Jednak można zauważyć, iż **znacznie spadła liczba osób pijących alkohol codziennie** – z 29% w roku 2017 do 6% w roku 2019.

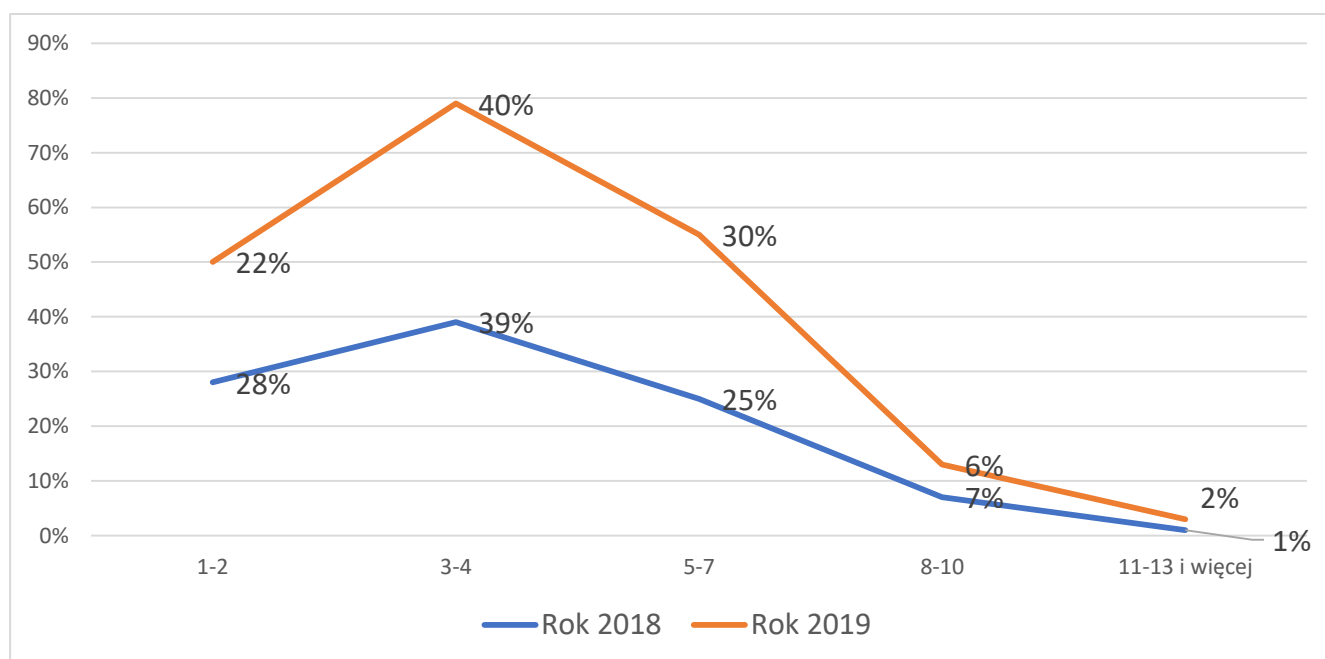
Wyk.165. Jak często spożywa Pan/i alkohol?

Mieszkańcy nadal piją głównie w domu oraz u znajomych, przede wszystkim dla towarzystwa. W porównaniu z rokiem 2018, obecnie mieszkańcy najczęściej piją wino (47% w roku 2019, 29% w roku 2018).

W roku 2019 obserwuje się wzrost ilości spożywania jednorazowo niebezpiecznych dawek alkoholu. W 2019 roku 30% osób wypija jednorazowo 5 – 7 porcji alkoholu (w roku 2018 – 25%), od 8 do 10 porcji wypija obecnie 6% osób (w roku 2018 – 7%), zaś więcej niż 11 porcji alkoholu spożywa 2% osób (w roku 2018 – 1%).

Wyk.166. Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije? Porcja to szklanka piwa (250ml), lampka wina (100 ml), kieliszek wódki (30 ml). (brak danych za rok 2017)

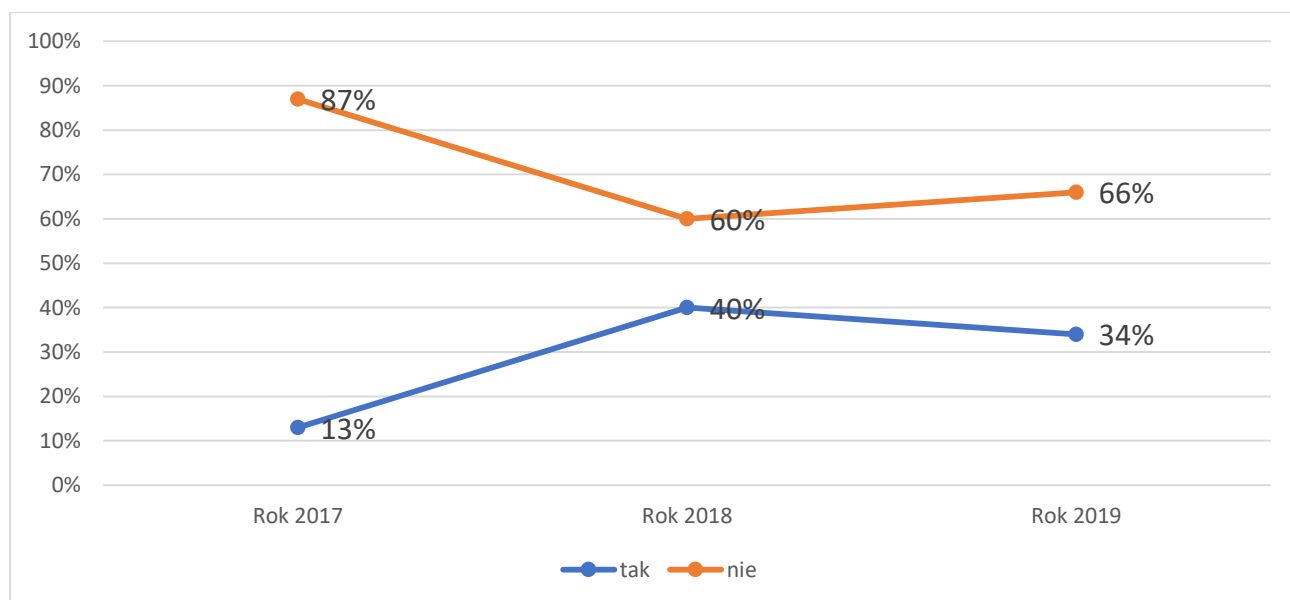
Niestety zauważyć również można niewielki wzrost liczby osób kierujących pojazdami pod wpływem alkoholu – z 12% na 17% w roku 2019.

6.1.2. Problem nikotyny

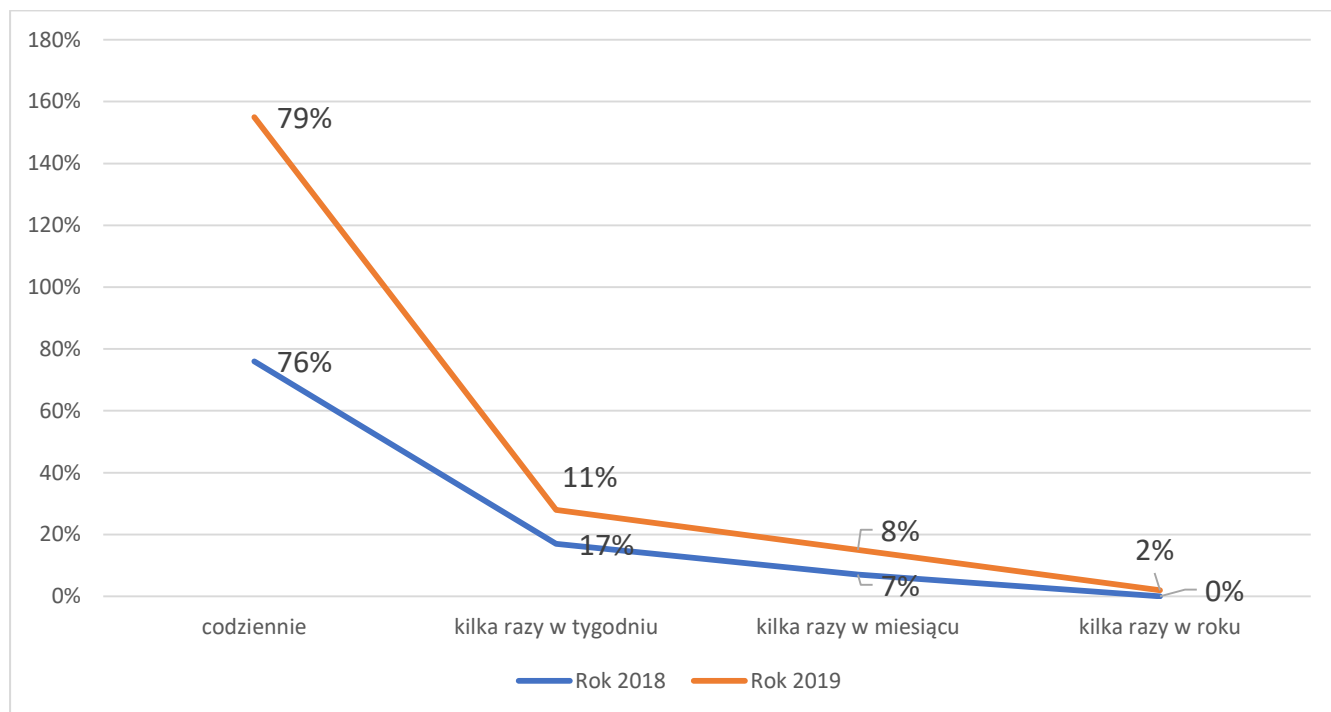
Niniejsza diagnoza pokazała **spadek liczby dorosłych osób** deklarujących palenie papierosów (w stosunku do roku 2018). Jednak analizując skalę palenia papierosów na przestrzeni dwóch ostatnich lat można dostrzec, iż liczba mieszkańców, którzy przyznawali, iż palą papierosy wzrosła z 13% w roku 2017 do 40% w roku 2018, a potem spadła do 34% w roku 2019.

Wyk.167.Czy pali Pan/i papierosy?

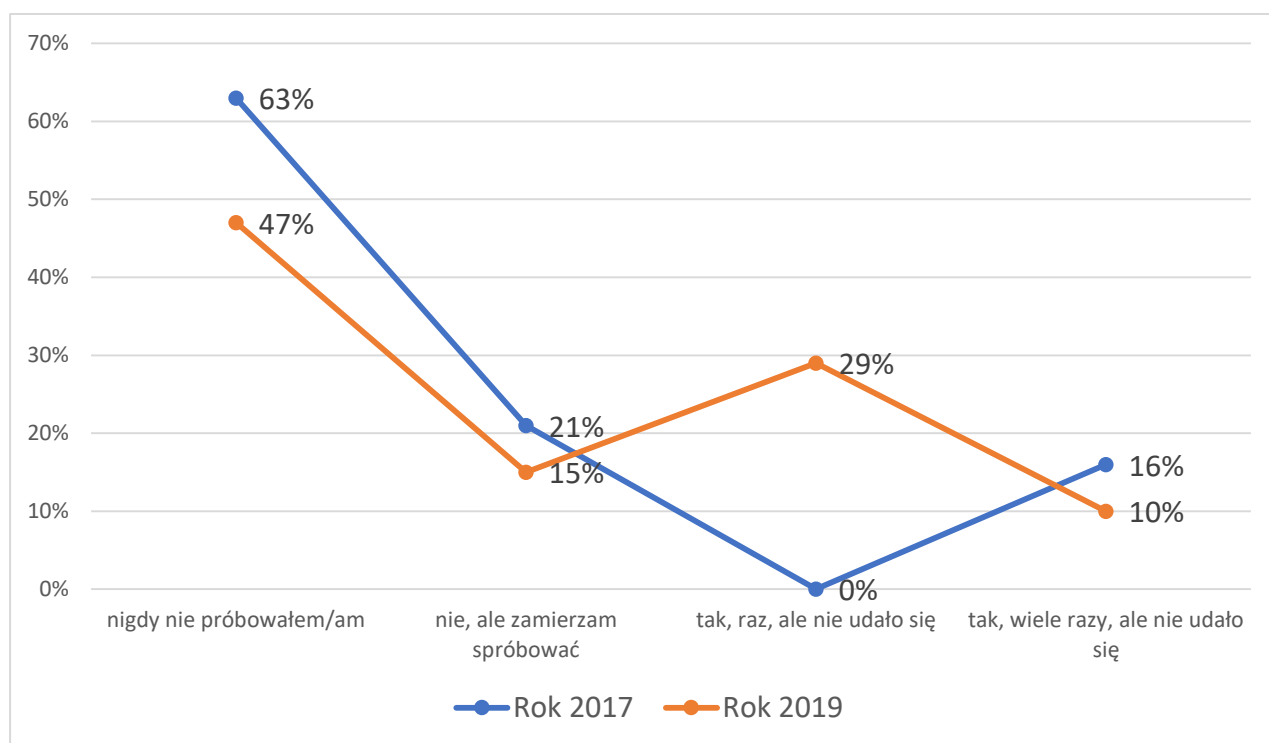
Co istotne, aż 79% osób pali codziennie (różnica 3 punktów procentowych w stosunku do roku 2018). Jednak obserwuje się wzrost świadomości **respondentów dotyczącej szkodliwości palenia papierosów**.

Wyk.168. Jak często pali Pan/i papierosy?

Następnie mieszkańców zapytano również, czy kiedykolwiek próbowali rzucić palenie. Jak wynika z przeprowadzonej analizy, w przeciągu dwóch lat spadła liczba mieszkańców, którzy nigdy nie próbowali zerwać z nałogiem (różnica 16 punktów procentowych). Wzrosła natomiast liczba osób, które próbowały raz, ale im się nie udało (różnica 29 punktów procentowych), a spadła liczba mieszkańców, którzy próbowali wiele razy, ale nieskutecznie.

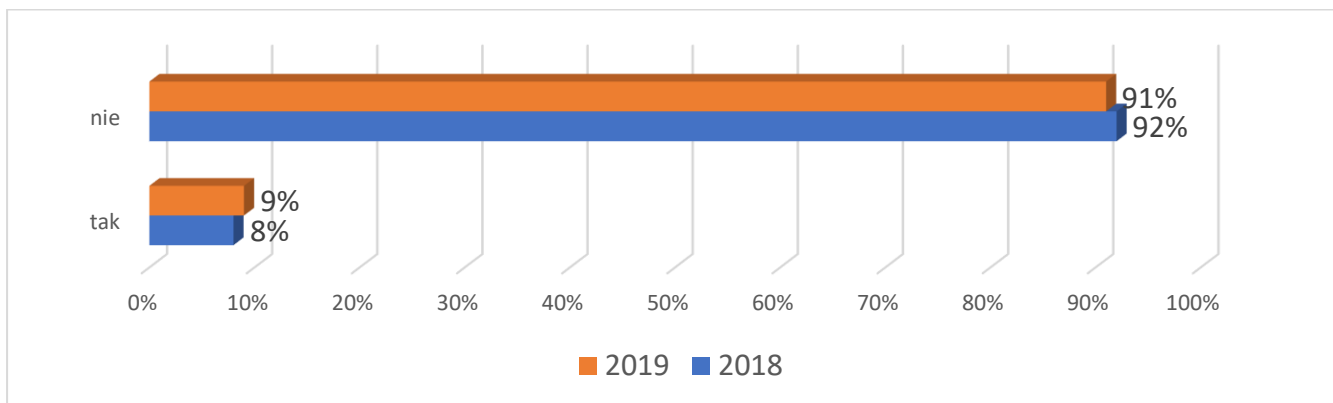
Wyk.169. Czy próbował Pan/i kiedykolwiek rzucić palenie? (brak danych za rok 2018)

6.1.3. Problem narkotykowy

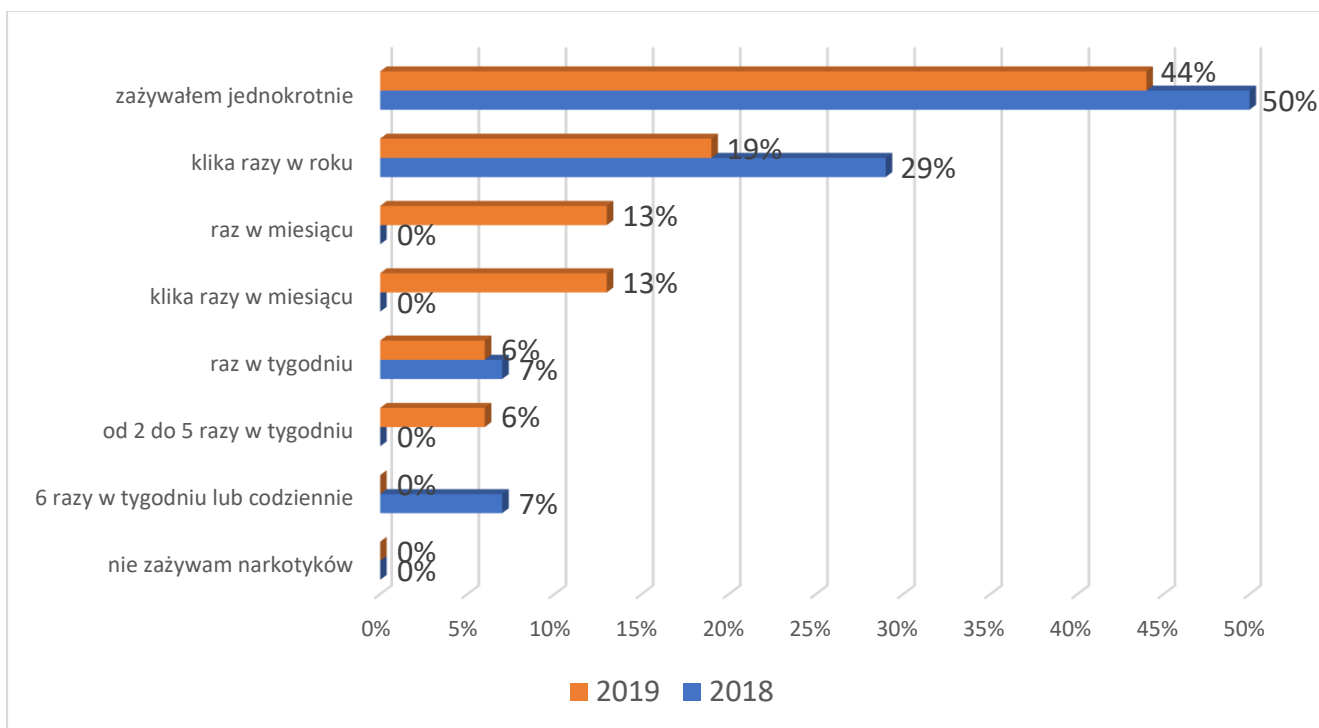
Kolejnym problemem poruszonym w niniejszej diagnozie był problem narkomanii. Porównując rok 2018 i 2019 można zauważyć **niewielki spadek liczby dorosłych mieszkańców potwierdzających zażywanie narkotyków**. Podobnie jak w roku 2018, dorośli sięgający po narkotyki wybierają głównie **marihuanę**. Przyczyną sięgania po narkotyki w dalszym ciągu jest **chęć lepszej zabawy oraz towarzystwo**.

Wyk.170. Czy zażywał Pan/i kiedykolwiek narkotyki? (brak danych za rok 2017)

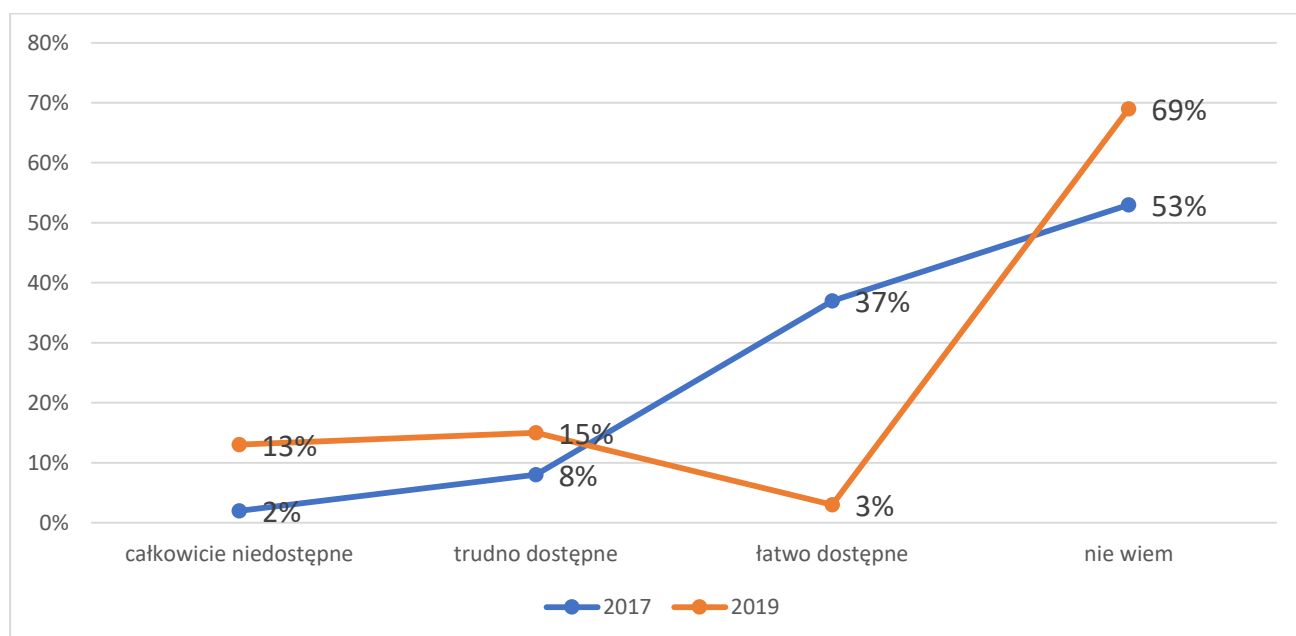
W 2019 roku obserwuje się **spadek liczby mieszkańców często sięgających po narkotyki**. Obecnie żaden z mieszkańców nie sięga po narkotyki kilka razy w tygodniu i częściej.

Wyk.171. Jak często zażywa Pan/i narkotyki? (brak danych za rok 2017)

Analizując skalę problemu narkotykowego w przeciągu dwóch ostatnich lat, zauważyć można, iż zdaniem mieszkańców substancje te są coraz bardziej nieosiągalne do kupienia. Świadczyć może o tym fakt, iż zmniejszyła się liczba osób, które uważają, że łatwo można kupić narkotyki w gminie (różnica 34 punktów procentowych). Wzrosła natomiast liczba osób, które uważają, że narkotyki są całkowicie niedostępne (różnica 11 punktów procentowych) oraz liczba osób, które sądzą, iż są one trudno dostępne (różnica 7 punktów procentowych).

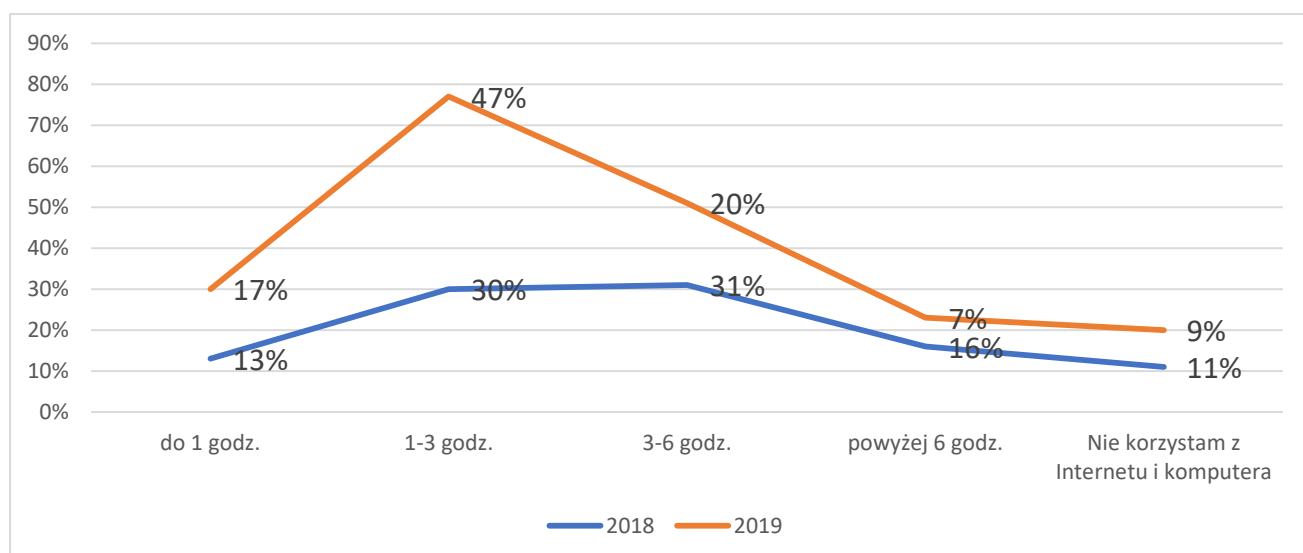
Wyk. 172. Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania narkotyków na terenie Pana/i gminy? (brak danych za rok 2018)

6.1.4. Inne problemy społeczne

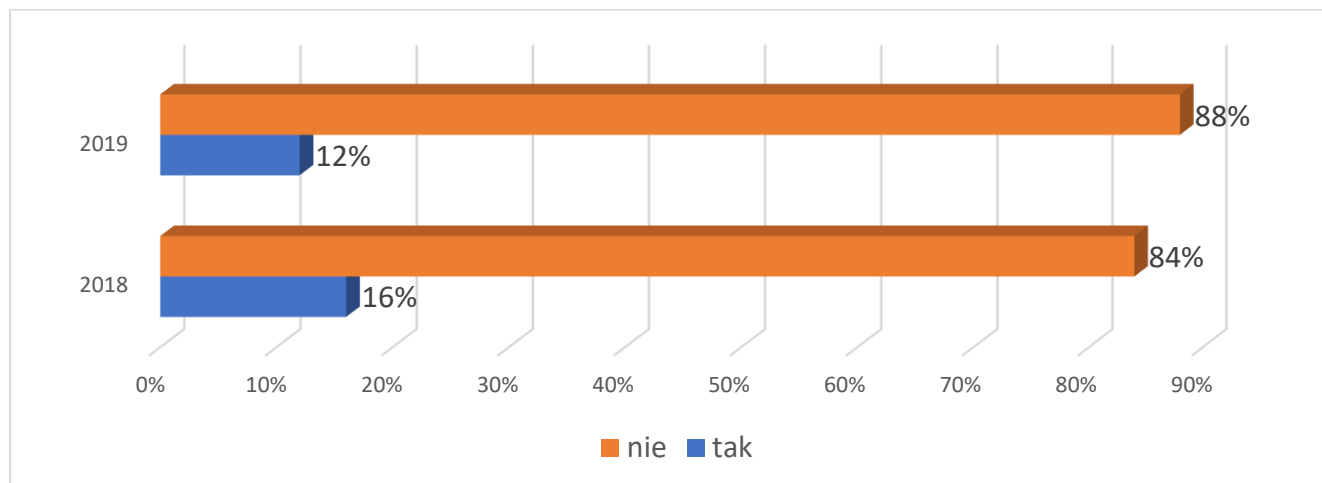
W przeciągu ostatniego roku zmalała również skala uzależnień od komputera i Internetu. W roku 2018 aż 16% osób poświęcało na tę aktywność powyżej 6 godzin dziennie, obecnie 7% osób. Zmniejszyła się również liczba mieszkańców, którzy nie korzystają z komputera i Internetu (z 11% na 9%).

Wyk.173. Ile czasu dziennie poświęca Pan/i na korzystanie z komputera i Internetu? (brak danych za rok 2017)

Obserwuje się również spadek liczby osób doświadczających przemocy – różnica wynosi tutaj 4 punkty procentowe.

Wyk.174. Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy w domu? (brak danych za rok 2017)

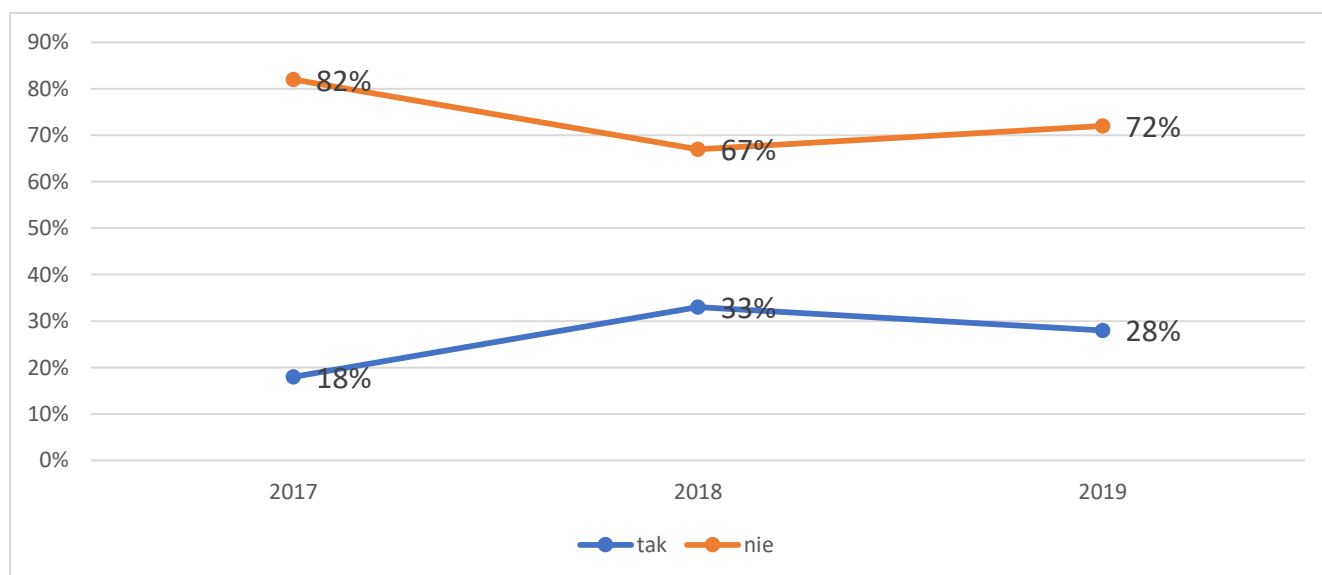

6.2. Problem alkoholowy wśród uczniów z Gminy Łobez

6.2.1. Problem alkoholowy

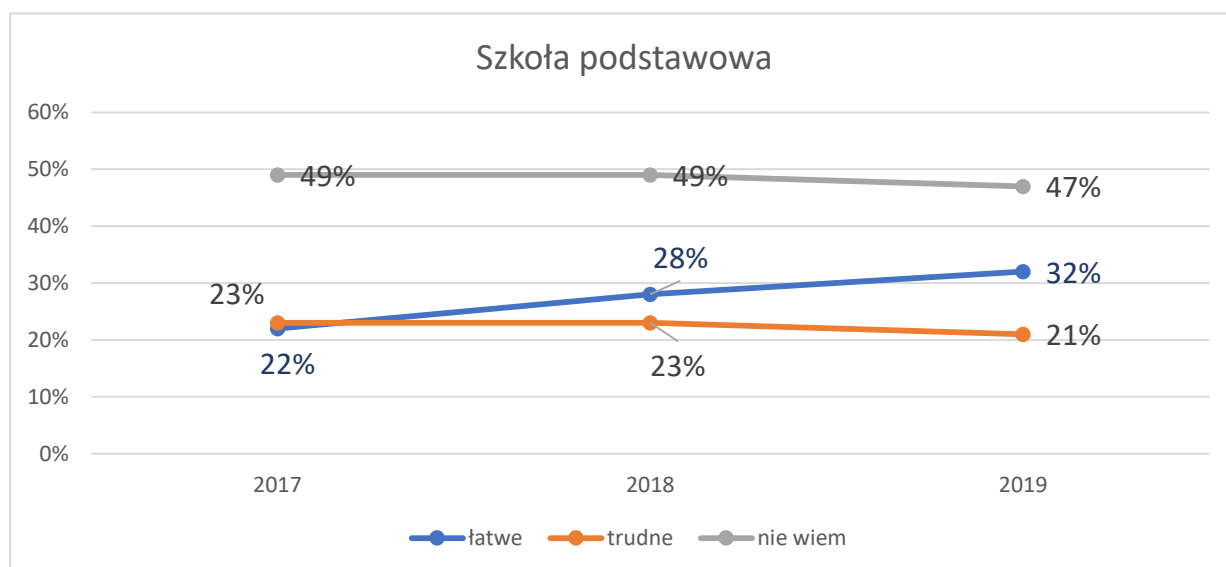
Analizując problem nadużywania alkoholu **wśród dzieci** można zauważyć **wzrost liczby uczniów spożywających alkohol na przestrzeni ostatnich dwóch lat**. W roku 2017 alkohol piło 18% uczniów, zaś w roku 2019 już 28%. Jednak w roku 2018 33% uczniów szkoły podstawowej przyznało, iż zdarzyło im się pić alkohol. Pokazuje to, iż w stosunku do roku 2018, liczba uczniów spożywających alkohol spadła o 5 punktów procentowych.

Wyk.175. Czy próbowałeś/aś pić alkohol? – Szkoła podstawowa

Jeśli chodzi o dostępność alkoholu dla uczniów szkoły podstawowej to obecnie wzrosła liczba ankietowanych, którzy uważają, iż pozyskanie alkoholu na terenie gminy jest łatwe (różnica 10 punktów procentowych w stosunku do roku 2017). Spadła natomiast liczba uczniów, którzy uważają, że jest to trudne (spadek o 2 punkty procentowe w stosunku do roku 2017).

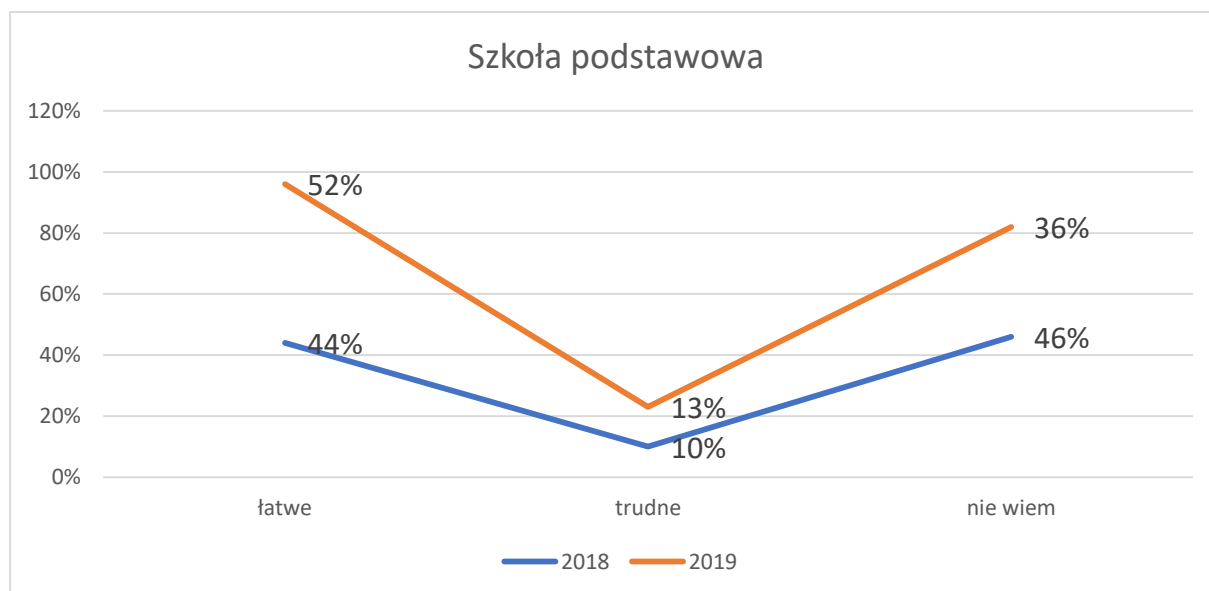
Wyk.176. Gdybyś chciał/a zdobyć alkohol w swojej miejscowości byłoby to:

Nie zmieniły się jednak miejsca spożywania alkoholu, uczniowie najczęściej nadal piją podczas uroczystości rodzinnych i ze znajomymi na podwórku.

Jeśli chodzi o dostępność alkoholu dla uczniów szkoły ponadpodstawowej to obecnie wzrosła liczba ankietowanych, którzy uważają, iż pozyskanie alkoholu na terenie gminy jest łatwe (różnica 8 punktów procentowych). Wzrosła również liczba uczniów, którzy uważają, że jest to trudne (wzrost o 3 punkty procentowe).

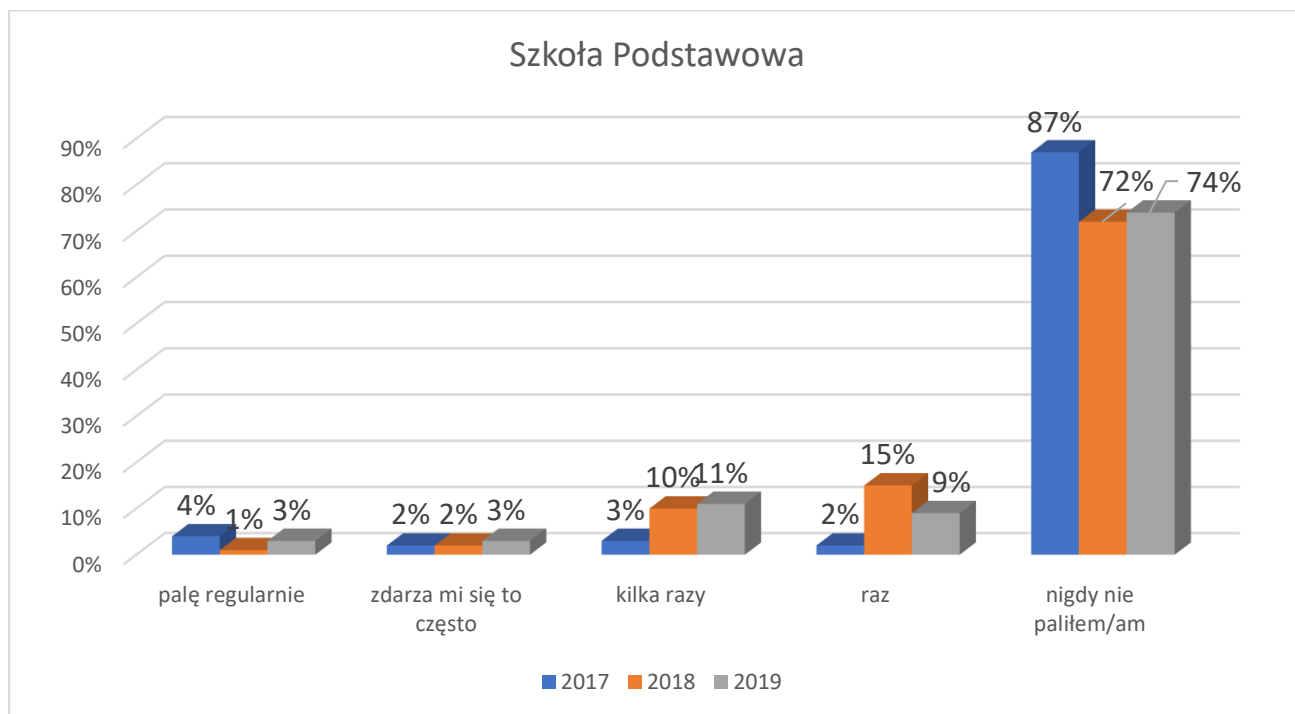
Wyk.177. Gdybyś chciał/a zdobyć alkohol w swojej miejscowości byłoby to (brak danych za rok 2017):

6.2.2. Problem nikotynowy

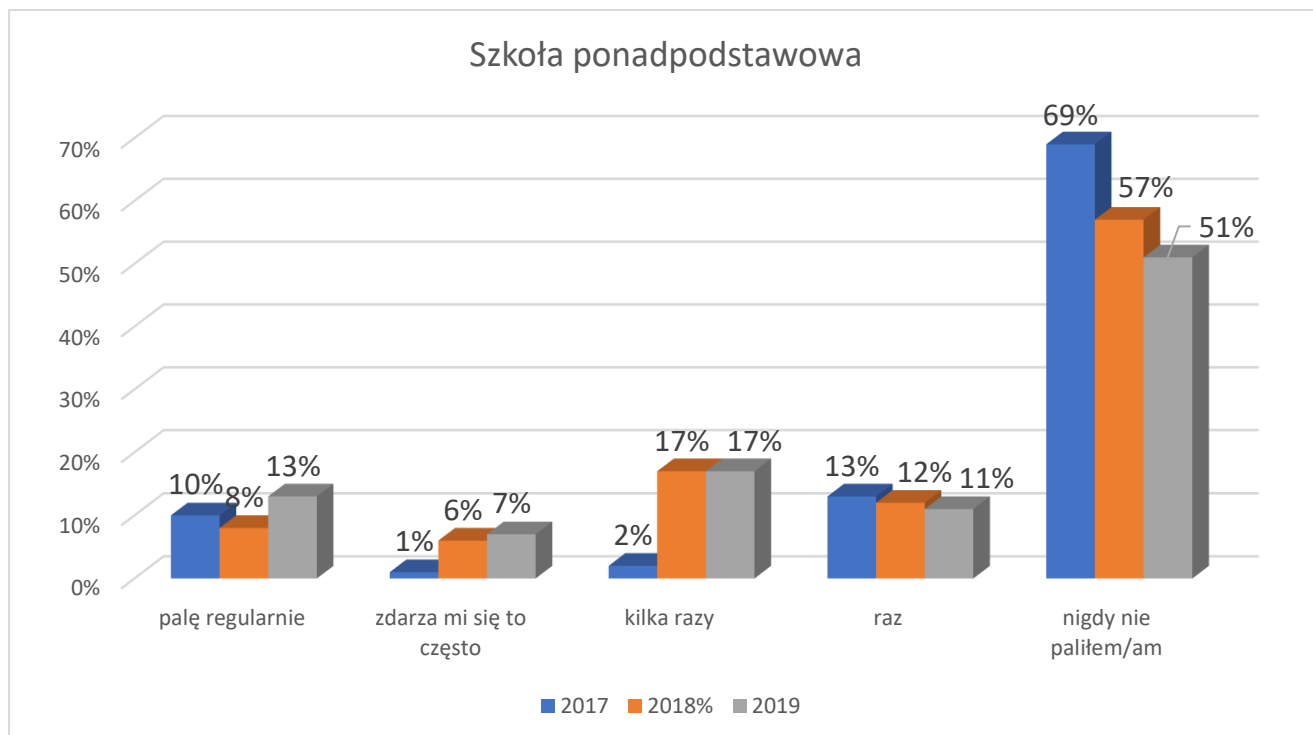
Analizując skalę problemu nikotynowego wśród uczniów można zauważyć, iż w przeciągu ostatnich dwóch lat **wzrosła liczba uczniów sięgających po papierosy** – z 13% w roku 2017 do 26% w roku 2019. Jednak w stosunku do roku 2018, o dwa punkty procentowe zmniejszyła się liczba uczniów palących papierosy. Spadła również liczba osób, które palą regularnie (z 4% w roku 2017 do 3% w roku 2019).

Wyk.178. Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się próbować palić papierosa?

W przypadku uczniów szkoły ponadpodstawowej obserwujemy spadek liczby uczniów, którzy nie palą papierosów – w roku 2017 paliło 69% ankietowanych, obecnie już 51%. Co istotne, również wzrosła liczba uczniów, którzy regularnie palą papierosa – z 10% w 2017 roku do 13% obecnie.

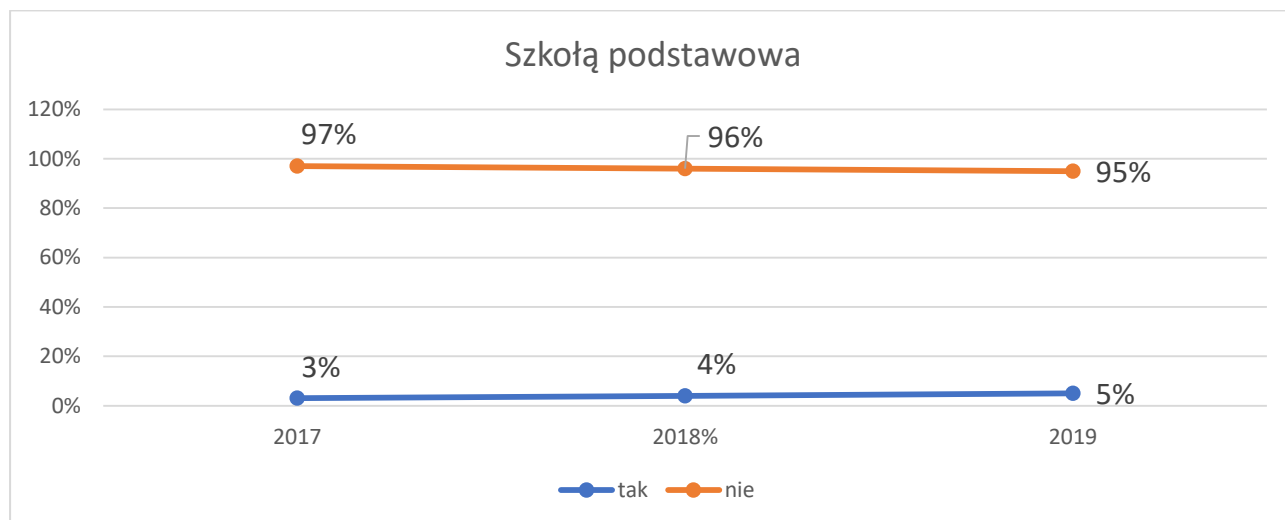
Wyk.179. Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się próbować palić papierosa?

6.2.3. Problem narkotykowy

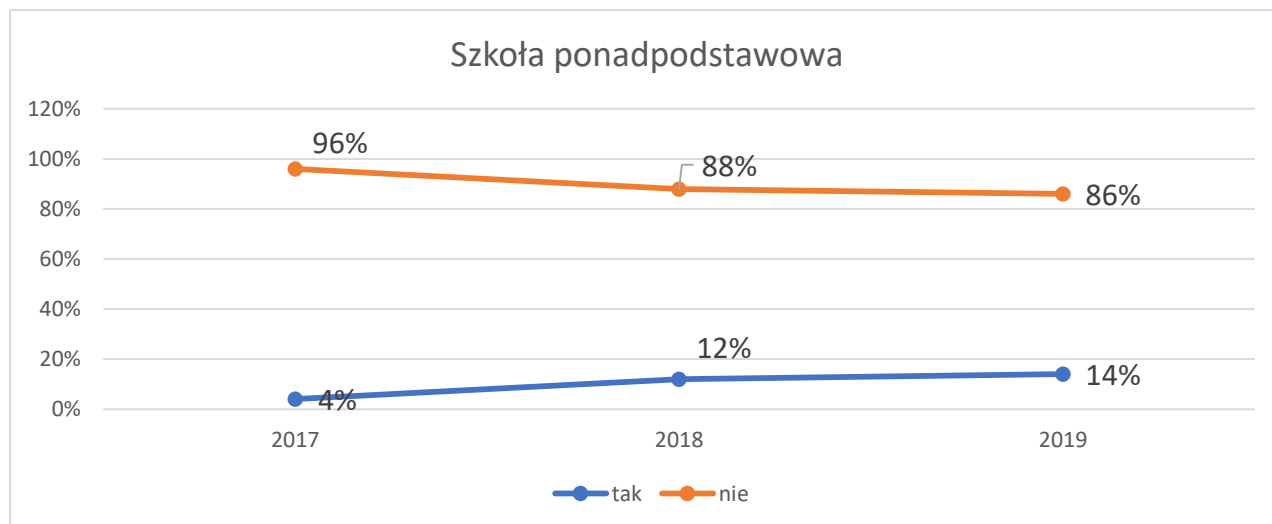
Analizując problem **narkomanii wśród dzieci i młodzieży** można **zauważyć niewielki wzrost liczby uczniów** deklarujących zażywanie substancji psychoaktywnych (z 3% w roku 2017 do 5% obecnie).

Wyk.178. Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze/inne środki psychoaktywne?

Również w przypadku uczniów szkoły ponadpodstawowej obserwuje się wzrost liczby uczniów sięgających po substancje psychoaktywne (różnica 10 punktów procentowych w porównaniu do roku 2017).

Wyk.179. Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze/inne środki psychoaktywne?

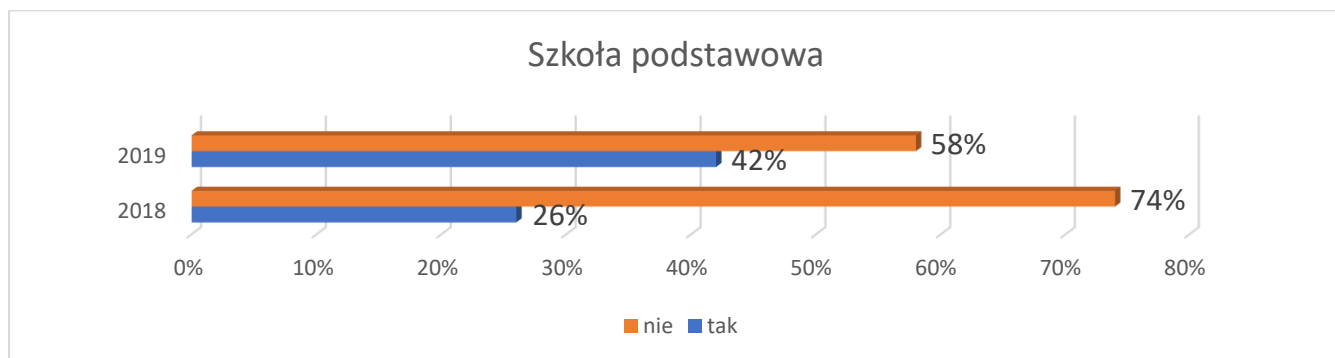

W dalszym ciągu uczniowie swój pierwszy kontakt z narkotykami mają w wieku powyżej 14 lat. Główną przyczyną sięgania po narkotyki jest **ciekawość** (podobnie jak w roku 2018) oraz chęć dobrej zabawy.

6.2.4. Inne problemy społeczne

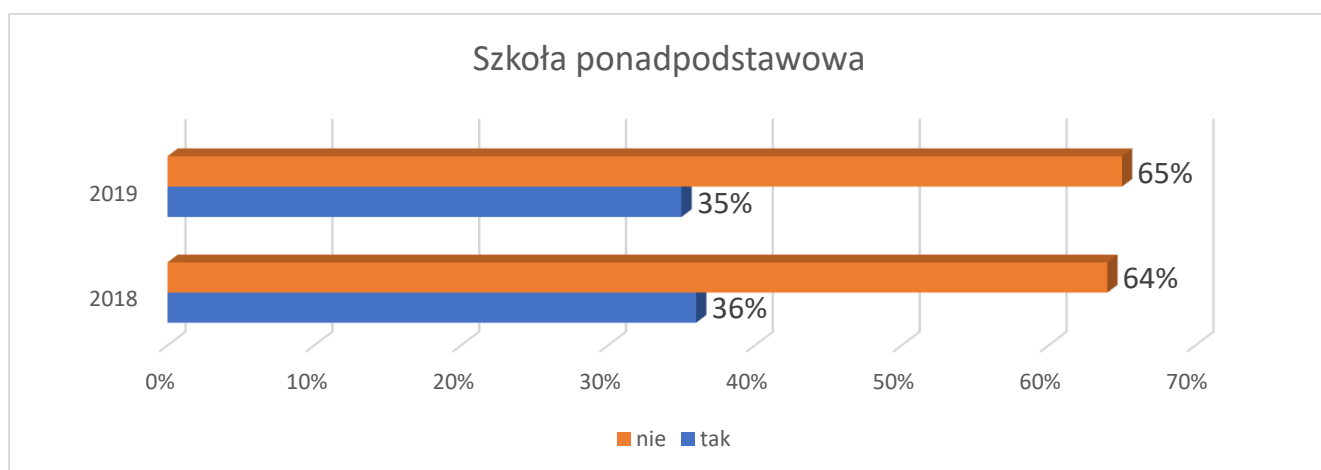
W przypadku uczniów szkoły podstawowej obserwuje się wzrost liczby uczniów, którzy doświadczyli kiedykolwiek przemocy psychicznej. W roku 2018 przemocy psychicznej doświadczyło 26% dzieci, zaś w roku 2019 już 42%.

Wyk.180. Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy psychicznej? (brak danych za rok 2017)

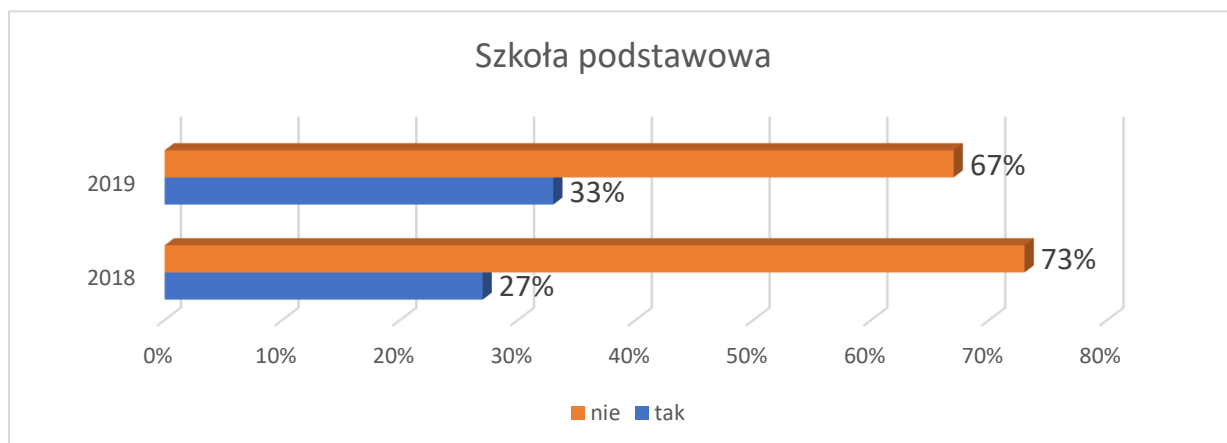
Natomiast w przypadku uczniów szkoły ponadpodstawowej obserwuje się niewielki spadek liczby uczniów doświadczających przemocy psychicznej (różnica 1 punktu procentowego).

Wyk.181. Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy psychicznej? (brak danych za rok 2017)

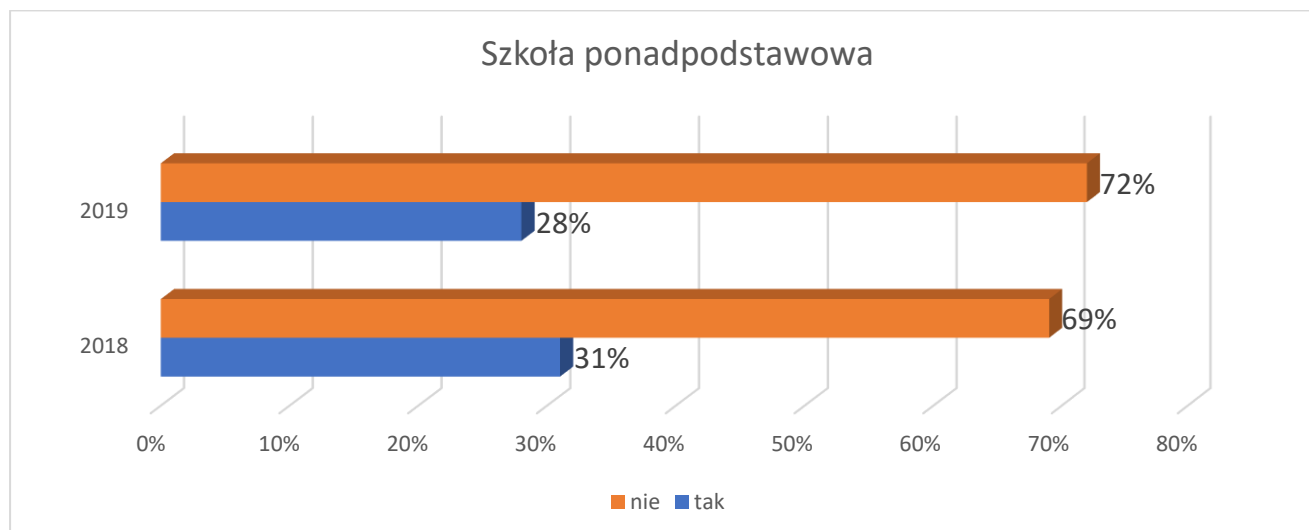
Podobnie jak w przypadku przemocy psychicznej, również w przypadku doświadczania przemocy fizycznej obserwuje się wzrost liczby uczniów szkoły podstawowej, którzy doświadczają przemocy fizycznej (różnica 5 punktów procentowych).

Wyk.182. Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy fizycznej? (brak danych za rok 2017)

Zmniejszyła się natomiast skala doświadczania przemocy fizycznej w przypadku uczniów szkoły ponadpodstawowej – z 31% w roku 2018 do 28% w roku 2019.

Wyk.183. Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy fizycznej? (brak danych za rok 2017)

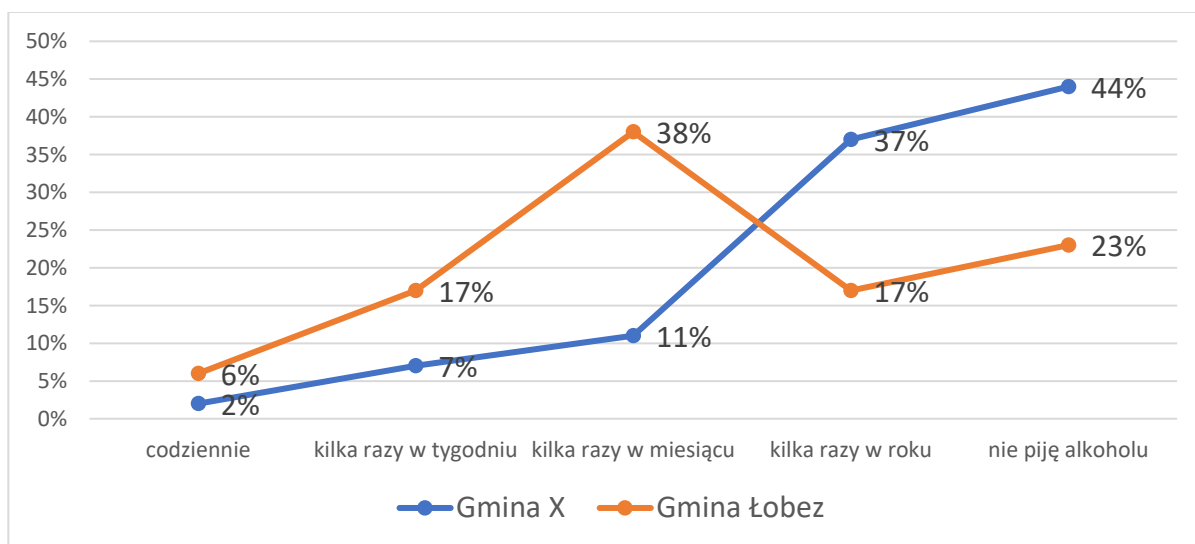
7. PORÓWNANIE WYNIKÓW BADAŃ REALIZOWANYCH W GMINIE ŁOBEZ DO WYNIKÓW BADAŃ REALIZOWANYCH W INNEJ GMINIE

W niniejszym podrozdziale dokonano porównania wyników badań realizowanych w Gminie Łobez z wynikami badań dotyczących problemu społecznych, realizowanych na terenie innej gminy, której wielkość oraz struktura demograficzna podobna jest do Gminy Łobez.

7.1. Porównanie skali problemów społecznych wśród dorosłych mieszkańców obu gmin

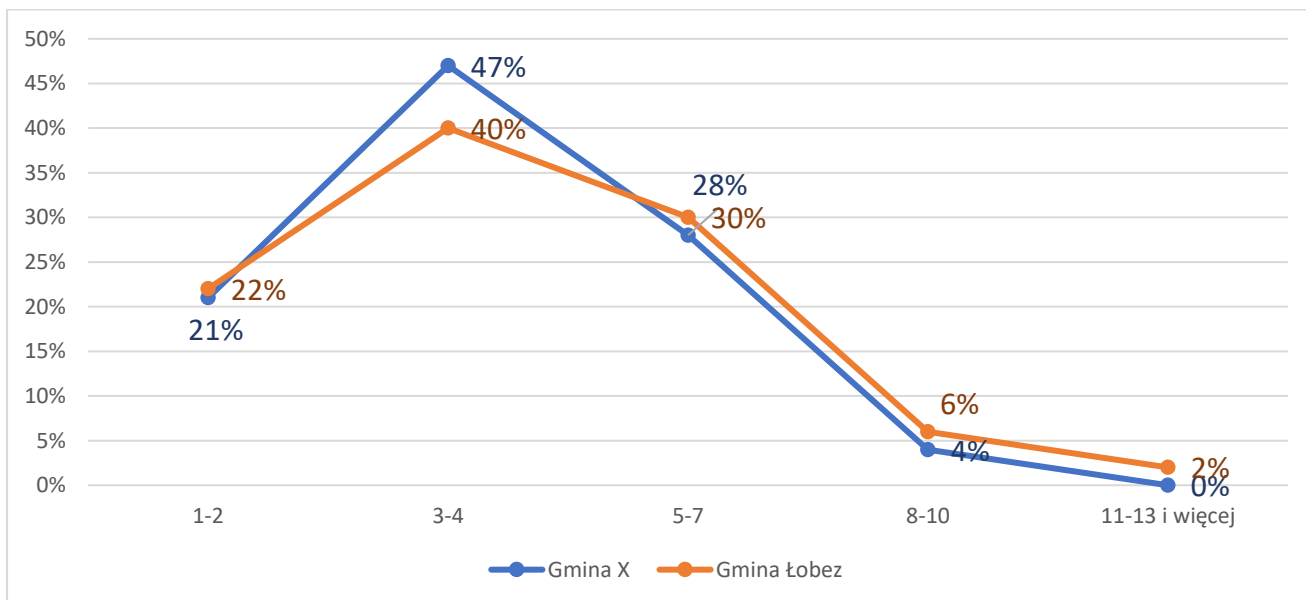
Analizując skalę problemu alkoholowego w obu gminach można zauważyć, że w Gminie Łobez skala sięgania po alkohol przez mieszkańców jest wyższa niż w Gminie X – tutaj jedynie 23% mieszkańców nie pije alkoholu, zaś w gminie X alkoholu nie pije 44% osób. W przypadku Gminy X również mniej osób sięga po alkohol codziennie (2%) – w gminie Łobez alkohol codziennie pije 6% mieszkańców.

Wyk.184. Jak często spożywa Pan/i alkohol?

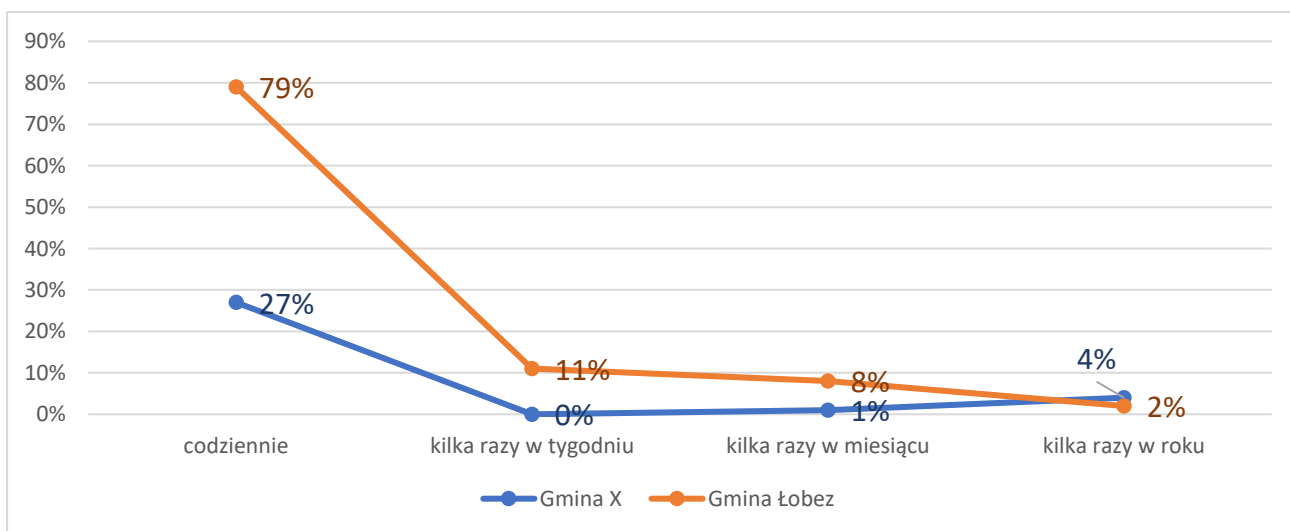
Jeśli chodzi o ilość wypijanego jednorazowo alkoholu to w obu gminach blisko co czwarty ankietowany wypija jednorazowo 1- 2 porcje alkoholu. W Gminie X najczęściej mieszkańców spożywa jednorazowo od 3 do 4 porcji (47%), zaś w Gminie Łobez taką ilość alkoholu wypija 40% mieszkańców. W przypadku Gminy Łobez 2% uczniów spożywa jednorazowo 11 – 13 porcji alkoholu, zaś w Gminie X żaden ankietowany nie spożywa takich ilości alkoholu.

Wyk.185. Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije? Porcja to szklanka piwa (250ml), lampka wina (100 ml), kieliszek wódki (30 ml).

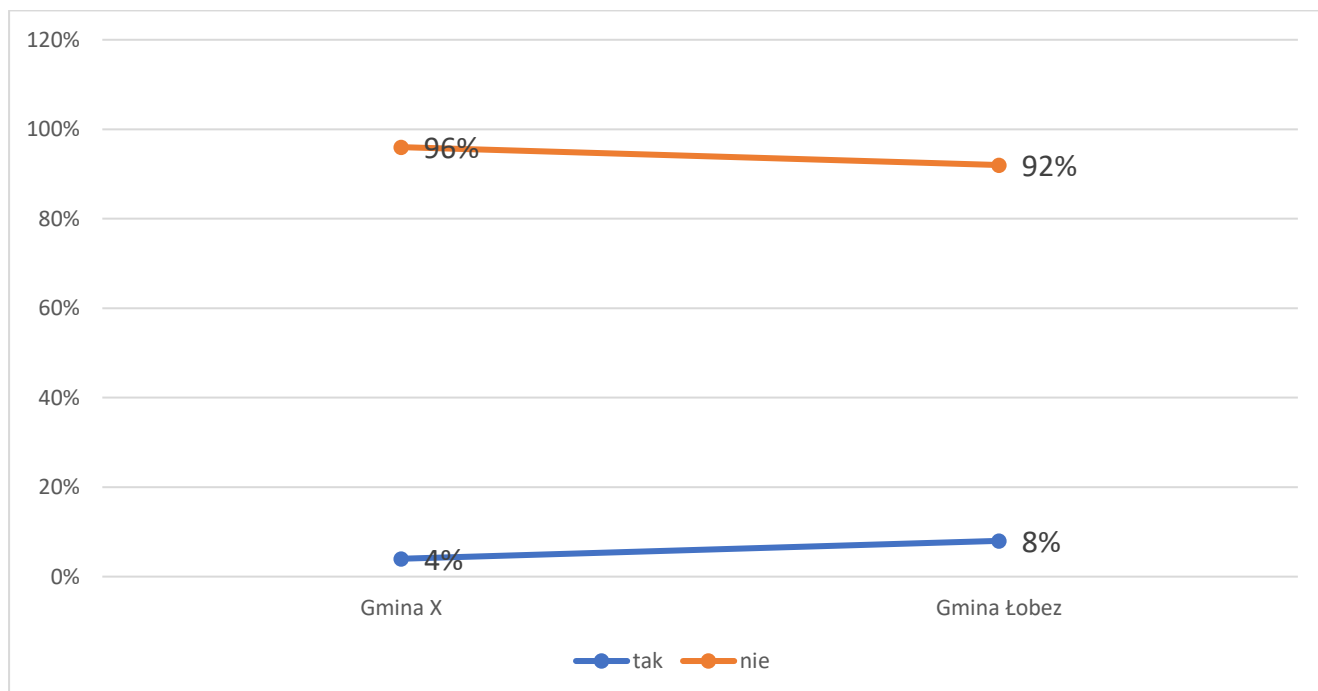
Analizując problem palenia papierosów w obu gminach można zauważyć, iż w Gminie Łobez skala problemu nikotynowego przybiera nieznacznie większe rozmiary niż w Gminie X. W przypadku Gminy Łobez papierosy pali 34% mieszkańców, spośród tych osób codziennie pali 79% ankietowanych. W Gminie X papierosy pali 32% osób, w tym 27% ankietowanych pali codziennie.

Wyk.186. Jak często pali Pan/i papierosy?

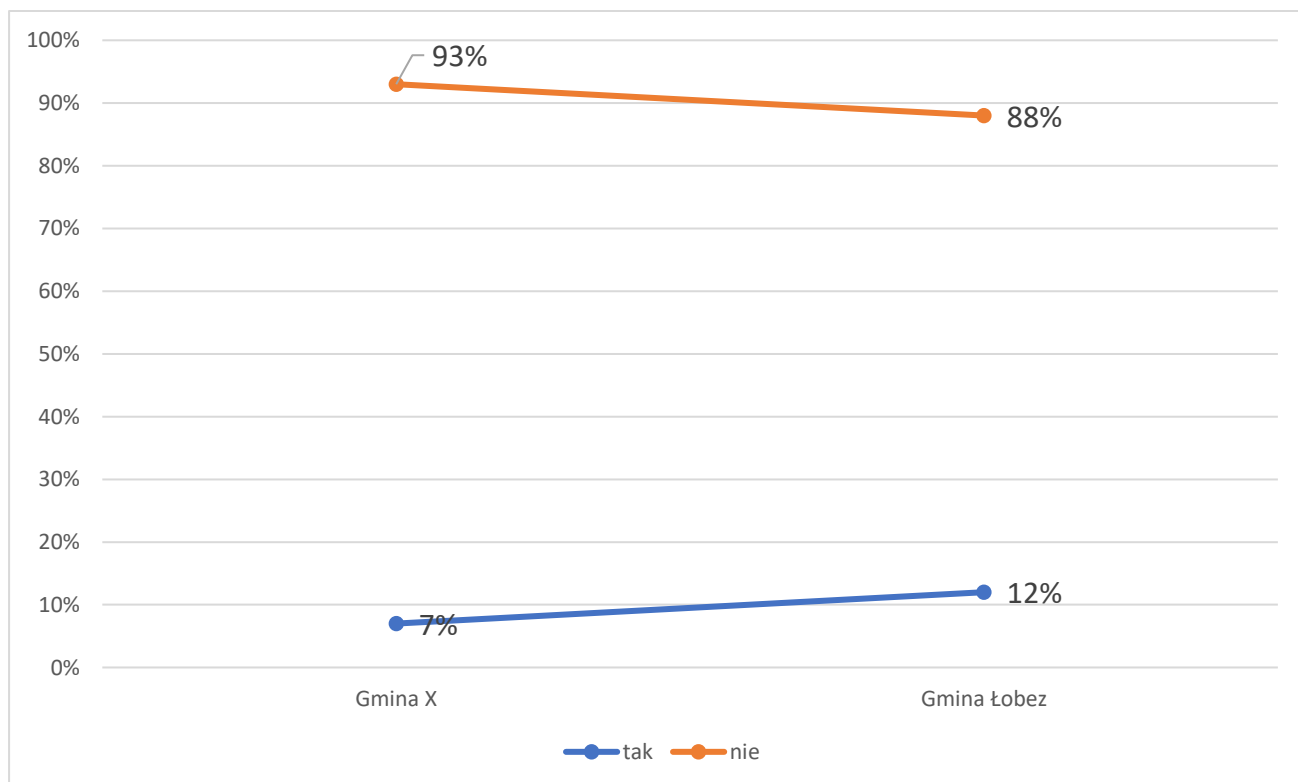
Skala problemu narkotykowego w obu gminach przybiera podobną skalę. W Gminie X do kontaktu z narkotykami przyznało się 4% mieszkańców, a w Gminie Łobez 8% osób.

Wyk.187. Czy zażywał Pan/i kiedykolwiek narkotyki?

Natomiast problem przemocy w gminie bardziej dostrzegalny jest w Gminie Łobez. Tutaj 12% mieszkańców przyznało, iż zdarzyło im się doświadczać przemocy. W przypadku Gminy X przemocy doświadczało 7% ankietowanych.

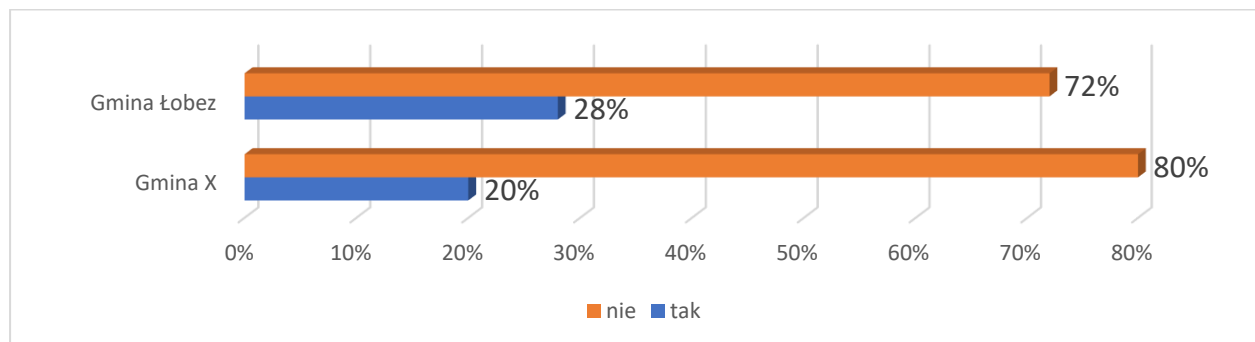
Wyk.188. Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy?

7.2. Porównanie skali problemów społecznych wśród uczniów z obu gmin

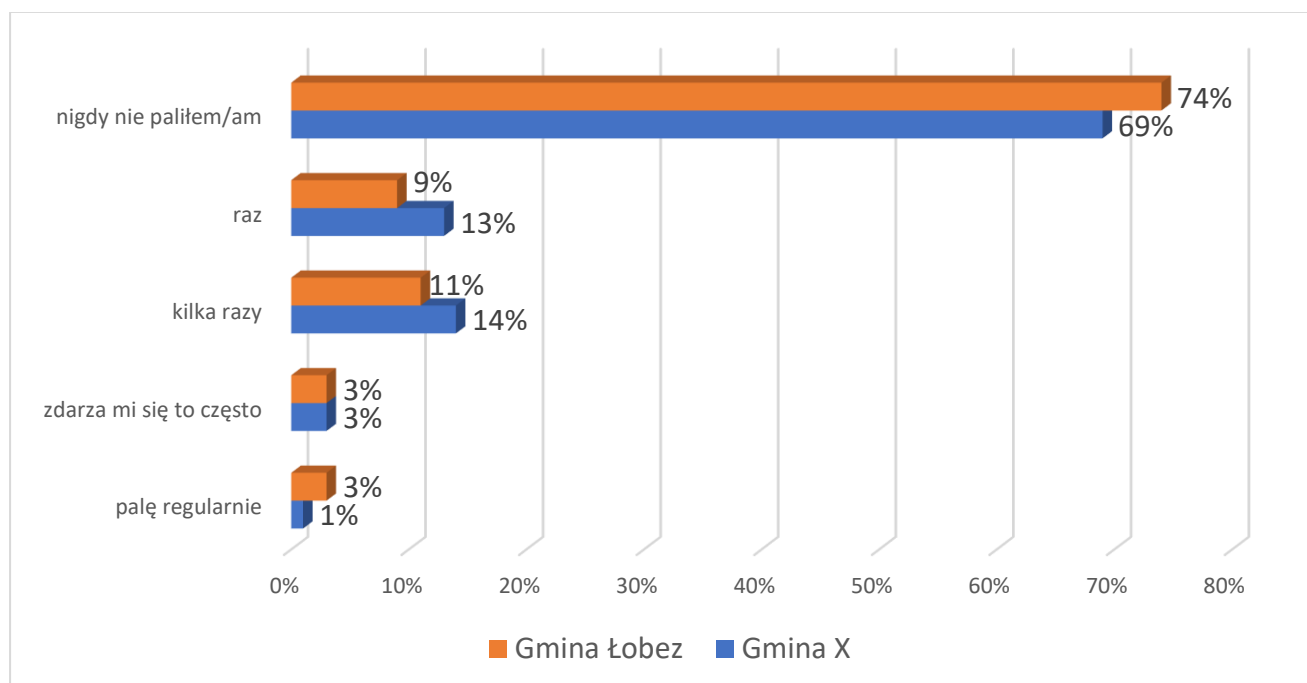
Niniejszy podrozdział ma na celu porównanie skali problemów społecznych wśród uczniów Gminy Łobez i gminy o zbliżonych danych demograficznych. We względu na fakt, iż w Gminie X, a badaniu brali udział jedynie uczniowie szkół podstawowych, wyników uczniów szkół ponadpodstawowych nie zostaną analizowane w tym porównaniu. W przypadku Gminy Łobez alkohol spożywa 28% uczniów szkoły podstawowej. W Gminie X alkohol pije co piąty uczeń podstawówki. Pokazuje to, iż skala problemu alkoholowego jest nieznacznie większa w Gminie Łobez.

Wyk.189. Czy próbowałeś/aś pić alkohol?

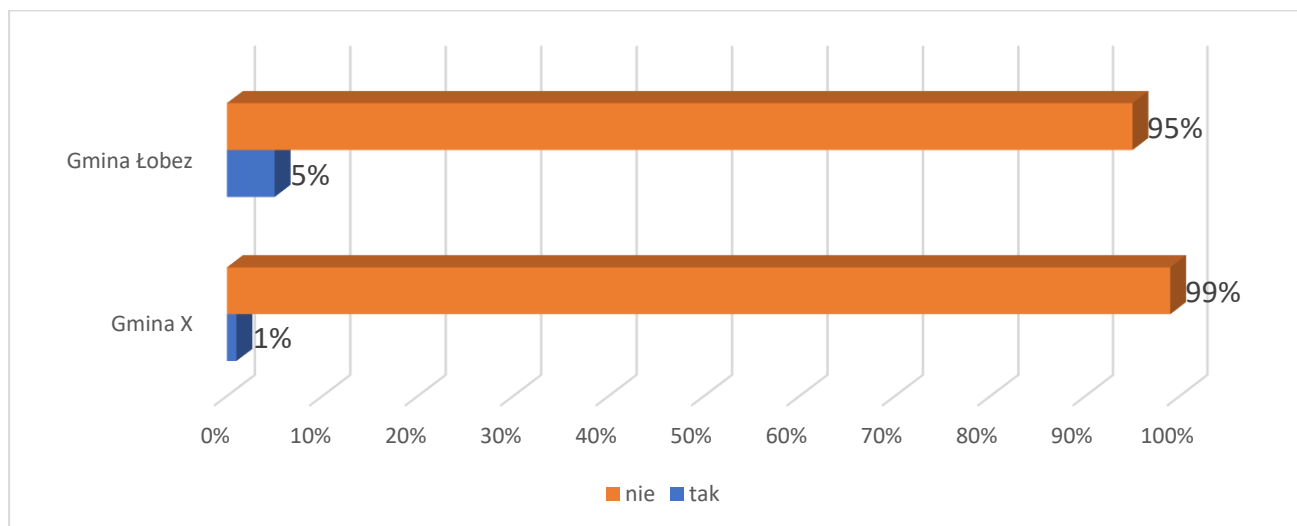
Do palenia papierosów przyznało się 26% uczniów z Gminy Łobez i 31% uczniów z Gminy X. Jednak w przypadku Gminy Łobez więcej uczniów pali papierosy regularnie (3%, zaś w Gminie X 1% uczniów). **Dane te pokazują, iż skala problemu nikotynowego jest mniejsza w Gminie Łobez.**

Wyk.190. Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się próbować palić papierosy?

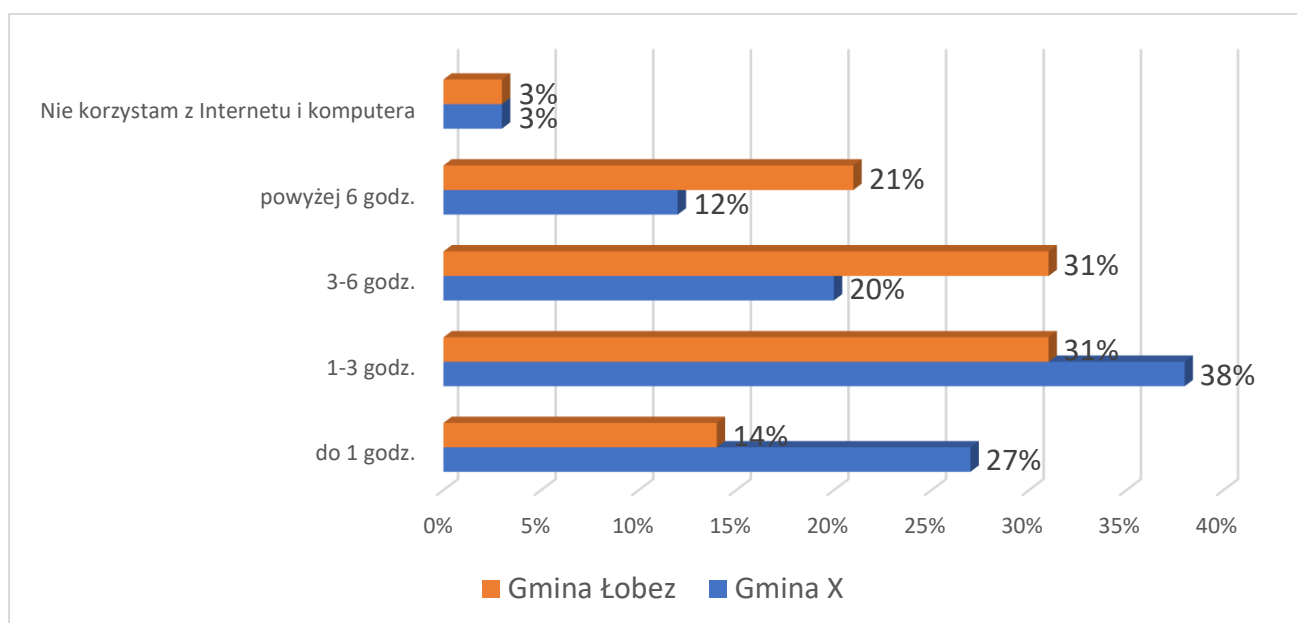
Natomiast do kontaktu z narkotykami lub dopalaczami przyznało się 1% uczniów Gminy X i 5% uczniów Gminy Łobez. Co pokazuje, iż problem z substancjami psychoaktywnymi jest większy w przypadku Gminy Łobez.

Wyk.191. Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze?

Natomiast analizując problem nadmiernego korzystania z komputera i Internetu w obu gminach zauważyć można, iż Gminie Łobez większa część uczniów spędza przed komputerem powyżej 6 godzin dziennie (21% uczniów z Gminy Łobez i 12% uczniów z Gminy X). W Gminie X większa część uczniów na komputer i Internet poświęca do godziny dziennie (27%, zaś w Gminie Łobez 14%) oraz od 1 do 3 godzin (38% Gmina X, 31% Gmina Łobez).

Wyk.191. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z komputera i Internetu?

8. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Celem badania było przedstawienie wybranych problemów społecznych dotyczących Gminę Łobez w odniesieniu do opinii: dorosłych mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej oraz osób pracujących w punktach sprzedaży napojów alkoholowych.

Cel ten został osiągnięty w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą do opracowania

wniosek i rekomendacji, które następnie posłużą do tworzenia różnego rodzaju programów pomocowych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie gminy, w tym jakości życia jej mieszkańców.

Przeprowadzona diagnoza oraz analiza danych umożliwiła:

- Rozpoznanie sytuacji dorosłych mieszkańców gminy, ich opinii i postaw względem wybranych problemów społecznych,
- Zapoznanie się z problemami uczniów w zakresie postaw i doświadczeń związanych z zagrożeniem alkoholem, narkotykami, papierosami oraz przemocą rówieśniczą lub domową, a także oceny poczucia bezpieczeństwa wśród wybranych osób,
- Poznanie doświadczeń sprzedawców napojów alkoholowych związanych z wykonywanym przez nich zawodem, w szczególności sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim lub nietrzeźwym.

1. Rekomendacje do dalszych działań profilaktycznych skierowanych do mieszkańców gminy oraz instytucji, których celem jest profilaktyka, powstały na podstawie wniosków z badania diagnozującego problemy społeczne na terenie Gminy Łobez:

- 1) Ze względu na skuteczność realizowanych obecnie działań profilaktycznych zaleca się kontynuowanie prowadzonych działań profilaktycznych i edukacyjnych na terenie gminy, które obejmują wszystkie grupy mieszkańców.
Należy podkreślić, że skuteczne rozwiązywanie problemów przemocy domowej, alkoholizmu, narkomanii zależy nie tylko od podmiotów i instytucji, które działają w tym zakresie, lecz także od społeczności lokalnej.
- 2) Wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy, uzależnieniem od alkoholu lub narkotyków. Profesjonalna pomoc pomoże zmniejszyć skutki związane z problemem uzależnień oraz występowaniem przemocy w rodzinie na poziomie rodzinnym, jak i społeczności lokalnej.
- 3) Inicjowanie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze uzależnień oraz angażowanie tych podmiotów w prowadzone kampanie społeczne i działalności edukacyjne na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom.
- 4) Biorąc pod uwagę fakt, iż wszystkie grupy społeczne biorące udział w badaniu wskazywały, iż telewizja i Internet to źródło, z którego czerpią informacje, zaleca się włączyć lokalne media w działania profilaktyczne. Nie tylko zwiększą one zasięg organizowanych działań profilaktycznych, ale również pozwolą dotrzeć do różnych grup społecznych.

2. Ze względu na występowanie problemu alkoholowego wśród uczniów, rekomenduje się:

- 1) Jak wskazują dane zaprezentowane w niniejszej diagnozie, wśród uczniów nie obserwuje się wysokiej skali problemów społecznych. Celem przeciwdziałaniu wzrostowi odsetka uczniów sięgających po używki, zaleca się zwiększenie intensywności działań profilaktycznych skierowanych do uczniów.

Warunkiem skuteczności profilaktyki dzieci i młodzieży jest koordynowanie działań obejmujących wszystkie obszary funkcjonowania społeczeństwa. Oznacza to, że interwencje profilaktyczne powinny być skierowane na najważniejsze modyfikowalne czynniki ryzyka (sprzedaż alkoholu, zapewnienie opieki nieletnim, zmniejszenie przyzwolenia społecznego na spożywanie alkoholu przez nieletnich) i czynniki chroniące (edukacja, budowanie umiejętności psychologiczno-społecznych), dotyczące zarówno w samych uczniów, ale również całej społeczności lokalnej.

- 2) Do spożywania alkoholu przyznało się 28% uczniów podstawówki i 56% uczniów szkoły ponadpodstawowej. Jednak już 35% młodszych i 61% starszych uczniów uważa, że ich rówieśnicy sięgają po wyroby alkoholowe. Z tego względu zaleca się zorganizowanie kampanii informacyjnej skierowanej do dzieci i młodzieży poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe lub plakatowe, mającej na celu uświadomienie, jak alkohol negatywnie wpływa na organizm człowieka oraz funkcjonowanie społeczności. Celem kampanii jest zwrócenie uwagi uczniów na problem uzależnień alkoholowych oraz wskazanie im konsekwencji sięgania po alkohol przez osoby nieletnie. Działanie to ma na celu obniżenie liczby uczniów, którzy sięgają po alkohol oraz obniżenie wieku pierwszych inicjacji alkoholowych.
- 3) Warsztaty lub szkolenia z ekspertami oraz pogadanki z wychowawcą. Badania pokazały, iż są najbardziej lubiane przez uczniów formy profilaktyki. Istotne jest, aby działania profilaktyczne kierować do wszystkich uczniów, a także do nauczycieli i rodziców. Holistyczne podejście zwiększy skuteczność prowadzonych działań. Ich głównym celem jest nauczenie uczniów postawy asertywnej oraz wskazanie interesujących możliwości spędzania czasu wolnego w grupie.
- 4) **Zgodnie z założeniami strategii alternatyw⁸**, gdy uczniowie będą mieli alternatywne możliwości spędzania czasu wolnego, rzadziej będą sięgać po używki. Dodatkowo należy zwrócić uwagę, iż badania⁹ pokazują, że dzieci i młodzież zaangażowane w działalność sportową, rzadziej sięgają po używki. Jak pokazują dane zebrane w niniejszej diagnozie, Gmina Łobez oferuje swoim mieszkańcom różne możliwości spędzania czasu wolnego. Zaleca się, aby zwiększyć działania informacyjne, aby każdy mieszkaniec miał świadomość, jakie działania, projekty oraz zajęcia realizuje i proponuje gmina.
- 5) Opracowanie działań profilaktycznych prowadzonych w szkołach z uwzględnieniem istotnej roli telewizji i Internetu w kształtowaniu postaw i opinii względem substancji odurzających. Naturalnym środowiskiem młodych ludzi w czasach współczesnych jest Internet, na co wskazuje fakt, iż połowa ankietowanych uczniów czerpie wiedzę właśnie z tego źródła informacji (natomiast od rodziny wiedzę czerpie jedynie 28% młodszych i 19% starszych uczniów). Dlatego warto spróbować dotrzeć do najmłodszych grup właśnie w ten sposób.
- 6) Zintensyfikować działania ukierunkowane na wzmacnianie systemu wartości dzieci i młodzieży, w szczególności wartości zdrowia, a także kształtowanie wśród dzieci i młodzieży przekonania normatywnych i umiejętności psychospołecznych. Zgodnie z założeniami strategii edukacyjnej,

⁸ Strategia, PARPA, [dostęp online 08.09.2019r.] [http://www.parpa.pl/download/remedium/strategie_03.pdf]

⁹ Między innymi Raport z badania „Wpływ aktywności sportowej na spożycie używek wśród dzieci i młodzieży szkolnej z gminy Piaseczno” [dostęp online 08.09.2019r.]

uczniowie powinni zostać wyposażeni w umiejętności psychologiczne oraz społeczne, ponieważ sama wiedza nie chroni ich przed podejmowaniem zachowań ryzykownych.

- 7) Zwiększenie świadomości rodziców lub opiekunów w zakresie konsekwencji spożywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie. Dane zaprezentowane w niniejszej diagnozie wskazują, iż 70% rodziców uczniów podstawówki i 82% rodziców starszych uczniów, wie że ich dzieci piją alkohol, a większość z nich ogóle nie zareagowało na tę informację.
- 8) Ze względu na fakt, iż rodzice często nie reagują na informację o sięganiu przez dzieci po substancje uzależniające, zaleca się przeprowadzenie szkoleń dla rodziców. Zajęcia te powinny być nakierunkowane na wczesne diagnozowanie niepokojących sygnałów, w tym wytyczne do obserwowania i rozmów diagnozujących problem alkoholowy, a także w praktyczny sposób zapoznanie rodziców z alkotestami i testami antynarkotykowymi. Dodatkowo zaleca się zwrócenie uwagi rodziców na problem przyzwolenia społecznego na zakup alkoholu przez nieletnich. Powinny wskazać rzetelne źródła wsparcia i informacji w zasięgu ręki oraz uniwersalne i skuteczne zasady współpracy ze szkołą.
- 9) Wiedzę na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych uczniowie czerpią również od nauczycieli (wskazało na nich 46% uczniów młodszych i 47% uczniów starszych). Z tego względu istotne jest, aby nauczyciele potrafili właściwie przekazywać tę wiedzę uczniom. Zaleca się szkolenia z najważniejszych umiejętności wychowawczych dla nauczycieli. Tematyka zajęć powinna być nakierunkowana na obszar konfliktów międzypokoleniowych i komunikację, a także budowanie autorytetu opiekuna lub sposobu na jego odzyskanie. Istotne jest także, aby podczas szkoleń zwrócić uwagę nauczycieli na problem przyzwolenia społecznego na zakup alkoholu przez nieletnich.
- 10) Zwiększenie liczby kontroli punktów sprzedaży alkoholu przez Policję, Straż Miejską oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w celu eliminacji miejsc, gdzie osoby niepełnoletnie mogą dokonać zakupu tego rodzaju napojów. Wynika to z faktu, iż uczniowie oceniają, że zdobywanie alkoholu na terenie gminy jest możliwe, co dotyczy się również pozostałych substancji takich jak narkotyki, dopalacze oraz papierosy. Młodzież zdobywa alkohol za pośrednictwem starszych kolegów, którzy dokonują za nich zakupu napojów alkoholowych, kupują go sobie samodzielnie lub proszą o pomoc obcych ludzi znajdujących się w pobliżu sklepu. Nacisk powinien być również na każdorazowe sprawdzanie dowodu osobistego młodych klientów w razie próby zakupu alkoholu lub papierosów, ponieważ jak wykazały informacje uzyskane od sprzedawców, nie jest to normą - 4 sprzedawców robi to za każdym razem, gdy nie ma pewności, czy klient jest osobą pełnoletnią.
- 11) Ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zna bardzo dobrze jedynie jeden sprzedawca. Z tego względu zaleca się zwiększenie nacisku na szkolenia dla sprzedawców, podczas których zostanie omówiona ustawa i zostaną zinterpretowane przepisy m. in.:
 - 1) Art. 14-16 (kiedy i w jakich sytuacjach nie wolno podawać / sprzedawać alkoholu)
 - 2) Art. 18 (w jakich okolicznościach i z jakich powodów może zostać cofnięte zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych)

- 3) Art. 43-45 (omówienie konsekwencji prawnych wynikających z łamania obowiązków wynikających z korzystania z zezwoleń).
- 12) Nie wszyscy ankietowani sprzedawcy brali udział w szkoleniu dotyczącym odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu (5 osób przyznało, że nigdy nie brało udziału w takim szkoleniu). Zaleca się przeprowadzenie szkoleń dla sprzedawców w punktach sprzedaży alkoholu, dzięki czemu osoba prowadząca szkolenie będzie mogła dostosować przekazywane treści do specyfiki danego miejsca oraz wskazać rozwiązania problemów, z którymi zmagają się dany sprzedawca.

3. Ze względu na występowanie problemu prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu, rekomenduje się:

- 1) Policja powinna prowadzić szeroko zakrojone akcje prewencyjne związane z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu. Badanie dorosłych mieszkańców wykazało, że mieszkańcy byli świadkami prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu (43% osób było świadkiem takiej sytuacji), a dodatkowo 17% ankietowanych mieszkańców przynajmniej raz prowadziła pojazd będąc pod wpływem alkoholu (a 2% ankietowanych było zatrzymanych za prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu). Dane te są ostrzeżeniem, ponieważ wiążą się nie tylko z łamaniem prawa, ale również stanowią bezpośrednie niebezpieczeństwo dla kierowców oraz społeczności lokalnej.
- 2) Rozpoczęcie cyklu szkoleń eksperckich skierowanych do kierowców oraz młodzieży, która uczestniczy w kursie nauki jazdy, z zakresu bezpiecznej jazdy.
- 3) Częstsze monitorowanie przez policję miejsc publicznych na terenie gminy, ze szczególnym wyczuleniem na obecność osób nietrzeźwych i niepełnoletnich spożywających alkohol.
- 4) Ze względu na występowanie problemu prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu zaleca się zorganizowanie kampanii informacyjnej dla mieszkańców w celu uświadomienia konsekwencji związanych z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe, plakatowe oraz gry miejskie, konkursy.
- 5) Zorganizowanie kampanii informacyjnej dla pracodawców i pracowników w celu uświadomienia konsekwencji spożywania alkoholu w miejscu pracy.

4. Ze względu na fakt, iż uczniowie sięgają po papierosy oraz po substancje psychoaktywne, rekomenduje się:

- 1) Rekomenduje się opracowanie lokalnej kampanii na rzecz zwiększenia odpowiedzialności sprzedawców i uwrażliwienia ich na szkodliwość sprzedaży papierosów osobom niepełnoletnim.
- 2) Podkreślanie aspektów ekonomicznych związanych z paleniem papierosów. W walce z problemem nikotynowym na terenie gminy oprócz szkodliwości dla zdrowia, powinien zostać również użyty argument, iż kupowanie papierosów wiąże się z poważnym nadszarpnięciem domowego budżetu.

- 3) Przeprowadzenie kampanii społecznej mającej na celu zwiększenie świadomości rodziców oraz uczniów dotyczącej szkodliwości nikotyny. Podobnie jak w przypadku sięgania uczniów po alkohol, również w przypadku nikotyny, 21% rodziców uczniów młodszych i 33% rodziców uczniów starszych wie, że ich dzieci palą papierosy.
- 4) Edukowanie uczniów poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe, plakatowe lub też konkursy profilaktyczne mające na celu uświadomienie uczniom o szkodliwości palenia papierosów. Aż 50% ankietowanych uczniów podstawówki i 68% uczniów starszych przyznało, że ich rówieśnicy sięgają po papierosy.
- 5) 22% uczniów nie czerpie wiedzy na temat substancji psychoaktywnych. Z tego względu zaleca się zorganizowanie zajęć profilaktycznych w celu uświadomienia i uzupełnienia wiedzy jak narkotyki i dopalacze negatywnie wpływają na organizm człowieka - dla dzieci i młodzieży szkolnej.
- 6) Warsztaty dla dzieci i młodzieży szkolnej - aby dać dobry start w dorosłe życie, wolne od używek, potrzebne jest nakierowanie młodej osoby, aby w świadomy sposób ominęła niebezpieczeństwa, które proponuje jej codzienność. Jak wynika z odpowiedzi uczniów, często sięgają oni po używki w grupie rówieśniczej, poddając się jej presji. Punktem wyjścia do osiągnięcia tego celu powinno być uświadomienie do czego może doprowadzić stosowanie legalnych substancji psychoaktywnych, które torują drogę dopalaczom i narkotykom. Jak konstruktywnie radzić sobie z codziennymi problemami i wpływem otoczenia, jak odmawiać, gdzie szukać rzetelnej wiedzy i pomocy ? - odpowiedź na te pytania powinny dać właśnie te zajęcia.
- 7) Podejmowanie działań skierowanych wobec rodziców i nauczycieli, w celu wzmacniania ich autorytetu wychowawczego. Ważnym jest, by stali się oni wiarygodnym źródłem informacji i kształtowali prawidłowe postawy podopiecznych. Jest to szczególnie istotne ze względu na fakt, iż znaczny odsetek ankietowanych wskazał na szkołę, jako miejsce, z którego czerpie wiedzę na temat narkotyków i dopalaczy.
- 8) Promowanie zdrowego stylu życia jako przeciwdziałanie oraz zapobieganie problemom, związanym z sięganiem po narkotyki przez dzieci, młodzież i osoby dorosłe. Dzięki tego typu działaniom, uczniowie oraz dorośli poznają alternatywne modele życia, które pomogą im zerwać z utrwalonym przez nich wzorem postępowania.
- 9) Edukacja publiczna, poruszająca kwestię konsekwencji prawnych, zdrowotnych i społecznych używania narkotyków.

5. W celu zmniejszenia się skali problemu przemocowego, zaleca się:

- 1) 53% uczniów młodszych i 34% uczniów starszych uważa, że w ich szkole występuje przemoc między uczniami. Z tego względu rekomenduje się zorganizowanie zajęć dydaktycznych dotyczących kwestii przemocy w szkole. Podjęcie działań profilaktycznych, których celem byłoby zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły oraz w jej pobliżu.

- 2) Szkolenia dla nauczycieli w ramach pomocy krzywdzonym uczniom oraz procedury „Niebieskiej Karty” w szkole. Równie ważne jest też wsparcie dla rodziców poprzez przeprowadzenie szkolenia w zakresie wychowania pokolenia bez przemocy.
- 3) Zaleca się warsztaty dla dzieci i młodzieży w ramach przemocy, agresji i konfliktów między uczniami, a także zmotywowanie do nauki szkolnej.
- 4) Pikniki rodzinne/ gry miejskie – tego typu działania profilaktyczne mają na celu wzmocnienie więzi rodzinnych. Piknik, czy też gra terenowa to dobra okazja, aby rodzina mogła spędzić wspólnie czas, a przy okazji uczestniczyć w zajęciach profilaktycznych.
- 5) Szkolenia dla rodziców - które obejmowałyby następujące zagadnienia: organizacja czasu, podział obowiązków, rozwój emocjonalny dziecka oraz sposoby skutecznej komunikacji. Zdobyta wiedza pozwoli rodzicom lepiej wypełniać swoje obowiązki, pomoże zrozumieć psychikę młodego człowieka, a także mechanizmy rządzące jego postępowaniem. Efektem tych działań będzie wzmocnienie więzi rodzinnych.
- 6) Zorganizowanie kampanii informacyjnej dla mieszkańców gminy, dotyczącej problemu występowania zjawiska przemocy, do której dochodzi w domu. Ma ona celu nie tylko zwiększenie wiedzy na temat przemocy, ale także uświadomienie mieszkańcom, że mają obowiązek reagować oraz powiadomić odpowiednie służby, w przypadku gdy dowiadują się o sytuacji występowania przemocy domowej w ich otoczeniu.
- 7) Edukowanie mieszkańców poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe lub plakatowe wskazujące jak rozpoznać przemoc, kroki do powstrzymania przemocy, a także informacje do kogo się zwrócić o pomoc.
- 8) Rekomenduje się powołanie Ośrodka Pomocy Pokrzywdzonym Przestępstwem w Łobzie gdzie osoby dotknięte przemocą mogą skorzystać z bezpłatnej pomocy terapeutycznej, prawnej oraz mediacji.

6. Celem niwelowania zagrożeń wpływających na występowania problemów społecznych w Gminie Łobez, dodatkowo zaleca się wprowadzenie następujących działań:

- 1) Kontynuowanie działań mających na celu wzmocnienie integracji społeczności lokalnych na rzecz wspierania rodzin borykających się z różnymi problemami społecznymi, w tym zagrożenia przemocą, alkoholizmem, narkomanią.
- 2) Informowanie mieszkańców o różnorodnych zajęciach realizowanych na terenie gminy, umożliwiających pozytywną organizację czasu wolnego mieszkańców.

PODSUMOWANIE

Podsumowując przeprowadzone badania i sformułowane na ich podstawie wnioski zaleca się kontynuowanie realizowanych działań służących kształtowaniu wiedzy, umiejętności i kompetencji różnych grup społecznych.

Przeprowadzone badania pokazały, iż przynoszą one oczekiwane efekty, o czym świadczy między innymi niski wskaźnik występowania problemów społecznych na terenie gminy.

Celem utrzymania osiągniętych już efektów zaleca się konieczność prowadzenia konsekwentnych i zorganizowanych przedsięwzięć warunkujących dobro lokalnej społeczności, w tym konkretnych grup czy środowisk, np.: dorosłych mieszkańców, uczniów różnych typów szkół, a także przedsiębiorców zajmujących się handlem napojami alkoholowymi czy wyrobami tytoniowymi.

Za realizację skutecznych działań profilaktycznych odpowiedzialne są różne osoby, instytucje i organizacje, dlatego też obligatoryjne jest wielokierunkowe podejście do przeciwdziałania zagrożeniom takim jak np. alkoholizm, przemoc, bezdomność czy wypalenie zawodowe.

Bazując na przeanalizowanym materiale badawczym i wysuniętych wnioskach końcowych proponuje się konkretne rozwiązania, które to mają na celu – w sensie globalnym – dbanie o jakość życia społeczności na terenie Gminy Łobez.

ROZDZIAŁ III

PODSTAWOWE CELE I ZAKRES WDRAŻANYCH DZIAŁAŃ.

1. W zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi:

- 1) zmniejszenie ilości alkoholu spożywanego przez młodzież:
 - ograniczenie możliwości zakupu i spożycia alkoholu przez niepełnoletnich,
 - wdrażanie nowoczesnych programów profilaktycznych, uczenie postaw i umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu,
 - ograniczenie działań promujących picie alkoholu przez młodzież,
 - udzielanie pomocy profesjonalnej rodzicom, których dzieci piją alkohol,
 - edukacja rodziców i wychowawców w zakresie pomagania młodzieży w utrzymaniu abstynencji,
 - prowadzenie różnych szkoleń, kampanii i imprez mających na celu zmiany postawy wobec picia alkoholu przez młodzież,
- 2) zmniejszenie ilości nowych przypadków uzależnień:
 - uczenie wczesnego rozpoznawania sygnałów wskazujących na rozwijanie procesu uzależnienia,
 - uczenie osobistych umiejętności kontrolowania rozmiarów i wzorców picia,
 - zwiększenie skuteczności interwencji wobec zaburzeń zachowania wynikających z nadmiernego picia,
 - zwiększenie działań profilaktycznych w szkole i środowiskach lokalnych,
 - szkolenie sprzedawców z zakresu obowiązującej ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 3) zmniejszenie śmiertelności i degradacji psychofizycznej osób uzależnionych:
 - zwiększenie dostępności niezbędnych oddziaływań terapeutycznych,
 - wspieranie środowisk wzajemnej pomocy.

2. W zakresie przeciwdziałania narkomanii:

- 1) zapobieganie wzrostowi i rozpowszechnianiu się problemów narkomanii oraz zmniejszenie zainteresowania dzieci i młodzieży substancjami odurzającymi:
 - wdrażanie programów profilaktycznych i metod, uczenie postaw i umiejętności służących życiu bez narkotyków,
- 2) ograniczenie szkód związanych z narkomanią u osób uzależnionych i w środowisku lokalnym:
 - kształtowanie postaw abstynenckich,
- 3) reintegracja osób uzależnionych od narkotyków:
 - zapobieganie nawrotowi choroby,
 - utrwalanie postaw abstynenckich.

3. W zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi (zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2016-2020):

profilaktyka uniwersalna – jest ukierunkowana na całe populacje, zmniejszanie i eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów w danej populacji i wzmacnianie czynników wspierających

prawidłowy rozwój wśród m.in.: dzieci i młodzieży w wieku gimnazjalnym, młodych dorosłych, rodziców dzieci w wieku szkolnym, poprzez propagowanie opóźniania inicjacji alkoholowej lub nikotynowej; realizacja profilaktyki uniwersalnej odbywa się zgodnie z zasadami NPZ¹⁰,

profilaktyka selektywna – jest ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka. Obejmuje działania profilaktyczne adresowane do osób, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych lub innych zaburzeń zdrowia psychicznego; realizacja profilaktyki selektywnej odbywa się zgodnie z zasadami NPZ,

profilaktyka wskazująca – jest ukierunkowana na jednostki wysokiego ryzyka demonstrujące wczesne symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych bądź problemów wynikających z uzależnień behawioralnych, ale jeszcze niespełniające kryteriów diagnostycznych uzależnienia. Profilaktyka wskazująca przejawia się m.in. poprzez interwencje podejmowane wobec uczniów upijających się lub eksperymentujących z narkotykami, działania edukacyjne i prawne zmierzające do ograniczenia liczby wypadków drogowych popełnianych przez kierowców pod wpływem substancji psychoaktywnych; realizacja profilaktyki wskazującej odbywa się zgodnie z zasadami NPZ.

- 1) Edukacja zdrowotna w ramach profilaktyki uniwersalnej określonej w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020:
 - prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia,
 - prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież,
 - upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym.
- 2) Szkolenie kadr:
 - podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - rozwijanie systemu kształcenia, doskonalenia zawodowego i odpowiedzialności zawodowej specjalistów psychoterapii uzależnień i instruktorów terapii uzależnień,
 - podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.
- 3) Zadania regulacyjne i zapewnianie skutecznego egzekwowania przepisów, w tym:
 - zmniejszenie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu,
 - zapewnienie skutecznego przestrzegania prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych.
- 4) Działania w ramach profilaktyki uniwersalnej określonej w Narodowym Programie Zdrowia a lata 2016-

¹⁰ Narodowy Program Zdrowia na lata 2016 – 2020.

2020:

- poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie uniwersalnych programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, w tym programów profilaktyki uniwersalnej, które biorą pod uwagę wspólne czynniki ryzyka problemów alkoholowych i innych zachowań ryzykownych i czynniki chroniące, wspierające prawidłowy rozwój,
- prowadzenie i upowszechnienie programów profilaktycznych w zakresie problemów alkoholowych wśród osób dorosłych, w tym w szczególności w miejscu nauki lub pracy,
- poszerzenie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i wychowawców sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.

5) Działania w ramach profilaktyki selektywnej określonej w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020:

- poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie i wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego z obszaru profilaktyki selektywnej adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i wychowawców,
- poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.

6) Działania w ramach profilaktyki wskazującej określonej w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020:

- poszerzanie i udoskonalanie oferty upowszechnianie i wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego z obszaru profilaktyki wskazującej,
- udzielanie specjalistycznej pomocy i wsparcia rodzicom, których dzieci upijają się
- zwiększanie dostępności i podnoszenie jakości specjalistycznych świadczeń w zakresie leczenia uzależnienia od alkoholu,
- poszerzanie i udoskonalanie oferty leczenia uzależnienia od alkoholu, w tym o programy ograniczania picia alkoholu, oraz popularyzowanie metod mających naukowo dowiedzioną skuteczność,
- zwiększanie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od alkoholu lub zwiększanie dostępności do istniejących form wsparcia
- wspieranie działalności środowisk abstynenckich,
- zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym,
- zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym,
- podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie,

ROZDZIAŁ IV

REALIZACJA ZADAŃ W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII ORAZ PRACY TERAPEUTYCZNEJ Z RODZINĄ

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz osób zagrożonych uzależnieniem:

- 1) prowadzenie edukacji na temat uzależnień, form leczenia, profilaktyki (szkolne programy profilaktyczne, broszury, materiały informacyjne rozpowszechniane w miejscach publicznych na terenie gminy), w ramach profilaktyki uniwersalnej określonej w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020,
- 2) kontynuacja działalności terapeutów (porady i zajęcia terapeutyczne dla osób uzależnionych i współuzależnionych, w tym pomoc terapeutyczna dla dorosłych osób z syndromem dorosłych dzieci alkoholików),
- 3) kontynuacja działalności grupy wsparcia i Klubu Abstynenta „FRAL” w Łobzie,
- 4) kontynuacja działalności Punktu Konsultacyjnego,
- 5) kontynuacja działalności terapeuty rodzinnego i mediatora w Punkcie Konsultacyjnym,
- 6) finansowanie zabezpieczeń przeciwalkoholowych i terapii podtrzymujących dla osób uzależnionych od alkoholu uczestniczących w terapii odwykowej,
- 7) warsztaty terapeutyczne nt. profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie prowadzone w szkołach,
- 8) prowadzenie strony internetowej www.gkrpa.lobez.pl zawierającej informacje m.in. na temat działań profilaktycznych oraz dostępności pomocy dla osób potrzebujących wsparcia,
- 9) edukacja poprzez upowszechnianie informacji na temat problemów uzależnień i szeroko rozumianej profilaktyki oraz diagnoza / badanie problemów społecznych.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii pomocy terapeutycznej i prawnej,

- 1) poradnictwo, motywowanie do podjęcia abstynencji, pomoc w uzyskaniu miejsca na oddziale odwykowym, w ośrodku wczesnej interwencji na detoksie, w ośrodku rehabilitacyjnym (GKRPA, terapeuta, punkt konsultacyjny),
- 2) prowadzenie pracy terapeutycznej z rodziną.
- 3) prowadzenie terapii krótkoterminowej i długoterminowej (terapeuta),
- 4) organizowanie grup wsparcia dla rodzin osób uzależnionych (Klub Abstynenta FRAL),
- 5) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie (Zespół Interdyscyplinarny, terapeuta),
- 6) poradnictwo radcy prawnego świadczącego usługi doradcze dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz ich rodzin.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, problemów narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych

zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i terapeutycznych:

- 1) finansowanie działalności placówek wsparcia dziennego dla dzieci z grup ryzyka, niedostosowanych społecznie, ubogich i z rodzin alkoholowych przy Szkole Podstawowej Nr 1, Nr 2, (doposażenie, dożywianie dzieci, pomoc w organizacji imprez okolicznościowych, wynagrodzenia wychowawców)
- 2) wspieranie kształcenia w dziedzinie profilaktyki pedagogów szkolnych, nauczycieli i wychowawców placówek wsparcia dziennego,
- 3) realizacja szkolnych programów / warsztatów profilaktycznych,
- 4) organizowanie środowiskowych programów profilaktyczno – informacyjnych
- 5) organizowanie szkoleń i kampanii edukacyjnych w dziedzinie profilaktyki alkoholowej oraz przeciwdziałania narkomanii dla młodzieży szkół ponadpodstawowych,
- 6) organizowanie i finansowanie warsztatów i spektakli teatralnych na temat szeroko rozumianej profilaktyki,
- 7) dofinansowywanie pozalekcyjnych zajęć sportowo – rekreacyjnych kierowanych do dzieci i młodzieży.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie:

dofinansowanie i merytoryczne wspieranie działalności środowisk wzajemnej pomocy osób dotkniętych problemem alkoholowym - umożliwienie im udziału w szkoleniach, naradach, imprezach trzeźwościowych oraz zapewnienie dostępu do materiałów edukacyjnych.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela posiłkowego:

- 1) podejmowanie działań kontrolnych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- 2) podejmowanie działań interwencyjnych wobec firm prowadzących promocję i reklamę napojów alkoholowych, w szczególności reklamę skierowaną do młodzieży.

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej:

dofinansowanie Centrów Integracji Społecznej prowadzących działalność na terenie Gminy Łobez (w ramach otwartego konkursu ofert).

7. Finansowanie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym:

- 1) wynagrodzenia członków komisji,
- 2) koszty szkoleń i delegacji (zwrot kosztów przejazdu) członków komisji,
- 3) materiały i wyposażenie,
- 4) opinie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, opłaty sądowe,

ROZDZIAŁ V

INSTYTUCJE I ORGANIZACJE ZAJMUJĄCE SIĘ PROFILAKTYKĄ I ROZWIĄZYWANIEM PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, PRZECIWDZIAŁANIEM NARKOMANII NA TERENIE GMINY ŁOBEZ.

1. *Klub Abstynenta „FRAL” w Łobzie – z siedzibą w Punkcie Konsultacyjnym w Łobzie przy ul. Niepodległości 50*
- oferuje pomoc osobom uzależnionym od alkoholu oraz ich rodzinom. Organizuje samopomocowe zajęcia terapeutyczne w warunkach zapewniających dyskrecję.

W Punkcie Konsultacyjnym w Łobzie przy ul. Niepodległości 50 przyjmują nieodpłatnie specjaliści:

- terapeuta ds. uzależnień prowadzący również spotkania grupowe dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz potrzebujących pomocy,
- terapeuta ds. uzależnień prowadzący również grupę Al-Anon oraz DDA,
- terapeuta ds. rodzinnych / w podejściu systemowym i poznawczo – behawioralnym (*udzielający pomocy w zakresie komunikacji w rodzinie, terapii dzieci i młodzieży, terapii zaburzeń odżywiania, przemocy i uzależnienia, rozvodu, adopcji, rodziny zrekonstruowanej, straty / żałoby w rodzinie oraz trudności emocjonalnych zachowań*),
- mediator rodzinny (*udzielający pomocy w zakresie spraw rodzinnych*),
- pracownik punktu konsultacyjnego, udzielający pomocy osobom uzależnionym, współuzależnionym oraz potrzebującym wsparcia,
- radca prawny udzielający pomocy osobom współuzależnionym oraz doznającym przemocy.

2. *Komenda Powiatowa Policji w Łobzie ul. Wojska Polskiego 2.*

Działania instytucji w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi ukierunkowane są na prowadzenie rozmów profilaktycznych i pouczających. W przypadku nadużywania alkoholu przez rodziców funkcjonariusze policji wnioskują do sądu o właściwe sprawowanie władzy rodzicielskiej oraz o leczenie odwykowe z powództwa cywilnego. Komenda Powiatowa Policji w Łobzie prowadzi różnorodne działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie wdrażając „Niebieską Kartę”.

3. *Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łobzie przy ul. Niepodległości 13.*

Udziela pomocy rodzinom, w których występuje trudna sytuacja finansowa związana z nadużywaniem alkoholu. Pomoc ta, to głównie pomoc finansowa w formie zasiłków, bonów żywnościowych, oraz obiadów w szkołach dla dzieci. MGOPS prowadzi również działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie wdrażając „Niebieską Kartę” (Zespół Interdyscyplinarny).

Pracownicy socjalni Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej prowadzą szeroko rozumianą pracę socjalną min: poradnictwo i pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, pomoc pedagogiczną i socjalną.

4. *Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łobzie* w ramach działań z zakresu interwencji kryzysowej proponuje:

- pomoc prawną, pedagogiczną, socjalną i psychologiczną,
- poradnictwo i konsultacje,

- grupę wsparcia dla kobiet i mężczyzn ofiar przemocy domowej,
- grupę wsparcia dla dzieci i młodzieży dotkniętych przemocą i będących świadkami przemocy.

5. *Centrum Integracji Społecznej „Od Nowa”* w Łobzie ma na celu umożliwienie powrotu na rynek pracy osobom długotrwale bezrobotnym niepotrafiącym poradzić sobie z podstawowymi problemami życiowymi. Zadaniem CIS jest reintegracja społeczna mająca na celu wzmocnienie pozycji społecznej dzięki pomocy szeregu specjalistów: psychologa, pedagoga, pracownika socjalnego oraz doradcy społecznego.

Uczestnicy odbywają rozmowy diagnostyczne, które pomagają ocenić osobowość oraz ich mocne i słabe strony. Dzięki temu specjaliści mogą określić indywidualne potrzeby uczestników, problemy oraz sposoby ich rozwiązywania.

6. *Centrum Integracji Społecznej „Pasja”* w Łobzie ma na celu umożliwienie powrotu na rynek pracy osobom długotrwale bezrobotnym niepotrafiącym poradzić sobie z podstawowymi problemami życiowymi. Zadaniem CIS jest reintegracja społeczna mająca na celu wzmocnienie pozycji społecznej dzięki pomocy szeregu specjalistów: psychologa, pedagoga, pracownika socjalnego oraz doradcy społecznego.

7. *STOWARZYSZENIE MONAR Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień w Grabowie* jest placówką prowadzącą leczenie, terapię i rehabilitację osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych powyżej 18 roku życia. Placówka realizuje formułę edukacji prozdrowotnej obejmującej profilaktykę zachowań ryzykownych dotyczących przede wszystkim HIV, AIDS i innych chorób związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych.

- 1) Liczba miejsc w ośrodku rehabilitacyjnym: 35 (od 18 r. życia).
- 2) Czas trwania programu rehabilitacyjnego: 12-18 miesięcy (średnioterminowe).
- 3) Placówka prowadzi:
 - leczenie somatyczne,
 - leczenie psychiatryczne,
 - poradnictwo dla rodzin osób uzależnionych,
 - poradnictwo dla osób uzależnionych,
 - psychoterapię indywidualną dla osób uzależnionych,
 - psychoterapię grupową dla rodzin osób uzależnionych,
 - psychoterapię grupową dla osób uzależnionych,
 - kursy zawodowe.
- 4) Placówka wystawia skierowania na:
 - badania stwierdzające zakażenie hiv,
 - badania stwierdzające zakażenie hcv,
 - badania stwierdzające zakażenie hbv.
- 5) Placówka przyjmuje osoby zobowiązane przez sąd do leczenia
- 6) Placówka prowadzi program profilaktyczno-leczniczy dla osób uzależnionych lub używających szkodliwie, skierowanych do programu w związku z art. 72 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

8. Organizacje i stowarzyszenia kulturalne i sportowe, które w swoich statutach ujęte mają zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

ROZDZIAŁ VI

PRELIMINARZ KOSZTÓW REALIZACJI PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII I PRZEMOCY W RODZINIE NA ROK 2020.

Dział 851 – Ochrona zdrowia – 353 135,50 zł

(kwota 328 135,50 z opłat za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych
oraz kwota 25 000 zł z budżetu Gminy Łobez)

w tym: rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi 340 665,50 zł

rozdział 85153 – przeciwdziałanie narkomanii 12 470,00 zł

1.1 Przeciwdziałanie alkoholizmowi – plan wydatków 218 112,50

§ 2820 dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych

w zakresie profilaktyki uzależnień do realizacji stowarzyszeniom 23 000,00

- (otwarte konkursy ofert m.in. na : realizację zadania publicznego mającego na celu zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych i letnich)

§ 2830 dotacja przedmiotowa budżetu dla jednostek nie zaliczanych

do sektora finansów publicznych 98 000,00

- dotacje na zadania w zakresie profilaktyki uzależnień (otwarty konkurs ofert m.in. na: realizację zadania publicznego mającego na celu reintegrację zawodową i społeczną osób dotkniętych wykluczeniem społecznym, na realizację zadań w zakresie pomocy rodzinie oraz organizowanie zajęć pozalekcyjnych)

§ 4170 wynagrodzenia bezosobowe 17 040,00

w tym:

- wynagrodzenie członków GKRPA,
- wynagrodzenie gospodarza Klubu Abstynenta „FRAL”,

§ 4210 zakup materiałów i wyposażenia 10 100,00

w tym:

- realizacja zadań z zakresu profilaktyki uzależnień prowadzona przez sołectwa na podstawie opracowanych zatwierdzonych programów,
- zakup środków czystości (Punkt Konsultacyjny),
- puchary, nagrody (m.in. Dzień Dziecka – „Postaw Na Rodzinę”),
- materiały biurowe na potrzeby Punktu Konsultacyjnego i GKRPA,

§ 4220 zakup środków żywności 1 500,00

§ 4240 zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek 3 000,00

• zakup materiałów informacyjnych, broszur, plakatów, ulotek, książek, publikacji prasowych dotyczących uzależnień, materiałów do prowadzenia kampanii edukacyjnych (m.in. kampania pn. „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Niebieska Linia” i „Wychowawca”)	
§ 4260 zakup energii	11 200,00
• energia elektryczna i ciepła – świetlica TPD ul. Łożnicka,	
• energia ciepła i elektryczna Harcówka ul. Niepodległości,	
• energia elektryczna i ciepła, woda – Punkt Konsultacyjny,	
• zakup wody - świetlica TPD ul. Łożnicka,	
§ 4270 zakup usług remontowych	2 100,00
• fundusz remontowy – świetlica TPD ul. Łożnicka,	
§ 4300 zakup usług pozostałych	66 462,50
• czynsz Harcówka – eksploatacja,	
• ścieki i opłata wod. - świetlica TPD, ul. Łożnicka,	
• programy / warsztaty / spektakle profilaktyczne,	
• usługi medyczne (zastrzyki odwykowe + opłata za terapie podtrzymujące),	
• usługi terapeuty ds. uzależnień + Al. -Anon,	
• usługi terapeuty ds. uzależnień + spotkania grupowe,	
• usługi terapeuty rodzinnego + uzależnień behawioralnych + mediacje rodzinne,	
• porady prawne dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz objętych przemocą w rodzinie,	
• pozostałe wydatki (w tym organizacja Dnia Dziecka – „Postaw Na Rodzinę”)	
§ 4360 opłaty z tyt. zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii stacjonarnej	500,00
• abonament za telefon w Punkcie Konsultacyjnym,	
§ 4390 zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyzy, analiz i opinii	6 800,00
• badania lekarskie przez biegłych sądowych w kierunku uzależnień,	
§ 4410 podróże służbowe krajowe	200,00
§ 4430 różne opłaty i składki	210,00
§ 4480 Podatek od nieruchomości	1 500,00
§ 4520 opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	300,00
• opłata za śmieci świetlica TPD,	
§ 4610 koszty postanowień sądowych i prokuratury	400,00
§ 4700 szkolenia pracowników, członków GKRPA, kuratorów sądowych	800,00

1.2. Przeciwdziałanie alkoholizmowi

– środki dla MGOPS na utrzymanie placówek wsparcia dziennego **97 553,00**

§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	55 546,00
§ 4040 Dodatkowe wynagrodzenia roczne	5 000,00
§ 4110 Składki na ubezpieczenie społeczne	10 600,00
§ 4120 Składki na Fundusz Pracy	500,00
§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	21 000,00

§ 4300 Zakup usług pozostałych	3 000,00
§ 4440 odpis ZFSS	1 907,00

Razem wydatki **312 680 zł.**

2. Przeciwdziałanie narkomanii – plan wydatków **12 470, 00**

§ 2820 dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom	5 000,00
§ 4110 składki na ubezpieczenia społeczne	600,00
§ 4170 wynagrodzenia bezosobowe	4 000,00
wynagrodzenia osoby zatrudnionej w punkcie konsultacyjnym,	
§ 4210 zakup materiałów i wyposażenia	1 000,00
- zakup publikacji książkowych, ulotek, materiałów biurowych, - zakup nagród, upominków, pucharów, dyplomów,	
§ 4300 zakup usług pozostałych	1 870,00
- szkolenia, - kampanie edukacyjne, spektakle, warsztaty, programy profilaktyczne.	

Razem wydatki **12 470,00**

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII ZA ROK 2019
ZOSTANIE PRZEDSTAWIONE DO KOŃCA LUTEGO 2020 ROKU.**

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 - 2020, prowadzenie zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem narkomanii oraz integracji społecznej osób uzależnionych, jest zadaniem własnym gminy. Realizacja tych zadań prowadzona jest zgodnie z gminnym programem uchwalanym corocznie przez Radę Miejską w Łobzie. Niniejszy projekt uchwały zawiera program obejmujący realizację zadań w roku 2020.

Projekt uchwały Rady Miejskiej w Łobzie w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020 został zaopiniowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łobzie pozytywnie - jednogłośnie.

Mając na względzie przepisy wymienionych ustaw, podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.

Uzasadnienie z upoważnienia Burmistrza Łobza podpisał Tomasz Sobolewski Zastępca Burmistrza.